

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, інноваційного розвитку та
міжнародної діяльності

Обліково-фінансовий факультет

Кафедра обліку і оподаткування

**Облік і звітність в оподаткуванні
у схемах і таблицях:**

методичні рекомендації до лекційних занять для здобувачів першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Облік і оподаткування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
денної та заочної форм здобуття освіти

Миколаїв
2025

УДК 657.6:336.221

О-16

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 20 листопада 2025 р. протокол № 3.

Укладачі:

- О. І. Лугова - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- С. В. Сирцева - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

- Т. П. Ткачук - бухгалтер товариства з обмеженою відповідальністю «Золота Нива» Миколаївського району Миколаївської області;
- О. І. Мельник - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет.

ЗМІСТ

Вступ	4
Змістовий модуль 1. Основні засади побудови обліку в системі оподаткування, облікове забезпечення і звітність за податком на додану вартість та податком на прибуток	5
Тема 1. Основні засади побудови обліку в системі оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності	5
Тема 2. Облік і звітність за податком на додану вартість	25
Тема 3. Облік і звітність за податком на прибуток підприємства	94
Змістовий модуль 2. Облік і звітність за іншими загальнодержавними та місцевими податками і зборами	124
Тема 4. Облік і звітність за акцизним податком	124
Тема 5. Облік і звітність за екологічним податком	140
Тема 6. Облік і звітність за податком на майно та місцевими зборами	148
Тема 7. Облік і звітність за єдиним податком	162

ВСТУП

Система оподаткування є одним із ключових елементів економічного механізму держави, що забезпечує формування доходів бюджету, регулювання господарської діяльності та створення умов для сталого розвитку підприємництва. Для суб'єктів господарювання податки виступають не лише інструментом виконання фіскальних зобов'язань, а й важливою складовою облікової політики підприємства, яка потребує чіткого документального оформлення, правильного відображення в бухгалтерському обліку та своєчасного подання податкової звітності. У сучасних умовах динамічних змін податкового законодавства особливого значення набуває формування системного підходу до організації обліку та забезпечення достовірності інформації, що надається у податковій звітності.

Податок на додану вартість, податок на прибуток, акцизний, екологічний податки, податок на майно та місцеві збори посідають важливе місце у податковій системі України. Кожен із цих податків має специфічний порядок нарахування, облікового відображення та подання звітності, що вимагає від майбутніх фахівців з обліку й оподаткування ґрунтовних теоретичних знань і практичних навичок.

Запропоновані методичні рекомендації укладено у формі схем і таблиць, що забезпечує наочність, структурованість та доступність інформації для здобувачів освіти. Матеріал охоплює базові положення побудови обліку в системі оподаткування, особливості облікового забезпечення операцій, пов'язаних із основними загальнодержавними та місцевими податками, а також порядок формування відповідної податкової звітності.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм здобуття освіти та спрямовані на підтримку якісного засвоєння теоретичного матеріалу й формування компетентностей, необхідних для практичної діяльності у сфері обліку та оподаткування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.
ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ОБЛІКУ В СИСТЕМІ
ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ЗВІТНІСТЬ ЗА
ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ПОДАТКОМ НА
ПРИБУТОК

ТЕМА 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ ОБЛІКУ В СИСТЕМІ
ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 1.1. Предмет, метод і організація обліку в системі оподаткування.
- 1.2. Законодавча база обліку та звітності в системі оподаткування.
- 1.3. Основні розбіжності між податковим, фінансовим та управлінським обліком.
- 1.4. Принципи ведення обліку в системі оподаткування.
- 1.5. Загальний порядок сплати податків (зборів, обов'язкових платежів) та подання звітності за ними.
- 1.6. Відповідальність підприємств та їх посадових осіб за порушення норм податкового законодавства.

Законодавчо-нормативні акти:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755

Визначення термінів:

великий платник податків - юридична особа або постійне представництво нерезидента на території України, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує еквівалент 50 мільйонів євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період, або загальна сума податків, зборів, платежів, сплачених до Державного бюджету України, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, крім митних платежів, за такий самий період перевищує еквівалент 1,5 мільйона євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період

господарська діяльність - діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами

грошове зобов'язання платника податків - сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податкове зобов'язання та/або інше зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи, та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за

дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності та пеня

документ для цілей ПКУ - документ, створений у паперовій або електронній формі з дотриманням вимог законів України "Про електронні документи та електронний документообіг" та "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги", складення та/або подання, та/або надіслання якого передбачається ПКУ, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання ПКУ, та/або пов'язане з реалізацією прав та обов'язків платника податків, та/або контролюючих органів згідно із нормами ПКУ

електронний кабінет - сукупність інформаційно-телекомунікаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, призначених для взаємодії між платниками податків та державними, у тому числі контролюючими, органами з питань реалізації прав та обов'язків, визначених ПКУ та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, та нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання ПКУ та інших законів, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи.

Взаємодія реалізується через:

портальне рішення для користувачів - платників податків, робота в якому здійснюється он-лайн (через мережу Інтернет у режимі реального часу) та не вимагає обов'язкового використання спеціалізованого клієнтського застосування;

портальне рішення для користувачів - державних органів, у тому числі контролюючих;

програмний інтерфейс (API), що дає змогу реалізувати повноту функціоналу електронного кабінету;

інші засоби, бази даних, реєстри, що ведуться в електронному вигляді, інформаційні, телекомунікаційні, інформаційно-телекомунікаційні системи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

погашення податкового боргу - зменшення абсолютного значення суми такого боргу, підтверджене відповідним документом;

податкова вимога - письмова вимога контролюючого органу до платника податків щодо погашення суми податкового боргу;

податкова застава - спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений ПКУ. Податкова застава виникає на підставах, встановлених ПКУ.

У разі невиконання платником податків грошового зобов'язання, забезпеченого податковою заставою, орган стягнення у порядку, визначеному ПКУ, звертає стягнення на майно такого платника, що є предметом податкової застави;

податкове зобов'язання - сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету або на

єдиний рахунок як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установлений законом строк), та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання, встановленим ПКУ та/або Митним кодексом України

податкове повідомлення-рішення - письмове повідомлення контролюючого органу (рішення) про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності;

пеня - сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми податкових зобов'язань та/або на суми штрафних (фінансових) санкцій, не сплачених у встановлені законодавством строки, а також нарахована в інших випадках та порядку, передбачених ПКУ або іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи

план - графік документальних виїзних перевірок - перелік платників податків, що підлягають плановій перевірці контролюючими органами у відповідний період календарного року

податковий борг - сума узгодженого грошового зобов'язання, не сплаченого платником податків у встановлений ПКУ строк, та непогашеної пені, нарахованої у порядку, визначеному ПКУ

податковий ризик (комплаєнс-ризик) - ймовірність невиконання платником податків податкового обов'язку щодо взяття його на облік як платника податків, реєстрації платником окремих видів податків, подання (своєчасного подання) податкової звітності, декларування (повного декларування), сплати (своєчасної та повної сплати) платником податків податкових зобов'язань, інших податкових обов'язків, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи

комплаєнс - система заходів та процедур, що здійснюються контролюючими органами, визначеними підпунктом 41.1.1 ПКУ, з метою підвищення рівня добровільного виконання податкових та інших обов'язків платниками податків відповідно до вимог податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, та зменшення ймовірності настання податкового ризику (комплаєнс-ризик)

штрафна санкція (фінансова санкція, штраф) - плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з осіб, що вчинили податкове правопорушення або порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності

1.1. Предмет, метод і організація обліку в системі оподаткування

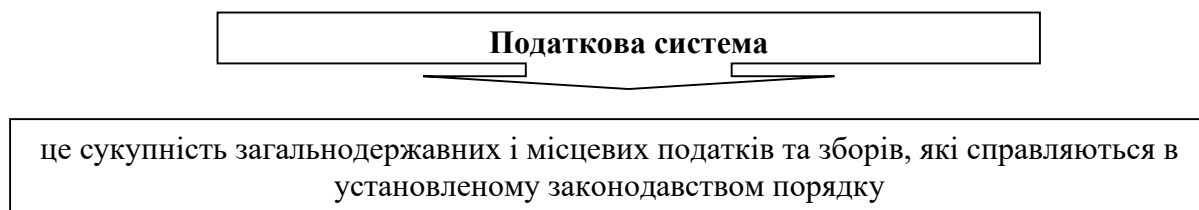

Рисунок 1.1 – Визначення терміну «податкова система»

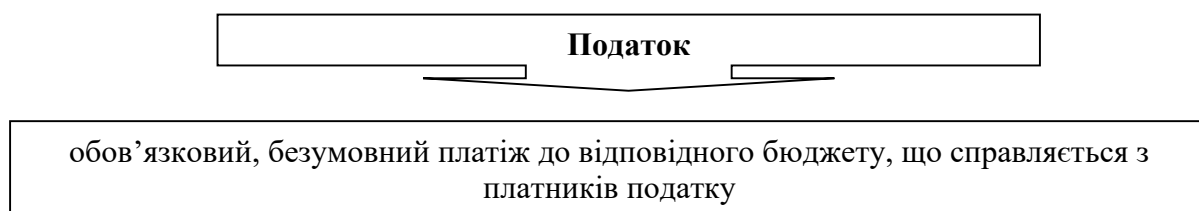

Рисунок 1.2 – Визначення терміну «податок»

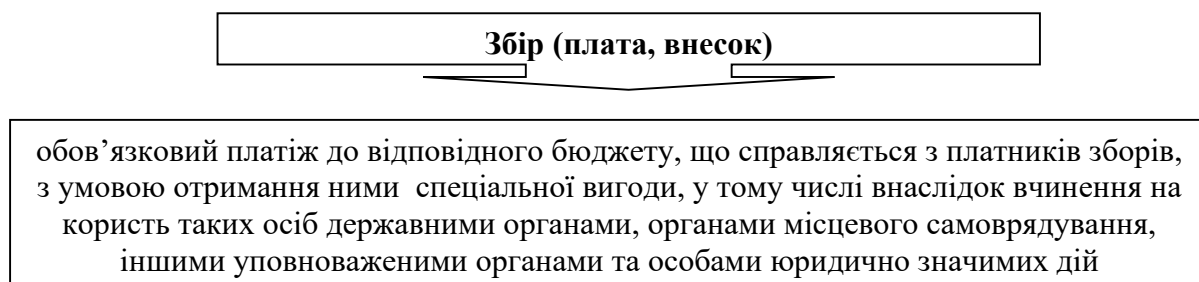

Рисунок 1.3 – Визначення терміну «збір (плата, внесок)»

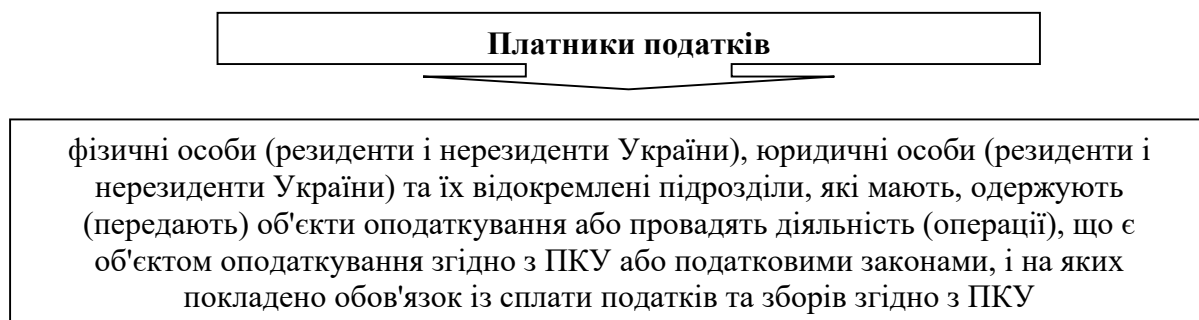

Рисунок 1.4 – Визначення терміну «платники податків»

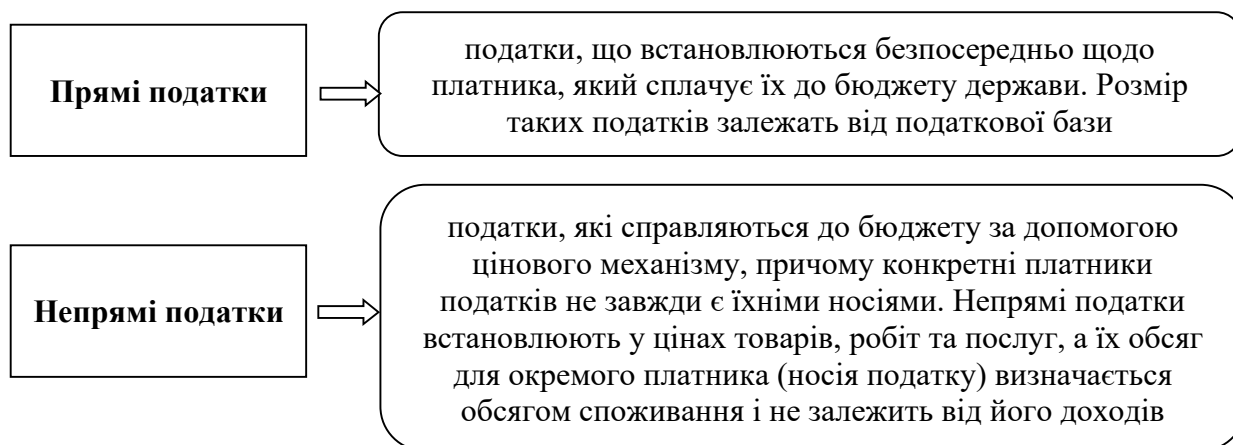

Рисунок 1.5 – Класифікація податків за формою взаємовідносин між платником і державою

Таблиця 1.1 Види податків і зборів

№ з/п	Найменування податку/збору	Законодавча норма
Загальнодержавні податки/збори (ст. 9 ПКУ)		
1	Податок на прибуток підприємств	Розд. III ПКУ
2	Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)	Розд. IV ПКУ
3	Податок на додану вартість (ПДВ)	Розд. V ПКУ
4	Акцизний податок	Розд. VI ПКУ
5	Екологічний податок	Розд. VII ПКУ
6	Рентна плата, яка включає рентну плату (ст. 251 ПК):	
	– за користування надрами для видобування корисних копалин	Ст. 252 ПКУ
	– користування надрами в цілях, не пов’язаних із видобуванням корисних копалин	Ст. 253 ПКУ
	– користування радіочастотним ресурсом України	Ст. 254 ПКУ
	– спеціальне використання води	Ст. 255 ПКУ
	– спеціальне використання лісових ресурсів	Ст. 256 ПКУ
	– транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України	Ст. 256 ¹ ПКУ
7	Мито	Ст. 276 МК
8	Військовий збір	П. 16 ¹ підрозд. 10 розд. XX ПК
Місцеві податки/збори (ст. 10 ПКУ)		
1	Податок на майно, який складається (ст. 265 ПК):	
	– з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Ст. 266 ПКУ
	– транспортного податку	Ст. 267 ПКУ
	– плати за землю	Ст. 269–289 ПКУ
2	Єдиний податок	Розд. XIV ПКУ
3	Туристичний збір	Ст. 268 ПКУ
4	Збір за місця для паркування транспортних засобів	Ст. 268 ¹ ПКУ

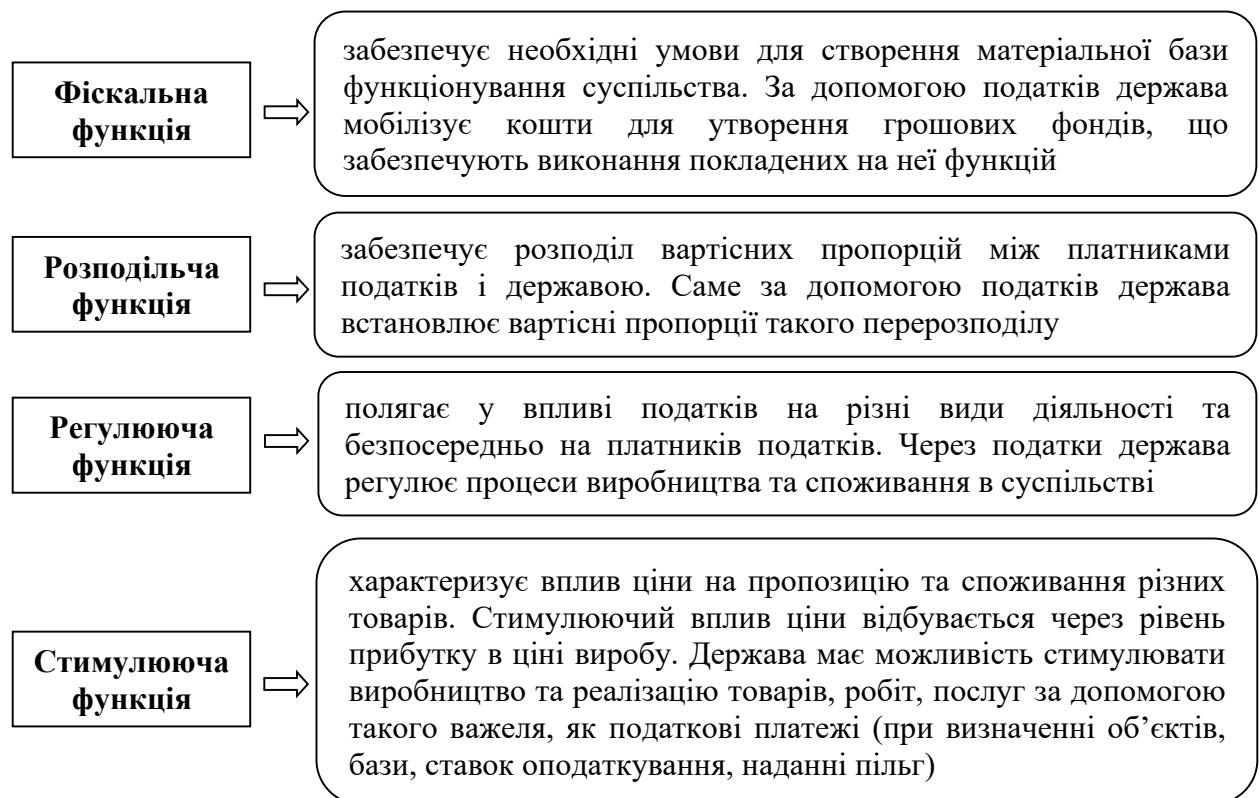

Рисунок 1.6 – Основні функції податків

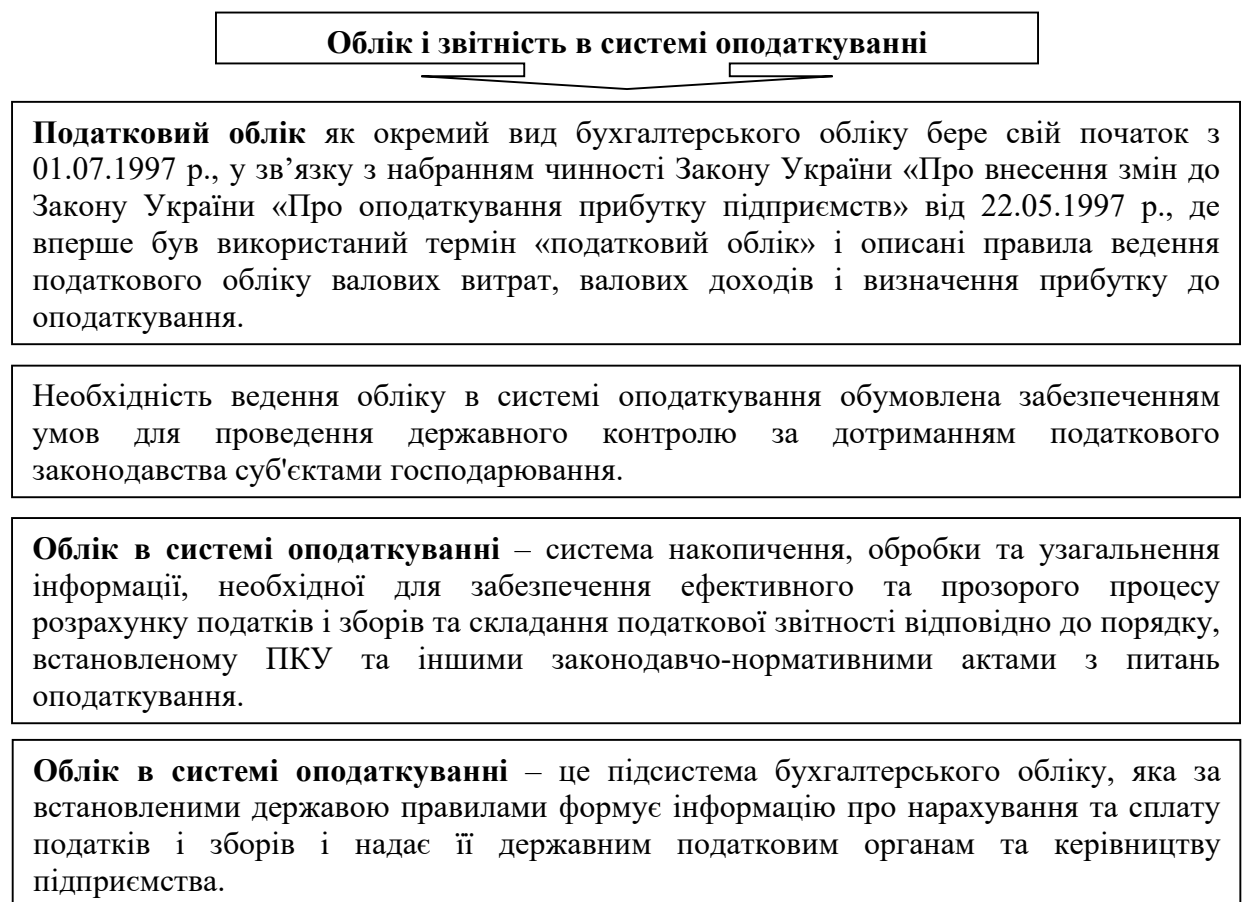

Рисунок 1.7 – Визначення терміну «облік в системі оподаткування»

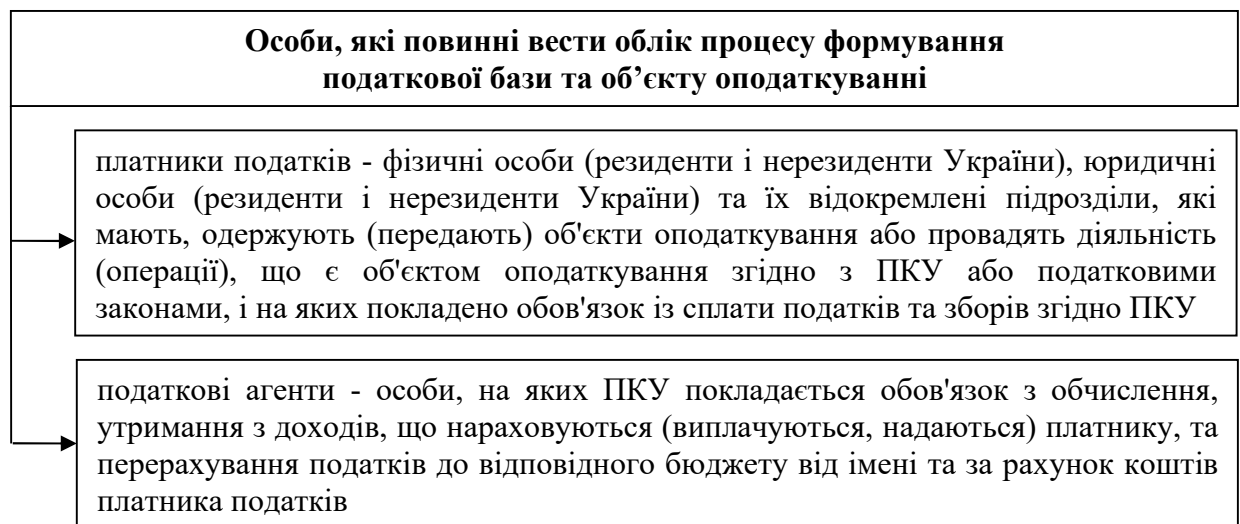

Рисунок 1.8 – Особи, які повинні вести облік процесу формування податкової бази та об'єкту оподаткування

Таблиця 1.2 Загальна характеристика систем оподаткування, які передбачено для сільськогосподарських підприємств

№ з/п	Елемент системи оподаткування	Загальна система оподаткування	Єдиний податок третьої групи	Єдиний податок четвертої групи
1	2	3	4	5
1	Звітний податковий період	Календарний рік або період з 1 липня минулого звітного року по 30 червня поточного звітного року, якщо дохід від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий рік перевищує 50 % загальної суми доходу. Якщо критерій частки 50 % не виконується, то визначається в загальному порядку і може бути рік (річний дохід не перевищує 40 млн грн) або квартал (перевищує 40 млн грн)	Календарний квартал	Календарний рік
2	Періодичність сплати податку	Один раз у рік (якщо виконується базовий критерій)	Один раз у квартал	Один раз у квартал

Продовження табл. 1.2

1	2	3	4	5
3	Хто може бути платником	Усі сільськогосподарські товаровиробники, без обмежень	Суб'єкти господарювання, у яких протягом календарного року обсяг доходу не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року	Сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній звітний рік дорівнює або перевищує 75 %
4	Хто не може бути платником	—	Перелік таких осіб наведено в п. 291.5 ПКУ	Хто не відповідає критеріям, а також зазначені в п. 291.5 ¹ ПКУ
5	Об'єкт оподаткування	Прибуток (фінансовий результат), визначений в бухгалтерському обліку, скоригований на податкові різниці	Дохід, отриманий протягом звітного періоду за загальним правилом за датою надходження коштів. Дохід не зменшується на витрати	Площа сільгоспугідь та/або земель водного фонду, які перебувають у власності чи користуванні
5	База оподаткування	Грошове вираження об'єкта оподаткування (п. 135.1 ПКУ)	Дохід в грошовій формі тощо	Проіндексована нормативна грошова оцінка відповідних земельних ділянок (об'єкта оподаткування)
7	Ставка податку	18 %	5% для неплатників ПДВ; 3% для платників ПДВ	Залежить від категорії угідь, визначені в п. 293.9 ПКУ
8	Пільги зі сплати інших податків	Немає	Податок на прибуток; ПДВ платниками єдиного податку за ставкою 5 %; земельний податок	Податок на прибуток; земельний податок; рентна плата за використання води

Обов'язки платника податків

- стати на облік у контролюючих органах в порядку, встановленому законодавством;
- вести в установленому порядку облік доходів і витрат, складати звітність, що стосується обчислення і сплати податків та зборів;
- подавати до контролюючих органів у порядку, встановленому податковим та митним законодавством, декларації, звітність та інші документи, пов'язані з обчисленням і сплатою податків та зборів;
- сплачувати податки та збори в строки та у розмірах, встановлених ПКУ та законами з питань митної справи;
- подавати на належним чином оформлену письмову вимогу контролюючих органів документи з обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, фінансову звітність, інші документи, пов'язані з обчисленням та сплатою податків та зборів;
- подавати контролюючим органам інформацію, відомості про суми коштів, не сплачених до бюджету в зв'язку з отриманням податкових пільг (суми отриманих пільг) та напрями їх використання;
- подавати контролюючим органам інформацію в порядку, у строки та в обсягах, встановлених податковим законодавством;
- виконувати законні вимоги контролюючих органів щодо усунення виявлених порушень законів з питань оподаткування та митної справи і підписувати акти (довідки) про проведення перевірки;
- не перешкоджати законній діяльності посадової особи контролюючого органу під час виконання нею службових обов'язків та виконувати законні вимоги такої посадової особи;
- повідомляти контролюючим органам за місцем обліку такого платника про його ліквідацію або реорганізацію протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення;
- повідомляти контролюючі органи про зміну місцезнаходження юридичної особи та зміну місця проживання фізичної особи - підприємця;
- забезпечувати збереження документів, пов'язаних з виконанням податкового обов'язку, протягом строків, установлених ПКУ;
- допускати посадових осіб контролюючого органу під час проведення ними перевірок до обстеження приміщень, територій (крім житла громадян), що використовуються для одержання доходів чи пов'язані з утриманням об'єктів оподаткування, а також для проведення перевірок з питань обчислення і сплати податків та зборів у випадках, встановлених ПКУ;
- використовувати електронний кабінет для листування з контролюючими органами в електронній формі у разі подання звітності в електронній формі, а також після проходження електронної ідентифікації онлайн в електронному кабінеті;
- забезпечувати надання посадовими особами платника податку письмових пояснень на письмовий запит контролюючого органу з питань, що стосуються предмета перевірки, та їх документального підтвердження;
- визначати, змінювати уповноважених осіб платника податків, які мають право користуватися електронним кабінетом та визначати їхні повноваження.

Рисунок 1.9 – Обов'язки платника податків відповідно до ПКУ

Права платника податків

- безоплатно отримувати у контролюючих органах інформацію про податки та збори і нормативно-правові акти, що їх регулюють, порядок обліку та сплати податків та зборів, права та обов'язки платників податків, повноваження контролюючих органів та їх посадових осіб щодо здійснення податкового контролю;
- представляти свої інтереси в контролюючих органах;
- обирати самостійно, якщо інше не встановлено ПКУ, метод ведення обліку доходів і витрат;
- користуватися податковими пільгами за наявності підстав відповідно до ПКУ;
- одержувати розстрочення, відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу в порядку і на умовах, встановлених ПКУ;
- бути присутнім під час проведення перевірок та надавати пояснення з питань, що виникають під час таких перевірок, та за власною ініціативою пояснення з питань, що не запитувалися контролюючим органом, ознайомлюватися та отримувати акти (довідки) перевірок перед їх підписанням, у разі наявності зауважень щодо змісту (тексту) складених актів (довідок) підписувати їх із застереженням та подавати контролюючому органу письмові заперечення в порядку, встановленому ПКУ;
- оскаржувати рішення, дії (бездіяльність) контролюючих органів (посадових осіб), у тому числі надану йому у паперовій або електронній формі індивідуальну податкову консультацію, а також узагальнюючу податкову консультацію;
- вимагати від контролюючих органів проведення перевірки відомостей та фактів, що можуть свідчити на користь платника податків;
- на нерозголошення контролюючим органом (посадовими особами) відомостей про такого платника без його письмової згоди та відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, державну, комерційну чи банківську таємницю та стали відомі під час виконання посадовими особами службових обов'язків, крім випадків, коли це прямо передбачено законами;
- на залік чи повернення надміру сплачених, а також надміру стягнутих сум податків та зборів, пені, штрафів у порядку, встановленому ПКУ;
- на повне відшкодування шкоди, заподіяної незаконними діями (бездіяльністю) контролюючих органів (їх посадових осіб), у встановленому законом порядку;
- самостійно обирати спосіб взаємодії з контролюючим органом в електронній формі через електронний кабінет, якщо інше не встановлено ПКУ;
- реалізовувати через електронний кабінет права та обов'язки, передбачені ПКУ та які можуть бути реалізовані в електронній формі засобами електронного зв'язку;
- подавати декларацію та інші документи в паперовій формі у разі виникнення технічних та/або методологічних помилок чи технічного збою в роботі електронного кабінету (наявність помилки/збою має бути підтверджена технічним адміністратором або згідно з повідомленням на офіційному вебсайті або рішенням суду), якщо подання таких документів в електронній формі не є обов'язковим відповідно до ПКУ;
- надавати за власною ініціативою письмові пояснення та/або документи щодо обставин, які підтверджують відсутність його вини у вчиненому правопорушенні;
- відкрито здійснювати звукозапис, фото-, відеофіксацію (відеозйомку), накопичувати та використовувати таку мультимедійну інформацію (фото, відео-, звукозапис) під час проведення перевірок;
- взаємодіяти з контролюючим органом у режимі відеоконференції у випадках, передбачених ПКУ, з метою надання усних пояснень.

Рисунок 1.10 – Права платника податків відповідно до ПКУ

Мета обліку в системі оподаткування

- формування повної та достовірної інформації про господарські операції, що були проведені платником протягом звітного (податкового) періоду з метою оподаткування,
- забезпечення інформацією внутрішніх та зовнішніх користувачів для контролю за правильністю нарахування, повнотою та своєчасністю сплати податків.

Рисунок 1.11 – Мета обліку в системі оподаткування

Завдання обліку в системі оподаткування

- достовірне відображення господарських фактів та процесів з метою визначення зобов'язання платника податку або суми податку, що підлягає відшкодуванню з бюджету;
- контроль за законністю і правомірністю відображення господарських операцій відповідно до норм податкового законодавства, порядку ведення податкового обліку та складання податкової звітності;
- контроль за правильністю та своєчасністю складання первинних документів, податкових реєстрів та податкової звітності, дотримання строків їх зберігання та інші;
- запобігання негативним результатам господарської діяльності, пов'язаних із сплатою податків (уникнення штрафів, переплати, недотримання принципу оптимальності оподаткування тощо);
- ведення обліку структурних елементів об'єкта оподаткування на основі максимального використання спільної інформаційної бази фінансового й податкового обліку, яка б забезпечувала отримання даних для складання податкової звітності при мінімальних витратах на їх обробку, при дотриманні принципів і правил ведення обох видів обліку.

Рисунок 1.12 – Завдання обліку в системі оподаткування

Рисунок 1.13 – Функції обліку в системі оподаткування

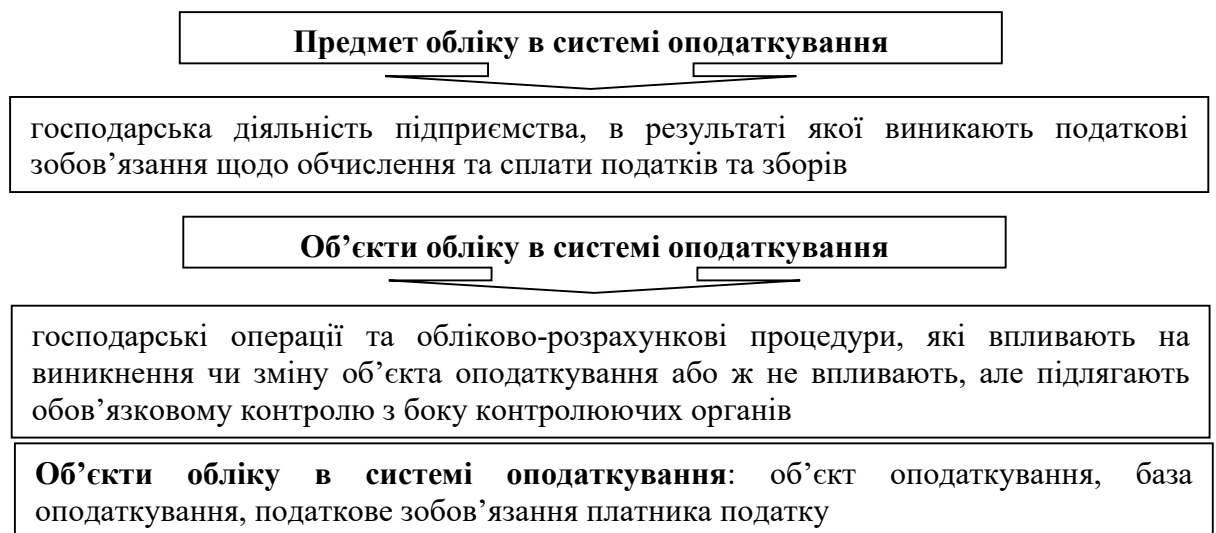

Рисунок 1.14 – Предмет та об'єкти обліку в системі оподаткування

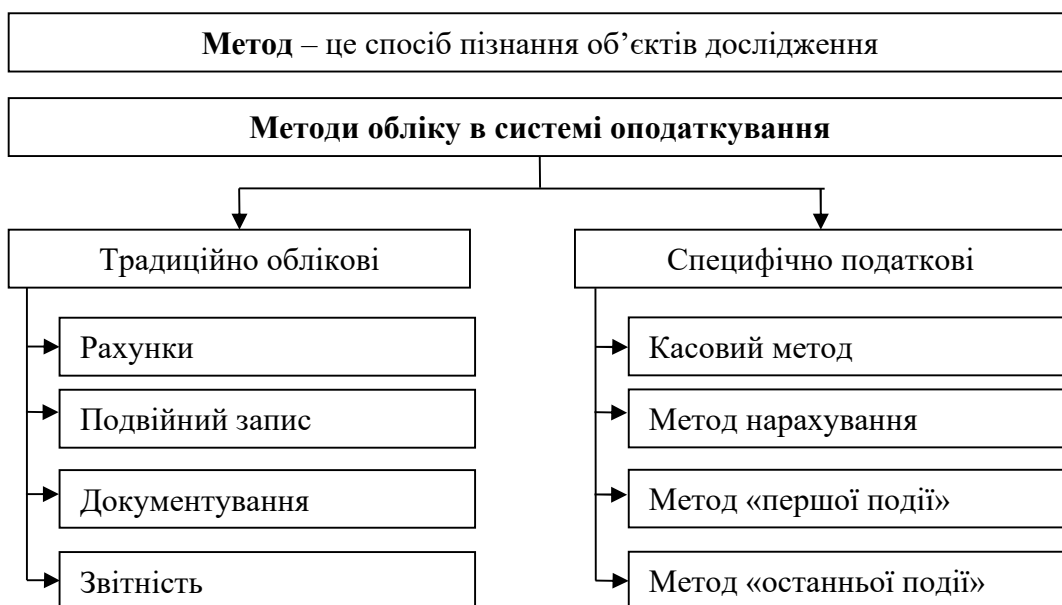

Рисунок 1.15 – Методи обліку в системі оподаткування

Рисунок 1.16 – Інформаційна база обліку і звітності в оподаткуванні

1.2. Законодавча база обліку та звітності в системі оподаткування

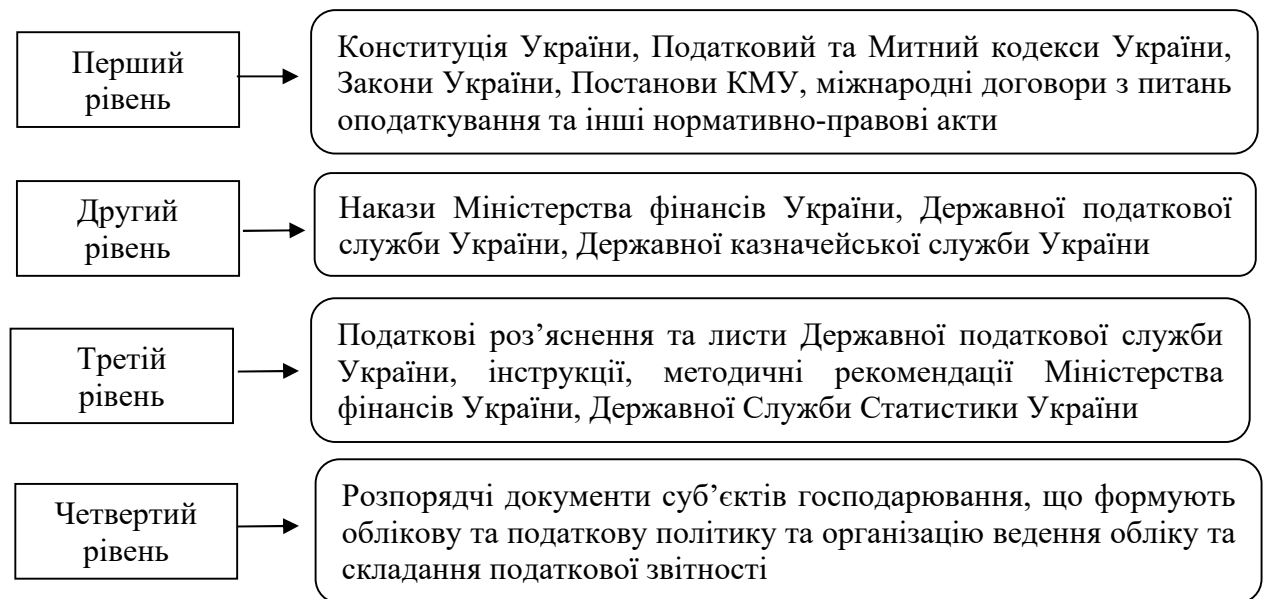

Рисунок 1.17 – Нормативно-правового регулювання обліку і звітності в оподаткуванні підприємства

1.3. Основні розбіжності між податковим, фінансовим та управлінським обліком

Таблиця 1.3 Відмінності в методології податкового, фінансового й управлінського обліку

Відмінності	Фінансовий облік	Податковий облік	Управлінський облік
Обов'язковість ведення обліку	Ведення обліку є обов'язковим. Така вимога міститься в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»	Ведення є обов'язковим. Відсутність податкового обліку на підприємстві може призвести до порушень законодавства з питань оподаткування, у зв'язку з чим існує ризик накладення з боку контролюючих органів відповідних фінансових санкцій.	Ведення не є обов'язковим. Рішення про організацію такого виду обліку, а також про спосіб і форму його ведення на підприємстві приймається керівництвом господарюючого суб'єкта виходячи з потреб управління в інформації.
Мета ведення обліку	Надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства	Надання користувачам інформацію для нарахування податків, зборів (обов'язкових платежів), заповнення податкової звітності.	Забезпечення збору, планування, аналізу та контролю різних показників діяльності підприємства з метою прийняття ефективних управлінських рішень, виходячи з потреб керівництва та завдань, що стоять перед ним.
Користувачі інформації	Посадові особи підприємства, зовнішні користувачі – акціонери, державні й статистичні органи, та ін.	Зовнішні користувачі – податкові та інші контролюючі органи, в обов'язок яких входить контроль правильності нарахування і сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), а також особи, які здійснюють незалежну перевірку підприємства (аудитори). Внутрішні користувачі – спеціалісти підприємства з питань оподаткування та податкового планування.	Керівники підприємства, які зацікавлені в отриманні повної та точної інформації щодо аспектів, які входять у сферу їхнього управління з метою прийняття оптимальних управлінських рішень
Методологічний базис	Активи = Власний капітал + Зобов'язання	Облік ґрунтується на групуванні господарських операцій за видами з наступним співставленням доходів і витрат підприємства	Принцип «затрати – результат»
Основні правила	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО	Податковий кодекс України	Встановлюються керівництвом виходячи з мети й завдань, що стоять перед обліком, а також виду інформації необхідної для прийняття рішень.

Продовження табл. 1.3

1	2	3	4
Прив'язка до часу, за який складається звітність	У звітності міститься інформація про фінансовий стан підприємства, що склався на певну дату (квартал, півріччя, рік та ін.)	Дані, що представляються у звітності мають історичний характер відносно об'єктів оподаткування та їх складових елементів, а також сум нарахованих податків і зборів на певну звітну дату	Поряд з відомостями щодо стану підприємства, його фінансових та майнових ресурсів міститься також інформація щодо планів на майбутні періоди, тобто складання звітності передбачає не тільки аналіз звітних даних, але й прогноз на майбутнє
Тип інформації, що представляється обліком	Фінансова звітність містить інформацію про фінансовий стан підприємства у вартісному вираженні	Податкові декларації й розрахунки, таблиці, довідки бухгалтера та інші документи, узагальнюючі інформацію про об'єкти оподаткування.	Якісна й кількісна інформація подається у вартісному та натуральному вираженні, а також у деяких випадках можливе використання умовних показників.
Ступінь точності даних	Фінансова звітність містить фактичні дані за певний період часу про фінансовий стан підприємства, вони повинні мати достатньо високий ступінь точності	Оскільки будь-які помилки при розрахунку податків і зборів призводять до накладання на підприємство фінансових санкцій дані, що містяться в податкових деклараціях та розрахунках, повинні мати високу точність	Оскільки цей вид обліку містить порядок з фактичною інформацією також оперативні, поточні й прогнозні дані, звітність, яка представляється, може містити приблизні й орієнтовні показники
Періодичність складання звітності	Повний фінансовий звіт організації складається тільки за рік, але кожен квартал складається проміжна звітність наростаючим підсумком	Податкова звітність складається і подається до податкових та інших контролюючих органів в чітко визначені терміни. При цьому терміни складання звітності визначаються відповідними законами з питань оподаткування в Україні.	Аналітичні звіти в великих компаніях можуть складатися щомісячно, але звіти щодо окремих видів діяльності або фактів можуть складатися щоденно, щотижня або в інші строки, встановлені на відповідному підприємстві
Призначення звітності	Характеристика фінансового стану підприємства	Характеристика стан розрахунків з бюджетом за відповідними податками	Задоволення інформаційних потреб внутрішніх користувачів для прийняття рішень в процесі управління підприємством

1	2	3	4
Терміни подання звітності	Квартальна фінансова звітність (окрім зведеної одної і консолідованої) подається підприємствами не пізніше 25 числа місяця, що настає після закінчення звітного кварталу, а річний звіт – до 20 лютого наступного за звітним року.	Терміни подання податкових декларацій і розрахунків визначаються, виходячи з податкового періоду. Так, якщо податковим періодом є місяць, то звітність подається протягом 20 календарних днів після його закінчення, якщо податковим періодом є квартал – протягом 40 календарних днів після його закінчення, а якщо рік – 60 календарних днів після закінчення податкового року.	Оскільки цей вид обліку визначається керівництвом підприємства, терміни подання звітності також визначаються ним, виходячи з потреб в інформації (наприклад щоденно, щодакдно, щомісячно та ін.)
Об'єкт звітності	Організація як єдине ціле, а при необхідності по окремих сегментах діяльності підприємства	Майно, зобов'язання та господарські операції організації, вартісна оцінка яких визначає розмір податкової бази поточного звітного періоду або бази попереднього та наступних періодів	Центри відповідальності, сегменти діяльності, види продукції або інші об'єкти обліку
Відповідальність за правильність ведення обліку	Посадові особи організації несуть відповідальність за достовірність звітної інформації відповідно до Кодексу про адміністративні правопорушення	Підприємство несе фінансову відповідальність за точність даних, відображених у податкових деклараціях і розрахунках. Однак посадові особи платників податків також можуть нести адміністративну та кримінальну відповідальність відповідно до діючого законодавства України.	Бухгалтер-аналітик може нести тільки дисциплінарну відповідальність, рамки якої встановлені внутрішніми документами підприємства.
Відкритість облікових даних	Фінансова звітність належить до відомостей, які повинні бути оприлюднені. Тому її дані не містять конфіденційної інформації, однак відомості аналітичного обліку можуть надаватися тільки з відома керівництва підприємства або на вимогу відповідних державних органів	Дані податкових декларацій та розрахунків подаються відповідним контролюючим органам, що робить неможливим її визнання закритими даними. Однак інформація щодо обліку окремих інформацій може представлятися тільки з відома керівництва підприємства або на письмову вимогу відповідних органів влади	Інформація обліку є комерційною таємницею підприємства

1.4. Принципи ведення обліку в системі оподаткування

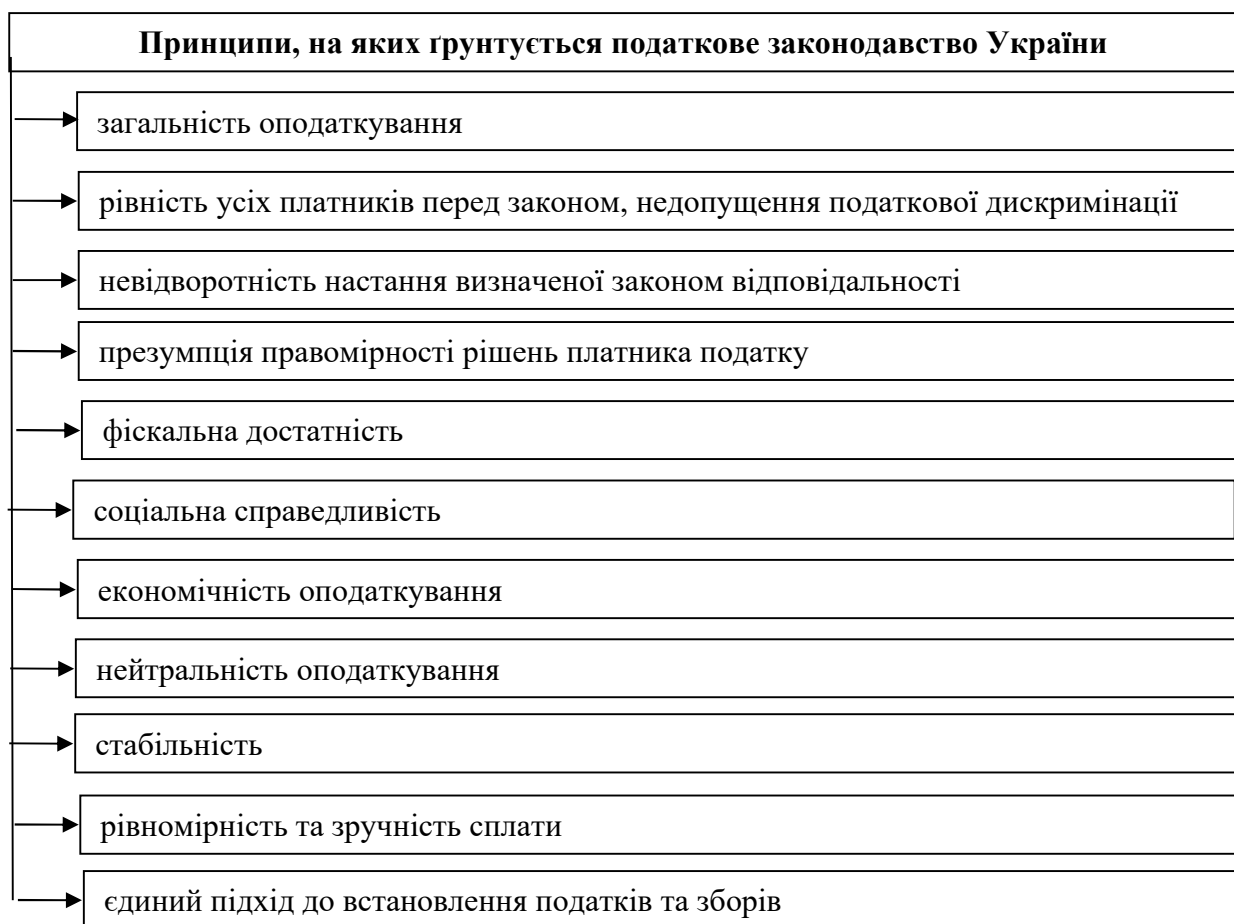

Рисунок 1.18 – Принципи, на яких ґрунтується податкове законодавство України

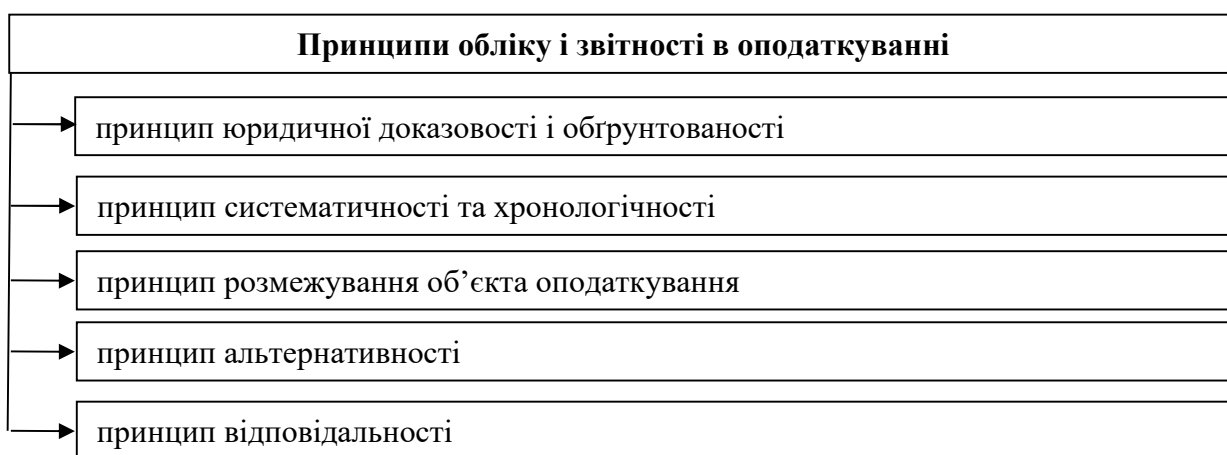

Рисунок 1.19 – Принципи обліку і звітності в оподаткуванні

1.5. Загальний порядок сплати податків (зборів, обов'язкових платежів) та подання звітності за ними

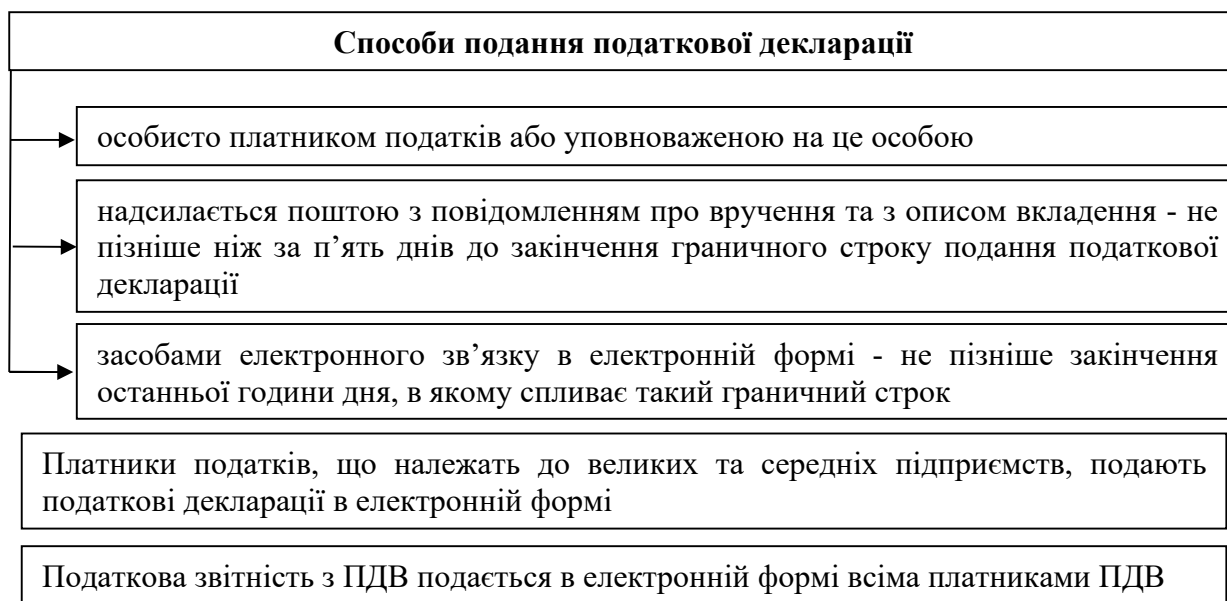

Рисунок 1.20 – Способи подання податкової декларації

Таблиця 1.4 Строки подання податкових декларацій

Базовий звітний (податковий) період	Строк подання декларацій
Календарний місяць	протягом 20 календарних днів , що настають за останнім календарним днем звітного місяця
Календарний квартал, календарне півріччя	протягом 40 календарних днів , що настають за останнім календарним днем звітного кварталу (півріччя)
Календарний рік (крім випадків, передбачених п 49.18.4 ПКУ)	протягом 60 календарних днів , що настають за останнім календарним днем звітного року
Календарний рік (для платників ПДФО, у тому числі самозайнятих осіб)	до 1 травня року, що настає за звітним (крім випадків, передбачених розділом IV ПКУ)

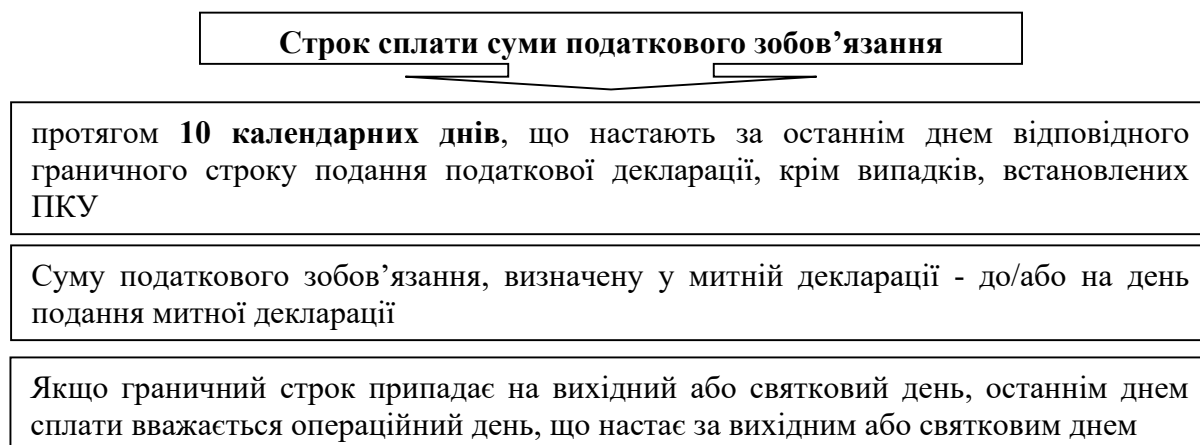

Рисунок 1.21 – Строк сплати суми податкового зобов'язання

1.6. Відповідальність підприємств та їх посадових осіб за порушення норм податкового законодавства

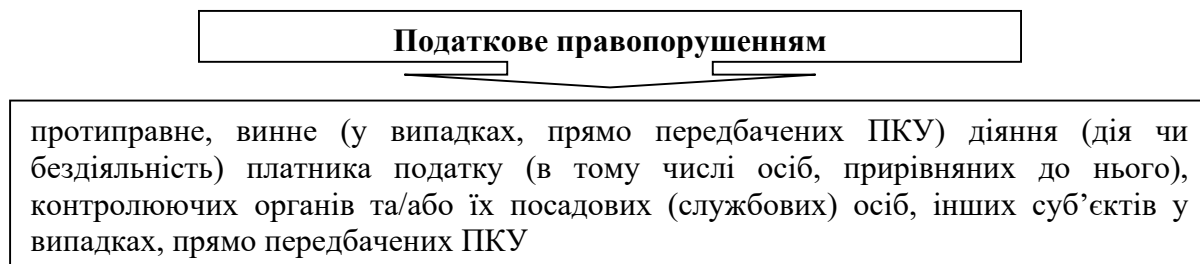

Рисунок 1.22 – Визначення терміну «податкове правопорушення»

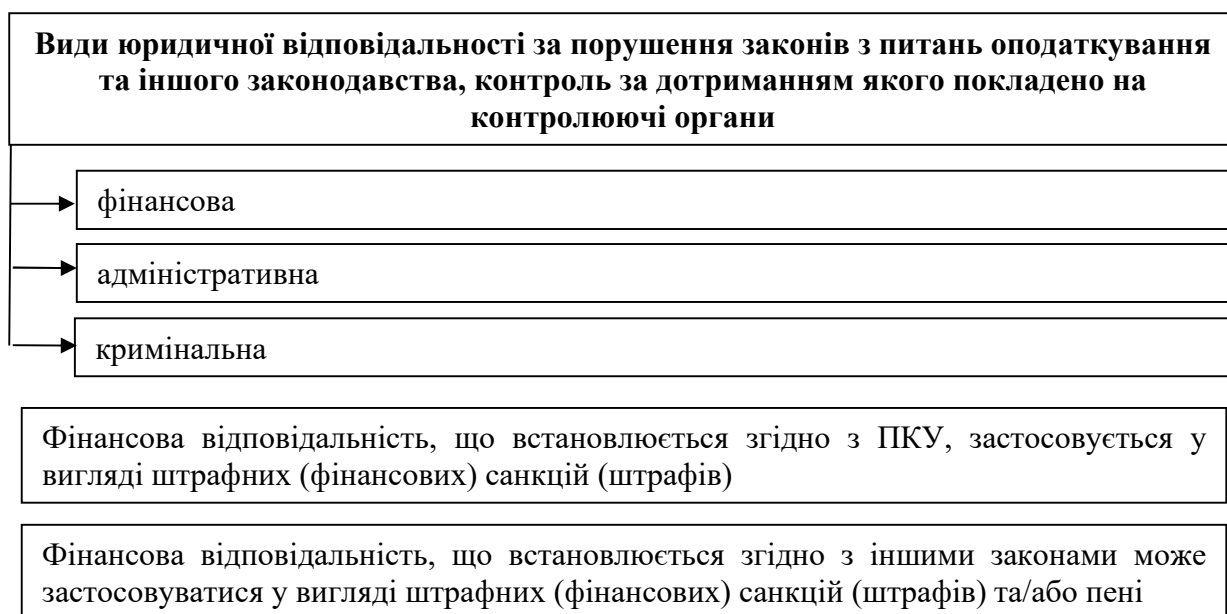

Рисунок 1.23 – Відповідальність за порушення податкового законодавства

ТЕМА 2. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

- 2.1. Основні вимоги та порядок реєстрації платників ПДВ.
- 2.2. Визначення об'єкта та бази оподаткування ПДВ.
- 2.3. Електронне адміністрування ПДВ.
- 2.4. Первинний облік ПДВ.
- 2.5. Порядок реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних.
- 2.6. Облік податкових зобов'язань з ПДВ.
- 2.7. Облік податкового кредиту з ПДВ.
- 2.8. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню та строки проведення розрахунків.
- 2.9. Послідовність складання звітності з податку на додану вартість.
- 2.10. Особливості обліку податку на додану вартість у зовнішньоекономічних операціях

Законодавчо-нормативні акти:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755 (розділ V. Податок на додану вартість).
2. Положення про реєстрацію платників ПДВ, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 14.11.2014 № 1130.
3. Порядок електронного адміністрування податку на додану вартість, затверджений постановою КМУ від 16 жовтня 2014 р. № 569 (в редакції постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1177).
4. Порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків, затверджений наказом Міністерства фінансів України 28.12.2015 № 1204 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 31 грудня 2020 року № 846).
5. Наказ МФУ від 31.12.2015 № 1307 «Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної».
6. Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних, затверджений постановою КМУ від 29 грудня 2010 р. № 1246 (у редакції постанови КМУ від 26 квітня 2017 р. № 341).
7. Постанова КМУ від 11 грудня 2019 р. № 1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних».
8. Наказ МФУ від 28.01.2016 № 21 «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість»
9. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI.
10. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. № 959-XII.
11. Положення про митні декларації, затверджене постановою КМУ від 21.05.2012 № 450.

12. Порядок заповнення митних декларацій за формою єдиного адміністративного документа, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651.

13. Правила ІНКОТЕРМС-2020 (видання МТП № 723).

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193.

15. Лист ДФСУ від 21.03.2018 року №959/99-99-07-18 «Критерії ризиковості платника податку».

Визначення термінів:

особа для цілей розділу V ПКУ - будь-яка із зазначених нижче осіб:

а) юридична особа, створена відповідно до закону у будь-якій організаційно-правовій формі, у тому числі підприємство з іноземними інвестиціями, яка:

або є платником податків і зборів, встановлених ПКУ, крім єдиного податку;

або є платником єдиного податку за ставкою, що передбачає сплату податку на додану вартість;

або є платником єдиного податку за ставкою, що передбачає включення податку на додану вартість до складу єдиного податку, і добровільно переходить у встановленому ПКУ порядку на сплату єдиного податку за ставкою, що передбачає сплату податку на додану вартість;

б) фізична особа - підприємець, яка:

або є платником податків і зборів, встановлених ПКУ, крім єдиного податку;

або є платником єдиного податку за ставкою, що передбачає сплату податку на додану вартість;

або є платником єдиного податку за ставкою, що передбачає включення податку на додану вартість до складу єдиного податку, і добровільно переходить у встановленому ПКУ порядку на сплату єдиного податку за ставкою, що передбачає сплату податку на додану вартість;

в) юридична особа, фізична особа, фізична особа - підприємець, яка ввозить товари на митну територію України;

г) постійне представництво;

г) інвестор (оператор) відповідно до угоди про розподіл продукції, на якого покладено ведення податкового обліку з податку на додану вартість за угодою про розподіл продукції;

д) особа-нерезидент, яка не має постійного представництва та постачає на митній території України фізичним особам, у тому числі фізичним особам - підприємцям, не зареєстрованим платниками податку на додану вартість, електронні послуги, у тому числі шляхом надання доступу до електронних послуг через електронний інтерфейс, надання технічних, організаційних, інформаційних та інших можливостей, які здійснюються з використанням інформаційних технологій і систем, для встановлення контактів та укладення

угод між продавцями і покупцями та/або постачає такі електронні послуги за посередницькими договорами від власного імені, але за дорученням надавача електронних послуг.

податок на додану вартість - непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V ПКУ

податкове зобов'язання (для цілей розділу V ПКУ) - загальна сума податку на додану вартість, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді, та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання, встановленим ПКУ

податковий кредит - сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з розділом V ПКУ

касовий метод для цілей оподаткування згідно з розділом V ПКУ - метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на рахунки платника податку в банку/небанківському надавачу платіжних послуг, на електронний гаманець у емітента електронних грошей та/або на рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, у касу платника податків або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата віднесення сум податку до податкового кредиту визначається як дата списання коштів з рахунків платника податку в банку/небанківському надавачу платіжних послуг, з електронних гаманців у емітента електронних грошей та/або з рахунків в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, дата видачі з каси платника податків або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг)

постачання послуг - будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності.

З метою оподаткування постачанням послуг, зокрема є:

а) досягнення домовленості утримуватися від певної дії або від конкуренції з третьою особою чи надання дозволу на будь-яку дію за умови укладення договору;

б) постачання послуг за рішенням органу державної влади чи органу місцевого самоврядування або в примусовому порядку;

в) постачання послуг іншій особі на безоплатній основі;

г) передача результатів виконаних робіт, наданих послуг платнику податку, уповноваженому згідно з договором вести облік результатів спільної діяльності без утворення юридичної особи, а також їх повернення таким платником податку після закінчення спільної діяльності;

г) передача (внесення) виконаних робіт, наданих послуг як вклад у спільну діяльність без утворення юридичної особи, а також повернення послуг;

д) постачання послуг з розміщення знаку відповідної торгової марки або самого товару чи послуги в кінофільмі, серіалі або телевізійній програмі, які є візуальними (глядачі лише бачать продукт або знак торговельної марки, продукт чи торговельна марка згадується у розмові персонажа; товар, послуга чи торговельна марка органічно вплітаються в сюжет і є його частиною);

постачання товарів - будь-яка передача права на розпоряджання товарами як власник, у тому числі продаж, обмін чи дарування такого товару, а також постачання товарів за рішенням суду.

З метою застосування терміна «постачання товарів» електрична та теплова енергія, газ, пар, вода, повітря, охолоджене чи кондиційоване, вважаються товаром.

Постачанням товарів також вважаються:

а) фактична передача матеріальних активів іншій особі на підставі договору про фінансовий лізинг (повернення матеріальних активів згідно з договором про фінансовий лізинг) чи іншої домовленості, відповідно до якої оплата відстрочена, але право власності на матеріальні активи передається не пізніше дати здійснення останнього платежу;

б) передача права власності на матеріальні активи за рішенням органу державної влади або органу місцевого самоврядування чи відповідно до законодавства;

в) будь-яка із зазначених дій платника податку щодо матеріальних активів, якщо платник податку мав право на віднесення сум податку до податкового кредиту у разі придбання зазначеного майна чи його частини (безоплатна передача майна іншій особі; передача майна у межах балансу платника податку, що використовується у господарській діяльності платника податку для його подальшого використання з метою, не пов'язаною із господарською діяльністю такого платника податку; передача у межах балансу платника податку майна, що планувалося для використання в оподатковуваних операціях, для його використання в операціях, що звільняються від оподаткування або не підлягають оподаткуванню);

г) передача (внесення) товарів (у тому числі необоротних активів) як вклад у спільну діяльність без утворення юридичної особи, а також їх повернення;

д) ліквідація платником податку за власним бажанням необоротних активів, які перебувають у такого платника;

е) передача товарів згідно з договором, за яким сплачується комісія (винагорода) за продаж чи купівлю.

Не є постачанням товарів випадки, коли основні виробничі засоби або невикористані засоби ліквідуються у зв'язку з їх знищенням або зруйнуванням внаслідок дії обставин непереборної сили, а також в інших випадках, коли така ліквідація здійснюється без згоди платника податку, у тому числі в разі

викрадення необоротних активів, або коли платник податку надає контролюючому органу відповідний документ про знищення, розібрання або перетворення необоротних активів в інший спосіб, внаслідок чого необоротний актив не може використовуватися за первісним призначенням;

Не вважаються постачанням товарів операції з реалізації відповідно до кримінального процесуального законодавства України товарів, визначених ч. 7 ст. 293 Митного кодексу України, що здійснюються особами, зазначеними у пункті 180.2-2 статті 180 ПКУ;

продаж (реалізація) товарів - будь-які операції, що здійснюються згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами, які передбачають передачу прав власності на такі товари за плату або компенсацію незалежно від строків її надання, а також операції з безоплатного надання товарів. Не вважаються продажем товарів операції з надання товарів у межах договорів комісії (консигнації), поруки, схову (відповідального зберігання), доручення, довірчого управління, оперативного лізингу (оренди), інших цивільно-правових договорів, які не передбачають передачі прав власності на такі товари

ринкова ціна - ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати на добровільній основі, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності - однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівнянних економічних (комерційних) умовах

звичайна ціна - ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору, якщо інше не встановлено ПКУ. Якщо не доведено зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін. Це визначення не поширюється на операції, що визнаються контрольованими відповідно до статті 39 ПКУ.

У разі якщо ціни (націнки) на товари (роботи, послуги) підлягають державному регулюванню згідно із законодавством, звичайною вважається ціна, встановлена відповідно до правил такого регулювання. Це положення не поширюється на випадки, коли встановлюється мінімальна ціна продажу або індикативна ціна. У такому разі звичайною ціною вважається ціна, визначена сторонами договору, але не нижче за мінімальну або індикативну ціну.

Якщо під час здійснення операції обов'язковим є проведення оцінки, вартість об'єкта оцінки є підставою для визначення звичайної ціни для цілей оподаткування.

Під час проведення аукціону (публічних торгів) звичайною вважається ціна, яка склалася за результатами такого аукціону (публічних торгів), обов'язковість проведення якого передбачено законом.

Якщо постачання товарів (робіт, послуг) здійснюється на підставі форвардного або ф'ючерсного контракту, звичайною ціною є ціна, яка

відповідає форвардній або ф'ючерсній ціні на дату укладення такого контракту.

Якщо продаж (відчуження) товарів, у тому числі майна, переданого у заставу позичальником з метою забезпечення вимог кредитора, здійснюється у примусовому порядку згідно із законодавством, звичайною ціною є ціна, сформована під час такого продажу

бюджетне відшкодування - відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування ПДВ за результатами перевірки платника

єдиний реєстр податкових накладних - реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами

2.1. Основні вимоги та порядок реєстрації платників ПДВ

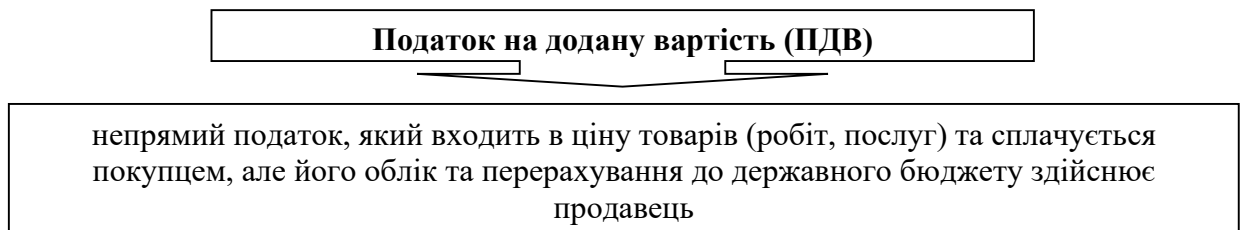

Рисунок 2.1 – Визначення терміну «податок на додану вартість»

Рисунок 2.2 – Структура Положення про реєстрацію платників ПДВ

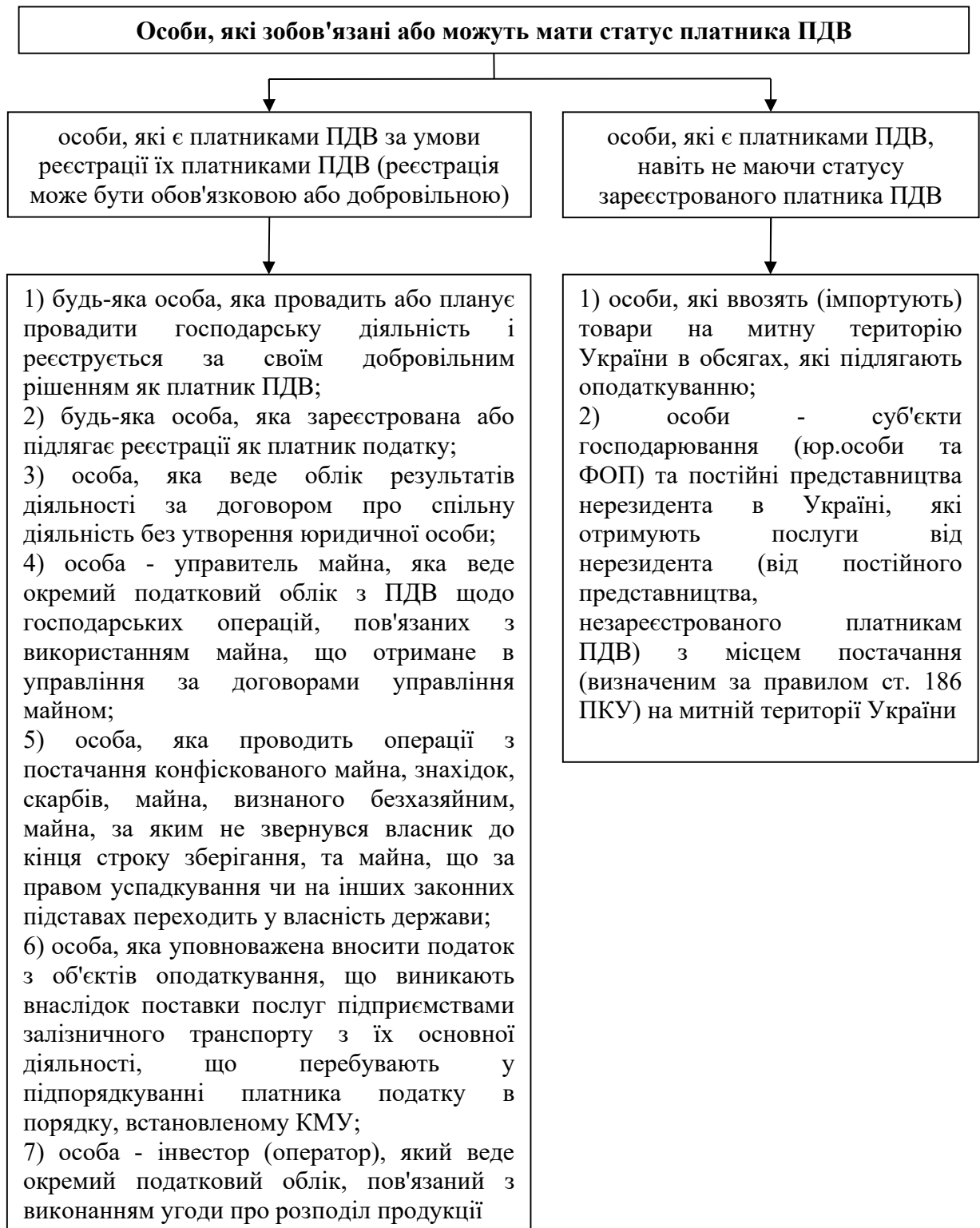

Рисунок 2.3 – Особи - платники ПДВ

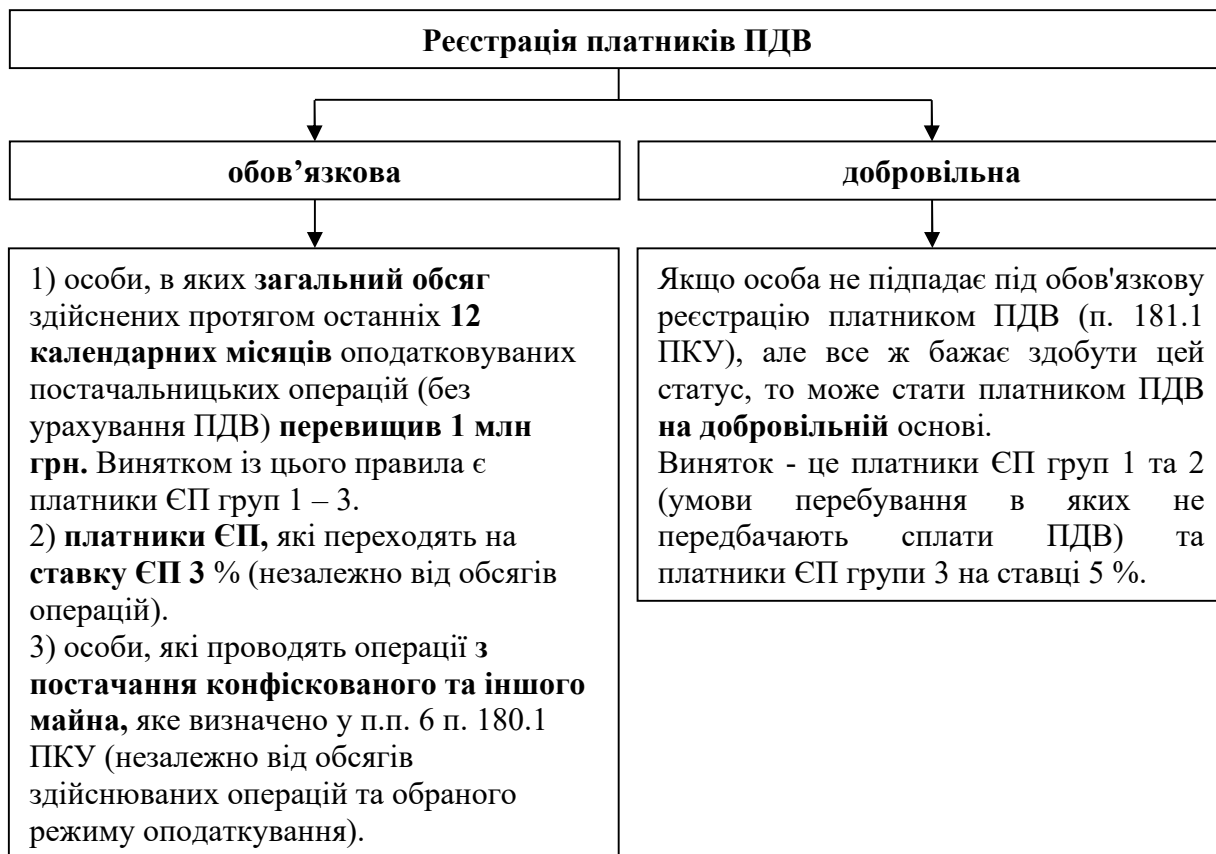

Рисунок 2.4 – Реєстрація платників ПДВ

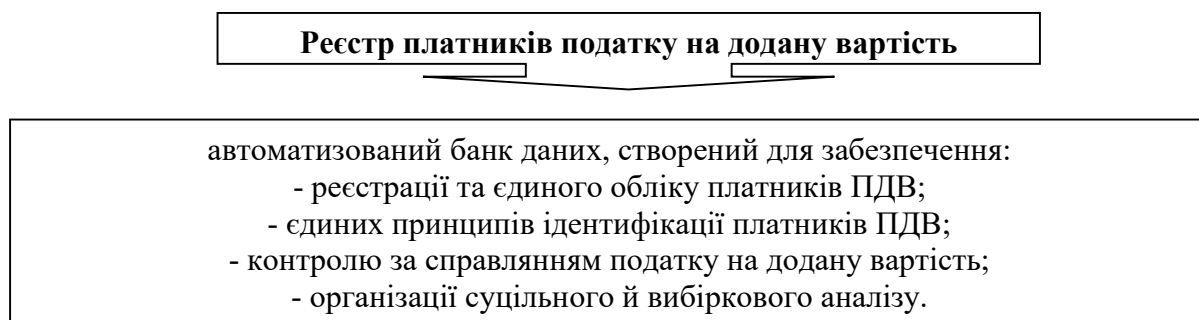

Рисунок 2.5 – Мета реєстрації платників ПДВ

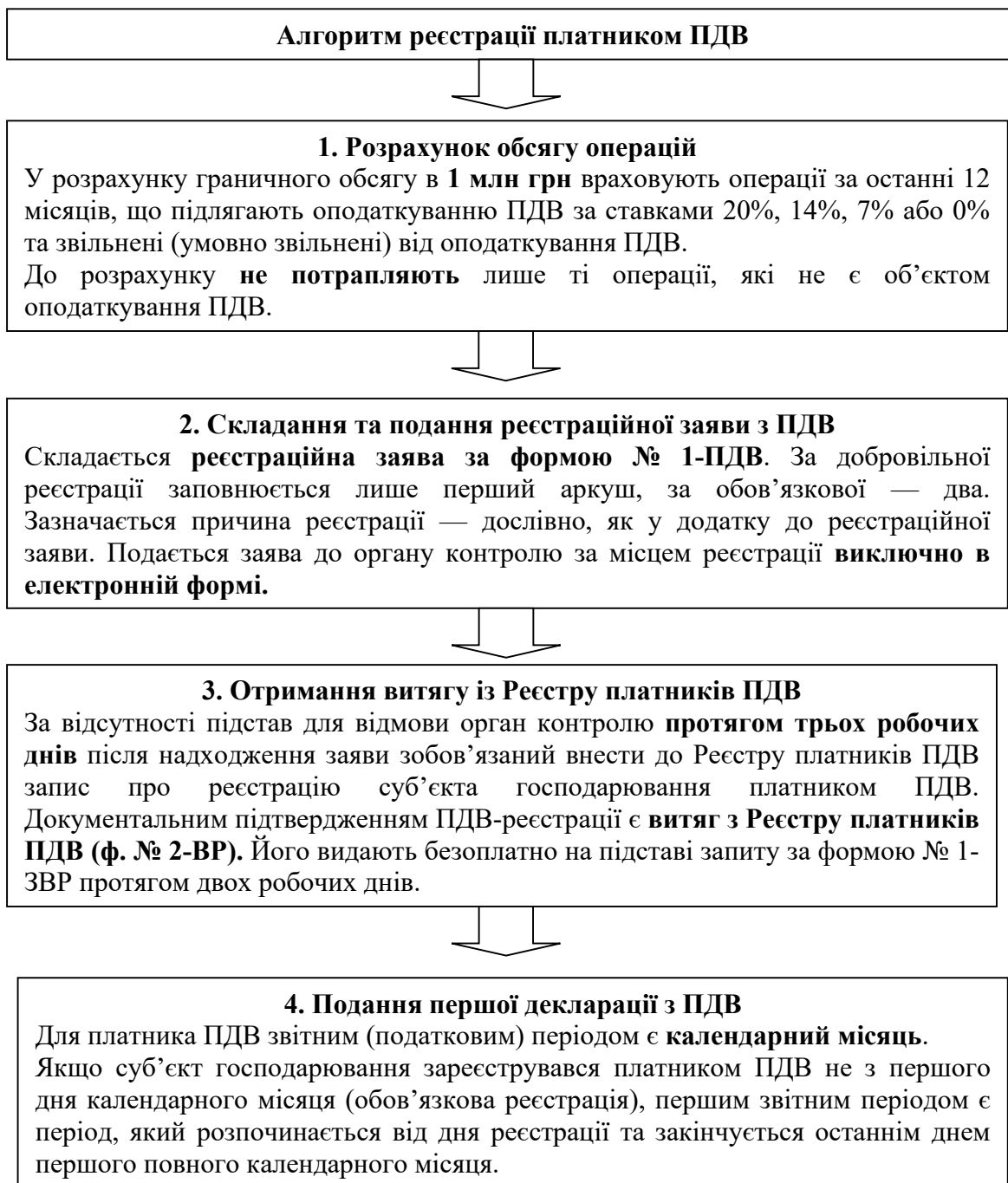

Рисунок 2.6 – Алгоритм реєстрації платником ПДВ

Таблиця 2.1 Строки подання заяви на реєстрацію платником ПДВ

№ з/п	Ситуація	Строки подання заяви	Норма законодавства
1	Обов'язкова реєстрація	не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій 1 млн. грн.	п.183.2 ПКУ
2	Добровільна реєстрація	не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку податкового періоду, з якого особа вважатиметься платником податку	п.183.3 ПКУ
3	Обов'язкова реєстрація особи, що проводить операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним, майна, за яким не звернувся власник до кінця строку зберігання, та майна, що переходить у власність держави		
4	Перехід із спрощеної системи оподаткування, що не передбачає сплати ПДВ, на сплату інших податків і зборів	не пізніше 10 числа першого календарного місяця, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів (за умови дотримання критерію обсягу операцій)	п.183.4 ПКУ
5	Зміна ставки єдиного податку платником 3 групи – з 5% на 3%	не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку календарного місяця, в якому буде застосовуватися ставка ЄП 3% (за умови дотримання критерію обсягу операцій)	п.183.4 ПКУ
6	Виконання договору про спільну діяльність або договору управління майном	одночасно з документами для взяття на облік договору про спільну діяльність або договору управління майном	пп.6 п.3.5 Положення № 1130
7	Перехід на спрощену системи оподаткування, що передбачає сплату ПДВ (ЄП 3 групи за ставкою 3%)	за 15 календарних днів до початку календарного кварталу, з якого така особа бажає перейти на сплату ЄП зі ставкою 3%	пп.3 п.3.6 Положення № 1130

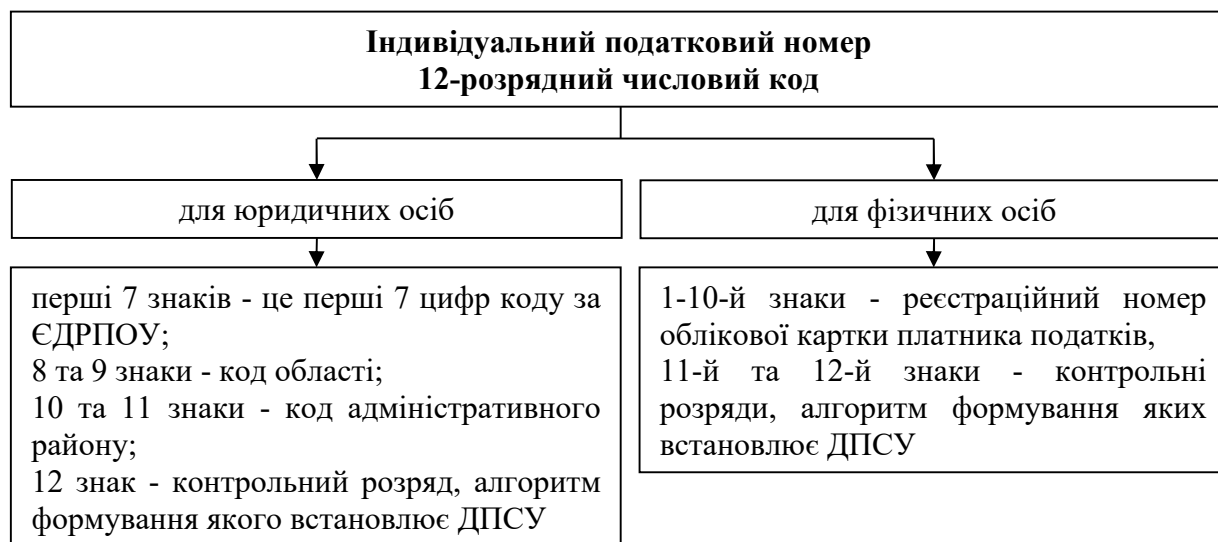

Рисунок 2.7 – Індивідуальний податковий номер платника ПДВ

Додаток
до реєстраційної заяви
платника податку на додану
вартість

ПРИЧИНИ

реєстрації платником податку на додану вартість або критерії,
за якими платник відповідає вимогам розділу V Кодексу

Пункти, статті Кодексу	Норма Кодексу
Пункт 181.1 статті 181 розділу V Кодексу	Загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню згідно з розділом V Кодексу, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує встановлену статтею 181 розділу V Кодексу суму (без урахування податку на додану вартість), крім особи, яка є платником єдиного податку першої – третьої груп
Підпункт 6 пункту 180.1 статті 180 розділу V Кодексу	Особа проводить операції з постачання конфіскованого майна, знахідок, скарбів, майна, визнаного безхазяйним, майна, за яким не звернувся власник до кінця строку зберігання, та майна, що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходить у власність держави (у тому числі майна, визначеного у статті 243 Митного кодексу України), незалежно від того, чи досягає вона загальної суми операцій із постачання товарів/послуг, визначеної пунктом 181.1 статті 181 розділу V Кодексу, а також незалежно від того, який режим оподаткування використовує така особа згідно із законодавством
Пункт 182.1 статті 182 розділу V Кодексу	Особа, яка відповідно до пункту 181.1 статті 181 розділу V Кодексу не є платником податку у зв'язку з тим, що обсяги оподатковуваних операцій відсутні або є меншими від встановленої зазначеною статтею суми, реєструється як платник податку добровільно
Абзац перший пункту 183.4 статті 183 розділу V Кодексу	Особа переходить на сплату інших податків і зборів, встановлених Кодексом, із спрощеної системи оподаткування, що не передбачає сплати податку*
Підпункт 1 пункту 293.8 статті 293 розділу XIV Кодексу	Платник єдиного податку першої групи, який у календарному кварталі перевищив обсяг доходу, визначений у пункті 291.4 статті 291 розділу XIV Кодексу, переходить на застосування ставки єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, та відповідає вимогам до платника єдиного податку третьої групи*
Підпункт 2 пункту 293.8 статті 293 розділу XIV Кодексу	Платник єдиного податку другої групи, який у календарному кварталі перевищив обсяг доходу, визначений у пункті 291.4 статті 291 розділу XIV Кодексу, переходить на застосування ставки єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, та відповідає вимогам до платника єдиного податку третьої групи*

Підпункт “в” підпункту 4 пункту 293.8 статті 293 розділу XIV Кодексу	Особа, яка не є платником єдиного податку, переходить на спрощену систему оподаткування із застосуванням ставки єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, та відповідає вимогам до платника єдиного податку третьої групи*
Підпункт “б” підпункту 4 пункту 293.8 статті 293 розділу XIV Кодексу та абзац другий пункту 183.4 статті 183 розділу V Кодексу	Платник єдиного податку третьої групи, який застосовує ставку єдиного податку, що не передбачає сплати податку на додану вартість (крім платника єдиного податку, який відповідає абзацу четвертому пункту 293.3 статті 293 розділу XIV Кодексу), добровільно змінює ставку єдиного податку та з початку наступного календарного кварталу буде застосовувати ставку єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість
Підпункт 298.1.5 пункту 298.1 статті 298 розділу XIV Кодексу	Платник єдиного податку першої групи самостійно прийняв рішення про перехід на застосування ставки єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, та відповідає вимогам до платника єдиного податку третьої групи*
Підпункт 298.1.5 пункту 298.1 статті 298 розділу XIV Кодексу	Платник єдиного податку другої групи самостійно прийняв рішення про перехід на застосування ставки єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, та відповідає вимогам до платника єдиного податку третьої групи*
Підпункт 2 пункту 180.1 статті 180 розділу V Кодексу	Особа підлягає реєстрації в інших випадках, передбачених законодавством (вказати) _____

Відповідальність за несвоєчасну реєстрацію платником ПДВ

будь-яка особа, яка підлягає обов’язковій реєстрації як платник ПДВ, не подала до контролюючого органу реєстраційну заяву, несе **відповідальність за ненарахування або несплату ПДВ на рівні зареєстрованого платника без права нарахування податкового кредиту та отримання бюджетного відшкодування.**

Згідно з п. 123.1 ст. 123 ПКУ вчинення платником податків діянь, що зумовили визначення контролюючим органом суми податкового зобов’язання на підставах, визначених підпунктами 54.3.1, 54.3.2, 54.3.6 ПКУ, – тягне за собою накладення **штрафу в розмірі 10 % суми визначеного податкового зобов’язання**

Рисунок 2.8 – Відповідальність за несвоєчасну реєстрацію платником ПДВ

Анулювання ПДВ-реєстрації

виключення платника ПДВ з Реєстру платників податку

Така процедура може бути ініціативою:

- самого платника податку (добровільне анулювання платника ПДВ);
- за рішенням ДПС, примусово — подача впродовж 12 місяців порожніх декларацій (чи неподача їх взагалі) на підставі підпункту «г» пункту 184.1 ПКУ;
- ДПС, «автоматично» — якщо відбувається ліквідація юр.особи, припинення реєстрації ФОП, а також при переході платника ЄП (юрособи/фізособи) на групу податку/ставку, яка не передбачає сплати ПДВ. Також сюди належить закінчення дії договору про спільну діяльність без створення юрособи.

Рисунок 2.9 – Анулювання ПДВ-реєстрації

Таблиця 2.2 Анулювання реєстрації платника ПДВ

Підстава для анулювання реєстрації	Норма ПКУ	Рішення платника	Рішення ДПС
Загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг за останні 12 календарних місяців була меншою ніж 1 млн. грн.	пп. «а» п.184.1 ПКУ	✓	
Прийнято рішення про припинення та затверджено ліквідаційний баланс, передавальний акт або розподільчий баланс	пп. «б» п.184.1 ПКУ	✓	✓ *
<i>* автоматично після внесення запису до ЄДР</i>			
Платник ПДВ реєструється як платник єдиного податку, умова сплати якого не передбачає сплати ПДВ	пп. «в» п.184.1 ПКУ	✓	✓ *
<i>* автоматично після внесення запису до реєстру платників єдиного податку</i>			
Платник ПДВ протягом 12 послідовних податкових місяців не подає декларації з ПДВ та/або подає таку декларацію (податковий розрахунок), яка (який) свідчить про відсутність постачання/придбання товарів/послуг, здійснених з метою формування податкового зобов'язання чи податкового кредиту	пп. «г» п.184.1 ПКУ	✓	✓
Установчі документи будь-якої особи, зареєстрованої як платник ПДВ, визнані рішенням суду недійсними	пп. «г» п.184.1 ПКУ	✓	✓
Господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи - банкрута	пп. «д» п.184.1 ПКУ	✓	✓
Платник ПДВ ліквідується за рішенням суду (фізична особа позбувається статусу суб'єкта господарювання) або особу звільнено від сплати ПДВ чи її податкову реєстрацію анульовано (скасовано, визнано недійсною) за рішенням суду	пп. «е» п.184.1 ПКУ	✓	✓
Фізична особа, зареєстрована як платник ПДВ, померла, її оголошено померлою, визнано недієздатною або безвісно відсутньою, обмежено її цивільну дієздатність	пп. «є» п.184.1 ПКУ	✓	✓
Припинено дію договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції (для платників податку, зазначених у пп.4, 5 і 8 п.180.1 ПКУ) або закінчився строк, на який утворено особу, зареєстровану як платник податку	пп. «з» п.184.1 ПКУ	✓	✓

Таблиця 2.3 Підстави для анулювання ПДВ-реєстрації та визначення дати

№	Причини	Норма ПКУ	Особливі умови	Дата анулювання (абз. 6 п. 5.4, п. 5.11 Порядку № 1130)
1	зниження обсягів постачання	пп. «а» п. 184.1	1. Суб'єкт господарювання був платником податку впродовж не менше 12 місяців. 2. Обсяг оподатковуваних операцій за останні 12 місяців становить менше 1 млн грн (за даними податкових декларацій, які були подані органом ДПС за останні 12 місяців). 3. Податкові зобов'язання сплачені та сплачено ПДВ за останній звітний період	дата подачі заяви
2	ліквідація або реорганізація платника податку	пп. «б» п. 184.1	1. Складено ліквідаційний баланс (передавальний акт або розподільчий баланс). 2. Податкові зобов'язання сплачені та сплачено ПДВ за останній звітний період	дата, що сталася раніше: дата подачі заяви або дата прийняття органом ДПС рішення про анулювання ПДВ реєстрації
3	перехід на спрощену систему (єдиний податок)	пп. «в» п. 184.1	1. Перехід відбувається з однієї групи єдиного податку, де ПДВ сплачувався, в іншу, яка не передбачає сплату ПДВ (перехід з групи 3 зі ставкою 3% в групу 3 зі ставкою 5% або з групи 3 зі ставкою 3% (ФОП) в групи 1 або 2). 2. Перехід з загальної системи оподаткування на спрощену без ПДВ (перехід юрособи з загальної системи (платника ПДВ) на сплату єдиного податку за ставкою 5%). 3. Заява на анулювання реєстрації ПДВ не потрібна, якщо суб'єкт у заяві про застосування спрощеної системи оподаткування робить відповідну позначку	останній день звітного періоду, який передуює переходу суб'єкта господарювання на єдиний податок без ПДВ
4	неподача декларації з ПДВ	пп. «г» п. 184.1	1. Платник податку впродовж 12 послідовних к. місяців не подає декларацію з ПДВ. 2. Платник податку впродовж 12 послідовних к. місяців подає декларацію з ПДВ, яка свідчить про відсутність постачання та закупівель товарів (послуг), що здійснювалося з метою формування податкового зобов'язання чи податкового кредиту	дата прийняття органом ДПС рішення про анулювання ПДВ реєстрації платника податку

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5
5	за рішенням суду	пп. «г», «д», «е» п. 184.1	1. Визнання установчих документів платника податку недійсними*. 2. Господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію підприємства-банкрута. 3. Платник податку ліквідується за рішенням суду (або ФОП позбавляється статусу суб'єкта підприємницької діяльності). 4. Рішенням суду податкову реєстрацію суб'єкта господарювання визнано недійсною або таким, що звільнено від сплати податку	дата, яка зазначена в судовому рішенні
6	припинення дії договору про спільну діяльність	пп. «з» п. 184.1	1. Договори про спільну діяльність, управління майном, угода про розподілу продукції припиняють свою дію. 2. Закінчено строк, на який було створено платника податку	дата закінчення строку дії договору або дата закінчення строку, на який було створено платника податку
* це не означає недійсність податкових накладних та інших документів, угод, які укладалися такою особою				

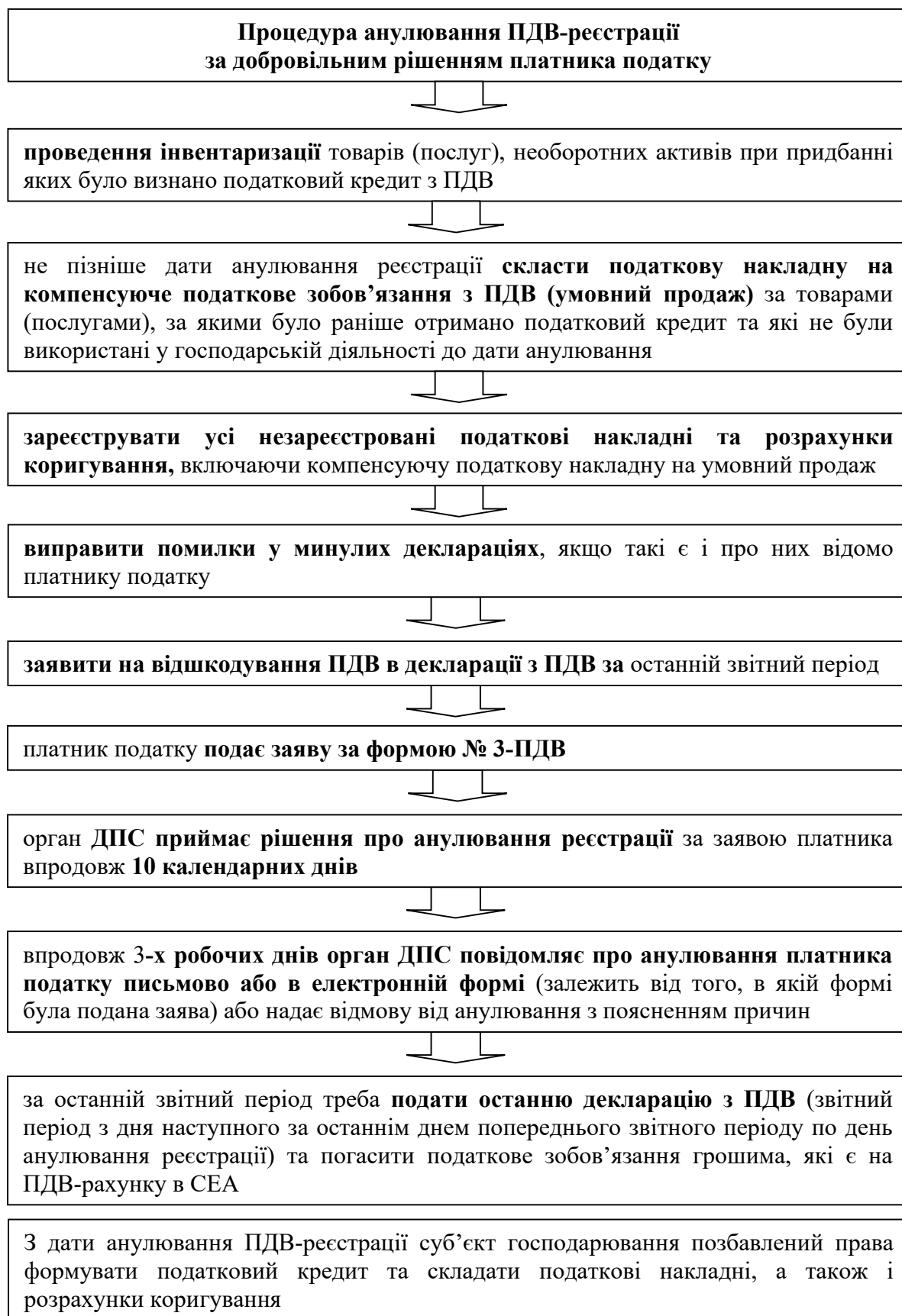

Рисунок 2.10 – Процедура анулювання ПДВ-реєстрації за добровільним рішенням платника податку

2.2. Визначення об'єкта та бази оподаткування ПДВ

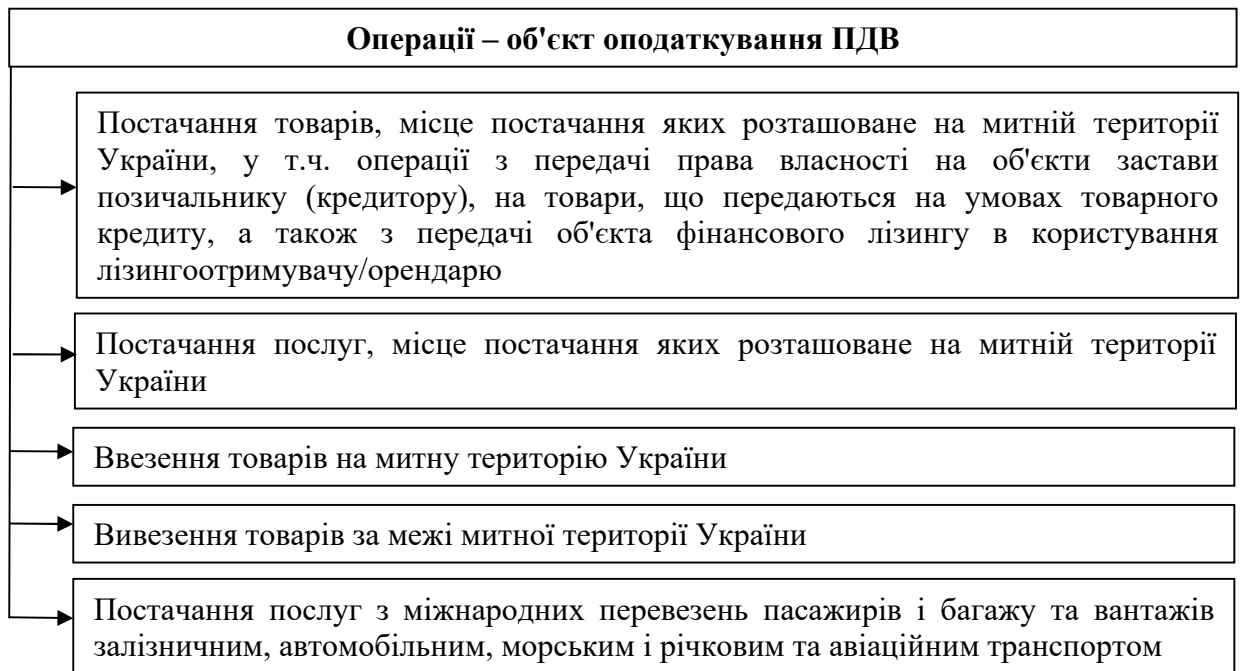

Рисунок 2.11 – Операції – об'єкт оподаткування ПДВ

Таблиця 2.4 Об'єкти оподаткування ПДВ

Вид операції	Норма ПКУ	Наявність об'єкта оподаткування
Постачання товарів / послуг на митній території України	пп. «а» и «б» п.185.1, пп.14.1.185, пп.14.1.191	Об'єкт оподаткування ПДВ, складається податкова накладна (звичайна або зведена)
Ввезення товарів в Україну	пп. «в» п.185.1	В залежності від митного режиму (ст.206 ПКУ). Звичайний імпорт є об'єктом оподаткування
Вивезення товарів за межі України	пп. «г» п.185.1	В залежності від митного режиму (ст.206 ПКУ). Звичайний експорт є об'єктом оподаткування за нульовою ставкою, складається податкова накладна
Міжнародні перевезення	пп. «е» п.185.1	Об'єкт оподаткування за нульовою ставкою, складається податкова накладна
Операції, що не є об'єктом оподаткування	ст.196	Немає об'єкту оподаткування, податкова накладна не складається
Пільги	ст.197, ст.206, підрозд.2 розд. XX ПКУ, міжнародні договори	Об'єкт оподаткування ПДВ, складається податкова накладна без ПДВ
Інші операції, прямо не названі ані в ст.196, ані в п.185.1 ПКУ	Не підпадають під п.185.1 і ст.196	Немає об'єкту оподаткування, податкова накладна не складається

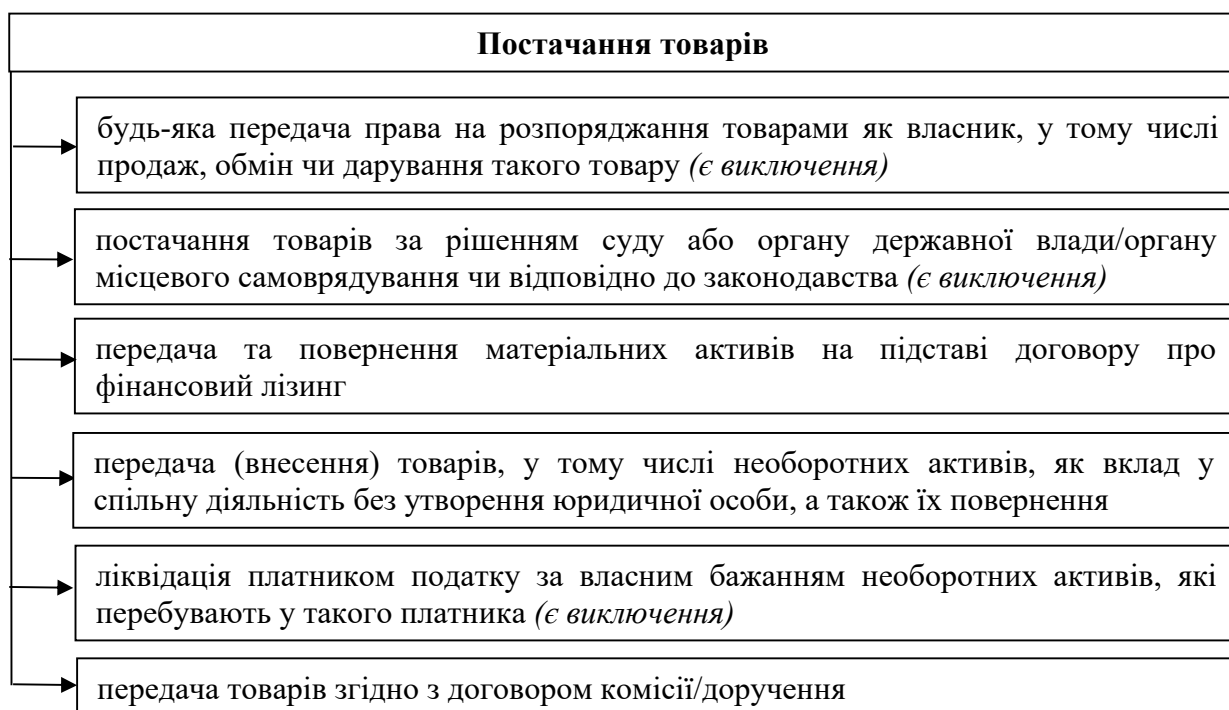

Рисунок 2.11 – Постачання товарів

Таблиця 2.5 База оподаткування ПДВ: правила визначення

Вид операції	База оподаткування	Норма ПКУ
1	2	3
Постачання придбаних товарів/послуг	Договірна вартість, але не нижче ціни придбання таких товарів / послуг	П.188.1
Постачання самостійно виготовлених товарів/послуг	Договірна вартість, але не нижче звичайних цін	
Постачання необоротних активів	Договірна вартість, але не нижче їх балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів* — виходячи із звичайної ціни)	
Постачання товарів/послуг за регульованими цінами (тарифами)	Регульовані ціни (тарифи)	
<i>* Наприклад, у підприємців, які не ведуть бухгалтерський облік</i>		
Постачання товарів за договорами фінансового лізингу	Договірна (контрактна) вартість, але не нижче ціни придбання об'єкта лізингу	Спеціальна норма відсутня, діють правила п.188.1

Продовження табл. 2.5

1	2	3
Умовні постачання, якщо товари / послуги, необоротні активи призначені для їх використання або починають використовуватися: а) в операціях, що не є об'єктом оподаткування; б) в операціях, звільнених від оподаткування; в) в операціях, що здійснюються платником податку в межах балансу, у тому числі передача для невиробничого використання, переведення виробничих необоротних активів до складу невиробничих необоротних активів; г) в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку	База оподаткування за необоротними активами визначається виходячи з балансової (залишкової) вартості, що склалася станом на початок звітного періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів — виходячи із звичайної ціни), а за товарами/послугами — виходячи з вартості їх придбання	П.198.5, п.189.1
Постачання вживаних товарів (комісійна торгівля), що придбані в осіб, не зареєстрованих як платники податку	Комісійна винагорода такого платника податку	П.189.3
Постачання однорідних вживаних товарів, придбаних у фізичних осіб, не зареєстрованих як платники податку, у межах договорів, що передбачають передання права власності на такі товари	Позитивна різниця між ціною продажу та ціною придбання таких товарів, визначена у порядку, встановленому р.V ПКУ	
Постачання товарів/послуг, що передаються/отримуються у межах договорів комісії (консигнації), поруки, довірчого управління	Вартість постачання цих товарів, визначена у порядку, встановленому ст.188 ПКУ (не поширюється на операції з експортування товарів за межі митної території України або з ввезення на митну територію України товарів у межах зазначених договорів)	П.189.4, п.189.6
Постачання товарів за договорами фінансового лізингу, які були повернуті лізингоодержувачем, не зареєстрованим як платник податку у зв'язку з невиконанням умов такого договору. Постачання вживаних товарів, повернутих лізингоодержувачем, не зареєстрованим як платник податку у зв'язку з невиконанням умов договору фінансового лізингу	Позитивна різниця між ціною продажу та ціною придбання таких товарів. При цьому ціна продажу визначається відповідно до п.188.1 ст.188 ПКУ, а ціна придбання визначається на рівні суми лізингових платежів у частині компенсації вартості об'єкта фінансового лізингу, що не сплачені за такий об'єкт лізингу на дату такого повернення	П.189.5

Продовження табл. 2.5

1	2	3
Постачання товарів/послуг, які є об'єктом оподаткування згідно із ст.185 ПКУ, під забезпечення боргових зобов'язань покупця, наданих такому платнику податку у формі простого або переказного векселя, або інших боргових інструментів (далі — вексель), випущених таким покупцем або третьою особою	Договірна вартість, визначена у порядку, встановленому п.188.1 ст.188 ПКУ, без урахування дисконтів або інших знижок з номіналу такого векселя, а за процентними векселями — така договірна вартість, збільшена на суму процентів, нарахованих або таких, що повинні бути нараховані на суму номіналу такого векселя	П.189.7
Ліквідація за самостійним рішенням платника податку основних виробничих або невиробничих засобів	Звичайна ціна, але не нижче балансової вартості на момент ліквідації	П.189.9
Анулювання реєстрації платника ПДВ, якщо товари/послуги, необоротні активи, суми податку по яких були включені до складу податкового кредиту, не були використані в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності (крім операції з реорганізації платника податку)	Звичайна ціна відповідних товарів / послуг чи необоротних активів	П.184.7
Постачання особам, які не зареєстровані як платники податку, сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки, раніше придбаних (заготовлених) таким платником податку у фізичних осіб, які не є платниками цього податку	Торгова націнка (надбавка), встановлена таким платником податку	П.189.12
Постачання квитків на проїзд в автобусах та на перевезення багажу відповідно до Закону України від 05.04.2001 р. № 2344-III «Про автомобільний транспорт»	Винагорода, що включає автостанційний збір. До бази оподаткування не включається вартість перевезення, що перераховується перевізнику, та сума витрат на страхування пасажирів, яка перераховується страховій компанії	П.189.13
Постачання на митній території України товарів, які є продуктами переробки товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, у тому числі отриманих як оплата за постачання послуг з переробки	База оподаткування визначається згідно із ст.188 ПКУ	П.189.14
Вивезення товарів за межі митної території України	Договірна (контрактна) вартість таких товарів, зазначена в митній декларації	П.189.17

1	2	3
Ввезення товарів на митну територію України	Договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів, з урахуванням мита та акцизного податку. Перерахунок іноземної валюти у валюту України здійснюється за офіційним курсом НБУ, що діяв на день подання митної декларації для митного оформлення. Якщо митна декларація не подавалась, перерахунок іноземної валюти здійснюється за офіційним курсом НБУ, що діяв на день визначення податкових зобов'язань	П.190.1, п.39 ¹ .1
Постачання послуг нерезидентами на митній території України	Договірна (контрактна) вартість таких послуг з урахуванням податків та зборів, за винятком ПДВ. Визначена вартість перераховується в національну валюту за валютним (обмінним) курсом НБУ на дату виникнення податкових зобов'язань. У разі отримання послуг від нерезидентів без їх оплати база оподаткування визначається виходячи із звичайних цін на такі послуги без урахування ПДВ	П.190.2

2.3. Електронне адміністрування ПДВ

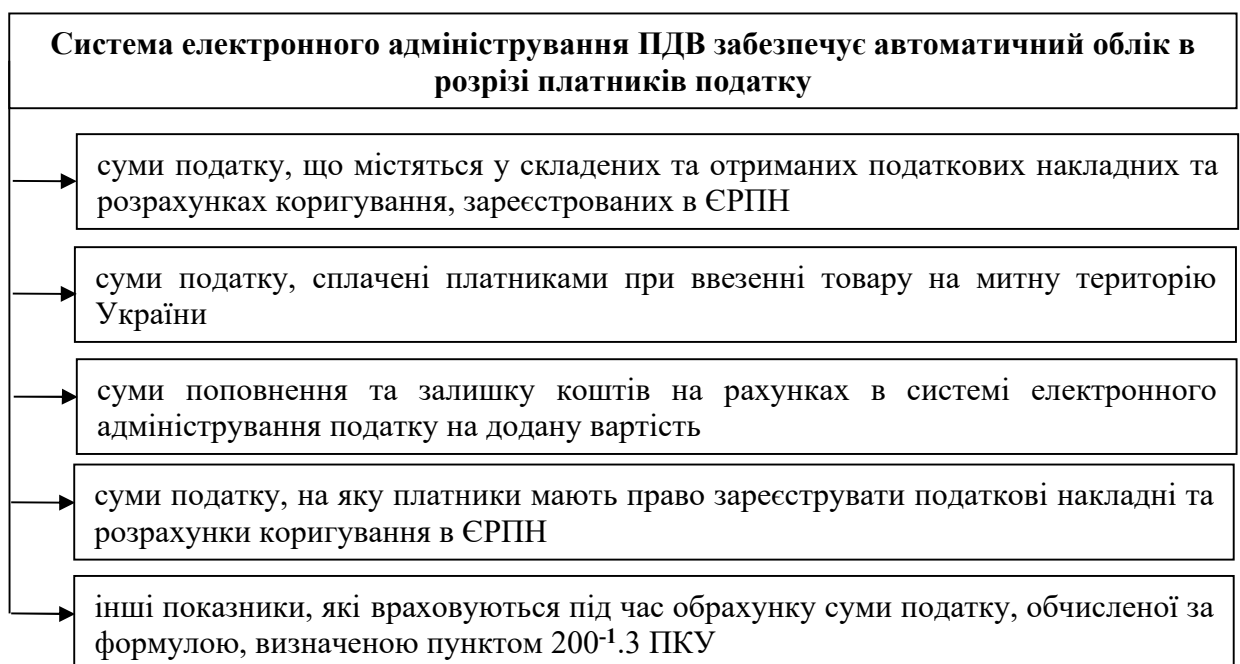

Рисунок 2.12 – Система електронного адміністрування ПДВ

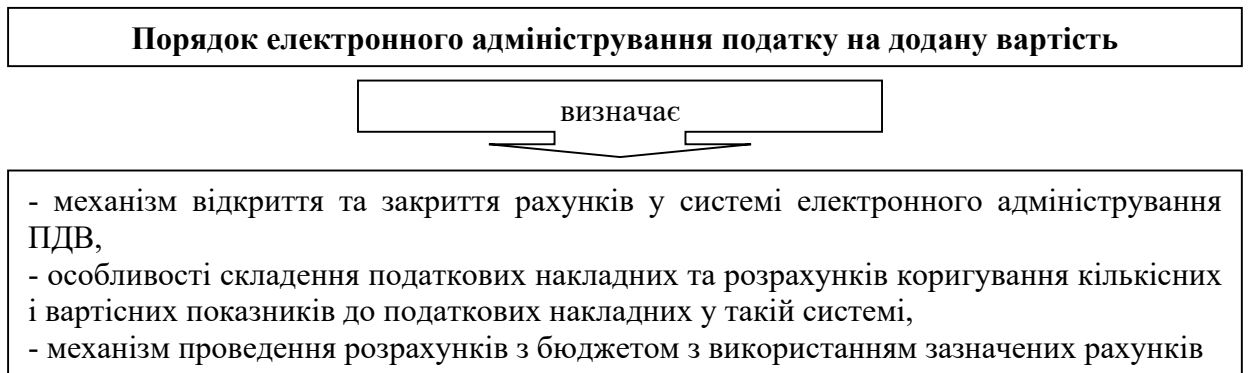

Рисунок 2.13 – Порядок електронного адміністрування податку на додану вартість

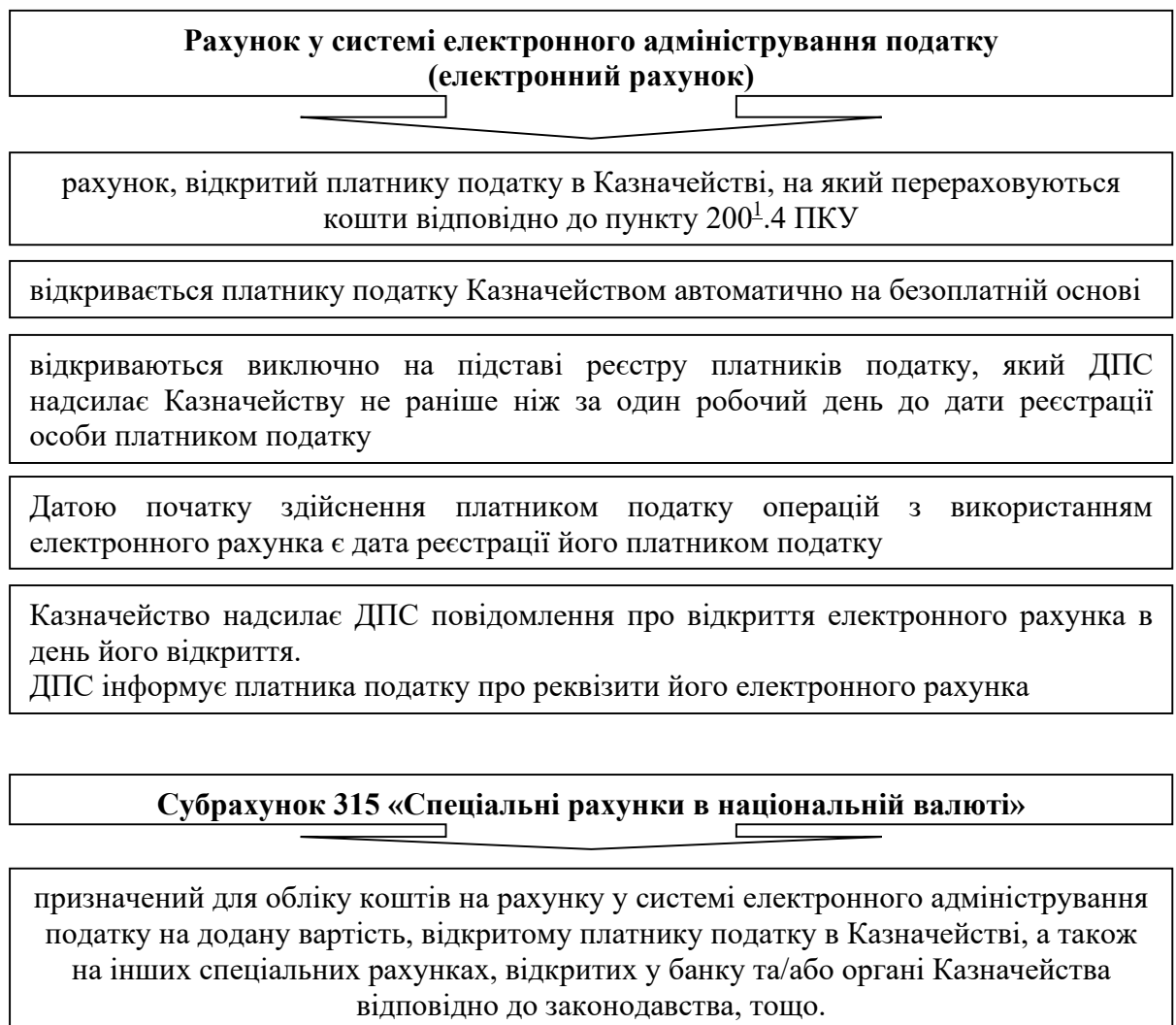

Рисунок 2.14 – Рахунок у системі електронного адміністрування ПДВ

**Платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/або
розрахунки коригування в ЄРПН на суму податку (Σ Накл)**

$$\Sigma \text{ Накл} = \Sigma \text{ НаклОтр} + \Sigma \text{ Митн} + \Sigma \text{ ПопРах} + \Sigma \text{ Овердрафт} - \Sigma \text{ НаклВид} - \Sigma \text{ Відшкод} - \Sigma \text{ Перевищ}$$

Σ НаклОтр - загальна сума податку за отриманими платником податковими накладними, зареєстрованими в ЄРПН, податковими накладними, складеними платником податку відповідно до п 208.2 ПКУ та зареєстрованими в ЄРПН, та розрахунками коригування, зареєстрованими в ЄРПН

Σ Митн - загальна сума податку, сплаченого платником при ввезенні товарів на митну територію України

Σ ПопРах - загальна сума поповнення з рахунку у банку/небанківському надавачу платіжних послуг платника податку рахунка в системі електронного адміністрування податку

Σ Овердрафт - сума середньомісячного розміру сум податку, які за останніх 12 звітних (податкових) місяців були задекларовані платником до сплати до бюджету та погашені чи розстрочені або відстрочені

Σ НаклВид - загальна сума податку за складеними платником податковими накладними та розрахунками коригування, зареєстрованими в ЄРПН

Σ Відшкод - загальна сума податку, заявлена платником до бюджетного відшкодування

Σ Перевищ - загальна сума перевищення податкових зобов'язань, зазначених платником у поданих податкових деклараціях з урахуванням поданих уточнюючих розрахунків до них, над сумою податку, що міститься в складених таким платником податкових накладних та розрахунках коригування, зареєстрованих в ЄРПН

ДПС автоматично обчислює суму податку, на яку платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригування в ЄРПН

Платник податку має право отримувати у ДПС інформацію про стан свого електронного рахунка, а також суму податку, на яку він має право зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригування в ЄРПН

Рисунок 2.15 – Визначення ліміту реєстрації податкових накладних

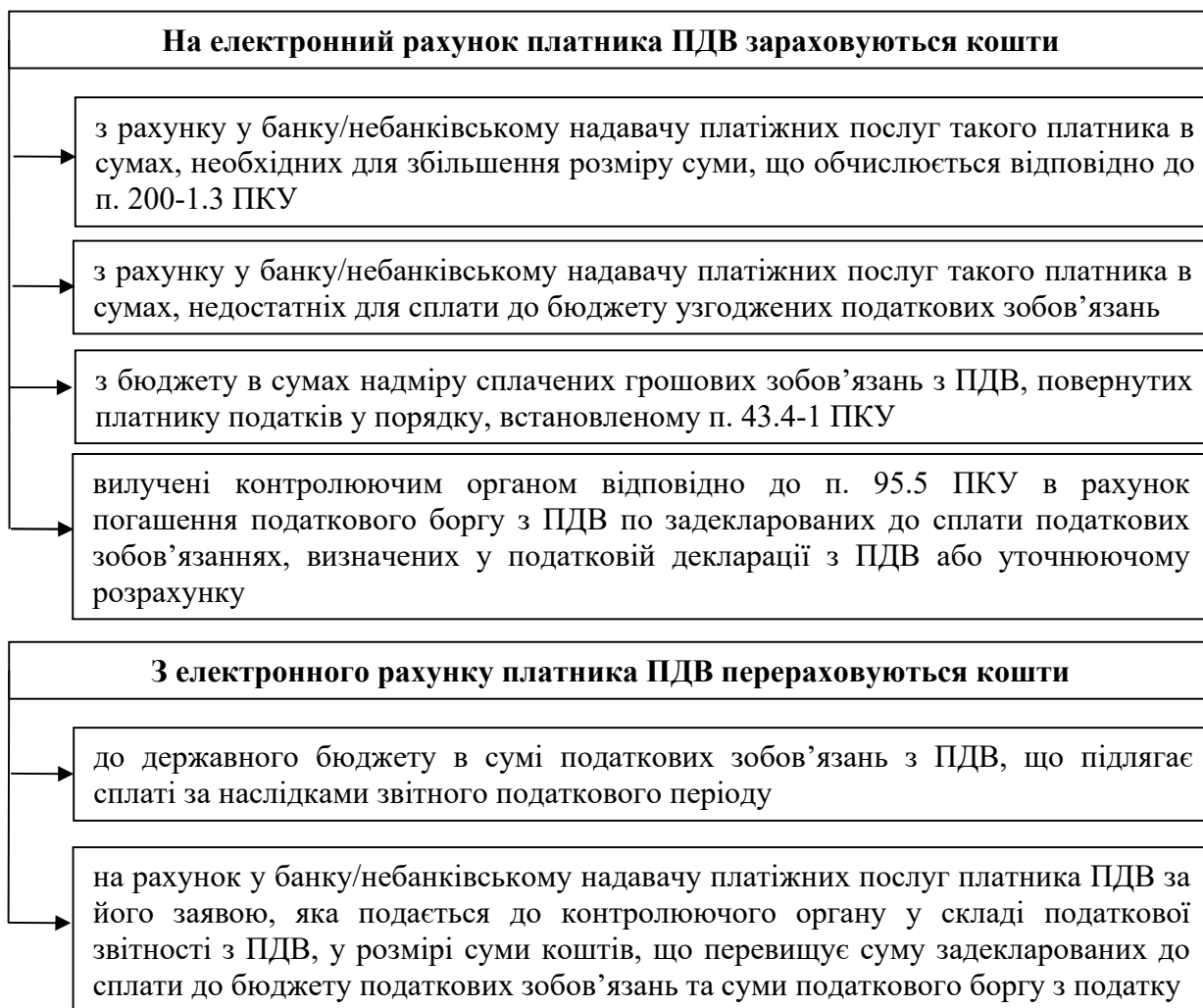

Рисунок 2.16 – Рух коштів на електронному рахунку платника ПДВ

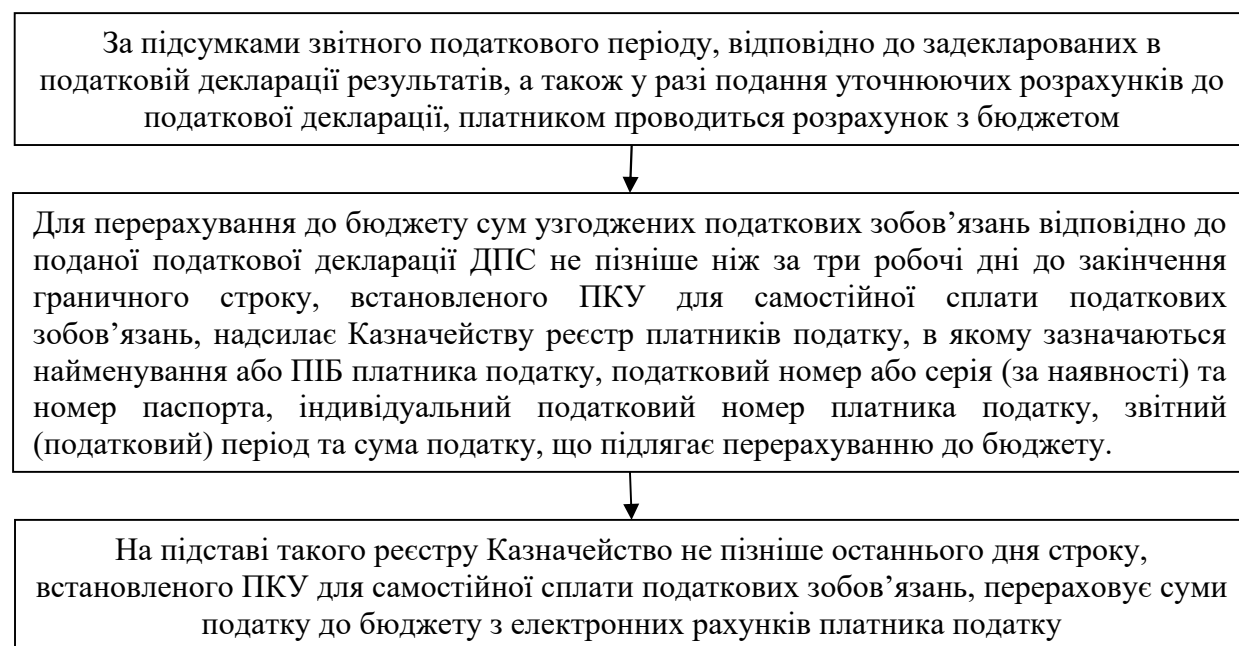

Рисунок 2.17 – Порядок перерахування до бюджету сум податкових зобов'язань

Рисунок 2.18 – Подання уточнюючих розрахунків до податкових декларацій

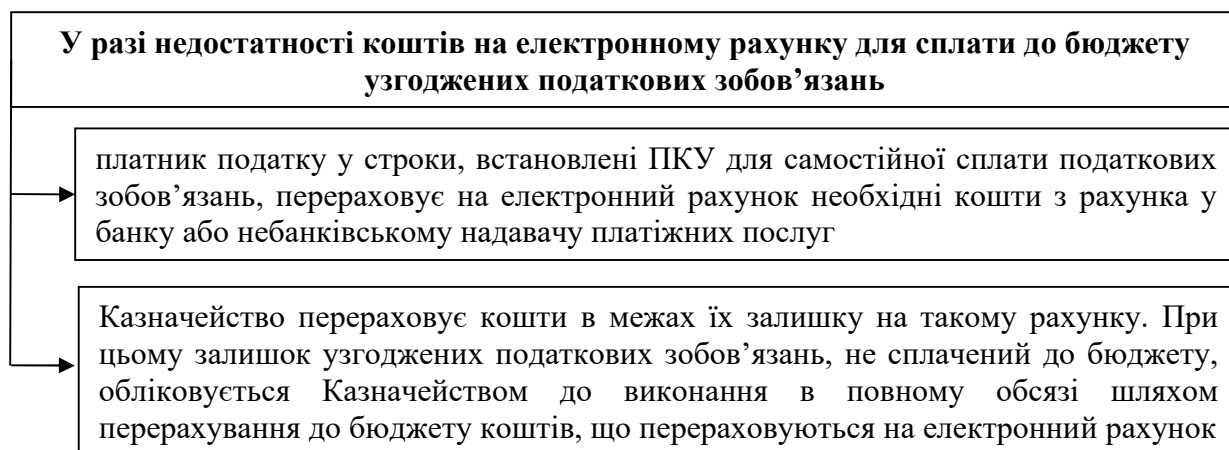

Рисунок 2.19 – Дії при недостатності коштів на електронному рахунку для сплати до бюджету податкових зобов'язань

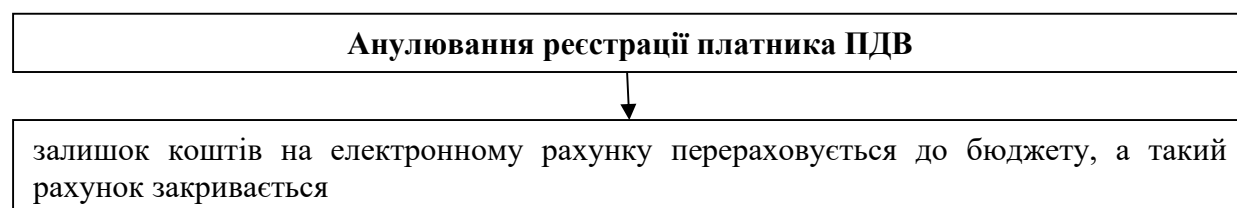

Рисунок 2.20 – Дії з електронним рахунком при анулюванні ПДВ-реєстрації

2.4. Первинний облік ПДВ

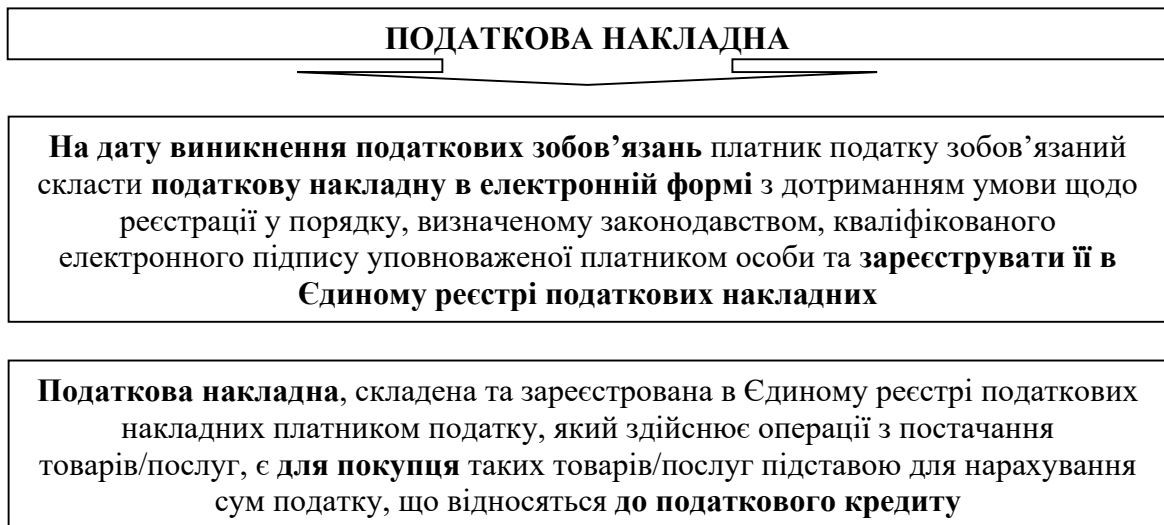

Рисунок 2.21 – Податкова накладна

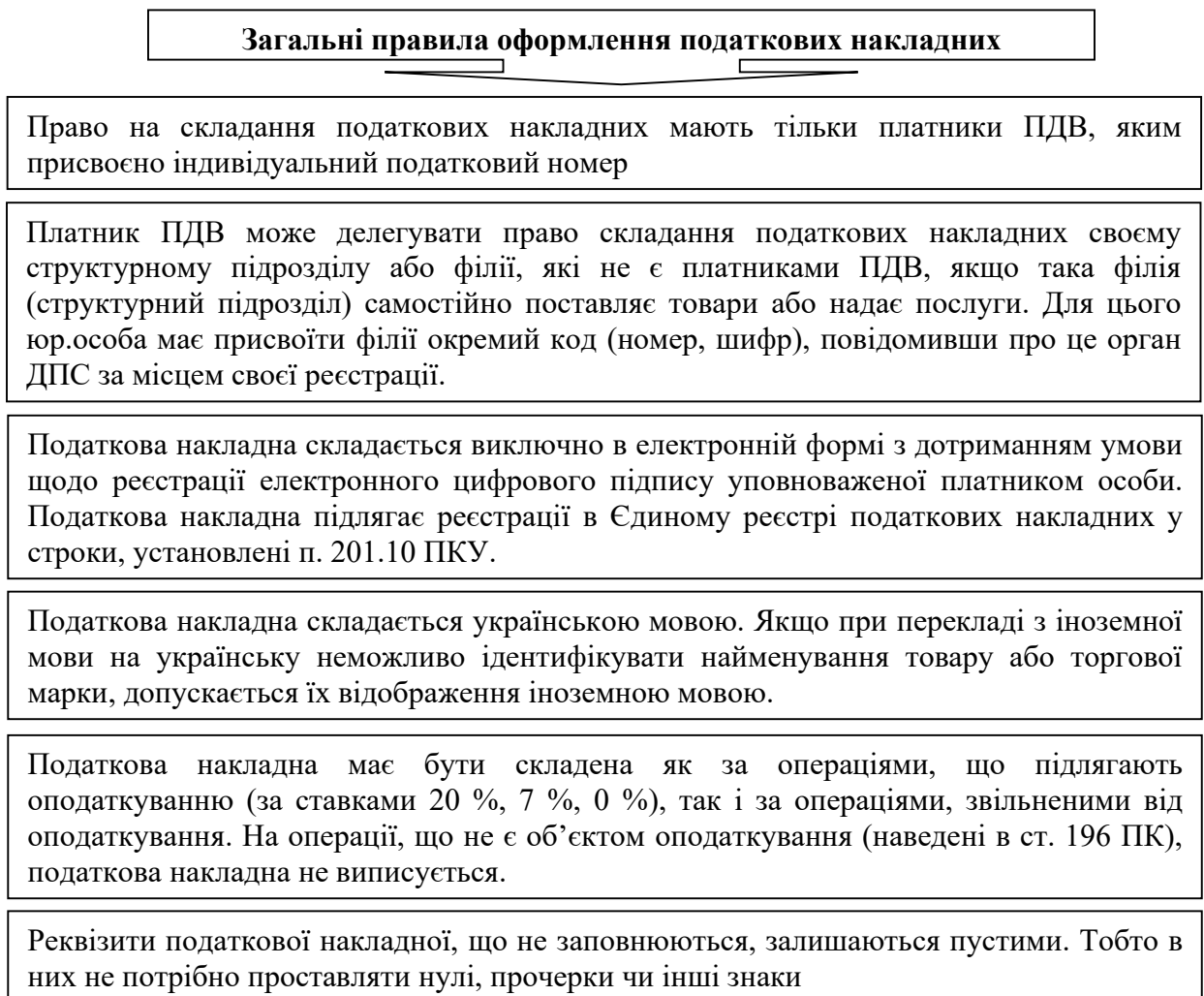

Рисунок 2.22 – Загальні правила оформлення податкових накладних

Дата складання податкової накладної

Податкова накладна виписується на дату виникнення податкових зобов'язань із ПДВ (п. 187.1, 201.1 ПК). За загальним правилом датою виникнення ПЗ за операцією із постачання товарів/послуг вважається дата першої події

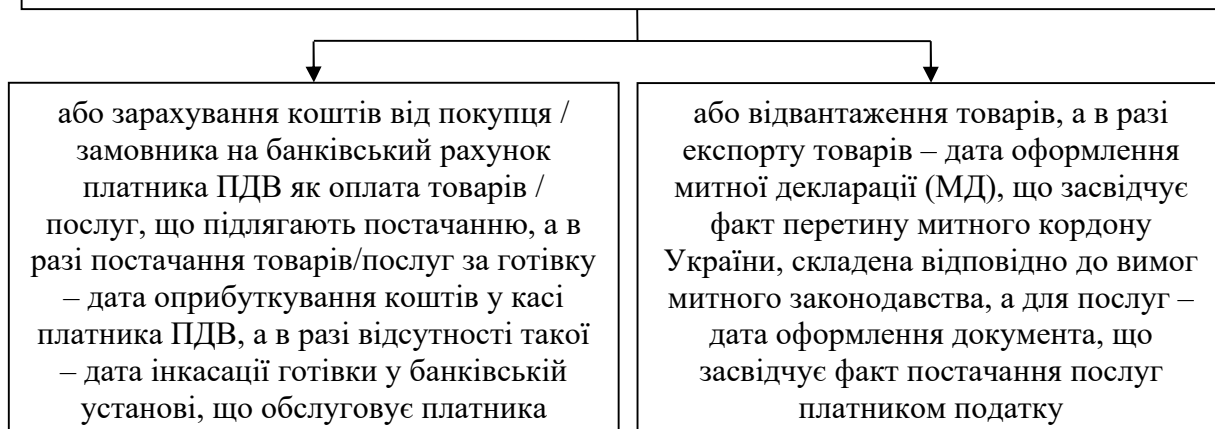

Рисунок 2.23 – Дата складання податкової накладної

Таблиця 2.6 Визначення дати виникнення податкових зобов'язань

№ з/п	Операція платника ПДВ	Дата виникнення ПЗ	Норми
1	2	3	4
1	Продаж товарів на умовах договору товарного кредиту, який передбачає сплату (нарахування) процентів	Для товарів – дата їх відвантаження (оскільки оплата товару передбачає відстрочення, відвантаження буде першою подією). Для процентів – дата їх нарахування, передбачена договором	П. 187.3 ПК
2	Отримання плати від покупця, який розплатився за допомогою банківської платіжної картки (кредитних або дебетових карток, дорожніх, комерційних, іменних або інших чеків)	Дата першої із подій за операцією: – або постачання (оформлення документа, яким підтверджується факт постачання товарів/послуг покупцю); – або роздрукування сліпу (квитанції платіжного терміналу), виписування відповідного рахунка (товарного чека)	П. 187.5 ПК
3	Передавання об'єкта фінансового лізингу в користування	Дата фактичного передавання об'єкта в користування лізингоотримувачу. У разі отримання лізингодавцем авансового платежу, який зарахову-ватиметься як частина лізингових платежів за фінансову оренду майна, ПЗ не виникають	П. 187.6 ПК, лист ДФС від 22.07.16 р. № 15900/6/ 99-99-15-03-02-15
4	Надання послуг (або продаж товарів) бюджетній установі за умови, що оплата здійснюється за рахунок бюджетних коштів	Дата зарахування бюджетних коштів на рахунок постачальника або дата отримання ним відповідної компенсації в будь-якій іншій формі. Тобто якщо першою подією є постачання товарів (послуг), ПЗ на дату такого постачання ще не виникають. Підтвердженням оплати поставлених товарів (послуг) за бюджетні кошти є наявність у договорі цієї умови, а також номери відповідного рахунка в Казначействі	П. 187.7 ПК, лист ДФС від 29.07.13 р. № 13292/7/99-99-19-04-02-17

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4
5	Увезення товарів на митну територію України (МТУ)	Дата подання МД для митного оформлення або документа, який використовується замість неї в разі ввезення товарів у міжнародних поштових та експрес відправленнях, у несупроводжуваному багажі. Перерахування постачальнику-нерезиденту передоплати не змінює суму ПЗ імпортера	П. 187.8, 187.11, пп. 191.1.2 ПК
6	Придбання в нерезидента послуг, місцем постачання яких є МТУ	Дата першої із подій: – або списання грошей з банківського рахунка покупця; – або оформлення документа, що засвідчує факт придбання послуг	П. 187.8 ПК
7	Виконання робіт у рамках довгострокового договору (виготовлення товарів (робіт, послуг) із довготривалим (понад рік) технологічним циклом за умови, що не передбачене поетапне здавання)	Дата фактичного передання замовнику результатів робіт. Правила визначення ПЗ для виконавця, установлені п. 187.9 ПК, поширюються на всіх платників ПДВ, включаючи виконавців, які є бюджетними організаціями	П. 187.9 ПК
8	Постачання теплової енергії, природного газу, послуг водопостачання і водовідведення, послуг, вартість яких включається до складу квартирної плати, фіз.особам, ЖЕКам, ОСББ	Дата отримання оплати (за касовим методом згідно з пп. 14.1.266 ПК), причому незалежно від того, хто є отримувачем послуг – фізособи, бюджетні установи, ЖЕКи, ОСББ	П. 187.10 ПК
9	Продаж товару нерезиденту з вивезенням з України в митному режимі експорту	Дата оформлення МД, яка засвідчує факт перетину митного кордону України та заповнена згідно з вимогами законодавства. На думку ДПС, такою датою вважається дата завершення процедури митного оформлення. Тобто це дата, указана при проставлянні номерної печатки на МД у паперовій формі або при накладенні ЕЦП посадової особи митного органу на електронний варіант МД. Отримання передоплати від покупця не змінює суму ПЗ експортера	Пп. «б» п. 187.1, п. 187.11 ПК; Інд. под. конс-я ДФС від 29.09.17 р. № 2080/6/99-99-15-03-02-15/ПК; ЗІР, категорія 101.09
10	Купівля товару в нерезидента і ввезення його в Україну в митному режимі імпорту	Дата подання імпортером МД для митного оформлення. Перерахування передоплати не змінює суму ПЗ імпортера	П. 187.8, 187.11 ПК
11	Постачання товарів/послуг на МТУ через посередника (у рамках договорів комісії, консигнації, доручення та ін.)	Дата першої із подій: – або передання товарів/послуг посереднику; – або отримання оплати	П. 189.4 ПК
12	Примусовий продаж арештованого майна органами юстиції	Дата першої із подій: – або передання майна покупцю; – або повідомлення про оплату реалізованого майна	

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4
13	Ліквідація основних виробничих і невиробничих засобів за самостійним рішенням платника податків	Дата ліквідації основних засобів. У разі такої ліквідації не потрібно нараховувати ПЗ двічі – правила пп. «г» п. 198.5 ПК у цьому випадку не застосовуються. А якщо ліквідація відбувається із незалежних від платника обставин (коли ОЗ (їх частина) зруйновані, викрадені або підлягають ліквідації або платник ПДВ змушений відмовитися від їх використання внаслідок загрози або неминучості їх заміни, руйнування чи ліквідації), тоді такий платник ліквідує ОЗ і подає відповідний документ на вимогу органу ДПС без нарахування ПЗ	П. 189.9 ПК; ЗІР, категорія 101.07
14	Добровільне анулювання ПДВ реєстрації за наявності на балансі товарних залишків, за якими раніше був відображений ПК	ПЗ потрібно нарахувати на суму таких товарних залишків в останньому звітному періоді, але не пізніше за дату анулювання ПДВ-реєстрації	П. 184.7 ПК
15	Використання товарів (послуг), необоротних активів частково в оподатковуваних операціях, частково в операціях, що не обкладаються ПДВ, або в негосподарській діяльності	ПЗ виникають на дату: – придбання товарів/послуг і необоротних активів, якщо вони первісно придбаваються для використання в операціях, що не обкладаються ПДВ, або негосп. діяльності; – початку фактичного використання придбань в операціях, що не обкладаються ПДВ, або негосп. діяльності, якщо первісно вони придбавалися для використання в оподатковуваних операціях у рамках госпдіяльності, але потім напрям їх використання змінився. ПЗ нараховуються не пізніше останнього дня звітного періоду, на який припадають ці дати	П. 198.5 ПК
16	Виконання підрядних будівельних робіт	Дата першої події або дата, визначена за правилами касового методу (пп. 14.1.266 ПК). Для нарахування ПЗ це дата зарахування грошових коштів на банківський рахунок, отримання грошей у касу або отримання інших видів компенсації вартості товарів/послуг. Підрядники можуть вибрати касовий метод за своїм бажанням. Причому, на думку ДПС, застосовувати його мають право лише платники, які безпосередньо укладають договори будівельного підряду із замовником. А якщо підрядник залучає до виконання робіт інших осіб – платників ПДВ, тоді такі особи визначають ПЗ і податковий кредит у загальному порядку за правилом першої події	П. 187.1 ПК; ЗІР, категорія 101.06

Таблиця 2.7 Типи причин, з яких податкова накладна не надається отримувачу (покупцю)

Код	Ситуація
01	Складена на суму збільшення компенсації вартості поставлених товарів/послуг (для ПН, особливості заповнення яких викладені в п. 13 Порядку 1307)
02	Складена на постачання неплатнику податку
03	Складена на постачання товарів/послуг у рахунок оплати праці фізичним особам, які перебувають у трудових відносинах із платником податку
04	Складена на постачання у межах балансу для невиробничого використання
05	Складена у зв'язку з ліквідацією основних засобів за самостійним рішенням платника податку
06	Складена у зв'язку з переведенням виробничих основних засобів до складу невиробничих
07	Складена на операції з вивезення товарів за межі митної території України
08	Складена на постачання для операцій, які не є об'єктом оподаткування ПДВ
09	Складена на постачання для операцій, які звільнені від оподаткування ПДВ
10	Складена з метою визначення при анулюванні реєстрації платника податку податкових зобов'язань за товарами/послугами, необоротними активами, суми податку за якими були включені до складу податкового кредиту та не були використані в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності
11	Складена за щоденними підсумками операцій
12	Складена на постачання неплатнику, в якій зазначається назва покупця (для ПН, особливості заповнення яких викладені в п. 10 Порядку 1307)
13	Складена у зв'язку з використанням виробничих або невиробничих засобів, інших товарів / послуг не в господарській діяльності
14	Складена отримувачем (покупцем) послуг від нерезидента
15	Складена на суму перевищення бази оподаткування, визначеної відповідно до ст. 188 і 189 ПКУ, над фактичною ціною постачання
21	Складена на постачання послуг отримувачу (покупцю) нерезиденту, місце постачання яких розташоване на митній території України
22	Складена на операції з вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту окремих видів товарів

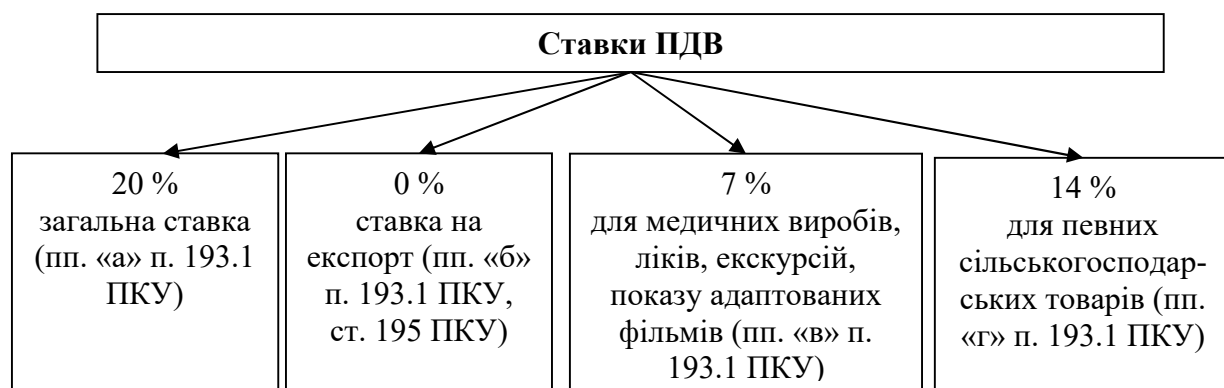

Рисунок 2.24 – Ставки ПДВ

2.5. Порядок реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних

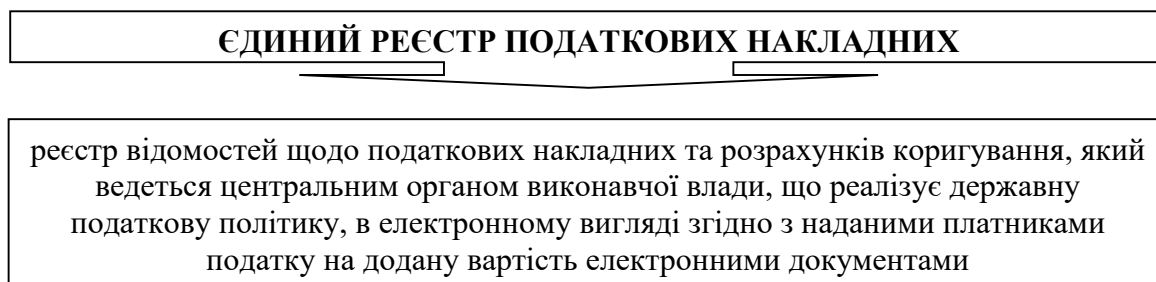

Рисунок 2.25 – Єдиний реєстр податкових накладних

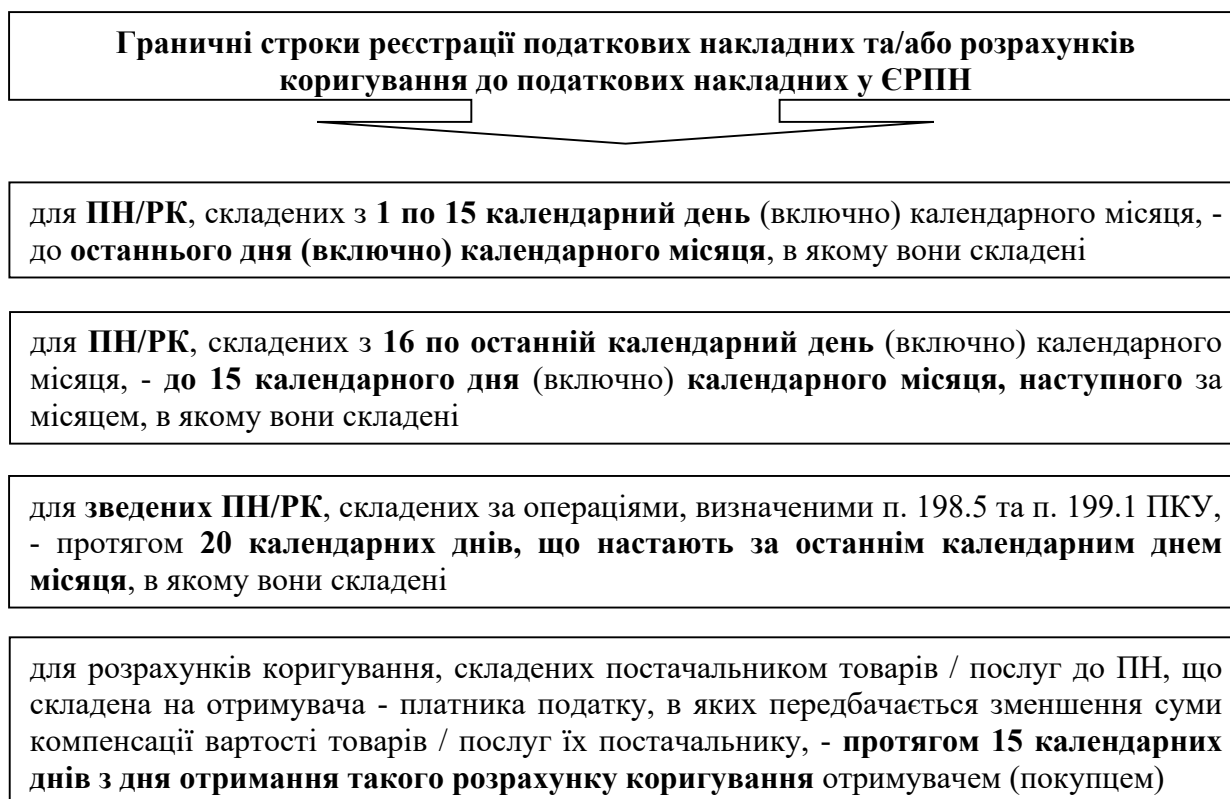

Рисунок 2.26 – Граничні строки реєстрації податкових накладних та/або розрахунків коригування в ЄРПН

Розмір штрафу за порушення граничного строку реєстрації ПН/РК в ЄРПН
10 % суми ПДВ, зазначеної в таких ПН/РК, - порушення до 15 календарних днів
20 % суми ПДВ, зазначеної в таких ПН/РК, - порушення від 16 до 30 календарних днів
30 % суми ПДВ, зазначеної в таких ПН/РК, - порушення від 31 до 60 календарних днів
40 % суми ПДВ, зазначеної в таких ПН/РК, - порушення від 61 до 365 календарних днів
50 % суми ПДВ, зазначеної в таких ПН/РК, - порушення на 366 і більше календарних днів
2 % обсягу постачання (без ПДВ), але не більше 1020 гривень, при реєстрації в ЄРПН: - ПН/РК, складеної на операції з постачання товарів/послуг, що звільняються від оподаткування податком на додану вартість; - ПН/РК, складеної на операції, що оподатковуються за нульовою ставкою; - ПН/РК, складеної відповідно до п. 198.5 ПКУ у разі здійснення операцій, визначених п. «а» – «г» п. 198.5 ПКУ; - ПН/РК, складеної відповідно до статті 199 ПКУ; - ПН/РК, складеної відповідно до абзацу 11 п. 201.4 ПКУ

Рисунок 2.27 – Розмір штрафу за порушення граничного строку реєстрації ПН/РК в ЄРПН

2.6. Облік податкових зобов'язань з ПДВ

ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ПДВ
загальна сума податку на додану вартість, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді, та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання

Рисунок 2.28 – Визначення терміну «податкове зобов'язання з ПДВ»

ДАТА ВИНИКНЕННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок як оплата товарів / послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів / послуг за готівку - дата оприбуткування коштів у касі, а в разі відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі

Дт 311 Кт 681
Дт 643 Кт **641**

дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів - дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг - дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку

Дт 361 Кт 701
Дт 701 Кт **641**

Дт 901 Кт 27

Рисунок 2.29 – Дата виникнення податкового зобов'язання з ПДВ

РАХУНОК 64 «РОЗРАХУНКИ ЗА ПОДАТКАМИ Й ПЛАТЕЖАМИ»

За дебетом	За кредитом
належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо	нараховані платежі до бюджету

641 «Розрахунки за податками»

642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»

643 «Податкові зобов'язання»

644 «Податковий кредит»

Рисунок 2.30 – Структура рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами»

2.7. Облік податкового кредиту з ПДВ

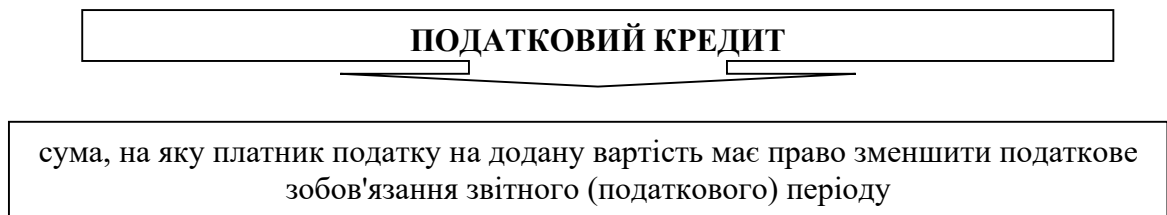

Рисунок 2.31 – Визначення терміну «податковий кредит з ПДВ»

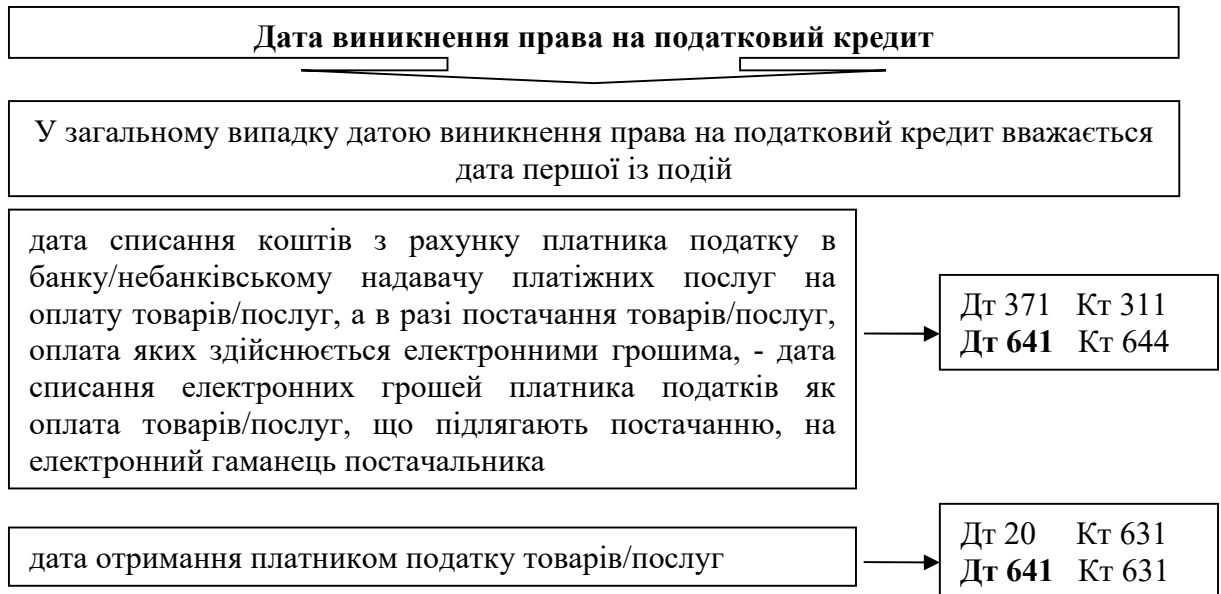

Рисунок 2.32 – Дата виникнення права на податковий кредит з ПДВ

Таблиця 2.8 Визначення дати виникнення податкового кредиту

№ з/п	Операція платника ПДВ	Дата виникнення права на податковий кредит із ПДВ	Норми законодавства
1	2	3	4
1	Увезення товару на МТУ в митному режимі імпорту	Дата сплати ПЗ при митному оформленні товарів, що імпортуються. Підставою для відображення податкового кредиту є належним чином оформлена МД. На думку ДПС, платник ПДВ не має права на податковий кредит на підставі тимчасової МД, оскільки згідно зі ст. 260, 261 Митного кодексу вона не визнається документом, подання якого завершує процедуру митного оформлення товарів. Тобто в даній ситуації імпортер отримає право на податковий кредит лише після складання додаткової МД, яка завершить процедуру митного оформлення	П. 198.2 ПК; Індивідуальна податкова консультація ДФС від 05.07.17 р. № 1006/6/99-99-15-03-02-15/ПК; ЗІР, категорія 101.13

Продовження табл. 2.8

1	2	3	4
2	Придбання послуг у нерезидента з місцем їх постачання на МТУ	Дата складання платником ПДВ – отримувачем послуг ПН за умови її реєстрації в ЄРПН. Якщо ПН зареєстрована в ЄРПН несвоєчасно, тобто після закінчення 15 к. д., що настають за днем її оформлення, право на податковий кредит у платника ПДВ виникне в періоді реєстрації такої ПН	П. 198.2 ПК
3	Отримання об'єкта у фінансову оренду	Дата фактичного отримання об'єкта фінансового лізингу в оренду орендарем	
4	Виконання робіт у рамках довгострокового договору	Дата фактичного отримання замовником – платником ПДВ результатів робіт, оформлених актами виконаних робіт	
5	Постачання теплової енергії, природного газу, надання послуг із водопостачання, водовідведення, а також послуг, вартість яких включається в квартплату, фіз. особам, бюджетним установам, ЖЕКам, ОСББ	Дата оплати придбаних товарів (послуг), які використовуватимуться платником ПДВ для постачань за касовим методом. Якщо товари (послуги) придбаваються для використання в операціях, ПДВ за якими нараховується за правилом першої події, право на податковий кредит за такими придбаннями також виникає на дату першої події	П. 187.10 ПК
6	Постачання, передання і розподіл електро- і теплової енергії, а також постачання вугілля і продуктів його збагачення	Дата отримання плати за такі послуги. Тимчасово, до 01.01.22 р., постачальники електро- і теплової енергії, а також вугілля і продуктів його збагачення визначають дату виникнення податкового кредиту за касовим методом	П. 44 підрозд. 2 розд. XX ПК
7	Придбання товарів туроператором	Дата отримання товарів (послуг), вартість яких не включалася у вартість турпродукту, підтверджена ПН, зареєстрованою в ЄРПН. Суми ПДВ, сплачені (нараховані) при придбанні товарів (послуг), вартість яких включалася у вартість турпродукту, не відносяться до податкового кредиту туроператора	П. 207.6 ПК
8	Придбання товарів (послуг) для продажу бюджетній установі (оплата здійснюється за бюджетні кошти)	Дата першої події. Зазначимо, що для постачань товарів (послуг) бюджетній установі (з оплатою за кошти бюджету) визначено особливий порядок нарахування ПЗ – за касовим методом. А ось до сум ПДВ, сплачених (нарахованих) платником податків у разі придбання товарів для продажу бюджетній установі, застосовується загальний порядок оподаткування	П. 187.7, 198.2 ПК; Лист № 13292

2.8. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню та строки проведення розрахунків

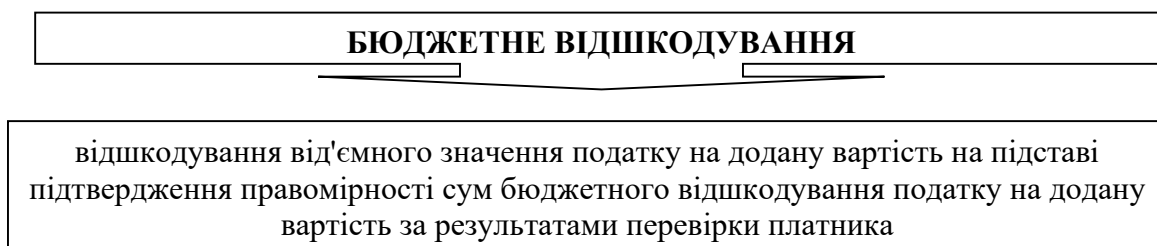

Рисунок 2.33 – Визначення терміну «бюджетне відшкодування»

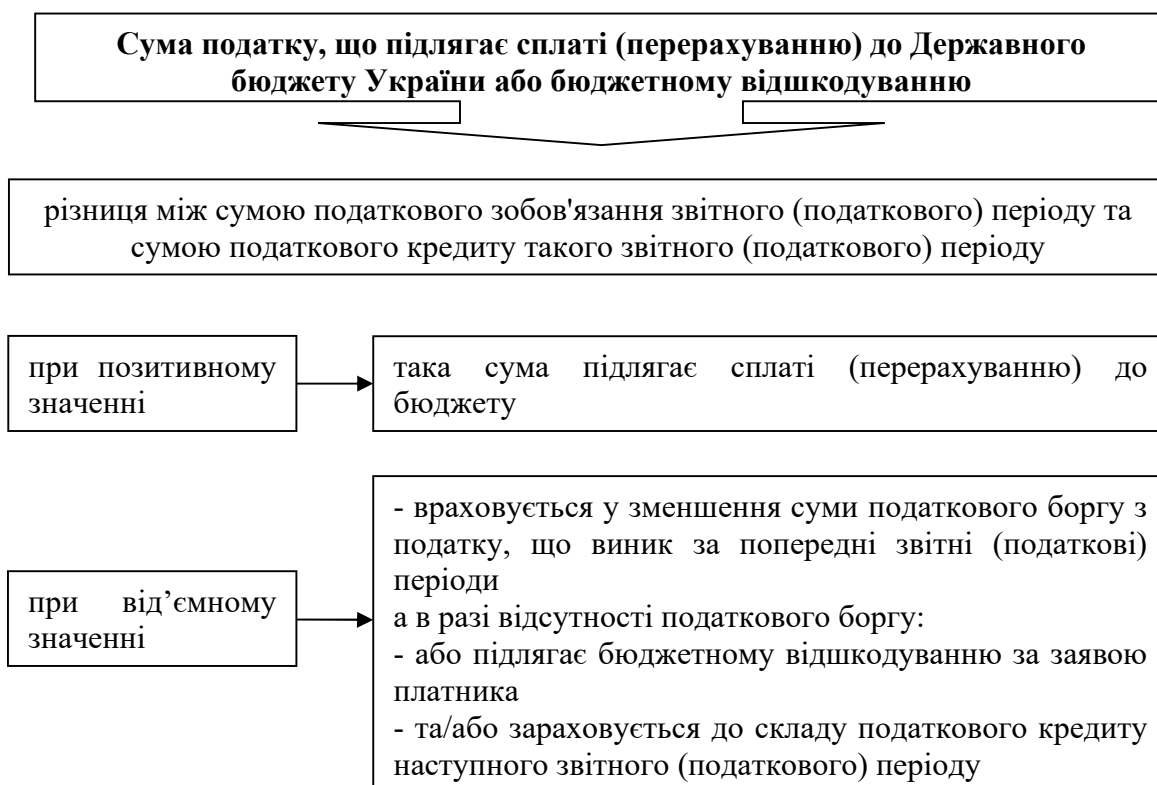

Рисунок 2.34 – Сума податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню

2.9. Послідовність складання звітності з податку на додану вартість

Порядок заповнення Декларації з ПДВ

Номер рядка	Пояснення
Вступна частина Декларації	
Рядок 01	«Податкова декларація з податку на додану вартість». Вказують тип Декларації . В одному з двох рядків ставлять позначку «Х»: - у рядку 011 «Звітна», якщо подають поточну (звітну) Декларацію; - рядку 012 «Звітна нова», якщо за звітний період подають нову Декларацію замість попередньої до закінчення строку подання ПДВ-звітності за цей період. У Декларації з типом «Звітна нова» можна виправити помилки, яких припустились в раніше поданій Декларації, але тільки до закінчення строку її подання
Рядок 02	«Звітний (податковий) період». Зазначають рік і місяць звітного періоду
Рядок 03	«Платник». Зазначають для: - юросіб та постійних представництв нерезидентів – повне найменування згідно з реєстраційними документами; - фізосіб-підприємців – прізвище, ім'я, по батькові (за наявності); - уповноважених платників в межах договорів про спільну діяльність, договорів про управління майном, угод про розподіл продукції – повну назву, дату та номер такого договору або угоди (п. 8–10 розд. I Порядку №21)
Рядок 031	«Податковий номер платника податку або серія та / або номер паспорта». Зазначають: - юрособи та постійні представництва нерезидентів, які є відокремленими представництвами нерезидентів і пройшли держреєстрацію, – 8-значний код відповідно до ЄДРПОУ; - постійні представництва нерезидентів, згадані в абзаці другому пп. 14.1.193 ПКУ – 9-значний реєстраційний (обліковий) номер; - ФОПи – 10-значний реєстраційний номер облікової картки платника податків – фізичної особи (ідентифікаційний номер фізособи). Фізособи, які через свої релігійні переконання відмовилися від отримання реєстраційного номера, повідомили про це податковий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта, – паспортні дані (серія та / або номер); - уповноважені платники в межах договорів про спільну діяльність, договорів про управління майном, угод про розподіл продукції – 9-значний реєстраційний (обліковий) номер уповноваженої особи договору про спільну діяльність на території України без створення юрособи, управителя майном, інвестора (оператора) угоди про розподіл продукції, який така особа отримала під час взяття на окремий облік відповідного договору (п. 2.3, 2.4, 3.5, 4.5–4.7 Порядку, затвердженого наказом Мінфіну від 09.12.2011 №1588)
Рядок 04	«Індивідуальний податковий номер платника податку на додану вартість». Вказують ПІН платника ПДВ згідно з Реєстром платників ПДВ. ПІН може бути (п. 1.6 Положення , затвердженого наказом Мінфіну від 14.11.2014 №1130): 12-значним – для юросіб; 10-значним – для ФОП (збігається з РНОКПП фізособи, а в тих, хто відмовився від отримання реєстраційного номера, містить номер паспорта); 9-значним – для осіб, відповідальних за нарахування та сплату ПДВ

	під час виконання договорів про спільну діяльність, договорів про управління майном, угод про розподіл продукції (збігається з реєстраційним (обліковим) номером уповноваженої особи, отриманим ним під час узяття на облік відповідного договору); 4. 12-значним – для постійних представництв нерезидентів, які є відокремленими представництвами нерезидентів, пройшли держреєстрацію та мають код ЄДРПОУ; 5. 9-значним – для постійних представництв нерезидентів, які згадані в абзаці другому пп. 14.1.193 ПКУ, та створені з присвоєнням реєстраційного (облікового) номера та / або були зареєстровані платниками ПДВ до набуття чинності Положенням №1130 і на дату ПДВ-реєстрації не мали коду ЄДРПОУ
Рядок 05	«Податкова адреса». Вказують: - для ФОП – місце проживання, за яким така особа стає на облік як платник податків у ДПС; - для юросіб – місцезнаходження, зазначене в ЄДР. Адресу наводять у загальновстановленому порядку із зазначенням: - вулиці; - номеру будинку; - номеру офісу; - населеного пункту (місто, селище, село і т. п.); - району в області (якщо є); - області; - поштового індексу (обов'язковий). На замітку! Можна користуватися загальноприйнятими скороченнями: «вул.», «буд.» та ін. Не буде помилкою, якщо особа, яка живе в місті, поділеному на райони, додатково вкаже у своїй адресі район міста. На практиці під час написання адреси рекомендуємо орієнтуватися на виписку або витяг з ЄДР. Крім того, у цьому полі наводиться інформація про телефон, факс, електронну адресу (e-mail) платника, а також податковий орган, до якого подається Декларація. Також зазначається назва податкового органу, до якого подається Декларація
Розділ I Податкові зобов'язання	
У рядках розділу I Декларації відображають: - у колонці А – обсяги поставок без урахування ПДВ; - у колонці Б – сума ПДВ (п. 5 розд. III Порядку №21). А за операціями, які оподатковують ПДВ за ставкою 0%, звільняють від оподаткування ПДВ або які не є об'єктом оподаткування, заповнюють тільки колонку А	
Рядок 1 (1.1, 1.2, 1.3)	Операції на митній території України, що оподатковуються за та ставками 20%, 7% і 14% відповідно, крім ввезення товарів на митну територію України. У цих рядках постачальник відображає операції постачання товарів і послуг. Які операції відносяться до операцій постачання товарів (послуг) зазначено у пп. 14.1.191, 14.1.185 ПКУ. Також нагадаємо, що об'єктом оподаткування ПДВ є операції з постачання товарів (послуг) якщо місцем їх постачання є митна територія України (п. 185.1 ПКУ). Місце постачання товарів (послуг) визначають відповідно до ст. 186 ПКУ. Зокрема, у рядках 1.1, 1.2, 1.3 (залежно від застосовуваної ставки) відображають: постачання товарів (послуг) на митній території України як платникам, так і неплатникам ПДВ;

	2. передання матеріальних і нематеріальних активів як вкладу до статутного капіталу юрособи-резидента або повернення підприємством такого вкладу своїм засновникам у майновій формі; 3. постачання послуг нерезиденту, якщо місцем постачання згідно з п. 186.2 або 186.4 ПКУ є територія України; 4. передачу лізингоотримувачеві і повернення лізингодавцеві матеріальних активів за договорами фінансового лізингу; 5. постачання за договорами фінлізингу товарів, які раніше були повернені лізингоотримувачем – неплатником ПДВ у зв'язку з невиконанням умов укладеного з ним договору фінлізингу, де базою оподаткування є додатна різниця між ціною продажу і ціною придбання таких товарів (п. 189.5 ПКУ); 6. донарахування податкових зобов'язань до бази оподаткування у випадках, коли договірна ціна товарів (послуг) менша за базу оподаткування визначену п. 188.1 ПКУ; 7. постачання поворотної тари у випадку, якщо вона не була повернена платникові податків – продавцеві у строк більше 12 календарних місяців (п. 189.2 ПКУ); 8. передачу товару позичальникові та повернення товару кредиторів в рамках договору товарної позики згідно зі ст. 1046 Цивільного кодексу України; 9. нарахування процентів за договорами товарного кредиту (товарної позики, розстрочки) (п. 187.3 ПКУ); 10. постачання товарів (послуг) у рамках посередницьких договорів без переходу права власності на такі товари (послуги) (п. 189.4 ПКУ); 11. постачання послуг з комісійної торгівлі товарами, що були у використанні, прийнятими на комісію в осіб, які не є платниками ПДВ, без переходу права власності на такі товари до платника, який здійснює комісійну торгівлю, за якими базою оподаткування є комісійна винагорода (п. 189.3 ПКУ); 12. ліквідацію ОЗ платника за його власним бажанням, відповідно до абзацу першого п. 189.9 ПКУ. У разі формування суми податкових зобов'язань за звітний (податковий) період на підставі податкових накладних (далі – ПН), не зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних на дату подання Декларації, відомості про такі податкові накладні зазначають у таблиці 1.1 (Д1)
Рядок 2	Операції з вивезення товарів за межі митної території України, має наступні підрядки: 2.1 – вказують обсяги операцій з вивезення товарів за межі митної території України, що оподатковують за нульовою ставкою відповідно до вимог пп. 195.1.1 ПКУ. Тобто це вивезення товарів у таких митних режимах, як: 1. експорт (гл. 15 Митного кодексу України, далі – МКУ); 2. реекспорт відповідно до п. 3, 5 ч. 1 ст. 86 МКУ; 3. безмитна торгівля (гл. 22 МКУ); 4. вільна економічна зона (гл. 21 МКУ). До операцій з постачання товарів на митній території України, які звільнені від обкладення ПДВ згідно з нормами ПКУ, у разі їх експорту застосовують ставку 0% (п. 195.2 ПКУ). Тобто їх експорт відображають у рядку 2.1 Декларації. Рядок 2.2 – вказують обсяги операцій з вивезення товарів за межі митної території України, які звільнені від оподаткування. Звільнені від обкладення ПДВ операції з експорту окремих товарів прямо

	передбачено нормами згідно з розділ. V, підрозд. 2 розд. XX ПКУ і міжнародними договорами (угодами) (пп. 3 п. 3 розд. V Порядку №21). Зокрема, це такі операції, як: 1. реекспорт товарів, крім операцій, що здійснюються згідно з п. 3, 5 ч. 1 ст. 86 МКУ (п. 206.5 ПКУ); 2. експорт культурних цінностей (п. 210.7 ПКУ); 3. тимчасово, до 01.01.2027, – експорт відходів і лому чорних і кольорових металів, а також паперу і картону для утилізації (макулатури і відходів) товарної позиції 4707 згідно з УКТЗЕД (п. 23 підрозд. 2 розд. XX ПКУ). Рядок 2.3 – операції з вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту товарів, до яких застосовано режим експортного забезпечення (далі – окремих видів товарів): 1. 2.3.1 – вказують обсяги операцій з вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту окремих видів товарів, що оподатковуються за ставкою 0% відповідно до вимог пп. «а» пп. 97.2 підрозд. 2 розд. XX ПКУ. Тобто, коли ПН складають із типом причини «22» – Складена на операції з вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту окремих видів товарів. Якщо ПН складають одразу на ставку 0%; 2. 2.3.2 – зазначають дані операцій з вивезення у режимі експортного забезпечення окремих видів товарів, що оподатковують за ставкою 20% відповідно до вимог пп. «б» пп. 97.2 підрозд. 2 розд. XX ПКУ на підставі ПН із типом причини «22»; 3. 2.3.3 – зазначають дані операцій з вивезення у режимі експортного забезпечення окремих видів товарів, що оподатковують за ставкою 14% відповідно до вимог пп. «б» п. 97.2 підрозд. 2 розд. XX ПКУ на підставі ПН із типом причини «22»
Рядок 3	Інші операції, що оподатковуються за нульовою ставкою. У цьому рядку наводять дані про постачання товарів (послуг), які оподатковують ПДВ за ставкою 0% згідно з пп. 195.1.2, 195.1.3, п. 211.1 ПКУ
Рядок 4	Нараховано податкових зобов'язань відповідно до п. 198.5, 199.1 ПКУ за операціями, що оподатковуються за ставками 20% (рядок 4.1), 7% (рядок 4.2), 14% (рядок 4.3). У зазначених рядках відображають нарахування податкових зобов'язань за придбаннями товарів (послуг), необоротних активів з ПДВ, які використовують у: 1. звільнених від ПДВ операціях (повністю або частково); 2. операціях, що не є об'єктом оподаткування (повністю або частково); 3. негосподарській діяльності платника ПДВ; 4. операціях із передання в межах балансу платника ПДВ товарів для невиробничого використання і переведення виробничих необоротних активів до складу невиробничих; Також у цих рядках відображають нарахування податкових зобов'язань згідно з п. 187.4 ПКУ у разі анулювання ПДВ-реєстрації. У рядках 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1 відображають коригування компенсуючих і розподільчих ПЗ, нарахованих за ставкою 20%, 7%, 14% відповідно. У тому числі коригування за підсумками річного перерахунку ПДВ у Декларації за останній звітний період року (період зняття з обліку ПДВ-платника) їх заповнюють платники, що здійснюють одночасно оподатковувані й неоподатковувані операції (п. 199.4 ПКУ)
Рядок 5	Операції, що не є об'єктом оподаткування, операції з постачання послуг за

	межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до п. 186.2, 186.3 ПКУ за межами митної території України, операції, які звільнені від оподаткування. Тут відображають усі операції, що: 1. не є об'єктом оподаткування (ст. 196 ПКУ). Але тільки ті з них, які підпадають під визначення операції з постачання товарів послуг (з пп. 14.1.185 і 14.1.191 ПКУ). Наприклад, обсяги операцій з передачі майна на відповідальне зберігання або в операційну оренду або операції з виплати зарплати у рядку 5 Декларації не відображають, адже у цьому випадку не відбувається операція з постачання (переходу права власності); 2. постачання послуг місце постачання яких визначено за межами України (пп. 186.2, 186.3, 186.3-1 ПКУ); 3. звільнені від оподаткування на підставі ст. 197, підрозд. 2 розд. XX ПКУ, та згідно з міжнародними договорами. Рядок 5.1 – цей рядок спеціально введений для контролю за правильністю розрахунку сум ПДВ, не сплачених до бюджету у зв'язку з наявністю податкових пільг. У ньому з підсумку рядку 5 вибирають тільки ті операції, які звільнені від оподаткування ПДВ. При цьому в рядку 5.1 зазначають обсяги операцій з огляду на коригування з рядку 5.1.1 Декларації. Рядок 5.1.1 – показують коригування обсягів операцій, що відображають у рядку 5.1 (пп. 6 п. 3 розд. V Порядку №21). При цьому значення рядку 5.1.1 може бути як додатним, так і від'ємним (залежно від підсумкової суми коригувань)
Рядок 6	Тут вказують послуги, отримані від нерезидента, місце постачання яких визначено на митній території України. У рядках 6.1 та 6.2 Декларації відображають операції придбання послуг нерезидента, що оподатковують ПДВ за ставками 20% та 7% відповідно, за умови, що місцем такого постачання є територія України згідно з п. 186.2, 186.3 ПКУ. Нагадаємо, що податкові зобов'язання за такими операціями виникають на дату першої події та їх нарахування має супроводжуватися оформленням ПН (п. 187.8, 190.2, 208.2 ПКУ) Також у рядках 6.1, 6.2 зазначають і коригування сум компенсації за такими операціями згідно зі ст. 192 ПКУ. На замітку! Значення рядків 6.1 та 6.2 може бути як додатним, так і від'ємним (зі знаком «-»), якщо сума коригування раніше нарахованих податкових зобов'язань у бік зменшення перевищить суму нарахування податкових зобов'язань і збільшуваних коригувань поточного періоду
Рядок 7	Коригування обсягів постачання та податкових зобов'язань, що проводяться на підставі ст. 192 ПКУ (повернення товарів / передоплат, зміна суми компенсації, перегляд цін). Збільшення суми податкових зобов'язань відображають у періоді складання розрахунку коригування (далі – РК) незалежно від того, зареєстрований такий РК чи ні (пп. 192.1.2 ПКУ). Зменшення суми податкових зобов'язань відображають у періоді реєстрації РК в ЄРПН (пп. 192.1.1 ПКУ). При цьому якщо зменшувачий РК зареєстровано: 1. своєчасно – зменшення податкових зобов'язань відображають у періоді складання РК; 2. несвоєчасно – зменшення суми податкових зобов'язань відображають у періоді реєстрації РК.

	Якщо на підставі РК обсяги постачання товарів / послуг і сума ПЗ платника не змінилися, то рядок 7.1 не заповнюють (ЗІР, категорія 101.24). Не відображають у рядку 7.1 коригування: - обсягів постачання звільнених операцій. Такі коригування відображають у рядку 5.1.1; - компенсуючих і розподільчих податкових зобов'язань, нарахованих згідно з пп. 198.5, 199.1 і 199.4 ПКУ. Їм місце в рядках 4.1.1, 4.2.1 або 4.3.1 Декларації; - податкових зобов'язань, нарахованих отримувачем послуг від нерезидента з місцем постачання на митній території України. Їх показують у рядках 6.1 або 6.2 Декларації; - податкових зобов'язань за операціями з вивезення окремих видів товарів у режимі експортного забезпечення. Їх наводять у рядках 7.2.1, 7.2.2 та 7.2.3. Рядок 7.2.1 – зазначають коригування обсягів постачання за операціями, що оподатковуються за ставкою 0%. Рядок 7.2.3 – коригування обсягів постачання та податкових зобов'язань за операціями, що оподатковують за ставкою 20%. Рядок 7.3.3 – коригування обсягів постачання та постачання та податкових зобов'язань за операціями, що оподатковують за ставкою 14%
Рядок 8	вказують суму збільшення податкових зобов'язань, що виникають у зв'язку з нецільовим використанням товарів, ввезених на митну територію України у пільговому режимі згідно зі ст. 197, підрозд. 2 розд. XX ПКУ, міжнародними договорами (пп. 8 п. 3 розд. V Порядку №21). Податкові зобов'язання збільшують на суму ПДВ, яка мала бути сплачена за зазначеними операціями в момент увезення таких товарів. Саме цю суму ПДВ і відображають у рядку 8. При цьому ПН за такою операцією не складають (ЗІР, категорія 101.24)
Рядок 9	Заповнюють тільки колонку Б. У ній відображають підсумкову суму податкових зобов'язань звітного періоду (з урахуванням коригувань), розраховану за формулою: сума значень рядків (1.1 + 1.2 + 1.3 + 2.3.2 + 2.3.3 + 4.1 + 4.1.1 (-/+) + 4.2 + 4.2.1 (-/+) + 4.3 + 4.3.1 (-/+) + 6.1 (-/+) + 6.2 (-/+) + 7.1 (-/+) + 7.2.2 (-/+) + 7.2.3 (-/+) + 8) колонки Б. Увага! Якщо сума ПДВ, зазначена у цьому рядку, перевищує показник ΣНаклВид за звітний період, то різниця формує показник ΣПеревищ
Розділ II Податковий кредит	
У цьому розділі відображають операції із придбання товарів/послуг і сума ПДВ, що відносять до складу податкового кредиту. При цьому за операціями, які оподатковують ПДВ за ставкою 0%, звільняють від оподаткування або які не є об'єктом оподаткування, заповнюють тільки колонку А	
Рядок 10	Відображають усі придбання на митній території України, як з ПДВ, так і без ПДВ незалежно від: - їх призначення: для оподатковуваних операцій / неоподатковуваних / негосподарської діяльності (п. 198.3 ПКУ); - статусу продавця: платник ПДВ чи ні. Платник ПДВ може відображати податковий кредит у рядках 10.1 – 10.3 на підставі: 1) належно оформленої ПН, зареєстрованої у ЄРПН (п. 201.10 ПКУ). При цьому, якщо ПН зареєстрована своєчасно, її можна включити до Декларації в періоді складання. Якщо ж ПН зареєстрована несвоєчасно – то не раніше періоду її реєстрації. Відобразити податковий кредит на підставі

	zareestrowano v ЄРПН накладної платник ПДВ може протягом 365 к. д. із дня її оформлення; 2) замінників ПН, до яких віднесено: 1. фіскальні чеки на суму (без ПДВ) не більше 200 грн на день; 2. рахунки, які виставляють за надані послуги, вартість яких визначають за показниками приладів. 3. транспортні квитки, готельні рахунки (п. 201.11 ПКУ). Рядок 10.1 – відображають операції з придбання із ПДВ за ставкою 20%. Рядок 10.2 – відображають придбання товарів за укороченою 7% ставкою. Йдеться про придбання: 1. лікарських засобів та медичних виробів згідно з пп. «в» п. 193.1 ПКУ; 2. операцій із постачання послуг у сфері культури та мистецтва (ЗІР, категорія 101.08, пп. «в» п. 193.1 ПКУ); 3. послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надають готелі і подібні засоби тимчасового розміщування (клас 55.10 група 55 КВЕД ДК 009:2010), (пп. «в» п. 193.1 ПКУ). Рядок 10.3 – відображають придбання сільгосппродукції, яку оподатковують ПДВ за ставкою 14% (пп. «г» п. 193.1 ПКУ). Йдеться про придбання пшениці і суміші пшениці та жита (меслин) (1001), ячменю (1003), кукурудзи (1005), соєвих бобів (1201), насіння свіріпи або ріпаку (1205) та соняшнику (1206 00). Рядок 10.4 – вказують обсяги придбання товарів / послуг: 1. за ставкою ПДВ 0%; 2. без ПДВ, тобто придбані у неплатників ПДВ або ті, що звільнені від оподаткування (ст. 197, підрозд. 2 розд. XX ПКУ; за міжнародними договорами), не є об'єктом оподаткування (ст. 196 ПКУ). Зокрема, у рядку 10.4 відображають послуги банку з розрахунково-касового обслуговування, які не є об'єктом оподаткування (пп. 196.1.5 ПКУ), роялті, що виплачують грошима або цінними паперами (пп. 196.1.7 ПКУ)
Рядок 11	Ввезені на митну територію України товари, необоротні активи, а саме: 1. імпорт товарів / необоротних активів (далі – НА), у тому числі реімпорт, згідно з п. 3 ч. 2 ст. 78 МКУ (ЗІР, категорія 101.24) та ввезених на митну територію України товарів у разі їх безоплатного отримання (ЗІР, категорія 101.13) на підставі належно оформленої митної декларації. Податковий кредит на підставі митної декларації слід відображати в періоді виникнення на нього права, переносити на інші періоди не можна; 2. розстрочення сплати ПДВ при ввезенні товарів / основних засобів у митному режимі імпорту (ЗІР, категорія 101.24). Відображають ці суми у тому звітному періоді, в якому відбувається сплата (погашення) розстрочених сум податкових зобов'язань з ПДВ, на підставі митних декларацій (аркушів коригування), оформлених відповідно до встановлених вимог; 3. коригування податкового кредиту (з «+» або «-») у разі зміни після митного оформлення митної вартості. Коригування відбувається на дату набуття чинності рішенням суду або на дату прийняття відповідного рішення митним органом. Підставою для коригування є аркуш коригування до митної декларації (ЗІР, категорія 101.24) Рядок 11.1 – відображають імпорт товарів, які обкладаються ПДВ за ставкою 20%. Рядок 11.2 – відображають імпорт товарів, які обкладаються ПДВ за ставкою 7%.

	Рядок 11.3 – відображають імпорт сільгосппродукції, що обкладається за ставкою 14%. Рядок 11.4 – зазначають дані про ввезення в Україну (імпорт) товарів та необоротних активів, операції з ввезення яких звільняють від ПДВ, або які не є об'єктом оподаткування. Ідеться про операції з: 1. імпорту товарів незалежно від обраного митного режиму, митною вартістю до 150 євро, а також імпорту товарів у міжнародних поштових відправленнях або в одному вантажі експрес-перевізника від одного відправника у міжнародних експрес-відправленнях, сумарна митна вартість яких не перевищує 150 євро, на адресу одного одержувача – юрособи або ФОП, згідно до пп. 196.1.16, 196.1.17 ПКУ; 2. імпорту товарів оборонного призначення, які звільнені від ПДВ відповідно до п. 32 підрозд. 2 розд. XX ПКУ; 3. імпорту товарів перелічених у п. 9-36 розділу XXI МКУ, які звільнені від ПДВ згідно з п. 87-1 підрозд. 2 розд. XX ПКУ; 4. комплектуючих для виробництва та / або ремонту безпілотних систем, машин механізованого розмінування, засобів протидії технічним розвідкам, які використовуються у власній виробничій діяльності та / або для ремонту згаданих активів, що звільнені від ПДВ при ввезенні відповідно до п. 95 підрозд. 2 розд. XX ПКУ
Рядок 12	Відображають операції ввезення в Україну товарів, під час митного оформлення яких сплату ПДВ відстрочили шляхом видання податкового векселя відповідно до підрозд. 3 розд. XX ПКУ. Цей рядок заповнюють у звітному (податковому) періоді, у якому податковий вексель погасили (п. 7 підрозд. 3 розд. XX ПКУ). Підставою для відображення податкового кредиту є погашений податковий вексель
Рядок 13	Рядок призначений для відображення податкового кредиту за послугами від нерезидента, місце постачання яких розташоване на митній території України відповідно до ст. 186 ПКУ. Підставою для відображення податкового кредиту є ПН із типом причини «14» та умовним ПІН «500000000000», зареєстрована у ЄРПН (п. 198.2 ПКУ). Нагадаємо, таку ПН складає отримувач послуг нерезидента під час нарахування податкових зобов'язань і відображає в рядку 6 Декларації. Податковий кредит за такою ПН відображають в одному періоді разом із податковими зобов'язаннями, якщо ПН зареєстрували вчасно. У разі несвоєчасної реєстрації ПН податковий кредит відображають у періоді реєстрації цієї ПН. Також у цьому рядку відображають й коригування податкового кредиту за такими послугами (пп. 1 п. 4 розд. V Порядку №21). Підставою для відображення коригування є РК до ПН із типом причини «14». Рядок 13.1 – вказують обсяги послуг, отриманих на території України від нерезидента, а також коригування податкового кредиту за такими операціями, що оподатковують за ставкою 20%. Рядок 13.2 – вказують обсяги послуг, отриманих на території України від нерезидента, а також коригування податкового кредиту за такими операціями, що оподатковують за ставкою 7%
Рядок 14	Відображають коригування податкового кредиту, що проводять на підставі РК згідно з п. 192.1 ПКУ, тобто в разі: 1. зміни суми компенсації вартості товарів (послуг);

	2. повернення товарів / передоплат. Підставою для коригування податкового кредиту є РК. При цьому відповідно до пп. 192.1.1, 192.1.2 ПКУ: 1. зменшити податковий кредит покупець повинен у періоді проведення коригування (тобто складання РК) незалежно від періоду реєстрації РК. Зменшувальний РК реєструється покупцем; 2. збільшити податковий кредит покупець може тільки на підставі зареєстрованого РК. Збільшувальний РК реєструє постачальник Важливо! Коригування обсягів придбань без ПДВ, а також за ставкою 0% у Декларації не відображають
Рядок 15	Відображають коригування ПК у бік зменшення, що проводять згідно з пп. 192.1.1 ПКУ у разі повернення товарів / передоплат, зміні суми компенсації, перегляді цін тільки у випадку, коли відсутній зареєстрований РК на зменшення. Тобто у ситуації, коли внаслідок коригування відбулося зменшення податкового кредиту, а продавець не склав та/або не надіслав покупцю РК на зменшення, або зменшувальний РК був заблокований. Оскільки заповнюють рядок 15 тільки у разі коригування ПК у бік зменшення, то показник рядка 15 може бути тільки із знаком «-»
Рядок 16	Наводять суму від'ємного значення ПДВ, яку включають до податкового кредиту поточного звітного періоду. У рядках 16.1-16.3 заповнюють тільки колонку Б. Показник цього рядка формують за рахунок: 1. від'ємного значення ПДВ попереднього звітного періоду; 2. коригувань податкового кредиту в разі самостійного виправлення помилок; 3. коригувань податкового кредиту за результатами податкової перевірки. Рядок 16.1 – переносять значення рядка 21 Декларації за попередній звітний (податковий) період. Рядок 16.2 – вказують суми збільшення/зменшення залишку від'ємного значення за результатами УР, поданих протягом звітного (податкового) періоду. Тобто, коли виправлення помилки вплинуло на показник рядка 21 Декларації попереднього звітного періоду (як у бік зменшення, так і в бік збільшення). Отже, до рядка 16.2 (із «+» або «-») переносять дані граф 6 рядка 21 УР, поданих у такому звітному періоді (п. 5 розд. VI Порядку №21). Рядок 16.3 – зазначають суму збільшення / зменшення від'ємного значення, узгоджена за результатами перевірки контролюючого органу, у звітному (податковому) періоді, на який припадає день узгодження податкового повідомлення-рішення (далі – ППР). У цьому випадку платникові ПДВ направляють ППР за формами: 1. «В3» – у разі відмови від бюджетного відшкодування. У періоді отримання такого ППР слід заповнити рядок 16.3 зі знаком «+», оскільки сума від'ємного значення, не прийнята до бюджетного відшкодування, збільшить від'ємне значення поточного періоду, за який подають Декларацію; 2. «В4» – якщо за результатами перевірки виявлено завищення від'ємного значення. У періоді отримання такого ППР необхідно заповнити ряд. 16.3 зі знаком «-». (ЗІР, категорія 101.24). Сума бюджетного відшкодування, заявлена і невідшкодована за Декларацією, на яку складено ППР за формою «В1» (тобто за результатами перевірки зменшили суму бюджетного відшкодування), зменшується в інтегрованій картці платника, але не підлягає відображенню в декларації (ЗІР, категорія 101.24).

	Також у цьому рядку показують суму податкового зобов'язання, отриманого правонаступником від реорганізованого підприємства (п. 198.7 ПКУ)
Рядок 17	Значення цього рядка розраховують за формулою : (сума значень рядків (10.1 + 10.2 + 10.3 + 11.1 + 11.2 + 11.3 + 12 + 13.1 (-/+) + 13.2 (-/+) + 14 (-/+) + 15 (-) + 16 (-/+) колонки Б))
Розділ III Розрахунки за звітний період	
У цьому розділі Декларації відображають суму ПДВ до сплати або суму від'ємного значення, яка може бути заявлена до бюджетного відшкодування (далі – БВ) або включена до податкового кредиту наступного звітного періоду	
Рядок 18	Зазначають додатну різницю між рядком 9 (сума податкових зобов'язань) і рядком 17 (сума податкового кредиту). Ця сума підлягає сплаті до бюджету через електронний рахунок у системі електронного адміністрування. Якщо в розділі III Декларації заповнено рядок 18, інші його рядки не заповнюють
Рядок 19	Відображають від'ємну різницю між рядками 9 і 17. Тобто цей рядок заповнюють, коли сума податкового кредиту перевищує суму податкових зобов'язань. Показник цього рядка наводять у Декларації без знака «-». Рядок 19.1 – сума від'ємного значення, розрахована як різниця між показником ряд. 19 і лімітом реєстрації на момент подання декларації (дані зі службового поля ряд. 19.1). Увага! Показник рядка 19.1 не може брати участі в розрахунку суми бюджетного відшкодування (п. 200.4 ПКУ), але може бути включений до податкового кредиту наступного звітного періоду (тобто в рядку 21). Якщо ж від'ємне значення рядка 19 менше або дорівнює ліміту реєстрації, тоді рядок 19.1 не заповнюють, а показник із рядка 19 відразу переносять до рядка 20 (пп. 2 п. 5 розд. V Порядку №21). Службове поле рядка 19.1 – довідково зазначають величину ліміту реєстрації на дату подання Декларації
Рядок 20	Зазначають суму від'ємного значення у межах ліміту реєстрації. При цьому якщо: 1. рядок 19 ≤ ліміту реєстрації – то рядок 20 = рядку 19; 2. рядок 19 > ліміту реєстрації – то рядок 20 = рядку 19 - рядок 19.1. Сума від'ємного значення із рядка 20 спочатку направляють у рахунок погашення податкового боргу з ПДВ (за його наявності — рядок 20.1). А решту суми від'ємного значення платник ПДВ може (п. 200.4 ПКУ): 1. заявити до БВ (ряд. 20.2): на поточний рахунок або на платіжний рахунок, відкритий у небанківського надавача платіжних послуг (ряд. 20.2.1), та/або в рахунок погашення зобов'язань / боргу з інших платежів, що сплачуються до держбюджету (ряд. 20.2.2), 2. та / або зарахувати до складу податкового кредиту наступного періоду (ряд. 20.3). Рядок 20.1 – заповнюють, якщо сума від'ємного значення буде спрямована платником ПДВ на погашення податкового боргу (у т. ч. відстроченого або розстроченого) (пп. «а» п. 200.4 ПКУ). Слід врахувати, що зазначена у цьому рядку сума зменшує ліміт реєстрації. Тому сума, що заявляють у рахунок погашення боргу, не може перевищувати ліміт реєстрації на дату подання Декларації . Податковим боргом є сума узгодженого грошового зобов'язання, яка не була сплачена платником податків у встановлений ПКУ строк, а також сума непогашеної пені, яка була нарахована в порядку, визначеному ПКУ (пп. 14.1.175 ПКУ).

	Установлена черговість погашення податкового боргу за рахунок від'ємного значення відповідно до п. 2 підрозд. 8 розд. IV Порядку ведення податковими органами оперативного обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 12.01.2021 №5. Так, суми з рядка 20.1 зараховують у погашення: 1. у першу чергу – податкового зобов'язання; 2. другу – штрафу; 3. останню – пені (за наявності). В інтегрованій картці платника ці зарахування відображаються саме в такому порядку. Рядок 20.2 – зазначають загальну суму, заявлену платником ПДВ до БВ. Рядок 20.2.1 – вказують суму БВ, яку платник ПДВ хоче отримати коштами на свій поточний рахунок у банку. Рядок 20.2.2 – наводять суму БВ, яку платник ПДВ хоче зарахувати у рахунок сплати грошових зобов'язань / погашення податкового боргу з інших платежів, що сплачують до держбюджету (пп. «и» п. 87.1, пп. «б» п. 200.4 ПКУ). На замітку! Сплатити за рахунок БВ можна тільки ті податки та збори, що спрямовані повністю до Держбюджету і не розподіляються між Держбюджетом та місцевими бюджетами, наприклад акцизний податок, рентна плата за користування радіочастотним ресурсом. А от зарахувати БВ у рахунок розподілюваних платежів таких як податок на прибуток, ПДФО не можна (ІПК ДПСУ від 17.03.2023 №569/ІПК/99-00-04-02-03-06, від 12.12.2019 №1859/6/99-00-04-02-03-15/ІПК). Рядок 20.3 – зазначають залишок від'ємного значення, що переходить до складу податкового кредиту наступного звітного періоду. Показник рядка розраховують за формулою: рядок 20 – рядок 20.1 – рядок 20.2. Якщо податкового боргу немає і не заявлено БВ, то до рядка 20.3 переносять значення з рядка 20
Рядок 21	Сума від'ємного значення, яку розраховують за формулою: ряд. 19.1 + ряд. 20.3. Значення рядка. 21 має відповідати значенню графі 10 «Усього» таблиці 1 додатка 2. Сума із цього рядка переносять до рядка 16.1 Декларації наступного звітного періоду
Відмітки	Після розділу III Декларації є спеціальні поля, у яких потрібно проставити позначки «X» у разі: 1. подання Декларації за останній звітний (податковий) період у випадку анулювання реєстрації платником ПДВ; 2. застосування касового методу обліку ПДВ. Відмітку проставляють у разі застосування касового методу відповідно до п. 187.1, 187.10, та п. 44 підрозд. 2 розд. XX ПКУ. Однак її не заповнюють платники податку, що здійснюють постачання товарів / послуг з оплатою за бюджетні кошти відповідно до п. 187.7 ПКУ. Таке ж роз'яснення навели і податківці
Таблиця «Відмітка про подання до декларації»	Проставляють позначка «X»: 1. щодо додатків, які подають разом з Декларацією; 2. якщо разом з Декларацією подають митні декларації у паперовій формі; 3. у разі подання разом з Декларацією доповнень (пояснень) у паперовій формі. Якщо платник податків вважає, що форма податкової декларації, збільшує або зменшує його податкові зобов'язання, всупереч нормам ПКУ (п. 46.4 ПКУ)
Під виноскою «Збільшено / зменшено залишок від'ємного значення за результатами	

перевірки контролюючого органу на підставі податкового повідомлення-рішення та / або уточнюючих розрахунків»

Заповнюють табличку у разі, якщо у [Декларації](#) заповнили рядки 16.2, 16.3, де зазначають:

- дані УР (дата, реєстраційний номер з квитанції про подання УР, звітний період, що уточняють, сума з відповідним знаком) – у разі заповнення рядка 16.2;
- дані ППР – у разі заповнення рядка 16.3

Додаток 1 (Д1) до декларації з ПДВ

Відомості про суми податку на додану вартість, зазначені у податкових накладних / розрахунках коригування до податкових накладних, не зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних, про коригування податкових зобов'язань за операціями з вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту окремих видів товарів, та про податковий кредит з урахуванням його коригування (Д1)

призначений для відомостей про включення до податкових зобов'язань звітного місяця сум ПДВ із незареєстрованих податкових накладних (ПН) і збільшувальних розрахунків коригування (РК) до них та про податковий кредит з урахуванням його коригування

Номер рядка	Пояснення
Розділ І. Податкові зобов'язання	Розділ І містить три таблиці: 1.1, 1.2, 1.3. У таблицях 1.1 та 1.2 надавайте інформацію винятково за ПН та збільшувальним РК, які не зареєстрували в ЄРПН на дату подання Декларації , зобов'язання за якими відобразили у рядках 1.1, 1.2, 1.3, 4.1, 4.1.1, 4.2, 4.2.1, 4.3, 4.3.1, 6.1, 6.2, 7.1 такої звітної декларації. Увага! Зареєстровані ПН та зареєстровані збільшувальні РК на дату подання декларації в таблицях 1.1 та 1.2 додатка Д1 не відображайте
Таблиця 1.1	У Таблиці 1.1 відображайте ПН , не зареєстровані на дату подання декларації, незалежно від причини (недостатність ліміту чи зупинення реєстрації). Сенс відображення таких ПН у таблиці 1.1 полягає у тому, що відповідно до п. 200^{1.9} ПКУ за рахунок ПН, які не зареєстровані в ЄРПН, але відображені в декларації, зменшується реєстраційний ліміт, завдяки якому формується показник Σ Перевищ формули СЕА ПДВ. Якщо платник ПДВ відобразить у таблиці 1.1 додатку 1 незареєстровані ПН, то вони мають бути зареєстровані в ЄРПН не за рахунок основного ліміту реєстрації, а за рахунок показника Σ Перевищ. Щоб програма ДПС розуміла, які саме ПН сформували цей показник, для їх розшифрування в додатку 1 призначена Таблиця 1.1
Графа 2	Зазначайте ПН покупця, або умовний ПН, якщо складаєте для нарахування зобов'язань відповідно до п. 198.5, 199.1 ПКУ. У разі отримання послуг від нерезидента з місцем їх постачання на території України зазначайте власний ПН платника ПДВ як отримувача таких послуг
Графи 3 та 4	Зазначайте дату і номер ПН, що не зареєстрована в ЄРПН
Графа 5	Ставте позначку «+» у разі здійснення операцій відповідно до п. 198.5, 199.1 ПКУ

Графа 6	Зазначайте обсяг операцій без ПДВ
Графи 7, 8, 9	Зазначайте суму ПДВ за ставками 20%, 7%, 14% відповідно
Також таблиця 1.1 передбачає окремі підсумки по графам 6-9 для рядків 1.1, 1.2, 1.3, 4.1, 4.2, 4.3 декларації і по графам 6-8 для рядків 6.1 та 6.2 декларації	
Таблиця 1.2	У Таблиці 1.2 показуйте РК , оформлені на збільшення податкових зобов'язань у зв'язку зі зміною суми компенсації вартості товарів (послуг) і не зареєстровані в ЄРПН на дату подання Декларації
Графа 2	Зазначайте ПІН покупця, або умовний ПІН, якщо складаєте для нарахування зобов'язань відповідно до п. 198.5, 199.1 ПКУ. У разі отримання послуг від нерезидента з місцем їх постачання на території України зазначайте власний ПІН платника ПДВ як отримувача таких послуг
Графи 3 та 4	Зазначайте дату і номер РК, що не зареєстрована в ЄРПН
Графа 5	Ставте позначку «+» у разі здійснення операцій відповідно до п. 198.5, 199.1 ПКУ
Графа 6	Зазначайте обсяг операцій без ПДВ
Графи 7, 8, 9	Зазначайте суму ПДВ за ставками 20%, 7%, 14% відповідно
Підсумкові рядки таблиці 1.2	Складаються з трьох частин. У них окремо наводьте коригування, які відображаєте в декларації: 1. у рядках 7, 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1 – коригування податкових зобов'язань до звичайних ПН та коригування до зведених ПН з умовним ПІН «6000000000000», складених згідно з п. 198.5 ПКУ ; 2. рядках 6.1, 6.2 – коригування до ПН з умовним ПІН «5000000000000», які склали під час отримання послуг від нерезидента з місцем їх постачання в Україні та які оподатковують ПДВ за ставками 20% та 7%; 3. рядках 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1 – коригування податкових зобов'язань у зв'язку з перерахунком відповідно до ст. 199 ПКУ
Таблиця 1.3	У цій таблиці відображайте коригування податкових зобов'язань за операціями з вивезення окремих видів товарів у митному режимі експортного забезпечення. Розшифровуйте у таблиці РК , складені на підставі пп. «б» та «в» п. 97.4 підрозд. 2 розд. XX ПКУ після завершення митного оформлення вивезення товару (РК РЕЗ 2 та РК РЕЗ 3). Тобто у разі заповнення рядків 7.2.2 та/або 7.2.3 Декларації
Графи 2, 3	Зазначайте дату і номер РК
Графа 4	Зазначайте ознаку: 1 – у разі коригування податкових зобов'язань на підставі пп. «б» пп. 97.4 підрозд. 2 розд. XX ПКУ (РК РЕЗ 2). Тобто у разі приведення показників ПН у відповідність з даними митної декларації (далі - МД) без зміни ставки ПДВ. Зазначимо, що у більшості випадків такий РК складається на зменшення суми операції, вказаної у ПН. Разом з тим, в окремих випадках, РК РЕЗ 2 може бути складений на збільшення суми операції, вказаної у ПН, зокрема, у разі зміни курсу валют, внаслідок чого відбулося збільшення вартості експортованого товару в гривневому еквіваленті (роз'яснення ДПС); 2 – у разі коригування податкових зобов'язань на підставі пп. «в» п. 97.4 підрозд. 2 розділу XX ПКУ (РК РЕЗ 3). Тобто у разі зміни ставки ПДВ з 20% або 14% на 0% та, відповідно, нарахованої суми податку після завершення розрахунків за експортною операцією
Графи 5, 6	Зазначайте дату і номер ПН , до якої оформлюєте РК
Графи 7, 8	Зазначайте місяць та рік звітного (податкового) періоду, у якому відобразили операцію з вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту окремих видів товарів

Графа 9	Зазначайте коригування обсягів постачання (без ПДВ). Причому цю графу заповнюйте тільки у разі оформлення РК РЕЗ 2. А от у разі коригування податкових зобов'язань на підставі пп. «в» п. 97.4 підрозд. 2 розд. XX ПКУ , тобто оформлення РК РЕЗ 3 після завершення розрахунків за відповідною операцією з експорту окремих видів товарів, графу 9 не заповнюйте
Графи 10, 11	Зазначайте суму коригування ПДВ залежно від ставки оподаткування з відповідним знаком
Розділ II Податковий кредит	У цьому розділі розшифровуйте податковий кредит та його коригування. На замітку! Придбання без ПДВ, або ставкою 0% і коригування таких придбань у таблицях 2.1, 2.2 не відображайте
Таблиця 2.1	Розшифровуєте податковий кредит, відображений у рядках 10.1, 10.2, 10.3 Декларації
Графа 2	Зазначайте ПІН постачальника, у тому числі у разі придбання товарів (послуг) на підставі заміників ПН (касових чеків, рахунків, квитків тощо) (ЗІР, 101.24)
Графа 3	Зазначайте період складання (місяць, рік) ПН або іншого документа, за яким відображаєте податковий кредит. Наприклад, 12 2024
Графа 4	Ставте позначку «+» у разі, якщо суми ПДВ включаєте до складу податкового кредиту за касовим методом відповідно до п. 187.10 ПКУ. У разі застосування касового методу на підставі інших норм ПКУ (п. 187.1, 187.7, п. 44 підрозд. 2 розд. XX ПКУ) позначку «+» не проставляйте
Графа 5	Ставте позначку «+», якщо вхідна ПН пов'язана з придбанням (будівництвом, спорудженням, створенням) необоротних активів
Графа 6	Зазначайте обсяг придбання без ПДВ у гривнях з копійками
Графи 7, 8, 9	Зазначайте суму ПДВ, включену до складу податкового кредиту, залежно від ставки ПДВ – 20%, 7%, 14% відповідно
Графа 10	Загальну суму ПДВ
Підсумковий рядок	Зазначайте загальний обсяг придбання товарів (послуг) і суму ПДВ (окремо за ставками 20%, 7% і 14% та усього), з нього: 1. обсяги придбань (спорудження, будівництва) об'єктів ОЗ та суми ПДВ. Також, на думку податківців, у таблиці 2.1 слід відображати й обсяги придбань з ПДВ товарів/послуг, пов'язаних з ремонтом та поліпшенням необоротних активів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція) (ЗІР, 101.24); 2. обсяги придбань, за якими податковий кредит відображаєте за касовим методом відповідно до п. 187.1 ПКУ . Увага! Підсумкові рядки заповнюйте у гривнях без копійок
Таблиця 2.2	Розшифровуйте коригування податкового кредиту з рядків 13.1, 13.2, 14 та 15 Декларації
Графа 2	Зазначайте ПІН постачальника, що оформив РК
Графа 3.1	Зазначайте період (місяць, рік) складання ПН , яку коригуєте
Графа 3.2	Ставте позначку «+», якщо коригуєте податковий кредит, що виник внаслідок придбання (будівництвом, спорудженням, створенням) необоротних активів. Також це відноситься і до коригувань, пов'язаних із ремонтом та поліпшенням необоротних активів
Графа 3.3	Зазначайте період складання РК, на підставі якого коригуєте податковий кредит у рядку 14 декларації
Графа 3.4	Зазначайте період складання іншого документа (зокрема, бухдовідки), на підставі якого провели коригування податкового кредиту у бік зменшення ПК за відсутності зареєстрованого РК. Таке коригування

	відображають у рядку 15 декларації
Графа 4	Зазначайте коригування з відповідним знаком «+» або «-» обсягів придбання
Графи 5, 6, 7	Зазначайте коригування з відповідним знаком «+» або «-» суми ПДВ за операціями придбання, що оподатковують за ставкою 20%, 7%, 14% відповідно
Графа 8	Зазначайте загальну суму ПДВ. На замітку! Графи 4-8 заповнюйте у гривнях з копійками
Підсумковий рядок	Зазначайте загальний обсяг коригувань обсягів придбань і суму ПДВ (окремо за ставками 20%, 7% і 14% та усього) та окремо підсумок коригувань: 1. що переносите до рядка 14 декларації; 2. що переносите до рядка 15 декларації; 3. придбань (будівництва, спорудження, створення) необоротних активів та ремонтів та поліпшень; 4. що переносите до рядків 13.1, 13.2 декларації

Додаток 2 (Д2) до декларації з ПДВ

Розрахунок суми бюджетного відшкодування та суми від'ємного значення, яка зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду (Д2)

подають разом з ПДВ-декларацією у разі заповнення у ній рядків 19, 20.1, 20.2, 21

Номер рядка	Пояснення
Таблиця 1	Призначення Таблиці 1 додатку 2 (Д2) до Декларації – розшифровка інформації про від'ємне значення (у цілому) – рядка 19 декларації за звітний період
Графи 2, 3	Зазначайте звітний (податковий) період, у якому виникло від'ємне значення у форматі місяць, рік. Заповнюйте у хронологічному порядку виникнення сум від'ємного значення починаючи від найстарішого до найсвіжішого
Графа 4	Вказуйте ПІН постачальника або умовний ПІН. Тут зазначайте: 1. ПІН постачальників за рахунок придбань у яких виникло від'ємне значення; 2. власний ПІН платника ПДВ , якщо від'ємне значення виникало за рахунок ввезення товарів на митну територію України або у результаті коригування податкових зобов'язань у бік зменшення (лист ДПСУ від 28.10.2024 № 29885/7/99-00-21-03-02-07); 3. умовний ПІН «500000000000» , якщо від'ємне значення виникло у разі отримання від нерезидента послуг, місце постачання яких визначено на митній території України; 4. умовний ПІН «300000000000» – у разі виникнення від'ємного значення за рахунок коригування податкових зобов'язань на підставі пп. «в» пп. 97.4 підрозд. 2 розд. XX ПКУ . Таке коригування здійснюйте у разі провадження режиму експортного забезпечення (далі – РЕЗ); 5. умовний ПІН «900000000000» — якщо у складі від'ємного значення є залишки сум помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань з ПДВ станом на 01.07.2015, на яку відповідно до пп. 3

	пункту 34 підрозділу 2 розділу XX ПКУ збільшили ліміт реєстрації. Оскільки періодом виникнення такого від'ємного значення вважається липень 2015 року, у гр. 2 зазначайте «07», а у гр. 3 – «2015». При цьому гр. 5 і 7 таблиці 1 не заповнюйте
Графа 5	У числовому форматі – місяць і рік зазначайте період складання документа (ПН, РК, митної декларації, замінників ПН). Тобто тих документів, що є підставою для відображення у декларації податкового кредиту, і як наслідок – виникнення від'ємного значення
Графа 6	Розшифруйте суму від'ємного значення у розрізі періодів його виникнення та постачальників. Значення рядка «Усього» граfi 6 таблиці 1 Д2 має дорівнювати рядку 19 декларації
Графа 7	Це довідкова графа і її заповнює правонаступник у разі реорганізації (п. 198.7 ПКУ). У ній правонаступник проставляє позначку «+», якщо сума від'ємного значення 3 граfi 6 була сформована за рахунок від'ємного значення, отриманого від реорганізованого платника. У такому разі в гр. 4 зазначають ПІН такого реорганізованого платника, а в графах 2, 3 і 5 – період, коли таке від'ємне значення узгоджено ДПС – підтверджено перевіркою, показано в таблиці 3 Д2 і включено до складу податкового кредиту через рядок 16.3 декларації (пп. 5 п. 4 розд. V Порядку, затвердженого наказом Мінфіну від 28.01.2016 № 21)
Графа 8	Зазначайте суму, зараховану у зменшення суми податкового боргу з ПДВ (за наявності). Нагадаємо, що платник ПДВ має право зарахувати суму від'ємного значення, сформовану за результатами податкової звітності, у зменшення суми податкового боргу, що виник за попередні звітні (податкові) періоди та обліковувався в інтегрованій картці платника станом на перше число місяця, у якому було подано таку декларацію, в частині, що не перевищує суму ліміту реєстрації на момент отримання контролюючим органом податкової декларації. Значення рядка «Усього» граfi 8 таблиці 1 додатка Д2 має дорівнювати рядку 20.1 декларації
Графа 9	Зазначайте суму від'ємного значення, яку платник ПДВ декларує до бюджетного відшкодування. Значення рядка «Усього» граfi 9 таблиці 1 додатка Д2 має дорівнювати рядку 20.2 декларації
Графа 10	Вкажіть суму від'ємного значення, яку зараховуєте до складу податкового кредиту наступного звітного періоду, тобто переносите до рядка 16.1 декларації наступного періоду. Значення рядка «Усього» граfi 10 таблиці 1 додатка Д2 має дорівнювати рядку 21 декларації. Увага! Якщо платник не декларує суму від'ємного значення до погашення податкового боргу та/або до бюджетного відшкодування, то значення рядка «Усього» за графами 6 та 10 будуть однакові
Рядок «Сума від'ємного значення, що не перевищує суму, обчислену відповідно до пункту 200¹.3 статті 200¹ розділу V Кодексу на момент подання податкової декларації, за вирахуванням суми, зарахованої у зменшення суми податкового боргу з податку на додану вартість (рядок 20 - рядок 20.1 декларації звітного (податкового) періоду)»	
Якщо немає податкового боргу, то до цього рядка перенесіть суму з рядка 20	
Таблиця 1.1	Ця таблиця призначена для розшифрування суми від'ємного значення, що декларуєте до бюджетного відшкодування. Ідеться про суму з граfi 9 таблиці 1 додатку Д2 , яка виникла внаслідок коригування податкових зобов'язань за операціями у межах РЕЗ на підставі пп «в» п. 97.4 підрозд. 2 розд. XX ПКУ (тобто у разі оформлення РК РЕЗ 3). Таблицю 1.1 заповнюйте у розрізі: 1. звітних (податкових) періодів, у яких виникло від'ємне значення;

	2. сум ПДВ, які фактично сплатили у попередніх та звітному (податкових) періодах постачальникам товарів/послуг або до Державного бюджету України за операціями з придбання з ПДВ, які враховано у зменшення сум податкових зобов'язань, визначених на підставі пп. «б» п. 97.2 підрозд. 2 розд. XX ПКУ
Графа 2	Вкажіть ІПН постачальника або умовний ІПН. Так у разі сплати ПДВ до бюджету безпосередньо декларантом бюджетного відшкодування — зазначають умовний ІПН «3000000000000» (задекларовано рядок 18 декларації у відповідному періоді та фактично сплачено)
Графи 3, 4	Вкажіть період у форматі місяць, рік, у якому ІПН та/або РК включили до податкового кредиту
Графи 5, 6	Вкажіть період у форматі місяць, рік, у якому від'ємне значення врахували в рахунок погашення податкових зобов'язань або фактично сплатили до Держбюджету
Графа 7	Вкажіть суму ПДВ, що фактично сплатили у попередніх та звітному (податкових) періодах постачальникам товарів/послуг або до Держбюджету. Значення за графою «Усього» граfi 7 має дорівнювати сумі значень рядків граfi 9 таблиці 1, в яких у граfi 4 зазначили умовний ІПН «3000000000000»
Таблиці 2 та 3	Суму від'ємного значення, що підлягає включенню до податкового кредиту наступного звітного періоду платника ПДВ, який реорганізується, переносять до складу податкового кредиту правонаступника (п. 198.7 ПКУ). Саме для такого перенесення й призначені таблиці 2 та 3 додатку Д2, де: 1. реорганізоване підприємство заповнює таблицю 2; 2. правонаступник – таблицю 3. Порядок передання правонаступникові від'ємного значення та його розмір залежить від виду реорганізації. Так, якщо реорганізація проводиться шляхом: 1. перетворення, злиття, приєднання – від'ємне значення передають правонаступникові повністю (у всій сумі) після підписання передавального акта; 2. поділу, виділу – тоді частково, пропорційно до отриманої правонаступником частки майна згідно з розподільчим балансом
Таблиця 2	Заповнює підприємство, що реорганізується, за останній звітний період. Але за умови, що в ПДВ-декларації заповнено ряд. 21
Графа 2	Вкажіть ІПН підприємства правонаступника
Графа 3	Вкажіть суму від'ємного значення, яка буде передана правонаступникові (або правонаступникам) відповідно до частки, зазначеної в передавальному акті або розподільчому балансі
Графи 4, 5	Вкажіть дату і номер передавального акта або розподільчого балансу
Таблиця 3	Підприємство- правонаступник заповнює тільки після підтвердження суми від'ємного значення податковою перевіркою так
Графа 2	Вкажіть ІПН підприємства, що реорганізується
Графа 3	Вкажіть суму від'ємного значення, яка передана (розподілена) у зв'язку з реорганізацією
Графа 4	Вкажіть звітний період, у якому підприємство, що реорганізується, подало заяву про передання від'ємного значення правонаступникові
Графа 5	Вкажіть суму від'ємного значення з граfi 3, передану (розподілену) у зв'язку з реорганізацією та підтверджену податковою перевіркою
Графи 6, 7	Вкажіть дату і номер акта, що підтверджує результати податкової перевірки

Додаток 3 (ДЗ) до декларації з ПДВ

Заяви про повернення суми бюджетного відшкодування та / або суми коштів на рахунку у системі електронного адміністрування податку на додану вартість та / або врахування реєстраційної суми платника податку, що реорганізується, в обрахунку реєстраційної суми правонаступника (ДЗ)

Подають у разі прийняття рішення платником ПДВ про:

1. повернення суми бюджетного відшкодування;
2. повернення зайвих коштів з власного електронного ПДВ-рахунку на поточний банківський рахунок або спрямування їх в рахунок погашення податкового боргу з ПДВ;
3. передачу реорганізованим платником ПДВ можливості правонаступнику скористатись своїм реєстраційним лімітом ($\Sigma_{\text{Накл}}$).

Сума від'ємного значення, що декларують до БВ:

1. Має бути сплачена постачальникам або до Держбюджету (зокрема, у разі імпорту товарів).
2. Не може перевищувати ліміт реєстрації на дату подання декларації. Після подання декларації ліміт зменшується на суму від'ємного значення, задекларованого до БВ (п. 200¹.3 ПКУ). А сума ліміту реєстрації не може бути від'ємною.

Зазначають звітний період, у якому задекларували суму БВ, а саме:

1. у **полі «а»** – суму, задекларовану у рядку 20.2.1 декларації за звітний період. Тобто у разі декларування БВ до повернення грошовими коштами на свій рахунок у банку. Тут зазначають реквізити рахунку, на який має бути повернена задекларована сума БВ. Також у цьому підрозділі платник може змінити реквізити рахунку, якщо такі зміни відбулися після подання декларації. Для зміни реквізитів потрібно під час подання наступної декларації з ПДВ заповнити розділ «Відомості щодо зміни реквізитів рахунку платника податків*» і вказати реквізити нового рахунку, на який варто перекинути заявлене і погоджену суму БВ;
2. **полі «б»** – суму, задекларовану у рядку 20.2.2 декларації за звітний період, тобто у рахунок сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу з інших платежів, що сплачують до держбюджету.

Подають додаток 4 обов'язково під час заповнення рядка 20.2 декларації з ПДВ

Номер рядка	Пояснення
Таблиця 1	
Графа 2	Зазначають код бюджетної класифікації платежу
Графа 3	Зазначають рахунок платежу в Казначействі
Графа 4	Зазначають суму цифрами. Значення рядка «Усього» графи 4 має дорівнювати значенню рядка 20.2.2 декларації
Таблиця 2	Таблицю 2 у додатку 3 платник ПДВ заповнює, якщо у нього накопичилися на електронному рахунку ПДВ кошти, і він бажає їх повернути на свій поточний рахунок у банку або у небанківського надавача платіжних послуг. Але є певні умови такого повернення : 1. на дату подання декларації сума коштів на електронному рахунку в СЕА

	ПДВ має перевищувати суму податкового боргу з ПДВ (за наявності) та суму узгоджених податкових зобов'язань, що підлягає перерахуванню до бюджету відповідно до декларації за цей звітний період; 2. сума реєстраційного ліміту має бути не менше за суму, яку платник ПДВ планує повернути з електронного рахунку. Адже повернення таких коштів призводить до зменшення розміру реєстраційного ліміту, а від'ємним він бути не може. Тобто повернути кошти можна тільки у межах ліміту реєстрації на момент подання декларації
Графа 1	Зазначають суму коштів на ПДВ-рахунок на дату подання декларації. Ці дані можна отримати, подавши електронний запит за формою J1302301 й отримавши витяг за формою J1402301. Або можна скористатися даними з Електронного кабінету у розділі «СЕА ПДВ» – «Реєстр операцій»
Графа 2	Зазначають показник рядка 18 поточної декларації, тобто суму узгодженого податкового зобов'язання
Графа 3	Зазначають податковий борг, що виник на момент подання декларації. Якщо такого боргу немає, графа не підлягає заповненню
Графа 4	Зазначають суму, яка підлягає перерахуванню на поточний рахунок платника (гр. 1 – гр. 2 – гр. 3). Важливо! Якщо $\text{гр. 1} < (\text{гр. 2} + \text{гр. 3})$, платнику ПДВ не повернуть зайві кошти з електронного ПДВ-рахунку
Таблиця 3	У таблиці 3 у додатку ДЗ зазначають окремо словами й цифрами суму до повернення (у межах значення гр. 4 таблиці 2) та реквізити поточного рахунку (номер рахунку у форматі IBAN і найменування банку або небанківського надавача платіжних послуг). Якщо платник ПДВ має податковий борг, то під таблицею 3 він наводить цифрами суму, яку хоче перерахувати до бюджету в погашення такого боргу. При цьому така сума не має перевищувати показник графи 3 табл. 2
Таблиці 4 та 5	Таблиці 4 і 5 у додатку ДЗ до Декларації заповнюють у випадку, коли слід передати правонаступникові (правонаступникам) реєстраційний ліміт у разі реорганізації платника ПДВ. Така передача (отримання) реєстраційного ліміту відбувається за правилами, що містить п. 200 ¹ .3 ПКУ. Тобто, якщо відбувається передача ліміту, то у правонаступників він збільшується через показник Σ Накл. Щоб передати ліміт, потрібно заповнити таблицю 4 чи 5 ДЗ до декларації з ПДВ
Таблиця 4	Заповнює платник ПДВ, що реорганізується (у складі декларації за останній звітний період)
Графа 2	Наводиться ІПН правонаступника (якщо реорганізація відбувається шляхом приєднання, злиття, перетворення) або ІПН усіх правонаступників (якщо реорганізація відбувається шляхом виділення)
Графа 3	Зазначають значення Σ Накл, що підлягає включенню до розрахунку показника Σ Накл правонаступника згідно із часткою, указаною в передавальному акті (розподільчому балансі). Тобто якщо правонаступників декілька, то суму ліміту реєстрації розподіляють між ними пропорційно до часток переданого їм за розподільчим балансом майна
Графи 4, 5	Зазначають дату і номер передавального акта (розподільчого балансу). Перед таблицею 4 словами і цифрами наводять суму реєстраційного ліміту (Σ Накл), яка переноситься до податкового кредиту правонаступника. Після того як суму реєстраційного ліміту, зазначену підприємством, що реорганізується, у таблиці 4 ДЗ підтвердить позапланова документальна перевірка органом ДПС, правонаступник може разом із декларацією подати

	ДЗ із заповненою таблицею 5. На підставі цього додатку йому збільшать реєстраційний ліміт (Σ Накл) у формулі СЕА ПДВ
Таблиця 5	Заповнює правонаступник реорганізованої юрособи, але тільки після підтвердження суми ліміту податковим органом (п. 9 Порядку електронного адміністрування податку на додану вартість, затвердженого постановою КМУ від 16.10.2014 №569)
Графа 2	Зазначають ПІН реорганізованого платника податків
Графа 3	Вказують значення Σ Накл на момент анулювання держреєстрації реорганізованого платника. Це значення має відповідати сумі, заявленій реорганізованою особою в таблиці 4 ДЗ до декларації за останній звітний період, у частині, переданій правонаступнику
Графа 4	Зазначають реєстраційну суму (Σ Накл), підтверджену документальною перевіркою, проведеною податковим органом
Графи 5, 6	Зазначають дату і номер акта або довідки, оформлених за результатами перевірки

Додаток 4 (Д4) до декларації з ПДВ

Розрахунок сум податку на додану вартість, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг, та/або показників, відповідно до яких підприємства (організації) належать до підприємства (організації) осіб з інвалідністю, та окремих показників, визначених пунктом 68 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу (Д4)

Номер рядка	Пояснення
Таблиця 1	Таблицю 1 в додатку Д4 до Декларації заповнюють платники ПДВ, які: 1. здійснюють постачання товарів (послуг), що не є об'єктом обкладення ПДВ згідно зі ст. 196 Податкового кодексу України (далі – ПКУ); 2. надають послуги, місце постачання яких визначено за межами митної території України згідно з п. 186.2 і 186.3 ПКУ . У рядку 5 декларації, а отже, і в таблиці 1 додатка 4, слід відображати операції з вивезення товарів вартістю в еквіваленті до 150 євро (не є об'єктом оподаткування відповідно до пп. 196.1.16 ПКУ). Важливо! У таблиці 1 розшифровують показник рядка 5 декларації у частині операцій постачання, що не є об'єктом оподаткування ПДВ Таблицю 1 заповнюють у розрізі операцій. Тобто окремо зазначають операції, що не є об'єктом оподаткування ПДВ на підставі ст. 196 ПКУ , і операції з постачання послуг нерезидентом з місцем їх постачання за межами України. При цьому обсяг операцій постачання за гр. 4 вказують загальною сумою за звітний період без розшифровки в розрізі контрагентів за такою операцією. Тобто, якщо у платника ПДВ за період було декілька операцій у межах однієї норми ПКУ незалежно від кількості контрагентів за такими операціями, обсяг постачання наводять узагальнено в одному рядку
Графа 2	Зазначають назву операції, яка відповідає операціям, переліченим у п. 196.1, 186.2 і 186.3 ПКУ
Графа 3	Зазначають норму ПКУ (підпункт, пункт, статтю), на підставі якої операцію відносять до такої, що не є об'єктом оподаткування ПДВ або за якою місце постачання послуги визначають за межами митної території

	України
Графа 4	Зазначають обсяг постачання
Таблиця 2	Таблиця 2 в додатку Д4 до декларації з ПДВ підлягає заповненню, якщо у звітному періоді платники ПДВ здійснюють операції, звільнені від оподаткування ПДВ згідно зі ст. 197, підрозд. 2 розд. XX ПКУ, умовами міжнародних договорів. Тут розраховують суму пільги, тобто суму ПДВ, яку не сплатив платник до бюджету у зв'язку з отриманням податкової пільги. Увага! У Таблиці 2 розшифровують рядок 5.1 декларації за звітний період з урахуванням коригувань за рядком 5.1.1, якщо вони мали місце. Несплачені до держбюджету суми ПДВ, наведені у розділі V¹ Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість, затвердженого наказом Мініфіну від 28.01.2016 №21 (далі – Порядок №21), розраховують за формулою: $\sum \text{ПП} = V_{\text{пост. зв}} \times 20\% - (V_{\text{прид. з ПДВ 20\%}} + V_{\text{прид. з ПДВ 7\%}} + V_{\text{прид. з ПДВ 0\%/зв}} + V_{\text{прид. з ПДВ 14\%}}) \times 20\%, \text{ де}$ V_{пост. зв} – обсяги постачань на території України товарів (послуг), звільнених від обкладення ПДВ (з ряд. 5.1 розд. I декларації або уточнюючого розрахунку); V_{прид. з ПДВ 20%} – обсяги операцій із придбання товарів (послуг), необоротних активів без урахування ПДВ, нарахованого (сплаченого) під час придбання таких товарів (послуг), НА, оподатковуваних за ставкою 20%, які використані в операціях, звільнених від оподаткування (згідно з розд. V, підрозд. 2 розд. XX ПКУ, міжнародними договорами (угодами)), на які платник ПДВ нарахував податкові зобов'язання відповідно до п. 198.5 і 199.1 ПКУ; V_{прид. з ПДВ 7%} – обсяги операцій із придбання товарів (послуг), НА без урахування ПДВ, нарахованого (сплаченого) під час придбання таких товарів (послуг), НА, оподатковуваних за ставкою 7%, які використані в операціях, звільнених від оподаткування (згідно з розд. V, підрозд. 2 розд. XX ПКУ, міжнародними договорами (угодами)), на які платник ПДВ нарахував податкові зобов'язання на підставі п. 198.5 і 199.1 ПКУ; V_{прид. з ПДВ 0%/зв} – обсяги операцій із придбання товарів (послуг), НА, які звільнені від обкладення ПДВ та / або обкладаються ПДВ за ставкою 0% і використані в операціях, звільнених від оподаткування (згідно з розд. V, підрозд. 2 розд. XX ПКУ, міжнародними договорами (угодами)); V_{прид. з ПДВ 14%} – обсяги операцій із придбання товарів без урахування ПДВ, нарахованого (сплаченого) під час придбання таких товарів, що обкладаються ПДВ за ставкою 14%, які використані в операціях, звільнених від оподаткування, та на які платником податку нараховано податкові зобов'язання відповідно до п. 198.5 та 199.1 ПКУ. Під час розрахунку суми пільги слід урахувувати, що період використання придбаних товарів (послуг), НА в операціях, що не обкладаються ПДВ, не завжди збігається з періодом їх придбання, а нарахування компенсуючих податкових зобов'язань залежить від напрямку використання активів, що купуються. Увага! Для заповнення Д4 і розрахунку показника $\sum \text{ПП}$ беруть тільки обсяги придбань товарів (послуг), НА, використані в оподатковуваних операціях протягом звітного періоду. Якщо, наприклад, платник ПДВ отримав передоплату за товари (послуги), постачання яких звільнене від оподаткування ПДВ і при цьому товари

	(послуги), які використовують у таких пільгових операціях, будуть придбані в наступних звітних періодах, то графи 6–9 у таблиці 2 не заповнюються
Графи 2, 3	Зазначають найменування та код податкової пільги на основі Довідника пільг, розміщеного на вебпорталі ДПС та оновлюваного щокварталу. Якщо у Довіднику немає коду пільги, то у гр. 3 проставляють умовний код пільги «99999999». Дані заносять у розрізі пільг – щодо кожної ПДВ-пільги, застосованої платником у звітному періоді, окремим рядком
Графа 4	Зазначають суму ПДВ, несплачену до бюджету у зв'язку з отриманням податкової пільги (СПП). Її розраховують за наведеною вище формулою, але під час заповнення таблиці 2 у програмі, наприклад М.Е.Дос, такий розрахунок відбувається автоматично. Врахуйте, що за правильного розрахунку сума у графі 4 не може бути від'ємною. Якщо ж таки отримали від'ємне значення, наприклад придбання перевищили постачання, то тоді графу 4 не заповнюють
Графа 5	Зазначають обсяги пільгових постачань на митній території України, здійснених за місяць, окремо щодо кожної пільги, якщо їх декілька. У цій графі слід розшифрувати показник ряд. 5.1 декларації. Тобто показник графи 5 у рядку «Усього», має дорівнювати даним ряд. 5.1 декларації
Графа 6	Зазначають обсяги (без ПДВ) придбань, що оподатковують ПДВ за ставкою 20%, у поточному та попередніх звітних періодах, використаних у звільнених від оподаткування операціях у поточному звітному періоді. Це дані з ряд. 10.1 декларації
Графа 7	Зазначають обсяги (без ПДВ) придбань, що оподатковують ПДВ за ставкою 7%, у поточному та попередніх звітних періодах, використаних у звільнених від оподаткування операціях у поточному звітному періоді. Це дані з ряд. 10.2 декларації
Графа 8	Зазначають обсяги придбань, що оподатковують ПДВ за ставкою 0% і звільнені від обкладення ПДВ, у поточному та попередніх звітних періодах, використаних у звільнених від оподаткування операціях у поточному звітному періоді. Ці дані беруть із рядка 10.4 декларації. Нагадаємо, у ряд. 10.4 декларації відображають операції з придбання товарів (послуг), НА території України, які: 1. оподатковують ПДВ за ставкою 0%; 2. звільнені від оподаткування; 3. придбані без ПДВ у неплатників цього податку. На замітку! Обсяги операцій із придбання в неплатників ПДВ на території України товарів (послуг), НА, які використовують в операціях, звільнених від оподаткування, у розрахунку показників таблиці 2 не беруть участі. Це впливає з формули, наведеної у розділі V¹ Порядку №21
Графа 9	Зазначають обсяги (без ПДВ) придбань, що оподатковують ПДВ за ставкою 14%, у поточному та попередніх звітних періодах, використаних у звільнених від оподаткування операціях у поточному звітному періоді. Це дані з рядка 10.3 декларації
Таблиця 3	Таблицю 3 в додатку Д4 до Декларації заповнюють тільки ті платники ПДВ, які є підприємствами та організаціями, заснованими громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю (п. 14 розд. III Порядку №21). Такі підприємства на власний розсуд можуть обирати будь-який режим оподаткування і застосовувати: ПДВ-пільгу за п. 197.6 ПКУ . У такому разі підприємство повинне заповнювати також і таблицю 2 у додатку Д4; або нульову ставку ПДВ за п. 8 підрозд. 2 розд. XX ПК . Щоправда, до

	01.01.2025 (ПК ДПС від 28.11.2019 №1630/6/99-00-07-03-02-15/ПК). Незалежно від обраного режиму оподаткування такі підприємства кожен звітний період у таблиці 3 повинні підтверджувати відповідність трьом критеріям, що надають їм право на застосування одного з режимів оподаткування. Тому кожен звітний період у таблиці 3 вони розраховують показники: 1. ЧП – має бути не менше ніж 50% від середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу підприємства; 2. ФОП – має становити не менше ніж 25% суми загальних витрат на оплату праці, що включають до складу витрат; 3. БВТ – має становити не менше ніж 8% продажної ціни товарів, послуг
Таблиця 4	Таблицю 4 у додатку Д4 до Декларації заповнюють платники ПДВ, які є переробними підприємствами і відповідають критеріям, визначеним п. 68 підрозд. 10 розд. XX ПКУ, у разі здійснення: операцій із ввезення на митну територію України в митному режимі імпорту обладнання і комплектуючих винятково для використання у власній виробничій діяльності; та / або операцій із постачання товарів власного виробництва, які звільнені від оподаткування ПДВ. У таблиці 4 додатку Д4 такі підприємства мають підтверджувати відповідність критеріям, визначеним п. 68 підрозд. 10 розд. XX ПКУ, що дозволяють застосувати пільговий режим оподаткування до цих операцій (п. 14 розд. III Порядку №21). А саме у цій таблиці слід зазначати: 1. питому вагу доходу, отриманого ними від реалізації продукції власного виробництва та продуктів її переробки, у загальній сумі доходу протягом звітного періоду. Щоб виконати цей критерій, розмір питомої ваги має становити понад 90%. Значення цього показника наводять із точністю до двох знаків після коми з округленням за загальноновстановленими правилами; 2. позначку «+» у полі «Відмітка про наявність виробничих потужностей, розташованих виключно на території населених пунктів, зазначених у пункті 68 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу»

Додаток 5 (Д5) до декларації з ПДВ

Розрахунок (перерахунок) частки використання товарів / послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях (Д5)

Подають платники ПДВ, які:

1. використовують придбані з ПДВ товари, послуги, необоротні активи одночасно в оподатковуваних і не оподатковуваних ПДВ операціях і розподіляють вхідний ПДВ за правилами, встановленими у статті 199 ПКУ;
2. застосовують одночасно касовий метод і правило «першої події», коли визначають податкові зобов'язання і податковий кредит.

Додаток 5 містить **три таблиці**.

Перша категорія платників заповнює **Таблиці 1 та 2**.

Друга категорія платників ПДВ заповнює лише **Таблицю 3** і подає разом із декларацією **щомісяця**.

Таблиці 2 і 3 заповнюють у гривнях із копійками. Підсумкові рядки заповнюють у гривнях без копійок із відповідним округленням

Номер рядка	Пояснення
Таблиця 1	У Таблиці 1 розраховують частку використання (далі – ЧВ) придбаних товарів (послуг), необоротних активів (далі – НА) у неоподатковуваних ПДВ операціях. До неоподатковуваних належать операції, які: 1. звільнені від обкладення ПДВ (відповідно до ст. 197, підрозд. 2 розд. XX ПКУ, міжнародних договорів); 2. не є об'єктом оподаткування (згідно зі ст. 196 ПКУ або у зв'язку з їх здійсненням за межами України за ст. 186 ПКУ). Платники ПДВ розподіляють вхідний ПДВ за правилами, визначеними п. 199.1 ПКУ, і подають Д5: 1. в останньому звітному періоді року (разом із декларацією за грудень) або в періоді анулювання ПДВ-реєстрації; 2. у звітному періоді, у якому вперше декларують оподатковувані та неоподатковувані операції, якщо підстави для розподілу ПДВ за ст. 199 ПКУ вперше виникли в поточному році
Графа 4	Тут зазначають обсяг поставок, що оподатковують ПДВ (без урахування ПДВ) за: 1. поточний рік або останній звітний період у разі анулювання реєстрації платника ПДВ – у разі заповнення рядка 1; 2. перший місяць звітного періоду року, у якому вперше відбулися неоподатковувані операції поставання, – у разі заповнення рядка 2. Значення графи 4 – це сума значень рядків 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3, 3, 5, 7.1, 7.2.1, 7.2.2 та 7.2.3 колонки А декларації і всіх уточнюючих розрахунків
Графа 5	Зазначають загальний обсяг усіх поставок (без урахування ПДВ) за: 1. поточний рік або останній звітний період у разі анулювання реєстрації платника ПДВ – у разі заповнення рядка 1; 2. перший місяць звітного періоду року, у якому вперше відбулися неоподатковувані операції поставання, – у разі заповнення рядка 2.

	Значення граfi 5 – це сума значень рядків 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3, 3, 7.1, 7.2.1, 7.2.2 та 7.2.3 колонки А декларації та всіх уточнюючих розрахунків
Графа 6	Тут розраховують ЧВ в оподатковуваних операціях: $\text{колонка 5} \times 100\% \div \text{колонка 4}$
Графа 7	Тут розраховують ЧВ в неоподатковуваних операціях: $(100 - (\text{колонка 5} \times 100\% \div \text{колонка 4}))$. Коефіцієнт ЧВ із граfi 7 використовують: для нарахування розподільчих податкових зобов’язань протягом року, якщо ЧВ вперше розраховували у звітному періоді такого року; або для здійснення перерахунку (річного або за останній звітний період у разі ПДВ реєстрації)
Таблиця 2	У Таблиці 2 фактично здійснюють перерахунок ПДВ за рік або за останній місяць у разі анулювання ПДВ-реєстрації. Тобто її заповнюють раз на рік – до Декларації за грудень або за останній звітний період до анулювання реєстрації як платника ПДВ. Податкові зобов’язання коригують (як у бік зменшення, так і в бік збільшення) шляхом оформлення розрахунку коригування (далі – РК) до кожної зведеної ПН, складеної згідно з п. 199.1 ПК за всі періоди року. А під час анулювання ПДВ-реєстрації – за періоди з початку року і до останнього звітного періоду. Суми ПДВ у Таблиці 2 заповнюють у гривнях із копійками, а от підсумковий показник («Усього») відображають у гривнях без копійок з округленням за загальними правилами. Підсумки перерахунку (з рядка «Усього») таблиці 2 переносять до рядків 4.1.1, 4.2.1 та / або 4.3.1 декларації за грудень або останній звітний період перед анулюванням
Графи 2, 3	Зазначають обов’язкові реквізити зведеної податкової накладної (у граfi 2 – дату складання, у граfi 3 – реєстраційний номер), складеної відповідно до п. 199.1 ПКУ та зареєстрованої в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН). Незалежно від дати реєстрації в ЄРПН зведену податкову накладну відображайте в рядках 4.1, 4.2 та/або 4.3 (залежно від застосованої ставки ПДВ) декларації того звітного періоду, за результатами якого її склали
Графи 4, 5	Зазначають обов’язкові реквізити РК, складеного до зведеної податкової накладної через річний перерахунок ЧВн. РК також зареєструйте в ЄРПН. Хоча в річному перерахунку беруть участь і незареєстровані розрахунки коригування, у т. ч. й зі знаком «-» (ЗІР, категорія 101.24)
Графа 6	Зазначають обсяги постачань, що підлягають коригуванню за ставкою 20%. Значення кожного рядка граfi 6 дорівнює значенню рядка IV розділу А табличної частини відповідного РК
Графа 7	Зазначають обсяги постачань, що підлягають коригуванню за ставкою 7%. Значення кожного рядка граfi 7 дорівнює значенню рядка IV розділу А табличної частини відповідного РК
Графа 8	Зазначають обсяги постачань, що підлягають коригуванню за ставкою 14%. Значення кожного рядка граfi 8 дорівнює значенню рядка IV розділу А табличної частини відповідного РК
Графи 9, 10 і 11	Залежно від ставки (20%, 7%, 14% відповідно) тут зазначають суму ПДВ, яка збільшує або зменшує суму податкових зобов’язань. Значення кожного рядка граfi 9, 10 і 11 дорівнює значенню рядків II, III і IV розділу А табличної частини відповідного РК. Увага! Якщо за результатами перерахунку зменшуєте суму

	компенсувальних ПДВ-зобов'язань, біля показників у графах 6-11 поставте знак «—»
Таблиця 3	Таблицю 3 заповнюють лише ті платники ПДВ, які застосовують одночасно касовий метод податкового обліку (визначений як окремими пунктами ст. 187 ПКУ, так і п. 44 підрозд. 2 розд. XX ПКУ) і загальні правила визначення податкових зобов'язань та податкового кредиту, тобто правило «першої події». Касовий метод обліку ПДВ – це визначення податкових зобов'язань і податкового кредиту за фактом отримання оплати. Факт оплати — отримання коштів на рахунки в банках, органах казначейства, у касу або отримання інших видів компенсацій вартості товарів/послуг (пп. 14.1.266 ПКУ). При цьому не вважаються касовим методом обліку ПДВ визначення податкових зобов'язань у разі постачання товарів (послуг) з оплатою за рахунок бюджетних коштів (п. 187.7 ПКУ).
Графа 1	Тут зазначають дані граfi 13 таблиці за попередній період
Графа 2	Зазначають дані граfi 14 таблиці за попередній період
Граfi 3, 4	Зазначають обсяг та суми ПДВ по товарам / послугам, придбаним платником ПДВ та оплаченим в податковому (звітному) періоді, за який платник подає Додаток 5 до Декларації . При цьому, суми ПДВ з колонки 4 платник ПДВ включає до податкового кредиту за наявності належно складеної та зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної
Граfi 5, 6	Зазначають обсяг придбаних товарів / послуг та суми ПДВ, неоплачених у податковому (звітному) періоді, за який подають Д5 до податкової декларації з ПДВ. Зазначені обсяги та суми ПДВ таких товарів / послуг розподіляють далі у графах 7, 8, 9, 10
Граfi 7, 8	Зазначають частку обсягу та суми ПДВ неоплачених товарів/послуг (з граф 5 та 6 відповідно), придбаних платником податку для касового методу
Граfi 9, 10	Зазначають частку обсягу та суми ПДВ неоплачених товарів/послуг (із граф 5 та 6 відповідно), придбаних платником ПДВ не для касового методу та податковий кредит щодо яких формується за першою з подій. При цьому, суми ПДВ з граfi 10 платник ПДВ включає до податкового кредиту за наявності належно складеної та зареєстрованої ПН в ЄРПН
Граfi 11, 12	Зазначають оплату із залишку з попереднього(их) періоду(ів) неоплачених товарів/послуг для касового методу (з граф 1 та 2 відповідно). При цьому, суми ПДВ з граfi 12 платник ПДВ включає до податкового кредиту за наявності належно складеної та зареєстрованої ПН в ЄРПН
Граfi 13, 14	Вказують залишок неоплачених товарів / послуг для застосування касового методу, що переносять до граф 1 та 2 відповідно таблиці розрахунку за наступний звітний (податковий) період. При цьому: - суму обсягу, яку зазначають у графі 13, розраховують за формулою: значення граfi 1 – значення граfi 11 + значення граfi 7; - суму ПДВ, яку зазначають у графі 14, розраховують за формулою: значення граfi 2 – значення граfi 12 + значення граfi 8. Увага! Придбання товарів (послуг), НА тільки для операцій, за якими податкові зобов'язання визначає лише за загальним правилом першої події або тільки за касовим методом у таблиці 3 не відображайте

Додаток 6 (Д6) до декларації з ПДВ

Заява про допущення продавцем товарів / послуг помилок при зазначенні обов'язкових реквізитів податкової накладної та/або порушення продавцем / покупцем граничних термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних податкової накладної та/або розрахунку коригування (Д6)

Заповнює платник ПДВ, який хоче поскаржитися на свого недобросовісного контрагента у двох випадках:

1. якщо продавець товарів/послуг припустився помилки в обов'язкових реквізитах ПН, передбачених пунктом 201.1 ПКУ. Утім не всі помилки в обов'язкових реквізитах ПН небезпечні для покупця. Наприклад, не дає права на податковий кредит помилка щодо коду товару згідно з УКТ ЗЕД. Помилки в інших обов'язкових реквізитах ПН не перешкоджають покупцеві віднести суми ПДВ до податкового кредиту за умови, що вони не заважають ідентифікувати **проведену операцію**, її зміст (товар / послуги, що їх постачають), період, сторони і суму податкового зобов'язання;

2. якщо продавець / покупець порушив граничний термін реєстрації ПН та / або РК в ЄРПН. Ця умова не поширюється на ПН / РК, реєстрацію яких зупинили (п. 201.10 ПКУ; п. 16 розд. III Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість від 28.01.2016 №21).

Увага! Подання скарги автоматично не надає покупцю права на податковий кредит. Таке право він отримає, лише тоді, коли постачальник виправить помилки або зареєструє ПН або РК в ЄРПН

Д6 не подають, якщо:

1. помилки виявили в необов'язкових реквізитах ПН / РК;
2. реєстрацію ПН/РК зупинили у випадках, передбачених п. 201.16 ПКУ.

Подати Д6 можна разом із декларацією за звітний період, у якому отримали ПН / РК із помилками або в якому порушений граничний строк їх реєстрації. Але якщо покупець і не подав Д6 разом із ПДВ-декларацією, то право на його подання зберігається у нього протягом 365 календарних днів, що настають за останнім днем подання декларації за цей звітний період.

Разом з Д6 подають **копії підтвердних документів**, а саме:

1. або товарних, фіскальних чеків, виписок банку або інших розрахункових документів, що засвідчують факт сплати ПДВ у зв'язку з придбанням товарів / послуг,
2. або первинних документів, складених відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, що підтверджують факт отримання товарів/послуг. Наприклад, видаткової накладної, акта виконаних робіт тощо (п. 201.10 ПКУ).

Ці копії подають до органу ДПС за місцем реєстрації платника податків у той самий строк, що й звітність з ПДВ (п. 201.10 ПКУ). При цьому у Д6 слід навести кількість аркушів таких документів.

Номер рядка	Пояснення
Графа 2	Зазначте назву одного з документів («податкова накладна» або «розрахунок коригування»), за яким не маєте права відобразити податковий кредит, збільшити суму податкового кредиту або зменшити податкові зобов'язання. Збільшити суму податкового кредиту можна лише після того, як постачальник зареєстрував РК в ЄРПН, а зменшити суму податкових зобов'язань — коли РК зареєстрував в ЄРПН покупець (п. 192.1 ПКУ)
Графи 3, 4	Тут вкажіть назву та ПІН платника ПДВ, на якого скаржитесь. Ним може бути як продавець, так і покупець (якщо він не дотримав граничного строку реєстрації РК на зменшення). Зазначайте повну або скорочену назву юрособи згідно з її статутними документами або повністю прізвище, ім'я, по батькові фізособи
Графи 5, 6	У цих графах проставте дату складання та номер ПН/РК. Якщо не маєте ПН/РК, зазначте дату події, на яку постачальник мав скласти цей документ. Її знайдете у первинних документах. Якщо немає інформації про номер ПН / РК, графу 6 не заповнюйте
Графа 7	Вкажіть обсяг постачання. Зазначайте реальний обсяг постачання товарів чи послуг (без ПДВ). Тобто переносьте дані з первинних документів, що підтверджують факт проведення господарської операції
Графа 8	Вкажіть суму ПДВ. Наведіть реальну суму ПДВ , нараховану на зазначений у графі 7 обсяг поставки: гр. 8 = гр. 7 × 20% (7% або 14%) Сума ПДВ у графі 8 може бути як зі знаком «+», так і зі знаком «-» (у разі зменшення обсягу постачання на підставі зменшувального РК)
Графа 9	Тут стисло опишіть вчинені порушення. Наприклад: «Неправильно вказано код товару згідно з УКТЗЕД». Якщо скаргу подаєте через несвоєчасну реєстрацію ПН / РК в ЄРПН, тоді тут наведіть граничний строк їх реєстрації. За результатами подання покупцем скарги за формою Д6 на постачальника-порушника чекає документальна позапланова перевірка . Таку перевірку контролюючий орган повинен провести протягом 90 календарних днів із дня отримання скарги на підставі пп. 78.1.9 ПКУ . Утім, спочатку податковий орган надсилає порушнику письмовий запит із пропозицією виправити помилки. І якщо постачальник не відповість на цей запит, тоді перевірка неминуча. Строк підготовки відповіді на запит – 15 робочих днів із дня отримання запиту. У відповіді платник податків повинен надати пояснення та документально їх підтвердити (пп. 78.1.9 ПКУ)

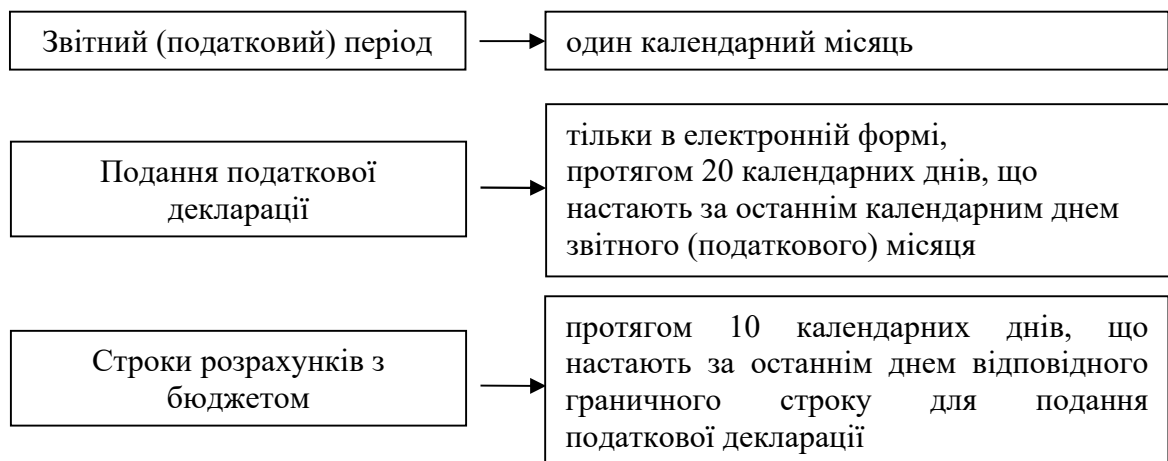

Рисунок 2.35 – Звітний період та сплата ПДВ

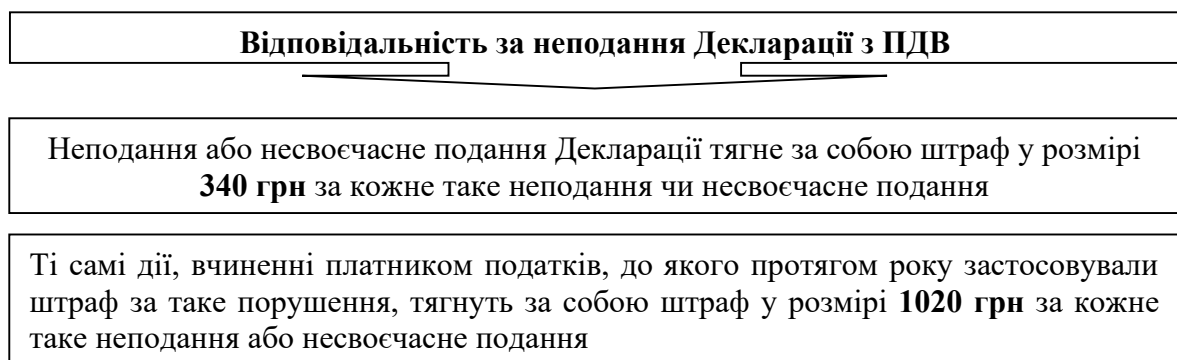

Рисунок 2.36 – Відповідальність за неподання Декларації з ПДВ

2.10. Особливості обліку податку на додану вартість у зовнішньоекономічних операціях

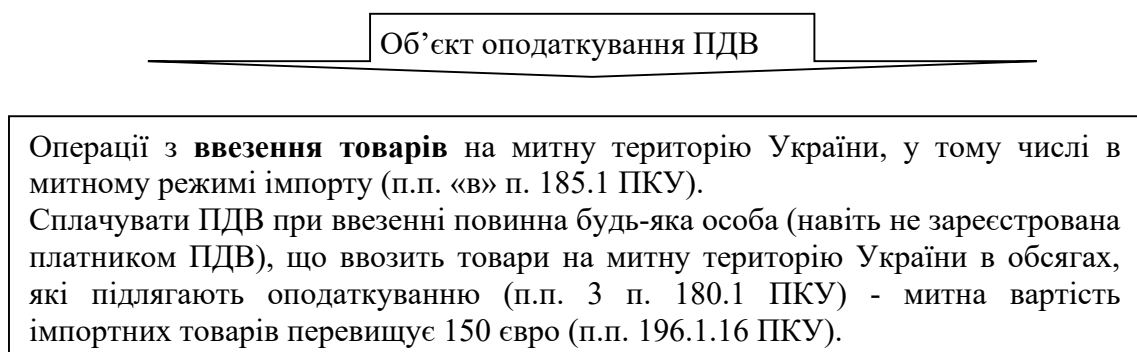

Рисунок 2.37 – Облік ПДВ при імпорті

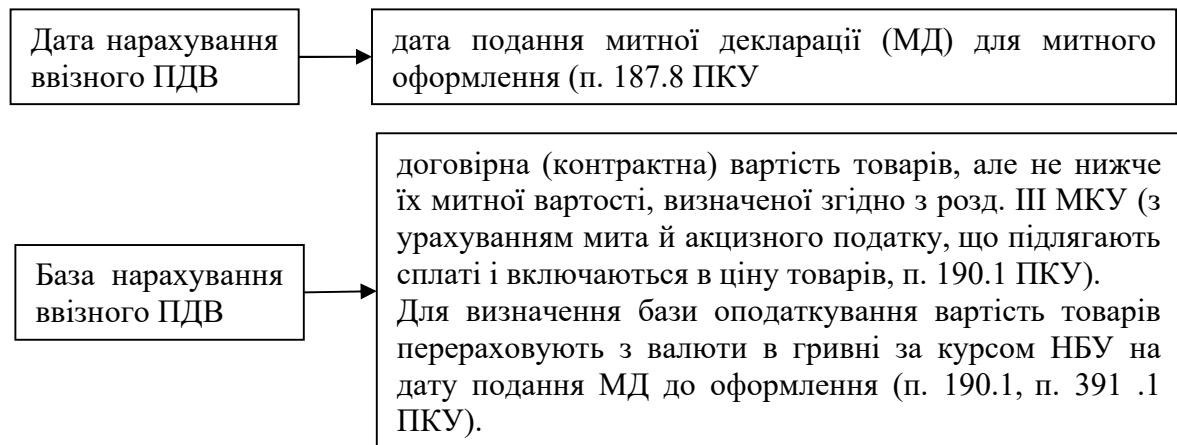

Рисунок 2.38 – Порядок нарахування ввізного ПДВ

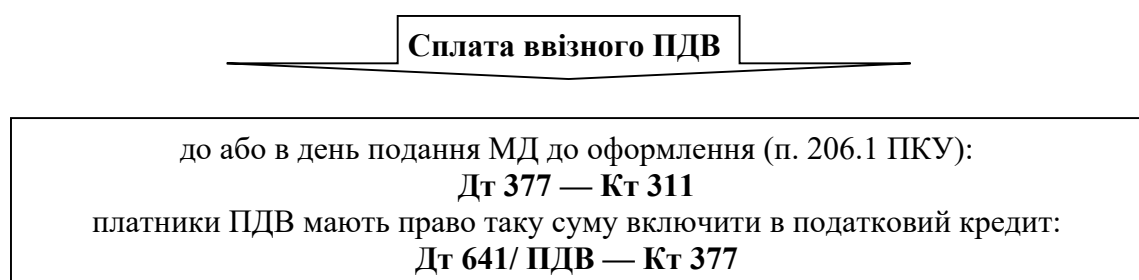

Рисунок 2.39 – Сплата ввізного ПДВ

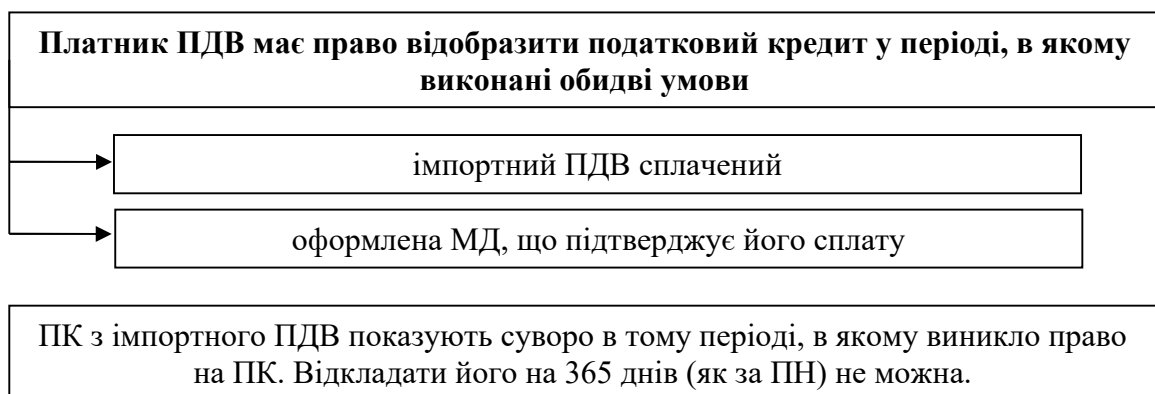

Рисунок 2.40 – Право на податковий кредит при імпорті

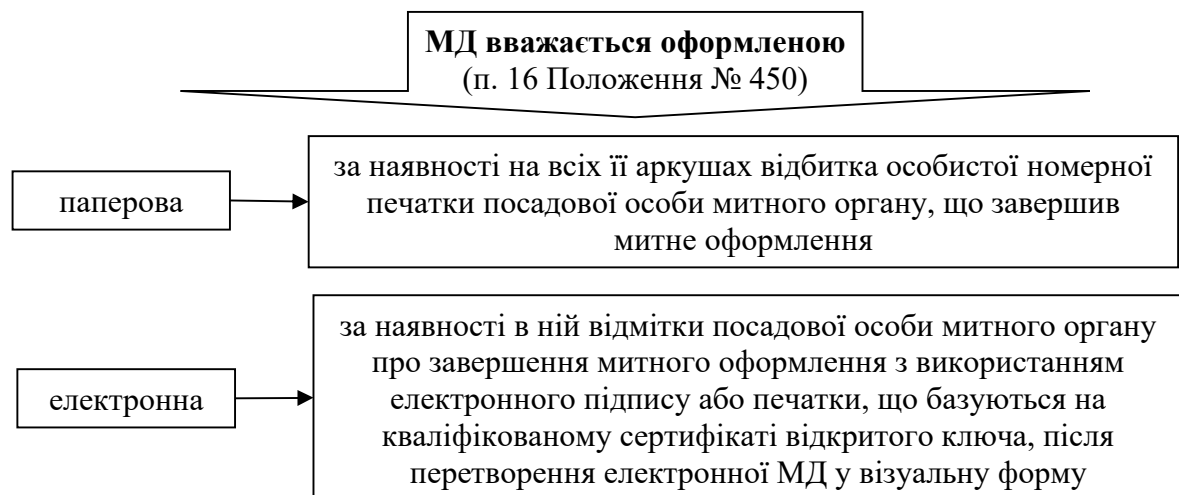

Рисунок 2.41 – Оформлення митної декларації

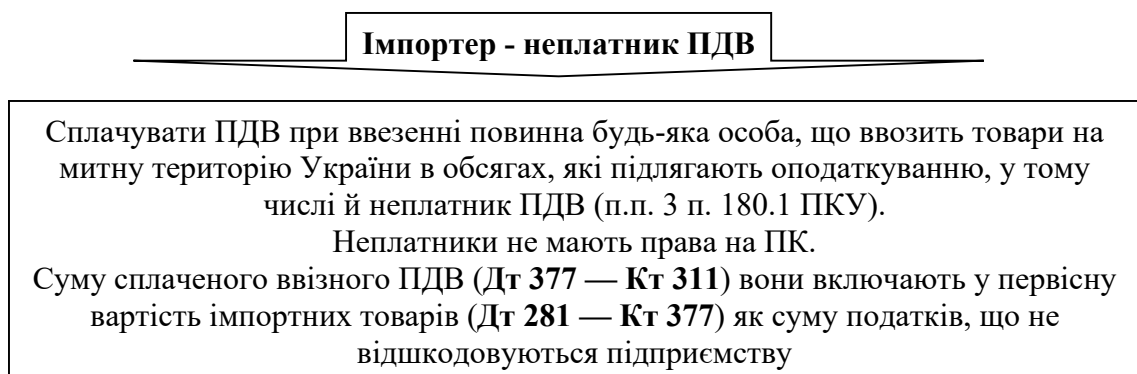

Рисунок 2.42 – Імпортёр - неплатник ПДВ

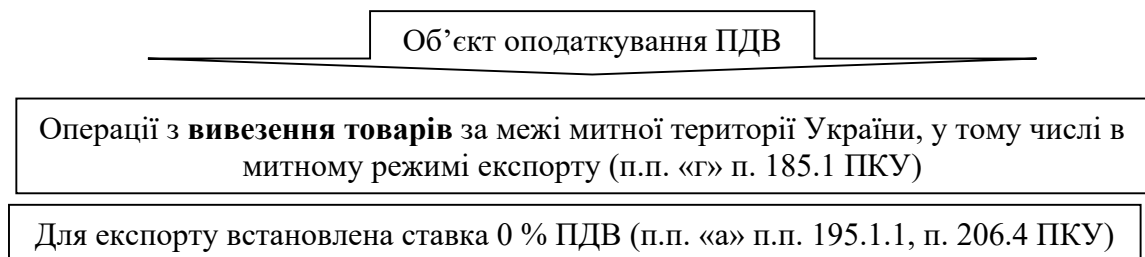

Рисунок 2.43 – Облік ПДВ при експорті

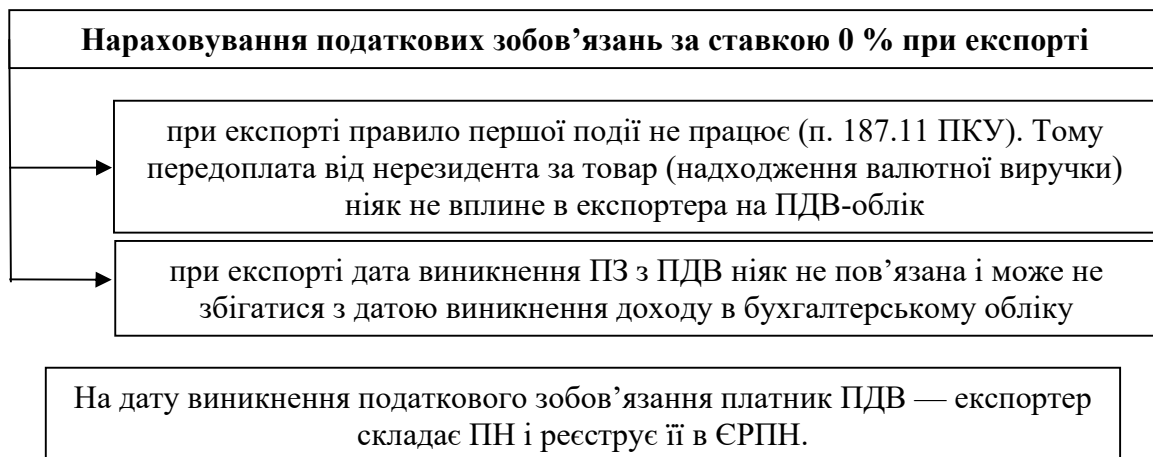

Рисунок 2.44 – Нараховування податкових зобов'язань при експорті

Таблиця 2.9 Порядок нарахування експортного ПДВ

Показник	Роз'яснення
Датою нарахування експортного ПДВ (за ставкою 0 %)	є дата оформлення експортної МД (митної декларації), що підтверджує факт перетину митного кордону України й оформлена відповідно до вимог митного законодавства (п.п. «б» п. 187.1 ПКУ). Перетин товаром кордону підтверджує повідомлення митного органу про фактичне вивезення товарів за межі митної території України (оформлене за правилами пп. 30 — 32 Положення № 450). Проте, як роз'яснюють контролюючі органи, ПЗ при експорті виникають на дату оформлення МД, незалежно від дати фактичного вивезення товарів (лист Мінфіну від 21.03.2019 № 11310-09-63/7948, лист ДФСУ від 05.04.2019 № 1467/6/99-99-15-03-02-15/ПК). Навіть якщо дати оформлення МД і фактичного вивезення не збігаються і припадають на різні періоди (листи ДПСУ від 04.01.2024 № 19/ПК/99-00-21-03-02 ПК, від 26.07.2023 № 2104/ПК/99-00-21-03-02-06, від 20.08.2021 № 3112/ПК/99-00-21-03-02-06, від 03.09.2020 № 3674/ПК/99-00-05-06-02-06). Тому при експорті важлива дата оформлення МД! При цьому МД вважається оформленою на дату завершення процедури митного оформлення експортної операції, яку, у свою чергу, визначають (ч. 5 ст. 255 МКУ, п. 16 Положення № 450): — для паперової МД — за фактом проставляння посадовою особою митного органу на всіх аркушах паперової МД відбитка особистої номерної печатки; — для електронної МД — за наявності в ній відмітки посадової особи митного органу про завершення митного оформлення з використанням електронного підпису або печатки, що базуються на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа, після перетворення електронної МД у візуальну форму. Саме на таку дату завершення митного оформлення (коли МД вважається оформленою) при експорті і виникають ПЗ за ставкою 0 %
Базою нарахування експортного ПДВ	є договірна (контрактна) вартість товарів, зазначена в митній декларації (МД), оформленій відповідно до вимог МКУ (п. 189.17 ПКУ; БЗ 101.07). Тобто базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість товарів, зазначена в графі 42 «Ціна товару» експортної МД (питання 4 інформаційного листа ДПСУ від 24.06.2020 № 13). А ось митна вартість для нарахування експортних ПЗ жодної ролі не відіграє. При цьому базу оподаткування (ціну з гр. 42 МД у валюті) перераховують у гривні за курсом НБУ, що діяв на 0 годин дня подання митної декларації до оформлення (ст. 391 ПКУ). Тобто за курсом НБУ на день подання МД, відображеним у графі 23 «Курс валюти» МД (див. Порядок № 651**); питання 4 інформаційного листа ДПСУ від 24.06.2020 № 13). Саме таку перераховану в гривні базу оподаткування зазначають: — у графі 7 «Ціна постачання...» експортної податкової накладної (ПН) і — в експортному рядку 2.1 декларації з ПДВ

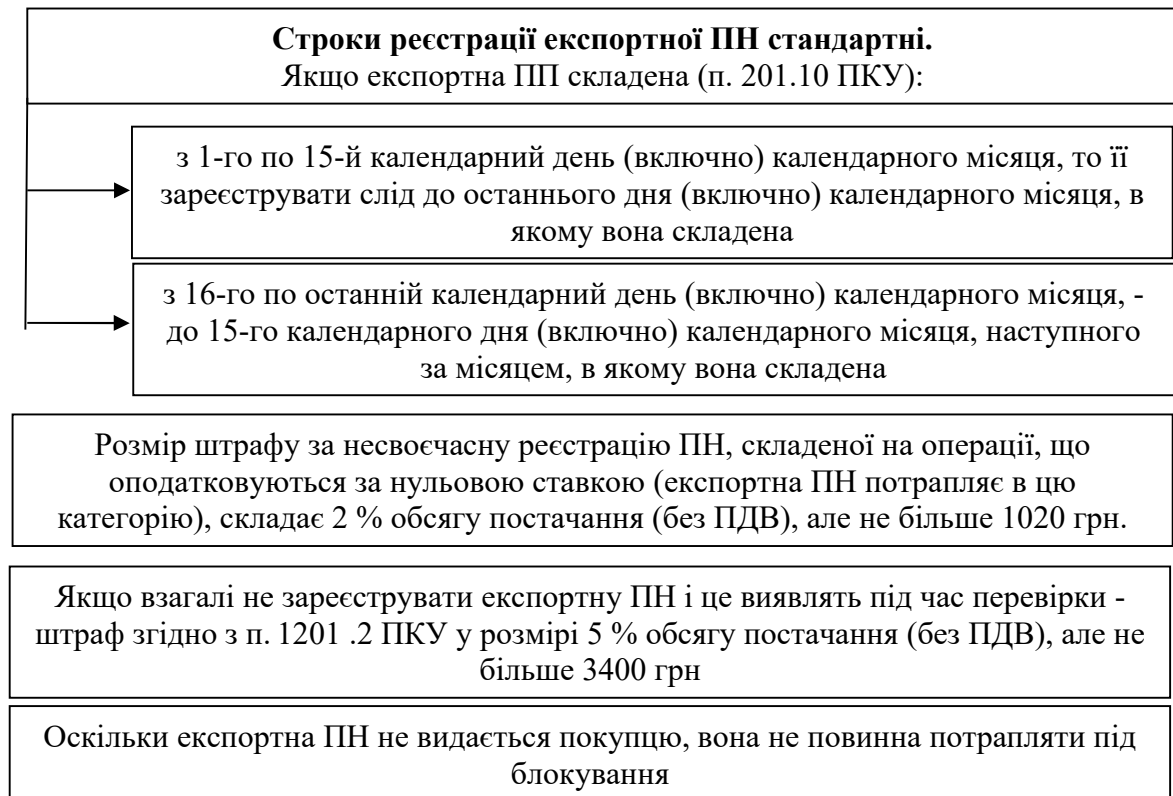

Рисунок 2.45 – Реєстрація експортних податкових накладних

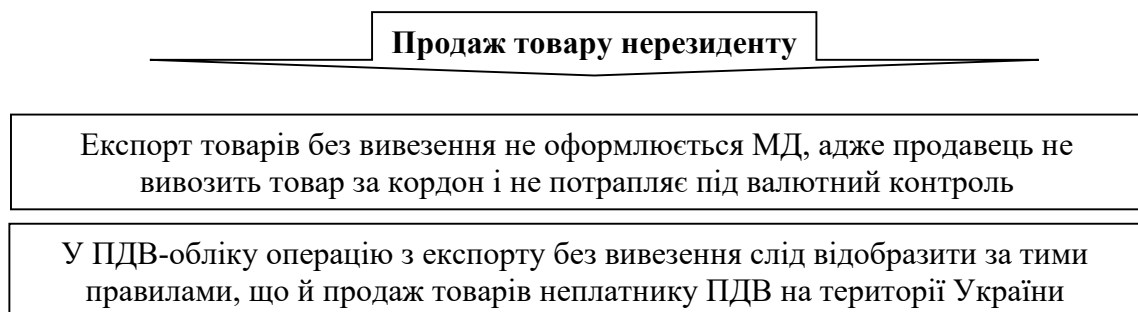

Рисунок 2.46 – Продаж товару нерезиденту

ТЕМА 3. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА

- 3.1. Платники податку на прибуток.
- 3.2. Об'єкт, база оподаткування та ставки податку на прибуток.
- 3.3. Податкові різниці та порядок обчислення податку на прибуток
- 3.4. Порядок складання податкової декларації та сплати податку на прибуток

Законодавчо-нормативні акти:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755 (розділ III. Податок на прибуток підприємств).
2. Постанова КМУ від 13 липня 2016 р. № 440 «Про затвердження Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру».
3. Наказ Міністерства фінансів України 13 грудня 2021 року № 663 «Про затвердження Порядку взяття на облік та зняття з обліку іноземної компанії як платника податку на прибуток підприємств зі статусом податкового резидента України».
4. Наказ Міністерства фінансів України 15 грудня 2020 року № 772 «Про затвердження Порядку проведення перевірки контролюючого органу у зв'язку з відмовою іноземною компанією від статусу податкового резидента України».
5. Наказ Міністерства фінансів України 20 жовтня 2015 року № 897 «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств».
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 353 від 28.12.2000.

Визначення термінів:

неприбуткові підприємства, установи та організації - неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до пункту 133.4 статті 133 ПКУ

витрати (дохід) з податку на прибуток - загальна сума витрат (доходу) з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу

відстрочений податковий актив - сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах унаслідок:

- тимчасової податкової різниці, що підлягає вирахуванню;
- перенесення податкового збитку, не включеного до розрахунку зменшення податку на прибуток у звітному періоді;
- перенесення на майбутні періоди податкових пільг, якими скористатися у звітному періоді неможливо

відстрочене податкове зобов'язання - сума податку на прибуток, який сплачуватиметься в наступних періодах з тимчасових податкових різниць, що підлягають оподаткуванню

відстрочений податок на прибуток - сума податку на прибуток, що визнана відстроченим податковим зобов'язанням і відстроченим податковим активом

обліковий прибуток (збиток) - сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у звіті про фінансові результати за звітний період

податковий прибуток (збиток) - сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період

податкова база активу і зобов'язання - оцінка активу і зобов'язання, яка використовується з метою оподаткування цього активу і зобов'язання при визначенні податку на прибуток

поточний податок на прибуток - сума податку на прибуток, визначена у звітному періоді відповідно до податкового законодавства

тимчасова податкова різниця - різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно

тимчасова податкова різниця, що підлягає вирахуванню - тимчасова податкова різниця, що призводить до зменшення податкового прибутку (збільшення податкового збитку) у майбутніх періодах

тимчасова податкова різниця, що підлягає оподаткуванню - тимчасова податкова різниця, що включається до податкового прибутку (збитку) у майбутніх періодах

3.1. Платники податку на прибуток

Рисунок 3.1 – Платники податку на прибуток

Таблиця 3.1 Платники податку – резиденти

Норма ПКУ	Платники податку
абз. 1 пп. 133.1.1	Госп. суб'єкти — юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність як на території України, так і за її межами. Крім юридичних осіб: - неприбуткових підприємств, установ та організацій, які відповідають вимогам пп. 133.4 ПКУ - госпсуб'єктів, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, визначені гл. 1 р. XIV ПКУ (пп. 133.5ПКУ)
абз. 2 пп. 133.1.1	Суб'єкти господарювання - юридичні особи, що обрали спрощену систему оподаткування, є платниками податку при виплаті доходів (прибутків) нерезиденту із джерелом їх походження з України в порядку, визначеному п. 141.4 ПКУ. При цьому платники єдиного податку четвертої групи не є платниками податку при виплаті доходів, визначених абзацами четвертим - шостим пп. 14.1.49 ПКУ.
абз. 3 пп. 133.1.1	Суб'єкти господарювання - юридичні особи, що обрали спрощену систему оподаткування, є платниками податку при отриманні скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії, що оподатковується в порядку, визначеному статтею 39-2 та цим розділом
пп. 133.1.3	Управитель фонду операцій з нерухомістю, який здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» щодо операцій і результатів діяльності із довірчого управління, що здійснюється таким управителем через фонд.
пп. 133.1.4	Фізичні особи - підприємці, у тому числі такі, що обрали спрощену систему оподаткування, та фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, щодо виплачених нерезиденту доходів (прибутків) із джерелом їх походження з України, що оподатковуються в порядку, визначеному пунктом 141.4 статті 141 ПКУ

Таблиця 3.2 Платники податку – іноземні компанії

Норма ПКУ	Платники податку
пп. 133.1.5	юридичні особи, що утворені відповідно до законодавства інших країн (іноземні компанії) та мають місце ефективного управління на території України.*
* Місцем ефективного управління вважається Україна, якщо дотримується одна або декілька з таких умов щодо іноземної компанії чи її видів діяльності: - проведення зборів виконавчого органу іноземної компанії регулярніше в Україні, ніж у будь-якій іншій країні; - прийняття управлінських рішень і здійснення іншої поточної (операційної) діяльності іноземної - компанії її посадовими особами переважно здійснюється з України; - фактичне управління діяльністю іноземної компанії переважно здійснюється з України, незалежно від наявності в осіб, які здійснюють таке управління, формальних (юридичних) повноважень для такого управління. У разі якщо іноземна компанія може бути визнана такою, що має місце ефективного управління в іншій іноземній державі, місцем управління такої іноземної компанії визначається Україна, якщо в Україні виконується хоча б одна з таких умов: - управління банківськими рахунками іноземної компанії; - ведення бухгалтерського або управлінського обліку іноземної компанії; - управління персоналом іноземної компанії.	

Іноземна компанія має право самостійно визнати себе податковим резидентом України з 1 січня календарного року, в якому відповідну заяву за формою №1-ІК, наведеному в додатку до Порядку №663.

У разі якщо іноземною компанією буде подано заяву про визнання податковим резидентом України в період з 1 до 31 грудня календарного року, першим податковим (звітним) періодом буде рік, наступний за роком, в якому була подана заява.

Іноземна компанія має право відмовитися від статусу податкового резидента України на підставі наведеної вище заяви, та за результатами відповідної перевірки контролюючого органу. Відмова іноземною компанією від податкового резидентства прирівнюється до ліквідації юридичної особи. Оподаткування доходу, що виплачується у зв'язку з відмовою іноземною компанією від податкового резидентства, здійснюється на рівні акціонерів або інших осіб, які мають право на отримання такого доходу.

Іноземна компанія, що отримала статус платника податку - резидента, не визнається контролюваною іноземною компанією.

Юридична особа, визнана нерезидентом України відповідно до міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування, автоматично визнається платником податку - нерезидентом.

Таблиця 3.3 Платники податку – нерезиденти

Норма ПКУ	Платники податку
пп. 133.2.1	Юр.особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України
пп. 133.2.2	Нерезиденти, які здійснюють господарську діяльність на території України через постійне представництво та/або отримують доходи із джерелом походження з України, та інші нерезиденти, на яких покладено обов'язок сплачувати податок у порядку, встановленому цим розділом.
п. 133.3	Нерезиденти, що діють відповідно до положень Рамкової угоди між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку стосовно діяльності Чорнобильського фонду "Укриття" в Україні та Угоди про грант (Проект ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Європейським банком реконструкції та розвитку як Розпорядником коштів, наданих згідно з Грантом з Рахунка ядерної безпеки, Урядом України та Чорнобильською атомною електростанцією, можуть провадити госпдіяльність без реєстрації у контролюючому органі

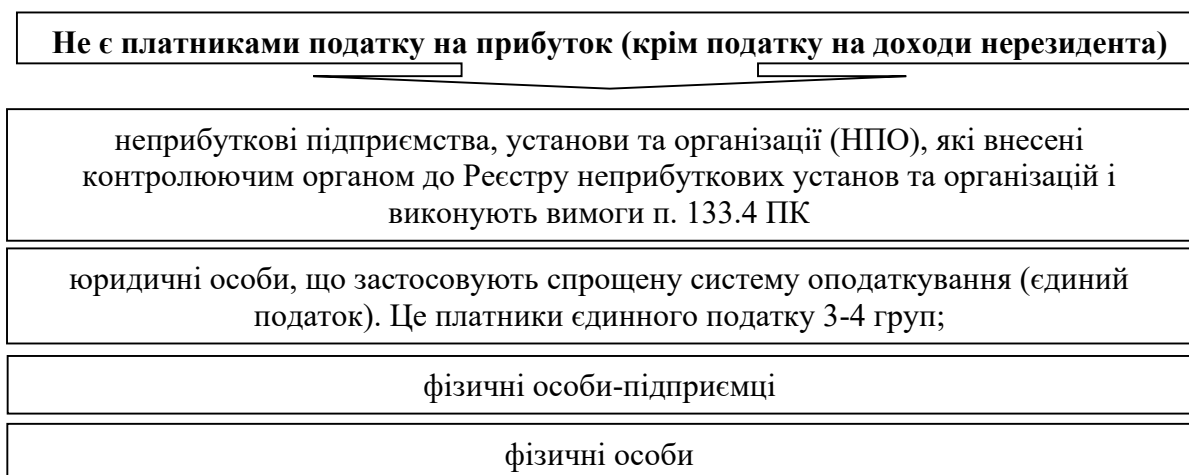

Рисунок 3.2 – Особи, які не є платниками податку на прибуток

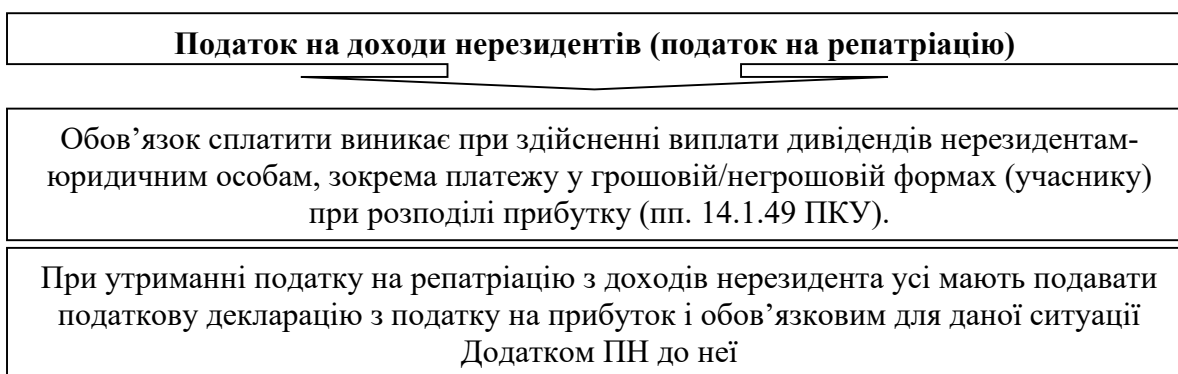

Рисунок 3.3 – Податок на доходи нерезидентів (податок на репатріацію)

3.2. Об'єкт, база оподаткування та ставки податку на прибуток

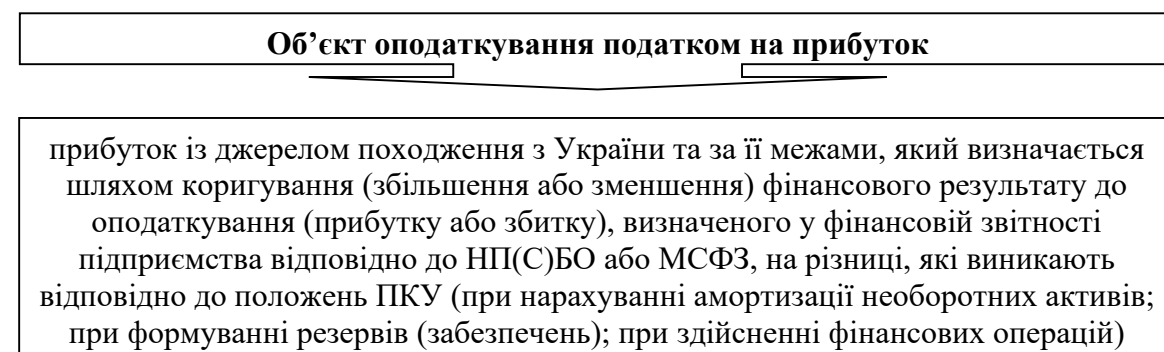

Рисунок 3.4 – Об'єкт оподаткування податком на прибуток

Таблиця 3.4 Об'єкт оподаткування податком на прибуток

№ з/п	Об'єкт оподаткування	
1	2	
1.	прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення/зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку/збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО або МСФЗ, на різниці, які визначені відповідними положеннями ПКУ	Якщо коригування відбувається шляхом збільшення фінансового результату (ФР) до оподаткування, то відбувається: 1. зменшення від'ємного значення ФР до оподаткування (збитку); 2. збільшення позитивного значення ФР до оподаткування (прибутку). Якщо коригування відбувається шляхом зменшення ФР до оподаткування, то відбувається: 1. збільшення від'ємного значення ФР до оподаткування (збитку); 2. зменшення позитивного значення ФР до оподаткування (прибутку). У платника, у якого річний дохід від діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бух. обліку за останній річний звітний період не перевищує 40 млн грн, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування ФР до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих звітних років), визначені за р. III ПКУ. Платник, у якого річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бух. обліку за останній річний звітний період не перевищує 40 млн грн, може прийняти рішення про незастосування коригувань ФР до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих звітних років), визначені за р. III ПКУ, не більше 1 разу протягом безперервної сукупності років в кожному з яких виконується цей критерій щодо розміру доходу. Про таке рішення платник зазначає у податковій звітності, що подається за перший рік в безперервній сукупності років. В подальші роки такої сукупності коригування ФР теж не застосовуються (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років). Якщо у платника, що прийняв рішення про незастосування коригувань ФР до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені за р. III ПКУ, в будь-якому наступному році річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бух. обліку за останній річний звітний період перевищує 40 млн грн, платник визначає об'єкт оподаткування починаючи з такого року шляхом коригування ФР до оподаткування на усі різниці, визначені за р. III ПКУ. У платники податку на прибуток - виробника сільськогосподарської продукції, який обрав річний звітний період відповідно до пп. 137.4.1 ПКУ, ФР до оподаткування за звітний період обчислюють шляхом зменшення ФР до оподаткування за минулий звітний рік на фінансовий результат до оподаткування за I півріччя такого року та збільшення на фінансовий результат до оподаткування за перше півріччя поточного звітного року, що визначені відповідно до НП(С)БО або МСФЗ.

1.	2
2.	дохід за договорами страхування, визначений згідно з пп. 141.1.2 ПКУ
3.	дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню згідно з п. 141.4 ПКУ, з джерелом походження з України
4.	дохід суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей, підлягає оподаткуванню згідно з п. 141.8 ПКУ
5.	дохід організаторів азартних ігор, отриманий від діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, крім доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю, що підлягає оподаткуванню згідно з п. 141.5 ПКУ
6.	дохід, отриманий від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів, що підлягає оподаткуванню згідно з п. 141.5 ПКУ
7.	скоригований прибуток контрольованої іноземної компанії, визначений відповідно до ст. 39-2 ПКУ. Такий об'єкт оподаткування визначається окремо від об'єктів оподаткування, визначених пп. 134.1.1-134.1.6 ПКУ. У разі наявності декількох КІК об'єкт оподаткування визначається окремо по кожній такій компанії
8.	операції резидентів Дія Сіті — платників податку на особливих умовах, що підлягають оподаткуванню згідно з п. 135.2, п. 137.10 та п. 141.9-1 ПКУ
9.	Для юридичних осіб, що утворені відповідно до законодавства інших країн (іноземні компанії) та мають місце ефективного управління на території України (докладніше про них див. пп. 133.1.5 ПКУ), не є об'єктом оподаткування прибуток із джерелом походження за межами України (пп. 134.1.1 ПКУ)

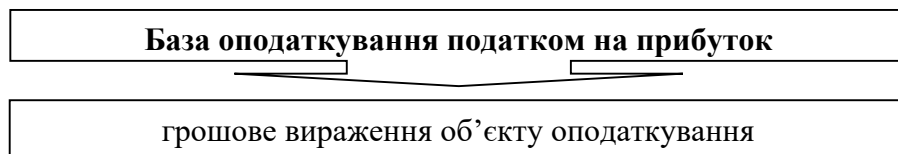

Рисунок 3.5 – База оподаткування податком на прибуток

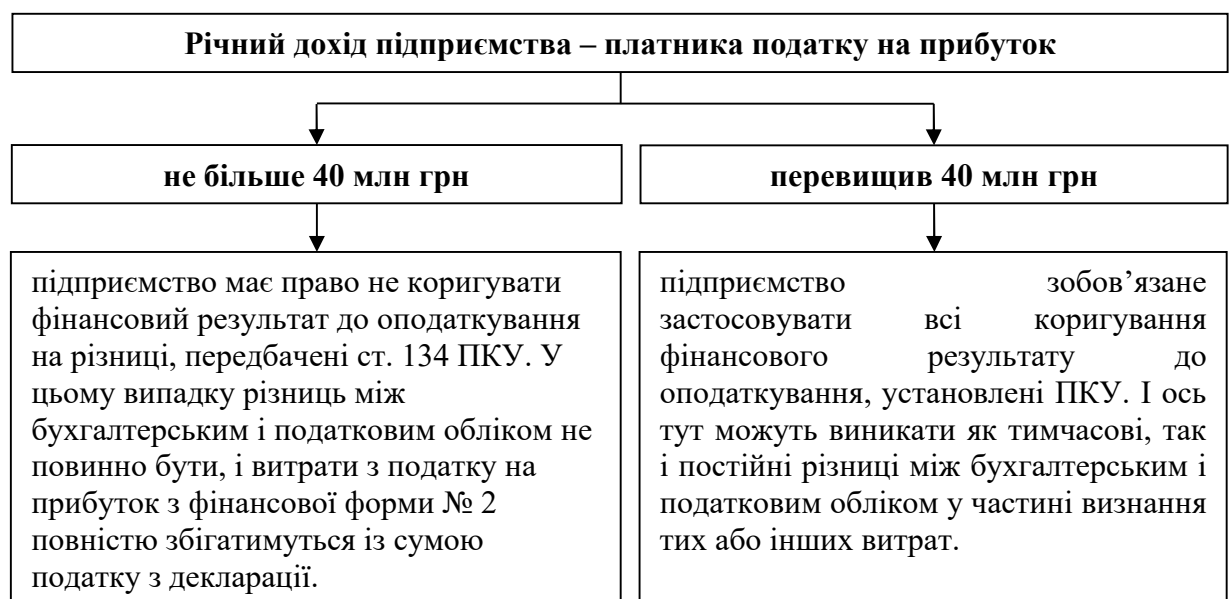

Рисунок 3.6 – Умови коригування фінансового результату до оподаткування

Базова (основна) ставка податку на прибуток

18 відсотків

Рисунок 3.7 – Базова (основна) ставка податку на прибуток

Таблиця 3.5 Ставки податку на прибуток підприємств

Ставка податку	Вид доходу	Норма ПКУ
18%	базова (основна) ставка податку на прибуток	п. 136.1
3%	від об'єкта оподаткування — за договорами страхування	пп. 141.1.2
0%	за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медстрахування та договорами страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема договорів страхування додаткової пенсії підпункти	14.1.52, 14.1.52-1, 14.1.52-2, 14.1.116
0, 4, 5, 6, 12, 15, 18%	доходи нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їхнього походження з України у випадках, встановлених п. 141.4 ПКУ	п. 136.3
10%	від доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів	пп. 136.4.1
18%	від доходу, отриманого від діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, крім доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів	пп. 136.4.2
18%	від скоригованого прибутку КІК*, визначеного відповідно до ст. 39-2 ПКУ	пп. 134.1.7
30%	від суми доходів, визначених пп. 134.1.4 ПК — під час провадження діяльності з випуску та проведення лотерей	п. 136.6
9%	від бази оподаткування, визначеної відповідно до пунктів 135.2, 137.10 та п. 141.9 ¹ (крім пп. 141.9-1.2.16, 141.9-1.2.17, 141.9-1.3 і 141.9-1.4) ПК — під час провадження діяльності резидентами Дія Сіті — платниками податку на особливих умовах відповідно до Закону «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» від 15.07.2021 № 1667-IX	п. 136.8
25%	оподаткування прибутку фінансової установи (крім страховика), визначеного відповідно до пп. 134.1.1 ПК; скоригованого прибутку КІК фінансової установи (крім страховика), визначеного відповідно до ст. 39-2 ПК; виплати дивідендів фінансовою установою (крім страховика) при застосуванні положень п. 57.1-1 ПКУ	п. 136.1-1

* КІК — це контрольовані іноземні компанії, тобто юрособи, які утворені відповідно до законодавства інших країн, проводять свою господарську діяльність закордоном, але мають місце ефективного управління (контролю) на території України (пп. 133.1.5 ПКУ)

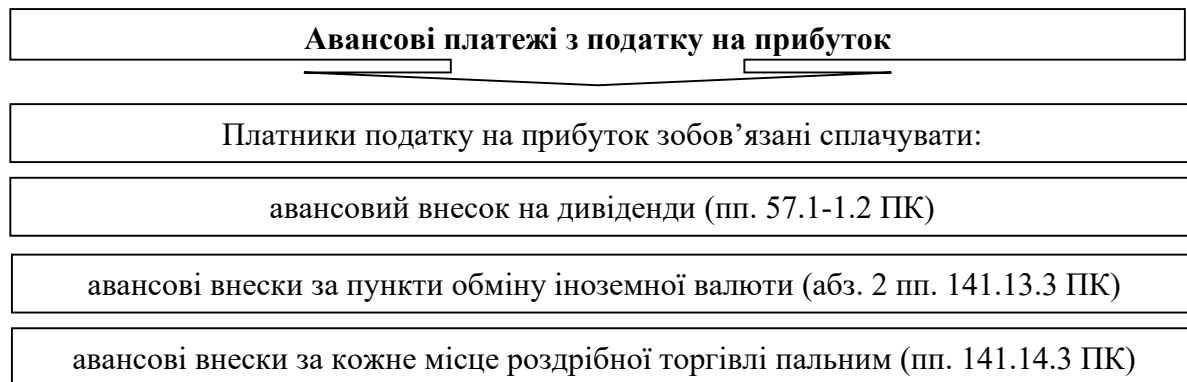

Рисунок 3.8 – Авансові платежі з податку на прибуток

3.3. Податкові різниці та порядок обчислення податку на прибуток

Таблиця 3.6 Податкові різниці та розрахунок податку на прибуток

Критерії порівняння	Платники податку на прибуток, які:	
	не визначають* податкові різниці («малоодоходники»)	визначають податкові різниці («великоодоходники»)
об'єкт оподаткування	фінансовий результат до оподаткування з фінансової звітності	фінансовий результат до оподаткування з фінансової звітності ± податкові різниці
допустимий обсяг доходу за рік	≤ 40 млн грн (без непрямих податків)	> 40 млн грн (без непрямих податків), а також можна з меншим доходом добровільно**
звітний період	календарний рік	календарний квартал

* деякі податкові різниці для них все ж таки існують. Серед них — можливість зменшення фінансового результату на збитки минулих років, податкова різниця з обліку бюджетних грантів. Такі коригування теж вважаються податковими різницями;

** однак щороку змінювати своє рішення не можна. Якщо перехід на застосування податкових різниць уже здійснено, то рішення про їхнє незастосування можна прийняти не більше 1 разу протягом безперервної сукупності років в кожному з яких дохід менший 40 млн грн. Таким чином, якщо дохід залишається потім щороку в межах до 40 млн грн, то повернутися «назад» до обліку без податкових різниць не вийде

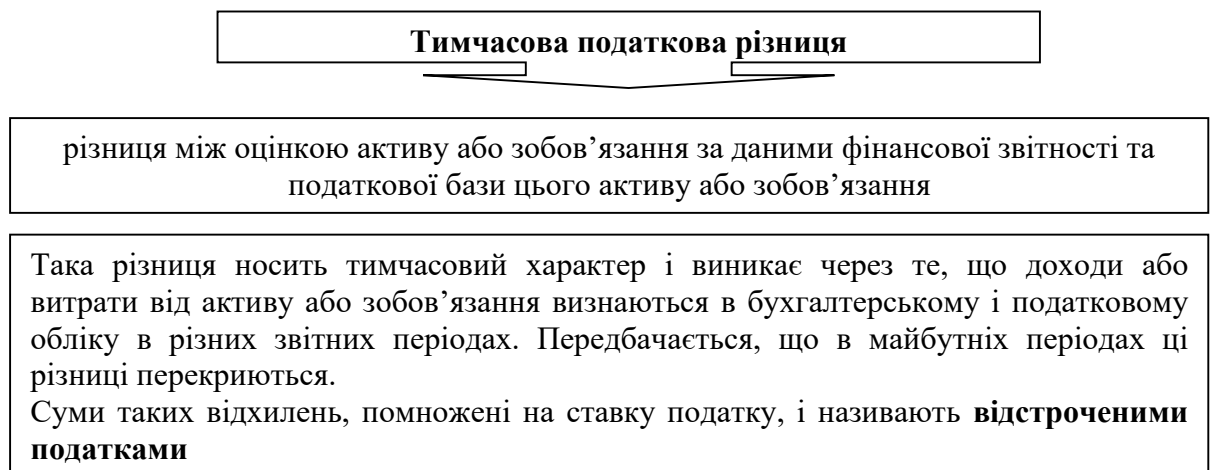

Рисунок 3.9 – Тимчасова податкова різниця

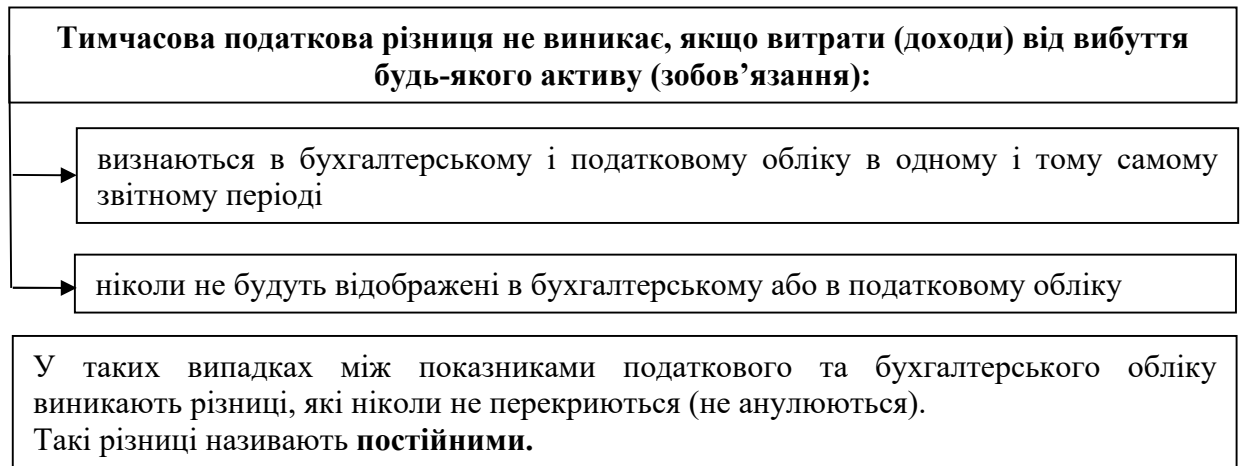

Рисунок 3.10 – Випадки, що не призводять до виникнення тимчасових різниць

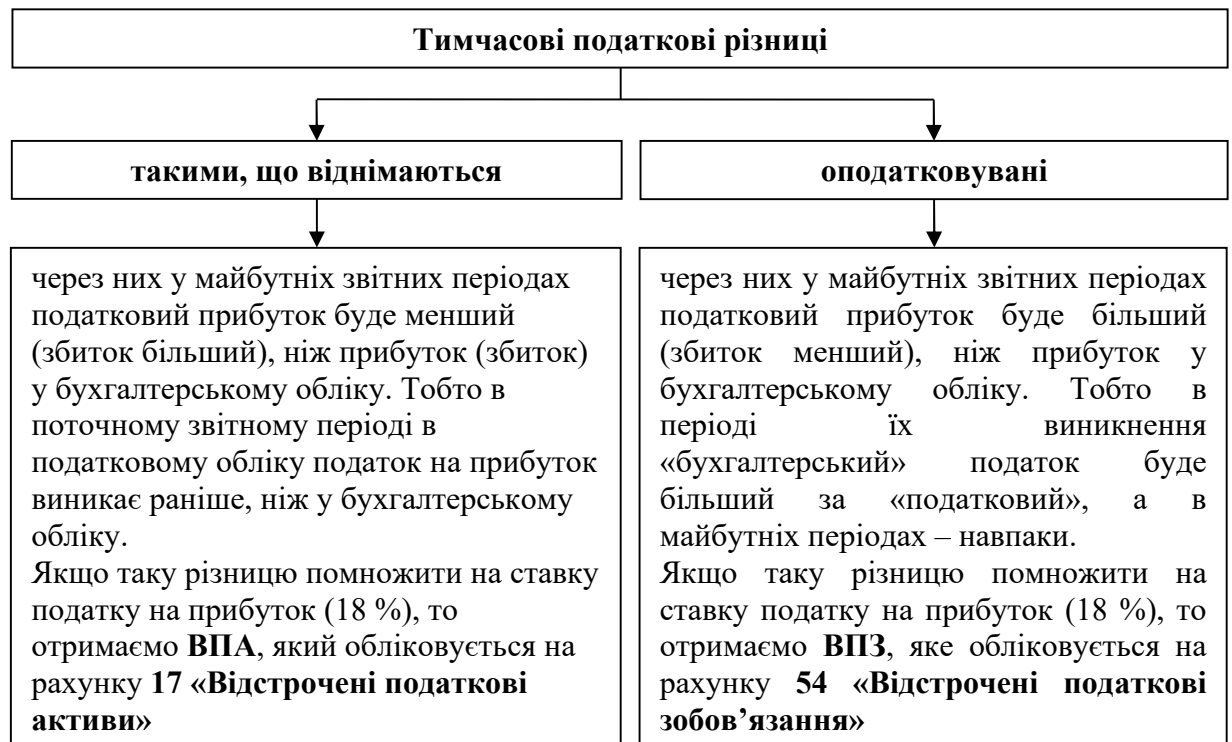

Рисунок 3.11 – Види тимчасових податкових різниць

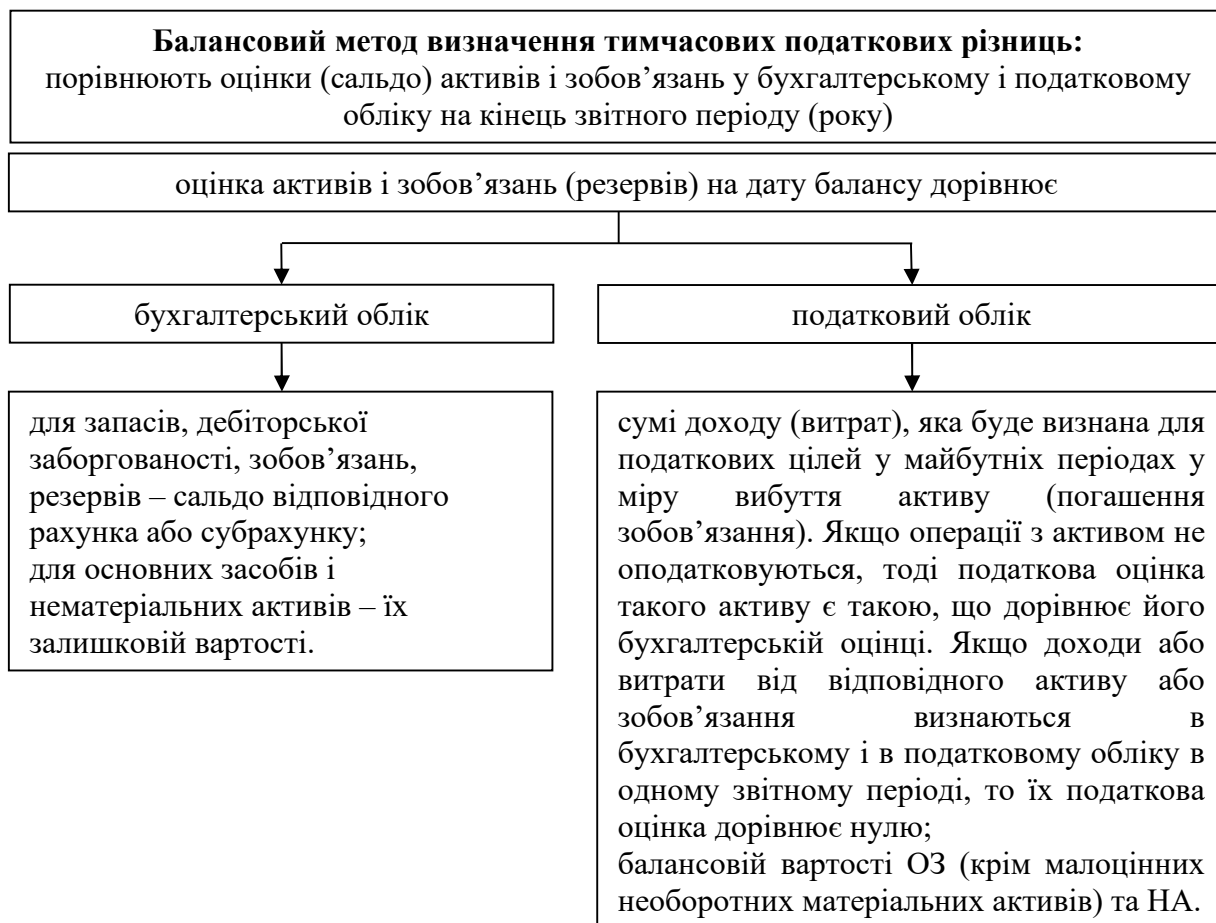

Рисунок 3.12 – Балансовий метод визначення тимчасових податкових різниць

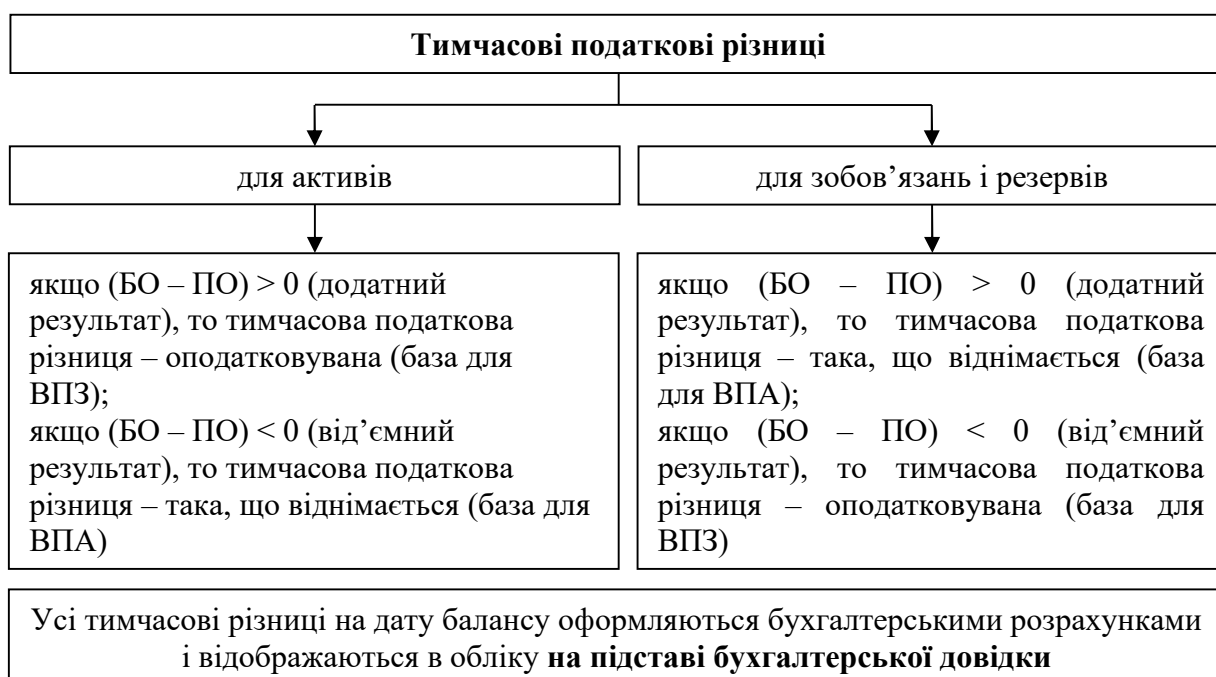

Рисунок 3.13 – Тимчасові податкові різниці для активів, зобов'язань і резервів

Таблиця 3.7 Приклади тимчасових податкових різниць

№ з/п	Рахунки (субрахунки)	Стаття, за якою виникає різниця	Причини виникнення тимчасових різниць
1	2	3	4
1	Сальдо Дт 10, 11 (крім 111, 112) мінус сальдо Кт 131, 132 (крім зносу об'єктів, що обліковуються на рахунках 111, 112)	Залишкова вартість ОЗ та інших необоротних матеріальних активів	1. Різні строки експлуатації ОЗ у бухгалтерському і податковому обліку. 2. Різні методи амортизації ОЗ у бухгалтерському і податковому обліку. 3. Переоцінки / уцінки ОЗ, визнання втрат / вигід від зменшення / відновлення корисності ОЗ у бухгалтерському обліку не враховуються при нарахуванні амортизації в податковому обліку (пп. 138.3.1 ПК). 4. Тимчасове зупинення нарахування амортизації ОЗ у бухгалтерському обліку на період реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання, консервації (п. 29 НП(С)БО 7), тоді як у податковому обліку амортизація не нараховується тільки в період консервації (пп. 138.3.1 ПК).
2	Сальдо Дт 12 мінус сальдо Кт 133	Залишкова вартість НА	1. Різні строки амортизації об'єктів НА в бухгалтерському і податковому обліку. Наприклад, якщо за НА, за якими не встановлені строки корисного використання, амортизація в бухгалтерському обліку не нараховується (п. 25 НП(С)БО 8), а в податковому нараховується протягом не більше 10 років (пп. 138.3.4 ПК). 2. Переоцінки і втрати / вигоди від зменшення / відновлення корисності НА в бухгалтерському обліку при нарахуванні амортизації в податковому обліку не враховуються
3	Сальдо Дт 16 мінус сальдо Кт 134	Залишкова вартість ДБА	Різниця для довгострокових біологічних активів, що обліковуються за первісною вартістю з нарахуванням амортизації (п. 11 НП(С)БО 30), виникають з тих самих причин, що й з ОЗ
4	Сальдо Дт 100 мінус сальдо Кт 135	Залишкова вартість інвестиційної нерухомості	Різниця для об'єктів інвестиційної нерухомості, що обліковуються за первісною вартістю з нарахуванням амортизації (п. 16 НП(С)БО 32), виникають з тих самих причин, що й з ОЗ
5	Сальдо Кт 38	Резерв сумнівних боргів	Різниця виникають через різний підхід до визначення періоду визнання витрат за сумнівною / безнадійною дебіторською заборгованістю: – у бухгалтерському обліку витрати на формування резерву (вони зменшують фінансовий результат до оподаткування) визнаються в поточному звітному періоді за сумнівною заборгованістю, яка в майбутньому може бути визнана безнадійною (а отже, і списана). – у податковому обліку зменшення об'єкта оподаткування відбувається у міру фактичного визнання заборгованості безнадійною (п. 139.2 ПК) з урахуванням норм пп. 14.1.11 ПК

Продовження табл. 3.7

1	2	3	4
6	Сальдо 47 (крім субрахунків 471, 472, 477)	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	Різниці за забезпеченнями на гарантійну заміну товарів за рахунок підприємства, резерв відновлення земельних ділянок тощо далі виникають через різні періоди визнання сум, що зменшують об'єкт оподаткування: – у бухгалтерському обліку витрати з нарахування забезпечень визнаються у звітному році; – у податковому такі витрати формуються за фактом використання зазначених резервів у майбутніх періодах (п. 139.1 ПК)
7	Дт 95 – Кт 684 (у частині процентів)	Проценти за кредити (позики) за п. 140.1–140.3 ПК	У бухгалтерському обліку будь-які проценти за позиками списуються на фінансовий результат звітного періоду (або капіталізуються) у повній сумі їх нарахування. У податковому обліку частина суми процентів за позиками, які відповідають умовам п. 140.1 ПК, може виключатися з податкового обліку згідно з п. 140.2 ПК. Але в подальших періодах сума виключених процентів (зменшена щорічно на 5 %) може зменшити об'єкт оподаткування за правилами п. 140.3 ПК. Різниця виникає і погашається згідно з п. 140.3 та п. 18 підрозд. 4 розд. XX ПКУ
8	–	Податковий збиток (від'ємний показник ряд. 04 декларації за рік)	Якщо на кінець року виник податковий збиток, його сума може сформувати податкову різницю, що віднімається (базу для ВПА) (лист Мінфіну від 16.01.2003 № 053-191). Проте ця різниця формується тільки за умови, що підприємство чекає в майбутньому таку суму прибутку, якої буде достатньо для покриття цих збитків (п. 8 НП(С)БО 17). Зазвичай на практиці оцінюють вірогідність погашення податкових збитків протягом найближчих трьох років. Хоча тривалість такого прогностичного періоду може бути й інша (визначається обліковою політикою). Якщо за оцінками підприємства протягом прогностичного періоду погашення податкових збитків не очікується, то тимчасова різниця не визначається, сума ВПА не нараховується. Найчастіше формування саме цієї тимчасової різниці приводить до формування доходів з податку на прибуток
9	Сальдо Кт 411, 412	Дооцінка / уцінка ОЗ та НА	У разі дооцінки необоротних активів виникає оподатковувана тимчасова різниця (база для ВПЗ) (листи Мінфіну від 13.06.2007 № 31-34000-10-16/12153, від 29.04.2011 № 31-08410-07-10/11255). Її виникнення і списання відображається на рахунках капіталу і не впливає на об'єкт оподаткування. Тобто в бухгалтерському обліку проводяться записи (п. 4 НП(С)БО 17): – при нарахуванні дооцінки: Дт 10, 12 – Кт 41 «Капітал у дооцінках» і одночасно Дт 41 – Кт 54 (на суму податку на прибуток із суми дооцінки); – при списанні дооцінки: Дт 41 – Кт 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» й одночасно Дт 54 – Кт 41 (на суму податку на прибуток із суми списання дооцінки)

Витрати (дохід) з податку на прибуток

загальна сума витрат (доходу) з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу

У фінансовій звітності підприємства загальна сума витрат/доходу з податку на прибуток наводиться в **рядку 2300 форми № 2** «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»

Рисунок 3.14 – Витрати (дохід) з податку на прибуток

РАХУНОК 17 «ВІДСТРОЧЕНІ ПОДАТКОВІ АКТИВИ»	
За дебетом	За кредитом
сума перевищення податку на прибуток, що підлягає сплаті в поточному звітному періоді, над витратами, пов'язаними з нарахуванням податку на прибуток у поточному звітному періоді	зменшення відстрочених податкових активів за рахунок витрат, пов'язаних з нарахуванням податків на прибуток у поточному звітному періоді

Рисунок 3.15 – Характеристика рахунку 17 «Відстрочені податкові активи»

РАХУНОК 54 «ВІДСТРОЧЕНІ ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ»	
За дебетом	За кредитом
зменшення відстрочених податкових зобов'язань за рахунок нарахування поточних податкових зобов'язань	сума податку на прибуток, що підлягає сплаті в майбутніх періодах відповідно до оподатковуваних тимчасових різниць

Рисунок 3.16 – Характеристика рахунку 54 «Відстрочені податкові зобов'язання»

Таблиця 3.8 Різниці з податку на прибуток, які застосовуються лише за підсумками року (у квартальних деклараціях їх немає)

№ з/п	Різниця	Норми ПКУ	Рядок додатка РІ	Примітка
1	«Трансфертні різниці»: - різниця між продажною вартістю та ціною за принципом «витягнутої руки»; - різниця між вартістю придбання та ціною за принципом «витягнутої руки»	Пп. 140.5.1, пп. 140.5.2 та пп. 39.5.4.1	Ряд. 3.1.3 та 3.1.4 ТЦ додатка РІ	Оскільки звітність з ТЦУ подається за підсумками року (якщо були контрольовані операції у звітному році), відповідно, і різниця можлива за підсумками року*

Продовження табл. 3.8

1	2	3	4	5
2	30%-ва різниця за придбаннями в «особливих» нерезидентів (з Переліку, затвердженого постановою КМУ від 27.12.2017 № 1045, та Переліку, затвердженого постановою КМУ від 04.07.2017 № 480)	Пп. 140.5.4	Ряд. 3.1.6.1, 3.1.6.2, 3.1.6.3 додатка РІ	Винятки можливі, зокрема, якщо операції контролювані, а про це відомо за підсумками року, тому-то і різниця, логічно, - річна
3	30%-ва різниця за продажем «особливим» нерезидентам (з Переліку № 1045 та Переліку № 480)	Пп. 140.5.5 ¹	Ряд. 3.1.7, 3.1.7.1 та 3.1.7.2 додатка РІ	
4	30%-ва різниця за придбаннями у неприбутківців (у разі перевищення вартості придбання за рік 25 розмірів мінімальних зарплат)	Пп. 140.5.4	Ряд. 3.1.6 додатка РІ	Для «запуску» різниці важлива сума придбання у неприбутківців за увесь рік, тому і різниця - річна
5	Різниця за витратами на роялті нерезидентам, що перевищує суму доходів від роялті, збільшену на 4% чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за даними фін. звітності за рік, що передусє звітному Важливо: за роялті в повній сумі з пп. 140.5.7 ПК – різниця квартальна, а не річна (відображається також у ряд. 3.1.8 додатка РІ)	Пп. 140.5.6	Ряд. 3.1.8 додатка РІ	Виняток – якщо операція контрольована. А про це може бути відомо за підсумками року. Тож і різниця - річна
6	Різниця за нарахованими доходами у вигляді дивідендів, що підлягають виплаті на користь платника податку від контрольованої іноземної компанії в межах, що не перевищує суму, на яку збільшувався об'єкт оподаткування відповідно до пп. 134.1.7 ПК (тобто скоригованого прибутку КІК, визначеного відповідно до ст. 39 ² ПК	Пп. 140.4.2	Ряд. 3.2.3.2 додатка РІ	Скоригований прибуток КІК розраховується за підсумками року, тож логічно, що і ця «дивідендна-КІК» різниця - річна
* Звіт за трансфертним ціноутворенням подається до 1 жовтня року, що настає за звітним (пп. 39.4.2 ПК), у той час як декларацію з додатком ТЦ слід подати протягом 60 календарних днів після закінчення року. Проте коригування доходів та/або витрат за контрольованими операціями в декларації за рік можуть бути відображені вже на момент її подання, якщо відомі дані Звіту з ТЦУ. Але на практиці звітну річну декларацію платник зазвичай подає без додатка ТЦ. А от коли буде готовий Звіт з ТЦУ, можна подати уточнюючу декларацію, зазначивши в ній дані за тими контрольованими операціями зі Звіту, за якими платник проводив коригування за правилами пп. 140.5.1, 140.5.2 ПК. Якщо таку уточнюючу декларацію подати до 1 жовтня, самоштрафу не буде навіть у разі заниження податкових зобов'язань через такі коригування (п. 50.1 ПК). Для того щоб операція вважалася контрольованою, мають виконуватися два критерії (пп. 39.2.1.7 ПК): 1) річний дохід платника податків від будь-якої діяльності, визначений за правилами				

бухгалтерського обліку, перевищує 150 млн грн (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік;

2) обсяг господарських операцій платника з кожним контрагентом (пов'язаним нерезидентом, нерезидентом з Переліку № 1045 чи № 480 – пп. 39.2.1.1 та пп. 39.2.1.5 ПК), розрахований за правилами бухгалтерського обліку, перевищує 10 млн грн (за вирахуванням непрямих податків) за звітний рік. Водночас у пп. 39.2.1.9 ПК уточнюється, що обсяг операцій із нерезидентом для цілей пп. 39.2.1.7 ПК слід визначати за цінами, які відповідають принципу «витягнутої руки»

Таблиця 3.9 Формула розрахунку витрат (доходу) з податку на прибуток

Розрахунок за даними звітності	Розрахунок за даними бухгалтерського обліку
Ряд. 17 декларації	Оборот Дт 98 – Кт 641/ податок на прибуток
–	–
Ряд. 1045 (гр. 4 – гр. 3) форми № 1	Рахунок 17 (сальдо кінцеве – сальдо початкове)
+	+
Ряд. 1500 (гр. 4 – гр. 3) форми № 1*	Рахунок 54 (сальдо кінцеве – сальдо початкове)*
=	=
Ряд. 2300 форми № 2	Оборот Дт 79 – Кт 98 (витрати), оборот Дт 98 – Кт 79 (доходи)
* У розрахунку приросту (зменшення) сальдо Кт 54 не бере участі тимчасова різниця, що виникла через дооцінку необоротних активів	

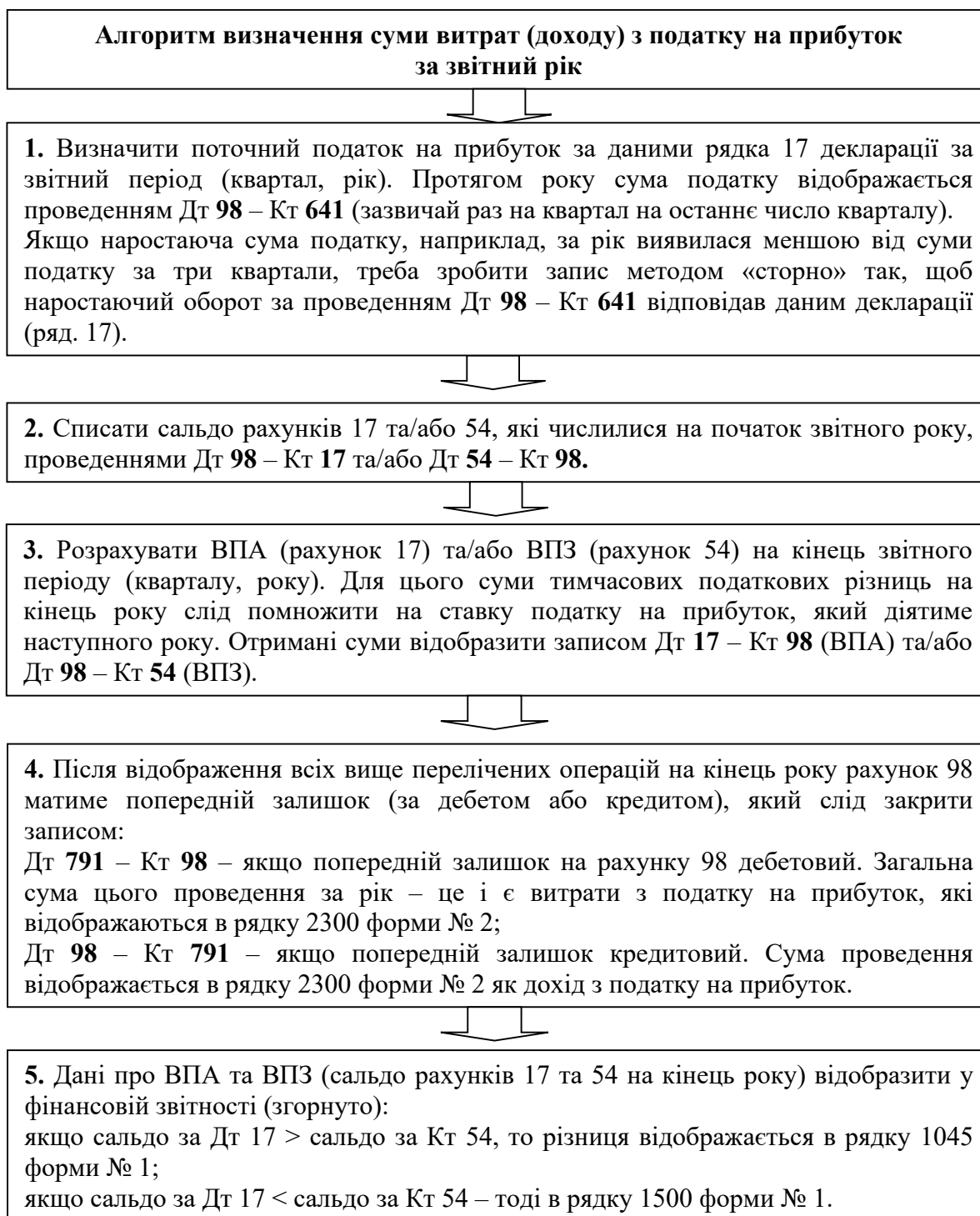

Рисунок 3.17 – Алгоритм визначення суми витрат (доходу) з податку на прибуток за звітний рік

3.4. Порядок складання податкової декларації та сплати податку на прибуток

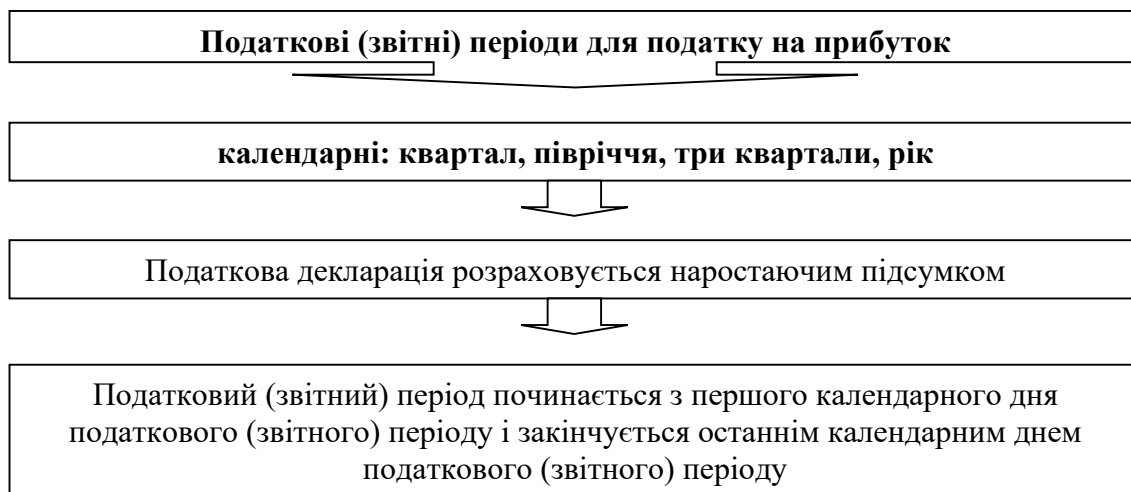

Рисунок 3.18 – Податкові (звітні) періоди для податку на прибуток

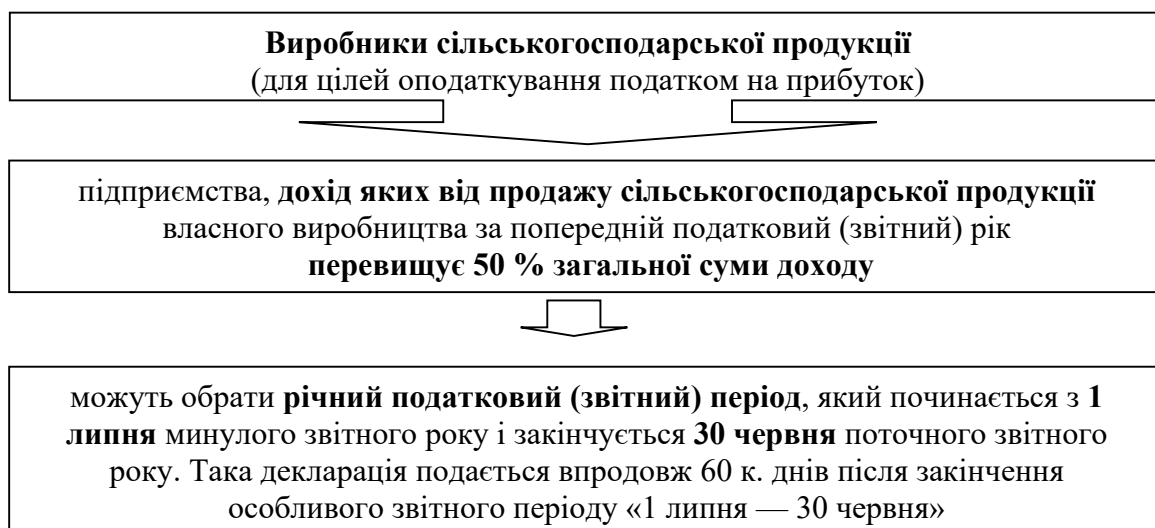

Рисунок 3.19 – Виробники сільськогосподарської продукції

Податкову декларацію з податку на прибуток підприємств подають

усі платники податку на прибуток, у тому числі сільгоспвиробники (п. 137.4, 137.5 ПКУ). Новостворені (зареєстровані у звітному році) підприємства – платники податку на прибуток (пп. «а» п. 137.5, пп. 137.4.2 ПКУ) звітують за період із дати реєстрації до кінця року

нерезиденти, які здійснюють господарську діяльність на території України через постійне представництво та/або отримують доходи із джерелом походження з України, та інші нерезиденти, на яких покладено обов'язок сплачувати податок у порядку, встановленому ст. 133 ПК

неприбуткові організації – у разі порушень умов своєї неприбутковості та/або виплат доходів нерезидентам

фізичні особи – підприємці, що обрали спрощену систему оподаткування, фізичні особи – підприємці та **фізичні особи**, які провадять незалежну професійну діяльність – у разі виплати доходів нерезидентам-юрособам і сплати податку на репатріацію. При цьому не подають Декларацію юрособи-спрощенці, які платять дивіденди

Рисунок 3.20 – Особи, які подають податкову декларацію з податку на прибуток підприємств

Базові податкові (звітні) періоди для платників податку на прибуток

Річний податковий (звітний) період встановлено для платників податку, в яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за попередній річний звітний період, **не перевищує 40 млн грн.** Платники подають Декларацію наростаючим підсумком за рік, – **протягом 60 календарних днів**, що настають за останнім календарним днем звітного року

Квартальний податковий (звітний) період встановлено для платників податку, в яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за попередній річний звітний період, **перевищує 40 млн грн.** Декларацію по дають **протягом 40 календарних днів**, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу, півріччя, трьох кварталів

Одночасно з Декларацією подають і додатки, які є її невід'ємною частиною. Платник подає тільки ті додатки, які мають дані для заповнення. Подають Декларацію та додатки до неї до органу ДПС за **основним місцем обліку.**

Рисунок 3.21 – Базові податкові (звітні) періоди для платників податку на прибуток

Декларація з податку на прибуток із додатками

Вступна частина

Поле	Що зазначати
1	Проставте позначку щодо типу Декларації у комірці: «звітна» – для звичайної Декларації, яку подаєте вперше за звітний період; «звітна нова» – коли подаєте Декларацію через виявлену помилку до того, як граничний термін подання звітної Декларації ще не сплив; «уточнююча» – коли уже строки пройшли й треба виправити помилку минулого звітного періоду. Тобто, якщо виправляєте помилку у Декларації вже після граничного терміну її подання
2	Тут зазначають рік, за який звітуєте, а також базовий звітний період для платника податку: квартал чи рік. Це залежить від того, чи ви звітуєте щоквартально чи тільки раз на рік щороку (без поквартального звітування)
3	Якщо виправляєте помилки в поточній декларації (звітній чи звітній новій), то вкажіть період, який виправляєте через додаток ВП до Декларації. Якщо подаєте уточнюючу Декларацію, то поля 2 та 3 – однакові
4–6	Внесіть реквізити підприємства згідно з ЄДР. В електронній формі вони підтягнуться автоматично, але перевірте їх правильність
7	Заповнюють лише щодо представництв нерезидентів
8	Наведіть найменування органу ДПС, до якого подаєте Декларацію
9	Заповнюють платники – юридичні особи за результатами діяльності інституту спільного інвестування
10	Тут проставте позначку «Х», якщо Декларація стосується особливих ситуацій, наприклад, її подає резидент Дія Сіті – платник податку на особливих умовах.

Основна частина

Рядок	Що зазначати
Рядок 01	Щоб заповнити цей показник, за основу візьміть Звіт про фінансові результати – форму №2 або спрощені форми №2-м, №2-мс (для суб'єктів малого підприємництва). Додайте усі доходи, які одержало підприємство за період: - чистий дохід (виручка) від реалізації (ряд. 2000 форми №2); - інші операційні доходи (ряд. 2120 форми №2); - дохід від участі в капіталі (ряд. 2120 форми №2); - фінансові доходи (ряд. 2220 форми №2); - інші доходи (ряд. 2240 форми №2). На замітку! У разі використання фінансової звітності для малих чи мікро підприємств беріть дані рядку 2280 форм №2-м або 2-мс відповідно За показником рядку 01 річної Декларації визначаєте, чи треба застосувати під час визначення об'єкта оподаткування податкові різниці, крім обов'язкових для всіх: від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років та коригувань, визначених пп. 140.4.8 та пп. 140.5.16 ПКУ; різниць за пп. 4-1 підрозд. 4 розд. XX ПКУ щодо перехідних операцій для тих підприємств, які перейшли зі 3 групи єдиного податку оподаткування на загальну систему оподаткування. Наприклад, якщо ви раніше приймали рішення про незастосування податкових різниць, а річний дохід за 2025 рік у рядку 01 Декларації вперше протягом безперервної кількості років виявиться більше 40 млн грн, то всі податкові різниці треба обов'язково застосувати вже з 2025 року (пп. 134.1.1 ПКУ). Увага! Показник рядку 01 Декларації важливий для розуміння, який базовий звітний період застосовуватимете у наступному році. Якщо він досягне 40 млн. грн, то Декларації за періоди 2025 року подаватимете щокварталу (пп. «в» 137.5 ПКУ)

Рядок 02	Дані беріть із рядків: фінрезультат до оподаткування – з ряд. 2290 форми №2 (прибуток), з ряд. 2295 (збиток); або фінрезультат до оподаткування – з ряд. 2290 форм №2-м, №2-мс. Збиток зазначаєте зі знаком мінус («-»)
Рядок 03 РІ	Цифру беріть і останнього рядка додатку РІ (вона може бути як зі знаком «+», так і зі знаком «-»). Цей рядок заповнюють лише ті підприємства, які обов'язково чи добровільно коригують фінрезультат на податкові різниці за розділом III ПКУ
Рядок 04	Тут розраховуйте об'єкт оподаткування: ряд. 02 + ряд. 03 РІ
Рядок 05 ПЗ	Цей рядок заповнюють пільговики, які звільнені від оподаткування, зокрема за ст. 142 ПКУ . Наприклад: підприємства/організації, засновані громадськими організаціями інвалідів та є їх повною власністю (п. 142.1 ПКУ); підприємства Чорнобильської АЕС (п. 142.2 ПКУ); учасники проекту «Укриття» (п. 142.3 ПКУ); учасники індустриальних парків, включених до Реєстру індустриальних парків, від здійснення господарської діяльності у сферах переробної промисловості; у сфері збирання, оброблення й видалення відходів; відновлення матеріалів, крім захоронення відходів, або науково-дослідної діяльності виключно на території (в межах) індустриального парку (п. 142.4 ПКУ). Ці підприємства також заповнюють Додаток ПЗ, у якому здійснюють розрахунок та наводять підставу для застосування пільги
Рядок 06	Тут розраховуйте податок на прибуток за формулою: (ряд 04 – ряд. 05 ПЗ) × ставка податку у відсотках. Більшість підприємств вносять значення ряд. 04 та ставку податку 18%
Рядок 06.1 КІК	Зазначайте розрахований податок на прибуток контрольованої іноземної компанії
Рядок 06.2 МПЗ	Наводьте розраховане мінімальне податкове зобов'язання
Рядок 06.3 ДІА	Зазначайте розрахований податок на прибуток резидента Дія Сіті на особливих умовах
Рядки 06.4, 06.4.1 та 06.4.2	Заповнюють платники податку на прибуток з особливостями оподаткування
Рядки 07.1, 07.2 та 0.8	Заповнюють страховики
Рядки 09, 09.1, 09.1.1, 09.1.2 та 10	Заповнюють платники, які займаються діяльністю з випуску та проведення лотерей
Рядки 11 та	Заповнюють платники, які займаються азартними іграми

12	
Рядки 13 та 14	Заповнюють платники, які займаються букмекерською діяльністю
Рядок 15	Заповнюють платники, які займаються азартними іграми або букмекерською діяльністю
Рядок 16 ЗП	Цей рядок заповнюйте, якщо сплачували авансові внески з податку на прибуток по дивідендах у минулих звітних періодах або сплачували податок на прибуток за кордоном у країнах, з якими підписані угоди про уникнення подвійного оподаткування. Дані до цього рядка переносьте із Додатку ЗП
Рядок 17	Заповнюйте за наведеною формулою у цьому рядку. Звичайні підприємства, що не є страховиками, банками, букмекерами чи тими, які проводять азартні ігри, у ряд. 17 вносять суму: ряд. 06 – ряд. 16 ЗП
Рядок 18	Заповнюйте, якщо базовим звітним періодом для підприємства є квартал. У такому разі у річній Декларації, наприклад, за 2025 рік покажіть значення з Декларації за минулий звітний період (ряд. 17) за результатами перших трьох кварталів звітного 2025 року. Якщо підприємство подає лише річну Декларацію, цей рядок не заповнюйте
Рядок 19	У цьому рядку показуйте кінцеву суму податку на прибуток, яка підлягає сплаті. Якщо базовим звітним періодом є квартал, то використовуйте формулу: ряд. 17 – ряд. 18. Якщо у підприємства базовий звітний період рік – тоді переносьте суму з рядка 17
Рядок 20 АВ	Цей рядок довідковий. Заповнюйте його, якщо сплачували авансовий внесок з податку на прибуток. Для цього складайте Додаток АВ
Рядок 21	Заповнюйте, якщо базовим звітним періодом для підприємства є квартал, а у минулому звітному періоді є сума авансового внеску по дивідендам (ряд. 20 АВ Декларації за минулий звітний період)
Рядок 22	Тут розрахуйте різницю: ряд. 20 АВ – ряд. 21. Цей рядок довідковий
Рядок 23 ПН	У цьому рядку вкажіть суму податків, які утримали під час виплати доходів (прибутків) нерезидентам, нарахованих за звітний (податковий) період. Тобто – суму податку на репатріацію. Дані переносьте із додатку ПН
Рядок 24	Заповнюйте, якщо базовим звітним періодом для підприємства є квартал. Переносьте значення з ряд. 23 ПН із Декларації за минулий звітний період
Рядок 25	Це податок на доходи нерезидентів (податок на репатріацію, який підлягає сплаті). Розрахуйте його так: ряд. 23 ПН – ряд. 24. Якщо у підприємства річний базовий звітний період, то розрахуйте його: ряд. 25 = ряд. 23 ПН
Рядок 26 ЩАВ	Починаючи з Декларації за півріччя 2025 року рядок 26 ОВ замінений на рядок ЩАВ. У ньому наводять щомісячні авансові внески: платники податку, які сплачують авансові внески за кожний пункт обміну іноземної валюти; платники податку, які сплачують авансові внески за кожне місце роздрібної торгівлі пальним. Тут зазначають суму відповідних авансових внесків, яку треба сплатити у звітному (податковому) періоді
Рядок 27	Заповнюйте, якщо базовим звітним періодом для підприємства є квартал, а у минулому звітному періоді є сума авансового внеску з пунктів обміну іноземних валют або місць роздрібної торгівлі пальним, що мала бути сплачена у попередньому звітному (податковому) періоді поточного року
Рядок 28	У цьому рядку зазначайте суму авансових внесків з пунктів обміну іноземних валют або з місць роздрібної торгівлі пальним, нараховану за результатами останнього звітного (податкового) періоду (ряд. 26 ЩАВ – ряд. 27). У платників, у

	яких базовим звітним (податковим) періодом є календарний рік, рядок 19 (22, 25, 28) дорівнює рядку 17 (20 АВ, 23 ПН, 26 ЩАВ) Декларації
Рядки 29–41	Заповнюйте, якщо виправляєте помилки. Беріть дані зі додатку ВП. Важливо! Самоштрафи та пеню не нараховуйте через воєнний стан (пп. 69.38 п. 69 підрозд. 10 розд. XX ПКУ)
Рядки 42–44	У цих рядках зазначайте податкові зобов'язання, інші штрафні санкції та пені, визначені відповідно до ПКУ, не пов'язані з виправленням помилок
Рядки 45–47	Заповнюють, якщо платник уточнює декларацію за правилами п. 50.1-1 ПКУ за результатами документальної перевірки, яка виявила факти надання неправомірної вигоди посадовим особам та платник отримав ППР згідно з п. 86.14 ПКУ . В уточнюючій декларації, відповідно, заповнюють: рядок 45 – сума збільшення податкового зобов'язання (рядка 19 Декларації); рядок 46 – сума штрафу 9%, якщо уточнююча декларація подана протягом 90 календарних днів із дати отримання ППР; рядок 47 – сума штрафу 18%, якщо уточнююча декларація подана протягом понад 90 календарних днів із дати отримання ППР

Поля прикінцевої частини Декларації заповнюються з урахуванням

Наявність додатків – у відповідних клітинках проставляється позначка, крім клітинок під літерами «ПН» та «КІК», у яких проставляється кількість поданих додатків до Декларації. У комірці «ФЗ» позначку ставлять обов'язково, конкретизується – за НП(С)БО або за МСФЗ. Фінзвітність подається до подання Декларації. Якщо не подати фінзвітність, то [Декларація](#) не вважається поданою

Наявність поданих до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств додатків – форм фінансової звітності – проставляється у відповідних клітинках позначка щодо тих форм звітності, які подаються. Якщо зобов'язання оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, ставиться позначка у відповідній комірці

Наявність доповнення відповідно до п. 46.4 ПКУ – можна подати доповнення з поясненнями у довільній формі

Рішення про незастосування коригувань фінрезультату до оподаткування на усі різниці – заповнюється у разі використання права на незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років) відповідно до [пп. 134.1.1 ПКУ](#)). Заповнюється у разі прийняття рішення про незастосування податкових різниць, якщо дохід у полі «01» основної частини минулорічної річної Декларації менше 40 млн грн. Ставиться позначка і зазначаються реквізити наказу, яким прийняли рішення про незастосування різниць (його назву, дату та номер). Якщо це рішення прийнято у попередньому році (або раніше), **дублюються реквізити наказу**

Таблиця 3.10 Перелік додатків наведений в спеціальному полі Декларації

Наявність додатків	АВ	ЗП	ПН	ТЦ ¹⁴	ВП	РІ	ПЗ	АМ	ЦП	ПП	КІК	МПЗ	ДІА	ЩАВ	ФЗ
															НП(С)БО МСФЗ

Таблиця 3.11 Коротка інформація про додатки до декларації з податку на прибуток

Додаток	Хто подає	На що звернути увагу
1	2	3
КІК	«Контрольовані Іноземні Компанії» Заповнюють контролери-юрособи – резиденти України в разі, якщо вони є прямими або опосередкованими власниками КІК (пп. 39².1.2 ПК).	Додаток КІК заповнюється окремо щодо кожної контрольованої іноземної компанії. Якщо прибуток КІК звільнено від оподаткування, подавати цей додаток не потрібно, але навіть у такому разі доведеться заповнити Звіт про КІК (форму затверджено наказом Мінфіну від 25.08.2022 № 254). Умови звільнення від оподаткування прибутку КІК передбачено п. 39².4 ПК (якщо загальний сукупний дохід усіх КІК одного контролера з усіх джерел за даними фінзвітності не перевищує еквівалент 2 млн євро на кінець звітного періоду, пп. 39².4.2.1 ПК)
МПЗ		Додаток МПЗ-3 є додатком до додатка МПЗ. Доплата до мінімального рівня розраховується в додатку МПЗ і переноситься до ряд. 06.2 Декларації.
МПЗ-3	«Мінімальне Податкове Зобов’язання» та «Мінімальне Податкове Зобов’язання Загальне» Заповнюють платники податку на прибуток, які мають у власності чи користуванні сільгоспугіддя (пп. 14.1.114², 38¹.3, п. 38¹.4, п. 141.9 ПК)	Підкреслимо: розраховують МПЗ лише ті платники, в яких у власності або користуванні є сільгоспугіддя. З 01.01.2024 змінено суму МПЗ з 1 га землі (п. 74 підрозд. 10 розд. XX ПК)»
ДІА	Дія Сіті Додаток ДІА до Декларації подають юрособи – резиденти Дія Сіті – платники податку на прибуток на особливих умовах (так званий податок на виведений капітал)	Дані з додатка ДІА переносяться до ряд. 06.3 Декларації
АВ	«Авансові Внески» у разі виплати дивідендів. Усі платники податку на прибуток, які у звітному році виплатили дивіденди (у т. ч. держдивіденди). Навіть якщо авансових внесків не було (наприклад, у разі виплати дивідендів фізособам, або навіть юрособам, але за розрахунком не було перевищення за п. 57.1¹ ПК і авансовий внесок не сплачувався). Тобто ключове – була виплата (не нарахування, а саме виплата) дивідендів у звітному періоді.	Тут відображається інформація про виплачені дивіденди, а також про нараховані суми авансового внеску з податку на прибуток, який потрібно було сплатити в разі виплати дивідендів згідно з пп. 57.1¹.2 ПК . Сума авансового внеску, що належала до сплати у звітному періоді, відображається в ряд. 6 додатка АВ і переноситься до ряд. 20 Декларації. Якщо ви виплачували дивіденди лише фізособам і, відповідно, не нараховували авансовий внесок, то суму таких виплачених дивідендів потрібно зазначити в ряд. 1.1 та ряд. 1 додатка АВ (ЗІР, категорія 102.20.02 , ЗІР, категорія 102.09).

Продовження табл. 3.11

1	2	3
		Якщо в попередніх роках були виплати дивідендів фізособам, але додаток АВ забули заповнити, вважаємо, що зараз уже не варто подавати уточнюючі декларації (на базу оподаткування це ніяк не вплинуло). Головне, що таку декларацію було прийнято (податківці не співставляють додаток АВ з об'єднаною звітністю з ПДФО, щоб виявити, що операція з виплати дивідендів мала місце, а додаток АВ не сформований, тому на разі незаповнення додатка АВ в разі виплати дивідендів лише фізособам обходиться без наслідків)
ЗП	«Зменшення Податку». Платники, які мають право зменшити податок на прибуток на: – сплачені за кордоном податки (але не всі і за певних умов – пп. 141.4.9 ПК); – сплачені авансові внески у разі виплати дивідендів (як поточного звітного періоду, так і не «покриті» (які не врахувалися у зменшення раніше) минулорічні, а також на щомісячні авансові внески	Суму податку, визначеного в рядках 06–15 декларації, послідовно зменшують на такі платежі, як: – податок на прибуток, отриманий з іноземних джерел, сплачений у 2024 році за кордоном; – авансові внески при виплаті дивідендів у 2024 році, а крім того внески, які не змогли взяти участь у зменшенні податку на прибуток у попередніх роках; – щомісячні авансові внески пунктів обміну валюти; – щомісячний авансовий внесок роздрібних торговців пальним, який вони сплатили в грудні 2024 року (рекомендуємо зазначати в ряд. 16.5 додатка ЗП). Зменшити податок можна лише в межах його суми, тобто від'ємного результату не може бути! Сума авансових внесків при виплаті дивідендів, яка не брала участі у зменшенні податку 2024 року, відображається в ряд. 16.4.2 додатка ЗП і переноситься до ряд. 16.3 додатка ЗП за наступні звітні періоди. А от щомісячні авансові внески, не покриті поточним податком, на жаль, на наступний рік не переносяться

1	2	3
ПН	«Податок з доходів Нерезидентів» (іншими словами, податок на репатріацію). Резиденти, які у звітному році виплачували нерезидентам-юрособам доходи із джерел походження з України. Перелік таких доходів – у пп. 141.4.1 ПК. Важливо! Додаток ПН заповнюють не лише класичні платники податку на прибуток. Адже йдеться про резидентів, у т. ч. ФОП, фізосіб, які провадять незалежну професійну діяльність, юросіб-єдинників, ФОП-єдинників, які здійснюють на користь нерезидента або уповноваженої ним особи будь-яку виплату з доходу із джерелом його походження з України (пп. 141.4.2 ПК, п. 133.1 ПК)	На кожного нерезидента заповнюється окремий додаток. Але тільки якщо юрособі-нерезиденту було виплачено дохід із переліку, наведеного в пп. 141.4.1 ПК! Якщо дохід, виплачений нерезиденту, звільнений від оподаткування згідно з міжнародною угодою, його суму все одно треба відобразити в додатку ПН (ЗІР, кат. 102.20.02). У такому разі в гр. 5 додатка ПН потрібно проставити нуль (ставку оподаткування за міжнародним договором), а в рядку для пояснень під таблицею 2 додатка – зазначити назву і пункт міжнародного договору, згідно з яким дохід не оподатковується в Україні (див. ЗІР, категорія 102.20.02). Показник гр. 8 ряд. 34 табл. 1 додатка ПН (якщо їх декілька – то з усіх додатків сума) переноситься до ряд. 23 звітної декларації. Цей додаток доведеться заповнювати не лише платникам податку на прибуток, а й ФОП, юрособам-ЄП, фіз.особам, які провадять незалежну проф. діяльність, неприбутковим організаціям, якщо у звітному періоді вони виплачували нерезидентам-юрособам доходи з переліку пп. 141.4.1 ПК (ЗІР, категорія 102.16, категорія 102.04)
ТЦ	«Трансфертне Ціноутворення» Платники податку на прибуток, які у звітному році здійснювали контрольовані операції згідно зі ст. 39 ПК і самостійно коригували фінрезультат таких операцій на підставі пп. 39.5.4, 140.5.1 та 140.5.2 ПК. Для «запуску» ТЦО важливі критерії доходу – понад 150 млн грн, та обсягу операцій з «особливим» нерезидентом – понад 10 млн грн	Додаток ТЦ є додатком до додатка РІ та додатка ЦП. В рядок основної частини декларації не переносяться його дані, а включаються в додатки ЦП та РІ. Так, суми самостійних коригувань із додатка ТЦ переносяться: – до додатка РІ – до рядків 3.1.3, 3.1.4; – додатка ЦП – до рядків 01.12, 02.12 (якщо такі коригування пов'язані з операціями з цінними паперами (ЦП)). Додаток ТЦ можна не заповнювати, якщо платник вважає, що ціна контрольованої операції відповідає принципу «втягнутої руки». Тому, якщо до дати подання декларації платник ще не впевнений у цінах своїх контрольованих операцій, він може не подавати додаток ТЦ. А пізніше, за потреби, – подати уточнюючу декларацію разом із таким додатком. Якщо зробити уточнення не пізніше 1 жовтня (гранична дата подання Звіту з ТЦУ), то нараховувати самоштраф не доведеться (пп. «а» п. 50.1 ПК)

1	2	3
ВП	«Виправлення Помилки» Платники, які хочуть виправити помилки минулих звітних періодів у складі звітної декларації	До звітної декларації можна подати лише один додаток ВП. Тобто за допомогою поточної декларації можна виправити помилки лише за один звітний період (бо лише один додаток ВП можна доєднати). Персональні додатки до додатка ВП не подаються (окрім правильної фінзвітності). Тому до Декларації із заповненим додатком ВП потрібно подати доповнення в довільній формі, в якому пояснити суть помилки. Результати виправлення помилки відображаються в рядках 29–38 додатка ВП і переносяться звідти до відповідних рядків основної частини декларації. Зверніть увагу! У додатку ВП є таблиця 3, в якій платник повинен зазначити, які саме форми уточненої фінзвітності він подає податковому органу у зв'язку з виправленням помилки в додатку ВП. Зважте, що в разі виправлення помилки, яка призвела до заниження податку на прибуток, за допомогою поточної Декларації (додаток ВП) – самоштраф 5 %, а ось у разі виправлення такої самої помилки уточнюючою декларацією (як самостійним документом) – 3 % (п. 50.1 ПК). У разі виправлення помилок під час воєнного стану штраф не нараховується (пп. 69.1 і 69.38 підрозд. 10 розд. XX ПК)
РІ	«Різниці» Усі платники, які згідно з пп. 134.1.1 ПК: – зобов'язані коригувати фінрезультат на всі різниці, передбачені ПК (у т. ч. на різниці з розд. III), а також – платники, які не зобов'язані коригувати фінрезультат на різниці з розд. III ПК, але в них є податкові збитки минулих років, бюджетні гранти, перехідні операції, розпочаті до 01.01.2015, чи в разі зміни системи оподаткування (підрозд. 4 розд. XX ПК), або було порушення умов договорів довгострокового страхування (ст. 123¹ ПК)	У додатку РІ відображаються всі суми різниць, що збільшують та/або зменшують фінрезультат, передбачені ПК. Додаток РІ може бути навіть у тих платників податку на прибуток, які відмовилися від різниць (поставили відмітку про відмову), але мають окремі різниці, які, як винятки, застосовуються навіть у такій ситуації: різниця за перенесенням минулорічного податкового збитку, за бюджетними грантами, «перехідні» різниці (пп. 134.1.1, 140.4.4, 140.4.8, 140.5.16, підрозд. 4 розд. XX, ст. 123¹ ПК). Навіть якщо суми різниць із протилежним знаком однакові і не впливають на підсумковий показник ряд. 03 додатка РІ, вони все одно зазначаються. Показник ряд. 03 додатка РІ (зі знаком «+» або «-») переноситься до ряд. 03 звітної декларації

1	2	3
ПЗ	«Прибуток Звільнений» від оподаткування Платники, прибуток яких повністю або частково звільнений від обкладення податком на прибуток. Це підприємства та організації, які засновані громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю і є їх повною власністю (п. 142.1 ПК), ЧАЕС (п. 142.2 ПК), підприємства, які проводять заходи щодо перетворення ЧАЕС на екологічно безпечну систему (п. 142.3 ПК), японські суб'єкти з реалізації проєкту (п. 381 розд. XX ПК), а також підприємства – суб'єкти літакобудування (п. 41 підрозд. XX ПК), деякі с.-г. виробники (п. 57 підрозд. 4 розд. XX ПК), виробники окремих товарів (п. 56 підрозд. XX ПК), підприємства «гірничих» містечок за певних умов (п. 68 підрозд. 10 розд. XX ПК)	У таблиці 1 додатка ПЗ розраховується податок на прибуток від провадження діяльності, звільненої від оподаткування. Для цього платникові потрібно вести окремий облік доходів і витрат за такою діяльністю. Також необхідно окремо визначити різниці, пов'язані з пільговими операціями. Заповнюючи таблицю 2 додатка ПЗ, потрібно користуватися кодами пільг, наведеними в Довіднику № 127/1 та № 127/2 станом на 30.12.2024
АМ	«Амортизація» податкова. Тільки платники, які зобов'язані коригувати фінрезультат на різниці, передбачені розд. III ПК, і ведуть податковий облік основних засобів (далі – ОЗ) і нематеріальних активів. Ті підприємства, які відмовилися від різниць з податку на прибуток, додаток АМ не заповнюють (ЗІР, категорія 102.20.02)	У додатку розраховується сума амортизації ОЗ та нематеріальних активів, визначена за правилами ст. 138 ПК, тобто податкова амортизація (не бухгалтерська!). Підсумковий показник ряд. 1.2.1 додатка АМ переноситься до ряд. 1.2.1 додатка РІ. У додатку АМ зазначається нарахована амортизація, незалежно від того, потрапила її сума до витрат звітного періоду або ж, наприклад, відображається в балансі у складі незавершеного будівництва (ІПК ДФС від 24.05.2018 № 2320/6/99-99-15-02-02-15/ІПК). У додатку АМ не відображають інформацію про невиробничі ОЗ та нематеріальні активи, об'єкти довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості, які враховуються за справедливою вартістю, об'єкти, чия первісна вартість не перевищувала 20 000 грн (податкові МНМА), про землю, бібліотечні та архівні фонди, про ОЗ та нематеріальні активи, безплатно отримані до 01.01.2015.

1	2	3
		Різниць за МНМА не виникає (ЗІР, категорія 102.05). Податківці вважають, що ОЗ, які тимчасово не використовуються (простояють), не амортизуються, бо такий строк не є строком корисного використання (експлуатації) (ІПК ДПС від 01.10.2019 № 504/6/99-00-07-02-02-15/ІПК, лист Мінфіну від 22.04.2019 № 11210-09-63/11170). Щоправда, є роз'яснення, з твердженням: якщо у бухгалтерії продовжуєте амортизувати під час простою, то і в податковому не призупиняєте амортизацію (ЗІР, категорія 102.05)
ЦП	«Цінні Папери» Лише платники, які зобов'язані коригувати фінрезультат на різниці, передбачені розд. III ПК, якщо вони: – протягом звітного року продавали (відчужували іншим способом) ЦП, а також проводили їх переоцінку; – отримали в минулих звітних роках податкові збитки за такими операціями і хочуть перенести їх для обліку в наступних звітних періодах	Додаток ЦП заповнюється на підставі даних бухгалтерії за операціями відчуження і переоцінки ЦП. З додатка ЦП до додатка РІ переноситься: – до ряд. 4.1.2 – від'ємна різниця підсумкових рядків 01 та 02 додатка ЦП; – ряд. 4.2.2 – додатна різниця підсумкових рядків 01 та 02 додатка ЦП; – ряд. 4.1.3 – збиток від переоцінки ЦП (зі знаком «+») – з ряд. 4.1.3 додатка ЦП; – ряд. 4.1.4 – прибуток від операцій із ЦП з урахуванням податкового збитку минулих періодів – з ряд. 4.1.4 додатка ЦП. У додатку ЦП операції з корпоративними правами, вираженими в неціннопаперовій формі, не відображаються (ЗІР, категорія 102.15)
ПП	«Податкові Пільги» Заповнюють платники, які мають пільги з податку на прибуток. Що саме вважати пільгами, див. в Довідники пільг. Зокрема, пільгою є перенесення минулорічного податкового збитку як різниці у поточну декларацію (щоправда, лише якщо це дає результат несплати податку, а якщо і без перенесення був збиток у поточному році, то пільги і немає), застосування звільнень, установлених міжнародним договором, тощо. Тобто розкриваються втрати бюджету від застосування пільг	У додатку вказується код пільги та назва з Довідника пільг, період користування пільгою (у межах звітного періоду) та втрати бюджету від застосування конкретної пільги, наявність чи відсутність цільового використання

1	2	3
ФЗ	«Фінансова Звітність» Подають усі платники податку на прибуток разом з декларацією з податку на прибуток. Виняток лише для ФОП, платників єдиного податку, самозайнятих фізосіб, які змушені подати декларацію через те, що у них були виплати доходів нерезидентам-юрособам і вони заповнюють додаток ПН – вони фінзвітність як додаток не мають подавати. Усі інші, хто подає декларацію з податку на прибуток, подають і фінзвітність до ДПС (п. 46.2 ПК)	У декларації потрібно поставити відмітку, за якими стандартами складається фінзвітність – НП(С)БО чи МСФЗ, та вказати, які саме форми подаються, проставивши «+»

Штрафні (фінансові) санкції за неподання або несвоєчасне подання Декларації

340 грн за кожне неподання (несвоєчасне подання);

1020 грн у разі повторного порушення за несвоєчасне подання Декларації платником податків, за яке до такого платника протягом року вже застосовано штраф за неподання (несвоєчасне подання) Декларації та у період до одного року (до 365 або 366 днів – для високосного року) винесено податкове повідомлення-рішення (ЗІР, категорія 132.01)

Якщо не подати додаток, який мав би бути заповнений, то всю **Декларацію визнають неподаною** податковою звітністю

Рисунок 3.22 – Штрафні (фінансові) санкції за неподання або несвоєчасне подання декларації з податку на прибуток

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА ІНШИМИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИМИ ТА МІСЦЕВИМИ ПОДАТКАМИ І ЗБОРАМИ

ТЕМА 4. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА АКЦИЗНИМ ПОДАТКОМ

- 4.1. Платники акцизного податку.
- 4.2. Підакцизні товари та ставки податку.
- 4.3. Акцизні накладні та порядок їх реєстрації.
- 4.4. Податковий звітний період, строки сплати та звітність акцизного податку.

Законодавчо-нормативні акти:

- 1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755 (розділ VI. Акцизний податок).
- 2. Наказ Міністерства фінансів України від 27.11.2020 р. № 729 «Про затвердження форм заяви про реєстрацію платника акцизного податку з реалізації пального або спирту етилового та/або акцизних складів, акцизної накладної, розрахунку коригування акцизної накладної, заявки на поповнення (коригування) залишку пального, заявки на поповнення (коригування) залишку спирту етилового, Порядку заповнення акцизної накладної, розрахунку коригування акцизної накладної, заявки на поповнення (коригування) залишку пального, заявки на поповнення (коригування) залишку спирту етилового».
- 3. Постанова КМУ від 24 лютого 2016 р. № 114 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру акцизних накладних».
- 4. Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 14 «Про затвердження форми декларації з акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку».
- 5. Наказ Міністерства фінансів України від 25.03.2015 р. № 359 «Про затвердження форми Декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію), Порядку складання та подання Декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію)».
- 6. Постанова КМУ від 30 жовтня 2008 р. № 957 «Про встановлення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв».

Визначення термінів:

акцизний податок - непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції)

акцизний склад - це:

- а) спеціально обладнані приміщення на обмеженій території (далі - приміщення), розташовані на митній території України, де під контролем постійних представників контролюючого органу розпорядник акцизного

складу провадить свою господарську діяльність шляхом вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, пакування, фасування, зберігання, одержання чи видачі, а також реалізації спирту етилового, горілки та лікеро-горілчаних виробів;

б) приміщення або територія на митній території України, де розпорядник акцизного складу провадить свою господарську діяльність шляхом вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, навантаження-розвантаження, зберігання, реалізації пального.

єдиний реєстр акцизних накладних - реєстр відомостей щодо акцизних накладних, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками акцизного податку електронними документами

марка акцизного податку - спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, віднесений до документів суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів

маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, - наклеювання марки акцизного податку на пляшку (упаковку) алкогольного напою, пачку (упаковку) тютюнового виробу чи ємність (упаковку) з рідиною, що використовується в електронних сигаретах, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України щодо виробництва, зберігання та продажу марок акцизного податку

мінімальне акцизне податкове зобов'язання - мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з сигарет та цигарок, сигарил, виражена у твердій сумі за 1000 штук сигарет одного найменування, реалізованих на митній території України чи ввезених на митну територію України

підакцизні товари (продукція) - товари за кодами згідно з УКТ ЗЕД, на які ПКУ встановлено ставки акцизного податку

плата за марки акцизного податку - плата, що вноситься вітчизняними виробниками та імпортерами алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, за покриття витрат з виробництва, зберігання та реалізації марок акцизного податку. Розмір плати за марки акцизного податку встановлюється КМУ

податковий вексель, авальований банком (податкова розписка) для цілей розділу VI ПКУ - простий вексель, авальований банком, що видається векселедавцем: до отримання з акцизного складу спирту етилового, до отримання з нафтопереробного підприємства нафтопродуктів, речовин, що використовуються як компоненти моторних палив, або до ввезення нафтопродуктів на митну територію України і є забезпеченням виконання ним зобов'язання сплатити суму акцизного податку у строк, визначений статтями 225, 229 ПКУ

покупець марок акцизного податку - суб'єкт господарювання, який відповідно до законодавства України є платником акцизного податку з алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах

реалізація підакцизних товарів (продукції) - будь-які операції на митній території України, що передбачають відвантаження підакцизних товарів (продукції) згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими господарськими, цивільно-правовими договорами з передачею прав власності або без такої, за плату (компенсацію) або без такої, незалежно від строків її надання, а також безоплатного відвантаження товарів, у тому числі з давальницької сировини, реалізація суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів.

розпорядник акцизного складу - суб'єкт господарювання, який одержав ліцензію на право виробництва спирту етилового, алкогольних напоїв, зареєстрований платником акцизного податку, або суб'єкт господарювання - платник акцизного податку, який здійснює виробництво, оброблення (перероблення), змішування, розлив, навантаження-розвантаження, зберігання, реалізацію пального на акцизному складі та має документи, що підтверджують право власності або користування приміщеннями та/або територією, що відносяться до акцизного складу

4.1. Платники акцизного податку

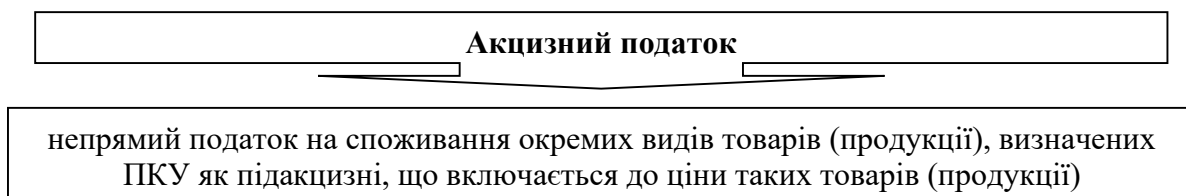

Рисунок 4.1 – Визначення терміну «акцизний податок»

Платники акцизного податку

- особи, яка виробляють підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини;
 - суб'єкти господарювання, які імпортують в Україну підакцизні товари;
 - фізичні особи – резиденти або нерезиденти, які імпортують підакцизні товари в обсягах, що підлягають оподаткуванню, відповідно до митного законодавства;
 - особи, які реалізують конфісковані підакцизні товари (продукцію), підакцизні товари (продукцію), визнані безхазяйними, підакцизні товари (продукцію), за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизні товари (продукцію), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави, якщо ці товари (продукція) підлягають реалізації (продажу) в установленому законодавством порядку;
 - особи, які реалізують або передають у володіння, користування чи розпорядження підакцизні товари (продукцію), що були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування до закінчення строку відповідно до п. 213.3;
 - особи, на яких покладається дотримання вимог митних режимів, що передбачають звільнення від оподаткування, у разі порушення таких вимог;
 - особи, які мають виконувати умови щодо цільового використання підакцизних товарів, на які встановлено ставку податку 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту, 0 євро за 1000 кг нафтопродуктів у разі порушення таких умов;
 - особи, на яких під час здійснення операцій з підакцизними товарами (продукцією), що не підлягають оподаткуванню або звільняються від оподаткування, покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції) у разі порушення таких умов;
 - суб'єкти господарювання роздрібної торгівлі, які здійснюють реалізацію підакцизних товарів;
 - виробники електричної енергії, які мають ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії та продають її на ринку електричної енергії;
 - власники ввезених на митну територію України вантажних транспортних засобів, що переобладнуються в легкові автомобілі, з яких справляють акцизний податок;
 - особи, які реалізують пальне або спирт етиловий;
 - особа – суб'єкт господарювання, постійне представництво, які використовують товари (продукцію), коди яких згідно з УКТ ЗЕД не зазначені в пп. 215.3.4 ПКУ, як пальне для заправлення транспортних засобів, обладнання або пристроїв із двигунами внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення, з двигунами внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням, з двигунами внутрішнього згоряння з кривошипно-шатунним механізмом.
- Замовники, за дорученням яких виробляють підакцизні товари (продукцію) з давальницької сировини, сплачують податок виробнику.

Рисунок 4.2 – Платники акцизного податку

4.2. Підакцизні товари та ставки податку

Таблиця 4.1 Підакцизні товари

Підакцизні товари	Група УКТ ЗЕД	Норми ПКУ, де визначені актуальні ставки акцизу
спирт етиловий та інші спиртові дистиляти	2207, 2208	пп. 215.3.1, пп. 215.3.10 ПК
алкоголь, включаючи столове вино та пиво (виняток — квас «живого» бродіння)	2203, 2204, 2205, 2206, 2103, 2106	
тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну, тютюнова сировина, тютюнові відходи, а також: рідини, що використовуються в електронних сигаретах; інші нікотиновмісні продукти, які відмінні від рідин, їхні замітники для куріння	2401, 2402, 2403, 2404	п. 17 підрозд. 5 Перехідних положень ПК, пп. 215.3.2 ПК, пп. 215.3.2 ¹ ПК, пп. 215.3.3 ¹ ПК
пальне, його суміші, зокрема газойлі (дизпаливо), біодизель та його суміші, розчинники, розріджувачі та інші готові суміші на основі метанолу; крім того, будь-які товари (продукція), яких немає у переліку пального (пп. 215.3.4 ПК), але вони використовуються як пальне у роботі двигунів внутрішнього згорання	2707, 2710, 2711, 2707, 2901, 2905, 2909, 3811, 3826, 3824, 2710, 3814	пп. 215.3.4 ПК, п. 48 підрозд. 5 Перехідних положень ПК
транспортні засоби для перевезення 10 чол. і більше (наприклад, автобуси)	8702	пп. 215.3.5 ПК
легкові автомобілі, включаючи електромобілі, а також інші транспортні засоби для перевезення людей, включаючи вантажопасажирські автомобілі-фургони, гоночні автомобілі	8703	пп. 215.3.5 ¹ ПК
моторні транспортні засоби для перевезення вантажів	8704	пп. 215.3.5 ² ПК
кузови до легкових автомобілів (до групи 8703)	8707	пп. 215.3.6 ПК
мотоцикли (включаючи мопеди) та велосипеди з допоміжним двигуном, з колясками або без них	8711	пп. 215.3.7 ПК
причепи та напівпричепи для тимчасового проживання у кемпінгах, типу причіпних будиночків:	8716	пп. 215.3.8 ПК
електрична енергія	2716	пп. 215.3.9 ПК

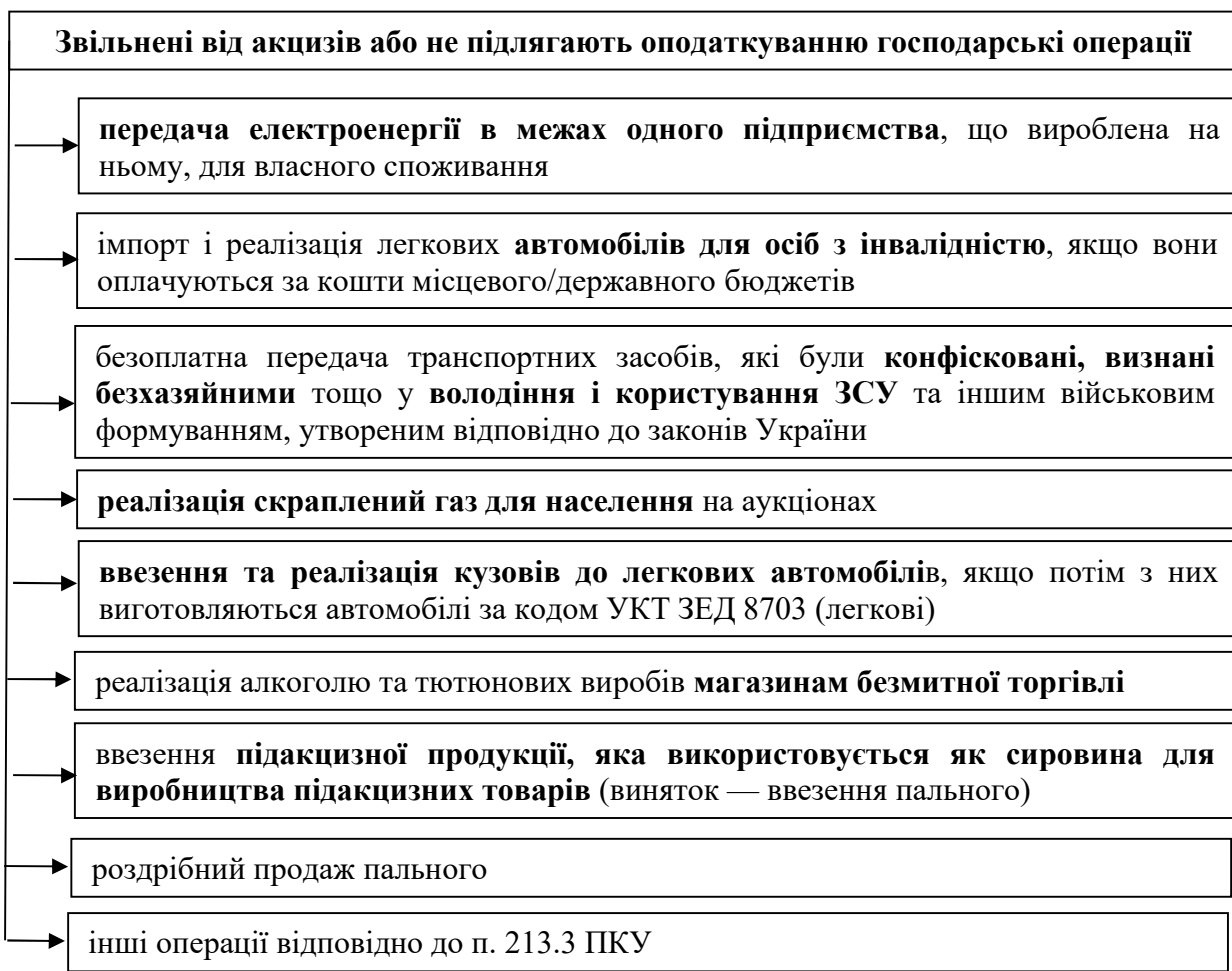

Рисунок 4.3 – Господарські операції, звільнені від акцизів або не підлягають оподаткуванню

Товари, які не належать до підакцизних
Кондитерські вироби з алкоголем — група УКТ ЗЕД 1806
Безалкогольне пиво — група УКТ ЗЕД 2202 (міцність менше 0,5%)
Квас «живого» бродіння — групи УКТ ЗЕД 2202 та 2206 (вміст спирту не більше 1.2%)
Сира нафта та інші сирі нафтопродукти — підгрупа УКТ ЗЕД 2709 00
Газовий конденсат природний — код УКТ ЗЕД 2709 00 10 00
Природний газ у газоподібному стані — код УКТ ЗЕД 2711 21 00 00
Мазут паливний — код УКТ ЗЕД 2710 19 68 10
Мастила, такі як літол і солідол — код УКТ ЗЕД 2710 19 99 00
Кава — група УКТ ЗЕД 0901
Чай — група УКТ ЗЕД 0902
Какао — група УКТ ЗЕД 1801
Шоколад — код УКТ ЗЕД 1806 10 30 00

Рисунок 4.4 – Товари, які не належать до підакцизних

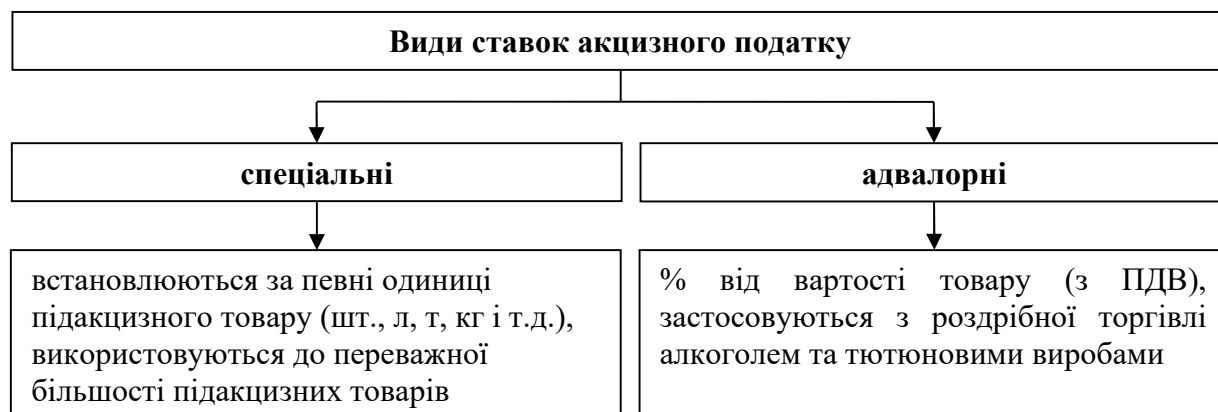

Рисунок 4.5 – Види ставок акцизного податку

Таблиця 4.2 Оподаткування акцизним податком

База оподаткування (ст. 214 ПК)	Дата виникнення податкових зобов'язань (ст. 216 ПК)	Порядок обчислення і сплати (ст. 217-222 ПК)
За адвалорною ставкою — вартість товару за максимальними роздрібними цінами, що включають ПДВ і акцизний податок за специфічними ставками	дата реалізації	Визначається самостійно та подається щомісяця декларація з акцизного податку — впродовж 20 днів (+10 днів на сплату податку). Якщо акцизний податок сплачується за імпортованими товарами до або в день подання митної декларації
Для специфічної ставки — натуральні одиниці виміру. Для легкових автомобілів застосовується особлива формула з пп. 215.3.5 ПК: базова ставка × коефіцієнт двигуна × коефіцієнт віку автомобіля		

Таблиця 4.3 Акцизний податок на пальне (акциз на пальне), євро за 1000 л

Назва пального	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік
Бензини автомобільні	271,70	300,80	329,90	359,00
Дизельне паливо	215,70	253,80	291,90	330,00
Скраплений газ	173,00	198,00	223,00	250,00
Паливо моторне альтернативне	206,16	228,24	250,32	272,40

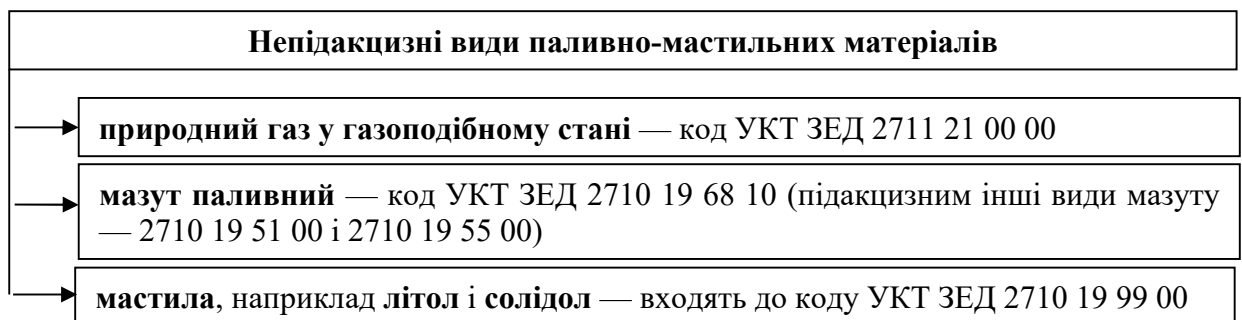

Рисунок 4.6 – Непідакцизні види паливно-мастильних матеріалів

Таблиця 4.4 Акцизний податок на тютюнові вироби

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниця виміру	Акциз: ставка			
			тимчасові (п. 17 підрозд. 5 Перехідних положень ПКУ)			2028 р. (пп. 215.3.2 ПКУ)
			2025 р.	2026 р.	2027 р.	
1	2	3	4	5	6	7
2401	тютюнова сировина, тютюнові відходи	євро за 1 кг (нетто)	73	77	81	85
2402 10 00 10	сигари, включаючи сигари з відрізними кінцями, з вмістом тютюну	євро за 1 кг (нетто)	73	77	81	85
2402 10 00 90	сигарили, включаючи сигарили з відрізними кінцями, з вмістом тютюну	євро за 1000 шт.	58	61	64	67
2402 20 90 10	сигарети без фільтра, цигарки	євро за 1000 шт.	58	61	64	67
2402 20 90 20	сигарети з фільтром	євро за 1000 шт.	58	61	64	67
2403	інший тютюн промислового виробництва та замінники тютюну промислового виробництва; тютюн «гомогенізований» або «відновлений»; тютюнові екстракти та есенції	євро за 1 кг (нетто)	73	77	81	85
2404 11 00 10	ТВЕН (тютюнові вироби для електронного нагрівання за допомогою підігрівача з електронним управлінням)	євро/1 тис. шт.	77,4	70,8	71,14	85
2404 11 00 90, 2404 19 10 00	інші продукти, що містять тютюн, відновлений тютюн та замінники тютюну, призначені для вдихання без горіння	євро за 1 кг (нетто)	73	77	81	85
2404 99 00 00	інші нікотиновмісні продукти, їх замінники	євро за 1 кг (нетто)	73	77	81	85
2404 91 90 00	інші нікотиновмісні продукти для орального застосування	євро за 1 кг (нетто)	73	77	81	85

Продовження табл. 4.4

1	2	3	4	5	6	7
2404 12 00 10, 2404 19 90 10, 2404 12 00 90, 2404 19 90 90	рідини, що використовуються в електронних сигаретах, які містяться, зокрема, в картриджах, заправних контейнерах та інших ємностях	євро/л	300 (пп. 215.3.3 ¹ ПК)			
мінімальне акцизне податкове зобов'язання із сплати акцизного податку з тютюнових виробів (п. 17 підрозд. 5 Перехідних положень ПК, пп. 215.3.3 ПК)						
2402 20 90 10	сигарети без фільтра, цигарки	євро за 1000 шт.	78	82	86	90
2402 20 90 20	сигарети з фільтром	євро за 1000 шт.	78	82	86	90
2402 10 00 90	сигарили, включаючи сигарили з відрізними кінцями, з вмістом тютюну	євро за 1000 шт.	78, але ≥ 73 євро за 1 кг (нетто)*	82, але ≥ 77 євро за 1 кг (нетто)*	86, але ≥ 81 євро за 1 кг (нетто)	90, але ≥ 85 євро за 1 кг (нетто)

Для всіх тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах застосовується адвалорні ставки на сигарети 5% (пп. 215.3.10 ПК), якщо такі підакцизні товари реалізуються:

- виробниками та/або імпортерами, зокрема в роздрібній торгівлі (пп. 213.1.14 ПК)
- суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів (крім тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах) (пп. 213.1.9 ПК)

Рисунок 4.7 – Умови застосування адвалорних ставок

Перелік підакцизних товарів, на які встановлюються максимальні роздрібні ціни (пп. 14.1.106 ПК), для виробників та імпортерів включає:

- тютюн і промислові замінниками тютюну
- рідини, які використовуються в електронних сигаретах

Постачання тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, **для яких встановлені максимальні роздрібні ціни**, звільнено від оподаткування. Виняток — операції з першого постачання таких товарів їхніми виробниками (п. 197.27 ПК)

Рисунок 4.8 – Перелік підакцизних товарів, на які встановлюються максимальні роздрібні ціни

Таблиця 4.5 Акцизний податок на алкогольні напої

Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниця виміру	Ставки податку
пиво із солоду (солодове)	грн за 1 л 100% спирту	59,82
звичайні (неігристі) вина (міцність не вище 15%)	грн за 1 л	0,01
ігристі вина (міцність не вище 15%)	грн за 1 л	12,23
вина (міцність не вище 22%)	грн за 1 л	8,42
алкогольні напої з міцність вище 22%	грн за 1 л 100% спирту	133,31
спирт етиловий	грн за 1 л 100% спирту	133,31

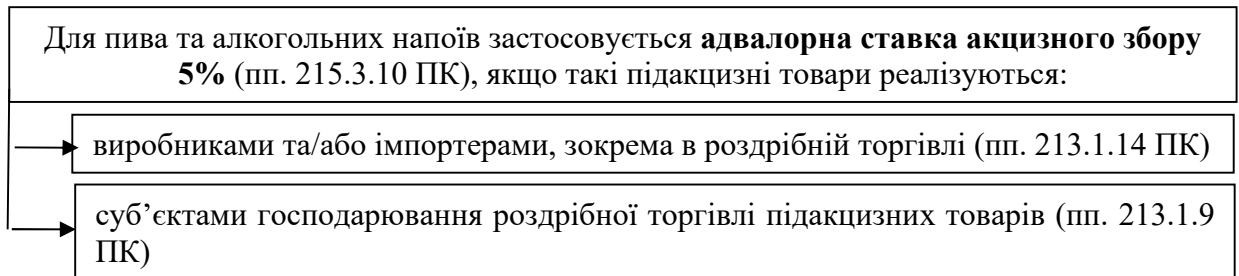

Рисунок 4.9 – Умови застосування адвалорних ставок

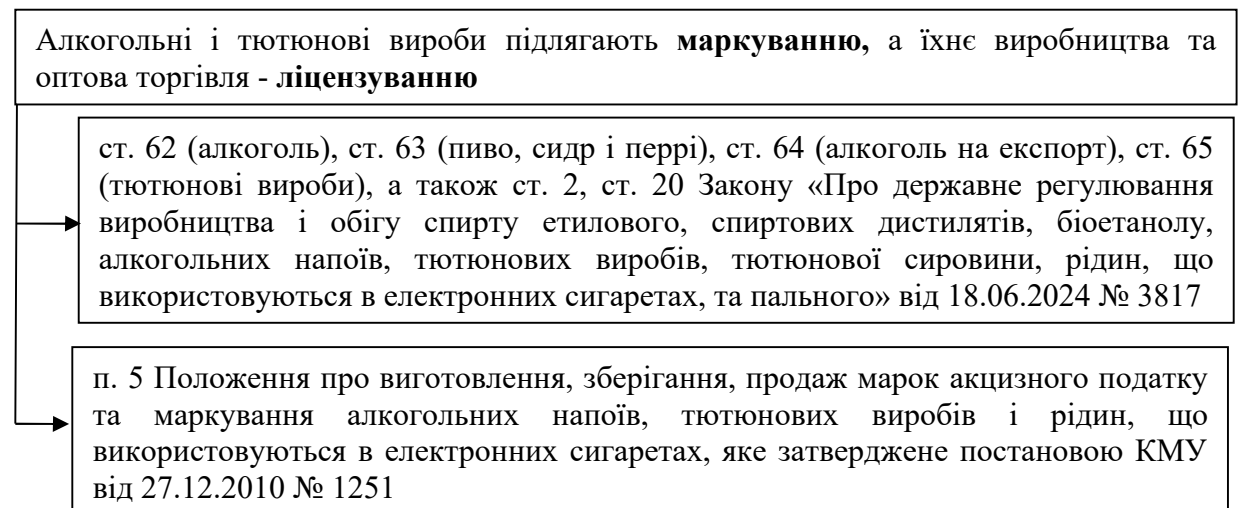

Рисунок 4.10 – Маркування алкогольних і тютюнових виробів

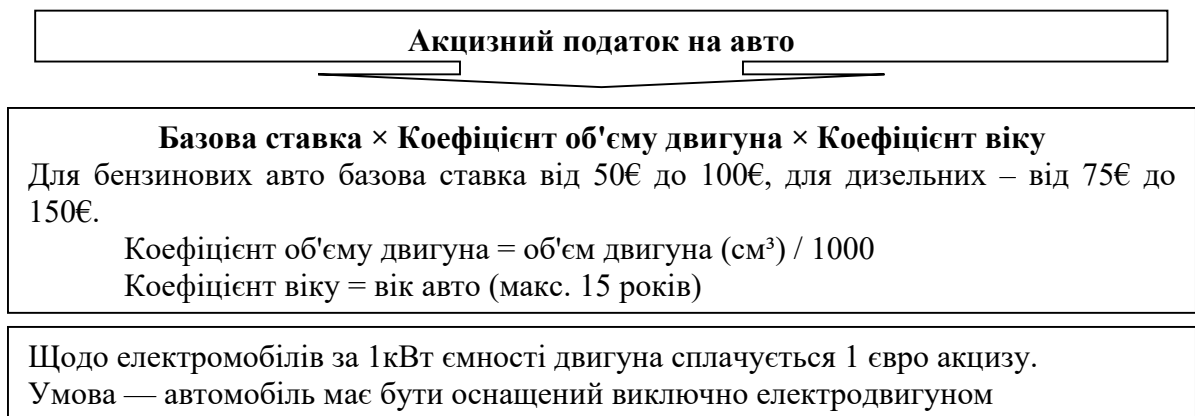

Рисунок 4.11 – Акцизний податок на авто

4.3. Акцизні накладні та порядок їх реєстрації

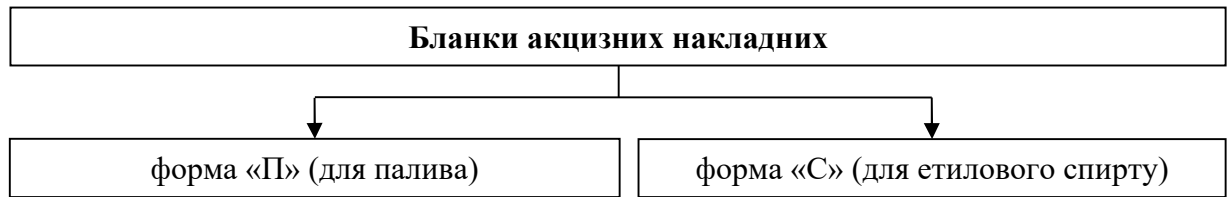

Рисунок 4.12 – Форми акцизних накладних

Таблиця 4.6 Види акцизних накладних

Вид акцизної накладної	Призначення	Дата складання
«звичайні»	Ввезення пального або спирту етилового (СЕ) в Україну або повна чи частково операція з реалізації пального або СЕ	у день ввезення / проведення відпуску пального
за щоденними підсумками операцій	Складається у разі, якщо АН не були складені на ці операції. Стосується операцій реалізації пального за готівку кінцевому споживачу (який не є платником акцизного податку), розрахунки за які проводяться через касу / РРО / пРРО або через банківську установу чи платіжний пристрій (безпосередньо на поточний рахунок особи, що реалізує пальне). Для СЕ складання таких АН не передбачено (абз. 3 п. 231.3 ПК)	у день проведення відпуску пального
зведені	Складаються для забезпечення безперервного постачання пального. Під безперервним постачанням розуміється забезпечення особою, що реалізує пальне, можливості для отримувачів пального (контрагентів) отримувати пальне в будь-яку годину доби та будь-який день відповідного місяця. Для спирту складання таких АН не передбачено (абз. 4 п. 231.3 ПК)	не пізніше останнього дня такого місяця
на втрачене пальне	Складається на загальний обсяг втраченого пального у місяці, коли була втрата. Така АН може бути складена і для спирту етилового (абз. 6 п. 231.3 ПК)	не пізніше останнього дня такого місяця

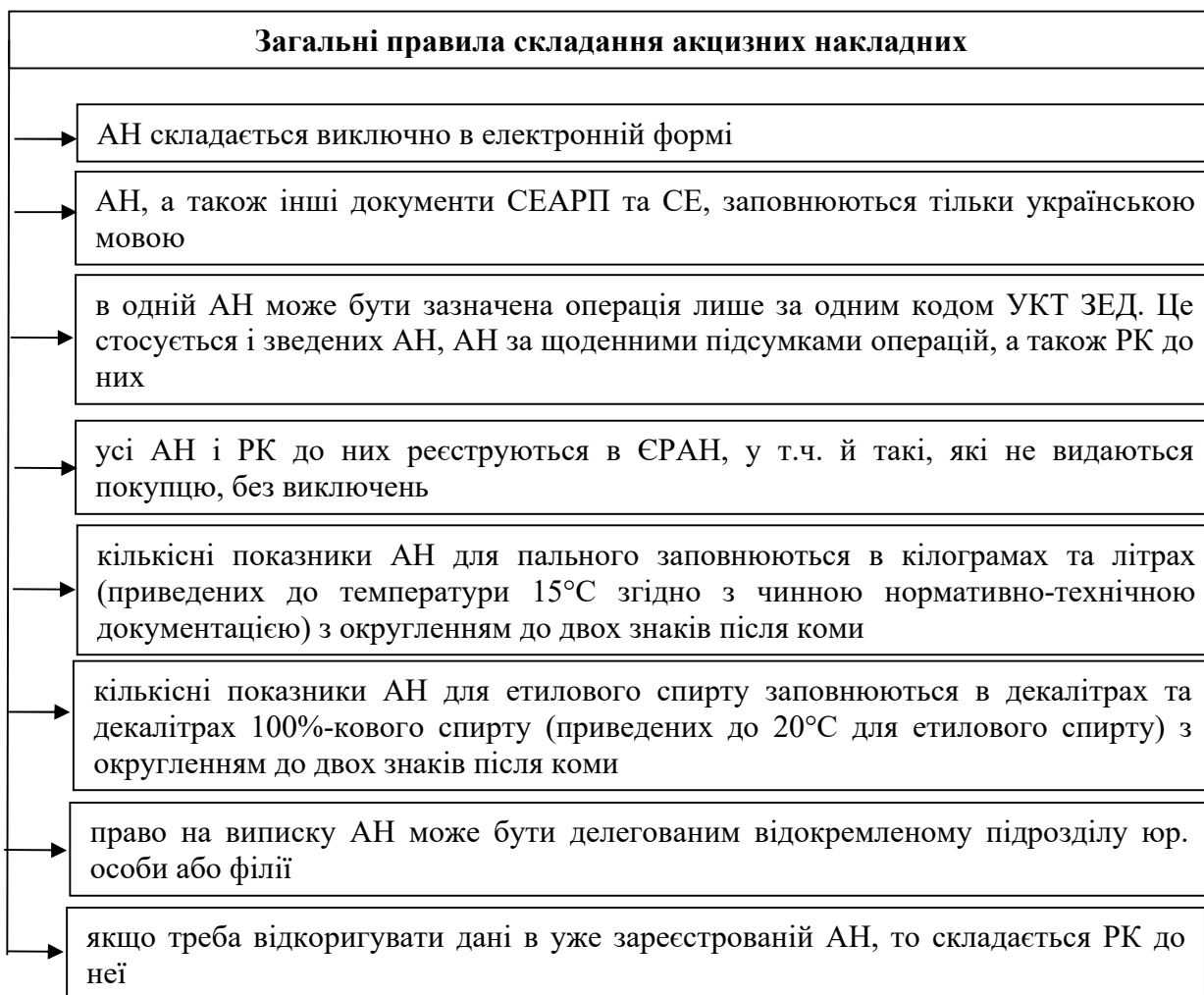

Рисунок 4.13 – Правила складання акцизних накладних

Таблиця 4.7 Строки реєстрації акцизних накладних та розрахунків коригування

Вид АН	Строк реєстрації
1	2
АН на реалізацію пального через паливороздавальну або оливатороздавальну колонку у паливний бак транспортного засобу з АС, що є місцем роздрібної торгівлі	15 календарних днів, які наступні за датою складання АН
1-й примірник АН* при реалізації пального або СЕ з АС	у день складання АН, але не пізніше операції з реалізації з АС
1-й примірник АН* у випадку реалізації пального або СЕ з пересувного АС на інший пересуваний АС	у день складання АН, але не пізніше здійснення операції з реалізації з пересувного АС
1-й примірник АН* при реалізації пального або СЕ з пересувного АС на АС	після фактичного отримання пального або СЕ на АС, але не пізніше 3-х к. днів наступних за датою складання АН
1-й примірник АН* при реалізації пального з АС пересувного до паливного баку транспортного засобу, обладнання або простору, до місця зберігання, яке не є АС	3 календарні дні з дня фактичного отримання пального

Продовження табл. 4.7

1	2
1-й примірник АН* при ввезенні пального або СЕ в Україну	не пізніше наступного дня після оформлення належним чином митної декларації
1-й примірник* зведеної АН за пп. «1» пп. 229.8.10 ПК (заправлення повітряних суден)	15 календарних днів з дня складання АН
1-й примірник* АН при вивезенні пального за межі України	3 к. дні з дня фактичного вивезення, що підтверджено належним чином оформленою митною декларацією
2-й примірник АН*	після фактичного отримання пального або СЕ на АС/пересуваний АС, але не пізніше 3-х днів наступних пального або СЕ на АС/пересуваний АС
* кількість примірників (1 чи 2) - АН визначається за правилами абз. 7 п. 231.3 ПК. При цьому 1-й прим. реєструється особою, яка склала АН у ЄРАН, а 2-й прим. - в день складання надсилається розпоряднику АС-отримувачу пального або СЕ	
Розрахунок коригування до АН	не пізніше 3-х календарних днів, які наступні за датою його складання
При реєстрації АН і РК необхідна наявність ліміту (Σ АНакл), а у разі його відсутності — заявка і переведення грошей на електронний рахунок.	

4.4. Податковий звітний період, строки сплати та звітність акцизного податку

Таблиця 4.8 Строки сплати акцизного податку

Підакцизні товари	Строки сплати
1	2
Для вироблених в Україні підакцизних товарів	протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за місячний період
Для алкогольних напоїв із використанням неденатурованого спирту	під час придбання акцизних марок
Для тютюнових виробів	- протягом 15 робочих днів після отримання акцизних марок (з доплатою, якщо потрібно – протягом 10 календарних днів після граничного строку подання декларації); - розрахунок здійснюється за мінімальним акцизним зобов'язанням, ставками податку та офіційним курсом гривні до іноземної валюти на 0 годин першого дня відповідного півріччя; - якщо строк сплати припадає на новий бюджетний рік, сума податку сплачується до кінця поточного бюджетного року
Для рідин для електронних сигарет	- сплата протягом 15 робочих днів після отримання марок; - доплата протягом 10 календарних днів після граничного строку подання декларації; - використовується курс валюти, встановлений НБУ на початок півріччя

1	2
Для виноградних вин із додаванням спирту, вермутів та інших напоїв зі спиртом	при придбанні акцизних марок за ставкою для готової продукції, виготовленої з використанням етилового спирту
Для продукції, виготовленої з давальницької сировини	Власник готової продукції має сплатити податок виробнику (переробнику) до дати відвантаження продукції. Виробник має право відвантажити продукцію тільки після отримання документального підтвердження сплати податку
Для імпортованих підакцизних товарів	- до або в день подання митної декларації - при ввезенні маркованої продукції (крім тютюну та рідин для електронних сигарет) – під час придбання акцизних марок і (за потреби) доплачується при поданні митної декларації. - при ввезенні маркованих тютюнових виробів і рідин для електронних сигарет – під час придбання акцизних марок та (за потреби) доплачується на день подання митної декларації. Розрахунок здійснюється за офіційним курсом валюти на 0 годин першого дня відповідного півріччя.
Для перереєстрації переобладнаних транспортних засобів	При реєстрації переобладнаного вантажного автомобіля у легковий потрібно пред'явити до органів внутрішніх справ квитанцію або платіжну інструкцію про сплату акцизного податку з відміткою банку про дату платежу
Для роздрібної торгівлі підакцизними товарами	протягом 10 календарних днів після граничного строку подання місячної податкової декларації

Декларація з акцизного податку

Загальна частина, яка містить обов'язкові реквізити платника.

Шість розділів, що пропонуються у відношенні від виду підакцизних товарів (А, Б, В, Г, Д, Е).

Додатки, які включають розрахунки для визначення суми податку відповідно до типу операцій та встановлених ставок акцизного податку.

Розділ, що заповнюється контролюючим органом після подання декларації.

Основним податковим періодом для сплати акцизного податку є календарний місяць

Декларація з акцизного податку подається до органу контролю за місцем реєстрації

Рисунок 4.14 – Декларація з акцизного податку

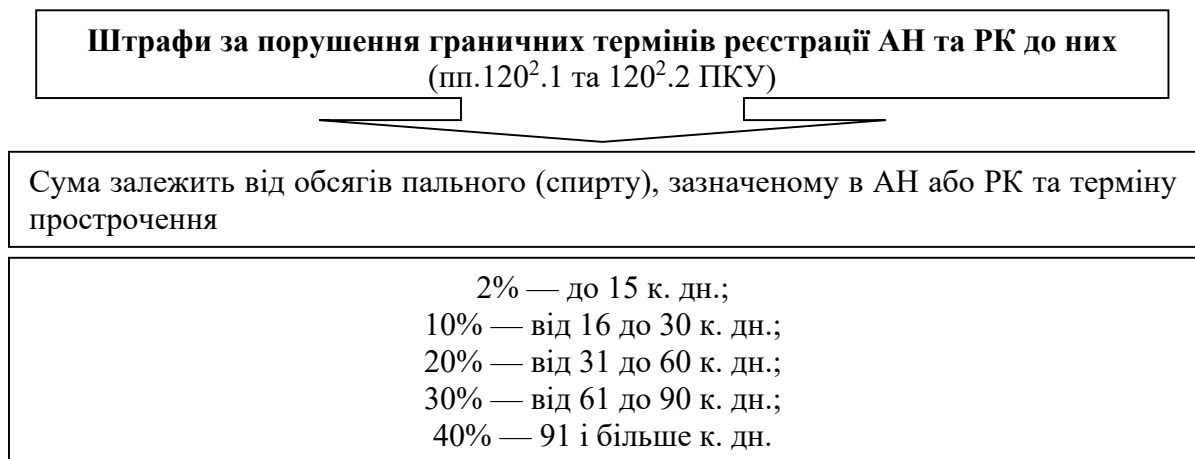

Рисунок 4.15 – Штрафи за порушення граничних термінів реєстрації акцизних накладних

ТЕМА 5. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА ЕКОЛОГІЧНИМ ПОДАТКОМ

5.1. Платники екологічного податку.

5.2. Об'єкт та база оподаткування екологічного податку.

5.3. Ставки та порядок розрахунку та сплати екологічного податку.

Законодавчо-нормативні акти:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755 (розділ VIII. Екологічний податок).

2. Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 715 «Про затвердження форми Податкової декларації екологічного податку».

3. Наказ ДПС України від 21.12.2012 №1179 «Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації стосовно особливостей справляння екологічного податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти».

4. Наказ ДПС України від 16. 12. 2011 р. № 258 «Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо екологічного податку, що справляється за розміщення побутових відходів».

Визначення термінів:

екологічний податок - загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року

розміщення відходів – постійне (остаточне) перебування або захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах (місцях розміщення відходів, сховищах, полігонах, комплексах, спорудах, ділянках надр тощо), на використання яких отримано дозволи уповноважених органів

зберігання відходів – утримання відходів на об'єктах збирання, у тому числі до їх оброблення, протягом не більше одного року з моменту їх утворення, що є безпечним для здоров'я людей та навколишнього природного середовища відповідно до екологічних та санітарно-епідеміологічних вимог

5.1. Платники екологічного податку

Екологічний податок

загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року

Рисунок 5.1 – Визначення терміну «екологічний податок»

Таблиця 5.1 Платники екологічного податку

Платник податку	Норма ПКУ
Платниками податку є: - суб'єкти господарювання, - юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, - бюджетні установи, - громадські та інші підприємства, установи та організації, - постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, - під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюються:	
викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення	240.1.1
скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти	240.1.2
розміщення відходів (крім розміщення окремих видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання)	240.1.3
утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені)	240.1.4
тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк	240.1.5

Таблиця 5.2 Не є платниками екологічного податку

Види операцій, діяльності	Норма ПКУ
за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені) суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які: - до останнього календарного дня (включно) звітного кварталу, у якому придбано джерело іонізуючого випромінювання, уклали договір щодо повернення відпрацьованого закритого джерела іонізуючого випромінювання за межі України до підприємства - виробника такого джерела;	240.3.1
- здійснюють поводження з радіоактивними відходами, що утворилися внаслідок Чорнобильської катастрофи, в частині діяльності, пов'язаної з такими відходами	240.3.2
за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені) та/або тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк, державні спеціалізовані підприємства з поводження з радіоактивними відходами, основною діяльністю яких є зберігання, переробка та захоронення тих радіоактивних відходів, що знаходяться у власності держави, а також дезактивація радіаційно-забруднених об'єктів	240.4
за розміщення відходів суб'єкти господарювання, які розміщують на власних територіях (об'єктах) виключно відходи як вторинну сировину	240.5
за викиди двоокису вуглецю суб'єкти, зазначені у пункті 240.1 ПКУ, якими здійснюються такі викиди в обсязі не більше 500 тонн за рік*	240.7

** У разі якщо річний обсяг викидів двоокису вуглецю перевищує 500 тонн за рік, суб'єкти зобов'язані зареєструватися платниками податку у податковому (звітному) періоді, в якому відбулося таке перевищення. Такі платники зобов'язані скласти та подати податкову звітність, нарахувати та сплатити податок за податковий (звітний) період, у якому відбулося таке перевищення, у порядку, передбаченому ПКУ.*

5.2. Об'єкт та база оподаткування екологічного податку

Таблиця 5.3 Об'єкт та база оподаткування екологічного податку

Об'єкт та база оподаткування	Норма ПКУ
обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами*	242.1.1
обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти	242.1.2
обсяги та види (класи) розміщених відходів, крім обсягів та видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання	242.1.3
обсяги та категорія радіоактивних відходів, що утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання та/або тимчасово зберігаються їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк	242.1.5
обсяги електричної енергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій)	242.1.6
* База оподаткування податком за викиди двоокису вуглецю за результатами податкового (звітного) року зменшується на обсяг таких викидів у розмірі 500 тонн за рік (п. 242.4 ПКУ).	

5.3. Ставки та порядок розрахунку та сплати екологічного податку

Таблиця 5.4 Ставки екологічного податку за викиди в атмосферу зі стаціонарних джерел

найменування забруднюючої речовини	ставка податку, грн / 1 т	найменування забруднюючої речовини	ставка податку, грн / 1 т
окремих речовин зі стаціонарних джерел (п. 243.1 ПК):			
азоту оксиди	2574,43	марганець та його сполуки	20376,22
аміак	482,84	нікель та його сполуки	103816,62
ангідрид сірчистий	2574,43	озон	2574,43
ацетон	965,67	ртуть та її сполуки	109127,84
бенз(о)пірен	3277278,63	свинець та його сполуки	109127,84
бутилацетат	579,84	сірководень	8273,63
ванадію п'ятиокис	9656,78	сірковуглець	5376,59
водень хлористий	96,99	спирт н-бутиловий	2574,43
вуглецю окис	96,99	стирол	18799,08
вуглеводні	145,50	фенол	11685,10
газоподібні фтористі сполуки	6373,91	формальдегід	6373,91
тверді речовини	96,99	хром та його сполуки	69113,38
кадмію сполуки	20376,22	двоокис вуглецю (він же — діоксид вуглецю, парниковий газ або CO ₂ , п. 243.4 ПК)	30,00
на інші атмосферні викиди речовин (сполук), на які клас небезпечності			
<i>встановлений:</i>		<i>не встановлений:</i>	
клас небезпечності	ставка податку, грн / 1 т	норматив орієнтовно безпечного рівня впливу речовин (сполук) у повітрі, мг / 1 м ³	ставка податку, грн / 1 т
I	18413,24	≤ 0,0001	775097,25
II	4216,92	від 0,0001 по 0,001	66410,35
III	628,32	від 0,001 по 0,01	9173,92
IV	145,5	від 0,01 по 0,1	2574,43
		> 0,1	96,99

Таблиця 5.5 Ставки екологічного податку за розміщення небезпечних відходів

вид відходів	ставка податку, грн / одиниця
за окремими видами надзвичайно небезпечних відходів (п. 246.1 ПК):	
обладнання та прилади, що містять ртуть, елементи з іонізуючим випромінюванням	952,02
люмінесцентні лампи	16,57
ставки залежно від класу небезпеки та рівня небезпечності відходів (п. 246.2 ПК):	
клас небезпеки (рівень небезпечності) відходів	ставка податку, грн / 1 т
надзвичайно небезпечні (I клас)	1546,22
високонебезпечні (II клас)	56,32
помірно небезпечні (III клас)	14,12
малонебезпечні (IV клас)	5,50
малонебезпечні нетоксичні відходи гірничої промисловості	0,54
без класу небезпеки (п. 246.3 ПК)	1546,22

Таблиця 5.6 Ставки екологічного податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їхніми виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк

категорія відходів	за тимчасове зберігання радіоактивних відходів, грн / 1 м^3	за тимчасове зберігання радіоактивних відходів, представлених як джерела іонізуючого випромінювання, грн / 1 см^3
високоактивні	632539,66	21084,66
середньоактивні та низькоактивні	11807,4	4216,92

СТАВКА ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ для виробленої електричної енергії експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій) (п. 247.1 ПК), грн у розрахунку на 1 кВт-год
0,0133

Таблиця 5.7 Ставки екологічного податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти

найменування забруднюючої речовини	Ставка, грн / 1 т
окремі речовини (п. 245.1 ПК):	
азот амонійний	12883,84
органічні речовини (за показниками біохімічного споживання кисню, БСК 5)	5156,80
завислі речовини	369,52
нафтопродукти	75792,40
нітрати	1108,56
нітроти	63278,16
сульфати	369,52
фосфати	10297,44
хлориди	369,52
гранично допустима концентрація (ГДК) забруднюючих речовин або орієнтовно безпечний рівень впливу (ОБРВ), мг / 1 л	Ставка, грн / 1 т
інші речовини, на які встановлено ГДК або ОБРВ (п. 245.2 ПК):	
$\leq 0,001$	1349948,00
від 0,001 по 0,1	978777,84
від 0,1 по 1	168741,52
від 1 по 10	17173,04
> 10	3437,76

Алгоритм розрахунку екологічного податку

Рахувати екоподаток потрібно за кожним викидом забруднюючої речовини **окремо** (п. 249.2 ПК), а потім знайти загальну суму.

Формули для розрахунків за видами забруднюючих речовин містять підпункти 249.3-249.8 ПКУ.

Розрахунок екоподатку на прикладі викиду CO₂:

$$\text{екоподаток за викиди CO}_2 \text{ (грн)} = \text{фактичний (валовий) обсяг викиду CO}_2 \text{ (т)} \times 30 \text{ грн/т}$$

За Поясненням Держстату фактичний обсяг викидів CO₂ при **спаленні природного газу, мазуту, кам'яного та бурого вугілля** слід рахувати за формулою:

$$\begin{array}{l} \text{фактичний} \\ \text{(валовий)} \\ \text{обсяг викиду} \\ \text{CO}_2 \text{ (т)} \end{array} = 0,000001 \times \begin{array}{l} \text{коефіцієнт} \\ \text{емісії CO}_2 \\ \text{(г/ГДж)} \end{array} \times \begin{array}{l} \text{фактичні} \\ \text{витрати палива} \\ \text{за звітний} \\ \text{період (т)} \end{array} \times \begin{array}{l} \text{нижча робоча} \\ \text{теплота} \\ \text{згоряння} \\ \text{палива, МДж/кг} \end{array}$$

Рисунок 5.2 – Алгоритм розрахунку екологічного податку

Таблиця 5.8 Джерела даних для розрахунку фактичного (валового) обсягу викидів у повітря

Що треба	Якщо дозвіл на викиди отримувався (ідеальний варіант)	Якщо дозволу на викиди немає або особа не перебуває на державному обліку, використовуючи непромислові установки для спалювання органічного палива
коефіцієнт емісії за кожною забруднюючою речовиною (k)	інформація, отримана в результаті проведення інвентаризації викидів, яка міститься у документах, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (за Інструкцією № 448)	показники, які зазначені в прикладах розрахунку з Пояснення Держстату
нижча теплота згоряння палива (Q _г)		
фактичні витрати палива (в тоннах) (B)	за внутрішніми обліковими документами щодо придбання та списання палива	

Таблиця 5.9 Значення показників для розрахунку фактичного (валового) обсягу викидів у повітря

що треба	умовне позначення	одиниця виміру	значення показників		
			природний газ	мазут	кам'яне та буре вугілля
коефіцієнт емісії за кожною забруднюючою речовиною:	k_i	г/ГДж			
оксид азоту	k_{NOx}		64,311	64,311	100,90
оксид вуглецю	k_{CO}		248,75	318,4	1871,5
двоокис вуглецю	k_{CO2}		58748,13	76662,63	93740,0
оксид азоту	k_{N2O}		0,1	0,6	1,4
метан	k_{CH4}		1,0	3,0	1,0 г
неметанові леткі органічні речовини	$k_{НМЛОС}$		—	10,0	600,0
сажа	$k_{сажі}$		—	405,81	2305,9
двоокис сірки	k_{SO2}		—	500,26	2506,0
нижча теплота згоряння палива	Q'	МДж/кг	45,75	38,78	20,47
* використовується, якщо немає дозволу на викиди або використовуються непромислові установки. Складено на основі Пояснення Держстату					

Таблиця 5.10 Дані для розрахунку фактичного (валового) обсягу викидів у повітря двигунів внутрішнього згорання (промислової, сільськогосподарської, будівельної та іншої техніки)

що треба	одиниця виміру	значення показників	
		бензин	дизпаливо (газойлі)
усереднені питомі викиди забруднюючої речовини та парникового газу:			
оксид вуглецю	кг/т	197,8	36,2
діоксид азоту (IV клас небезпеки ²)		21,6	31,4
діоксид сірки (діоксид сірчастий)		1,0	4,3
неметанові леткі органічні речовини (IV клас небезпеки ³)		28,5	8,16
метан		0,64	0,25
оксид азоту		0,035	0,12
аміак		0,004	—
сажа (III клас небезпеки ⁴)		0,0	3,85
вуглекислий газ (CO ₂) ⁵		3183	3138
бензапірен		—	0,03
свинець (для етильованого бензину) ⁶		0,013	—
усереднені коефіцієнти переведення пального з л в кг (густина):			
бензин	кг/л	0,74	—
дизпаливо		—	0,85

Податкова декларація екологічного податку

Додаток 1: Розрахунок викидів у атмосферу стаціонарними джерелами.
Додаток 2: Розрахунок скидів у водні об'єкти.
Додаток 3: Розрахунок розміщення відходів у спеціальних місцях.
Додаток 4: Розрахунок утворення радіоактивних відходів.
Додаток 5: Розрахунок за утворення радіоактивних відходів та придбання джерел іонізуючого випромінювання.
Додаток 6: Розрахунок за тимчасове зберігання радіоактивних відходів понад строк.

Рисунок 5.3 – Податкова декларація екологічного податку

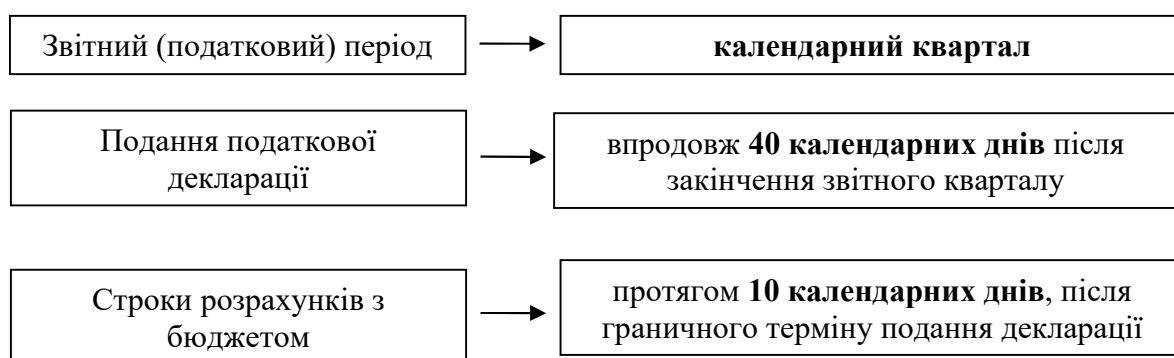

Рисунок 5.4 – Строки подання декларації та проведення розрахунків з бюджетом

ТЕМА 6. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА ПОДАТКОМ НА МАЙНО ТА МІСЦЕВИМИ ЗБОРАМИ

6.1. Організація обліку місцевих податків та зборів.

6.2. Платники, порядок обчислення, формування звітності і сплати податку на майно.

6.3. Платники, порядок обчислення, формування звітності і сплати туристичного збору.

6.4. Платники, порядок обчислення, формування звітності і сплати збору за місця для паркування транспортних засобів.

Законодавчо-нормативні акти:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755 (розділ XII. Податок на майно).

2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III.

3. Постанова КМУ від 31.05.2012 № 476 «Про затвердження Порядку подання відомостей, необхідних для розрахунку податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».

4. Постанова КМУ від 03.09.2024 № 1007 «Про затвердження Порядку подання інформації щодо рішень про встановлення податкових пільг із сплати плати за землю (земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».

5. Наказ Міністерства фінансів України від 10.04.15 № 408 «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».

6. Постанова КМУ від 24.05.2017 №483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».

7. Постанова КМУ від 13.06.2023 № 624 «Деякі питання забезпечення функціонування Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України».

8. Наказ Міндоходів України від 26.09.13 № 508 «Про затвердження порядку надання інформації про результати звірки».

9. Наказ Міндоходів України від 22.10.13 № 611 «Про затвердження Порядку інформування про надіслані (вручені) податкові повідомлення-рішення».

10. Постанова КМУ від 18.02.2016 №66 «Про затвердження Методики визначення середньоринкової вартості легкових автомобілів та внесення змін у додатки 1 і 2 до Порядку визначення середньоринкової вартості легкових автомобілів, мотоциклів, мопедів».

11. Наказ Міністерства фінансів України від 10.04.2015 №415 «Про затвердження форми Податкової декларації з транспортного податку».

12. Наказ Міністерства фінансів України від 16.06.2015 №563 «Про затвердження форми відомостей, необхідних для розрахунку та справляння

транспортного податку».

13. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.1998 № 161-XIV.

14. Постанова КМУ від 03.03.2004 № 220 «Про затвердження Типового договору оренди землі».

15. Постанова КМУ від 03.11.2021 № 1147 «Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок».

16. Наказ Міністерства фінансів України від 16.06.2015 №560 «Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)».

17. Постанова КМУ від 03.09.2024 № 1007 «Про затвердження Порядку подання інформації щодо рішень про встановлення податкових пільг із сплати плати за землю (земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності) та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».

18. Постанова КМУ від 24.05.2017 №483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».

19. Постанова КМУ від 16.11.2016 N 831 «Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення».

20. Постанова КМУ від 19.12.2023 № 1333 «Про затвердження Порядку подання інформації щодо рішень про встановлення податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів, прийнятих на підставі заяв платників податків про визнання земельних ділянок непридатними для використання у зв'язку з потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами».

21. Наказ Міністерства фінансів України від 06.07.2018 №602 «Про затвердження узагальнюючих податкових консультацій з деяких питань оподаткування платою за землю».

22. Наказ Державного комітету України із земельних ресурсів від 23.07.2010 №548 «Про затвердження Класифікації видів цільового призначення земель».

23. Постанова КМУ від 28.12.2020 № 1330 «Про затвердження Порядку та форм надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів».

24. Наказ Міністерства фінансів України від 09.07.2015 №636 «Про затвердження форм податкових декларацій збору за місця для паркування транспортних засобів та туристичного збору».

25. Наказ Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 №19 «Про затвердження Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг».

26. Порядок обміну інформацією між органами, що контролюють справляння надходжень бюджету, та органами місцевого самоврядування, затвердженого постановою КМУ від 16 червня 2021 року № 627.

6.1. Організація обліку місцевих податків та зборів

Сільські, селищні, міські ради

надають до контролюючого органу, в якому перебувають на обліку платники відповідних місцевих податків та/або зборів, в електронному вигляді інформацію щодо ставок та податкових пільг зі сплати місцевих податків та/або зборів у порядку та за формою, затвердженими КМУ, та копії прийнятих рішень про встановлення місцевих податків та/або зборів та про внесення змін до таких рішень (п. 12.3.3ПКУ)

Ради та Адміністрації

надсилають у десятиденний строк з дня прийняття рішень, але не пізніше 25 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлених місцевих податків та/або зборів та податкових пільг, через інформаційно-аналітичну систему управління плануванням та виконанням місцевих бюджетів «LOGICA» до контролюючого органу, в якому перебувають на обліку платники відповідних місцевих податків та/або зборів, в електронному вигляді інформацію щодо ставок та податкових пільг за формами

- інформація щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів (додаток 1);
- ставки земельного податку (додаток 2);
- перелік пільг із земельного податку, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 3);
- ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (додаток 4); перелік пільг із податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 5);
- ставки туристичного збору та перелік пільг, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 6);
- ставки збору за місця для паркування транспортних засобів та перелік пільг, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 7);
- перелік пільг із транспортного податку, наданих за рішенням органу місцевого самоврядування (додаток 8);
- ставки єдиного податку для платників єдиного податку першої групи (додаток 9);
- ставки єдиного податку для платників єдиного податку другої групи (додаток 10);
- ставки орендної плати (додаток 11).

Рисунок 6.1 – Схема взаємодії рад і контролюючих органів щодо подання інформації про місцеві податки та збори

6.2. Платники, порядок обчислення, формування звітності і сплати податку на майно

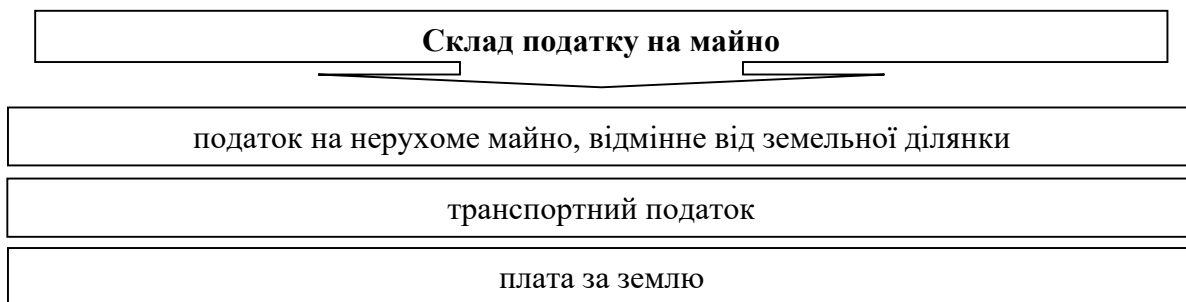

Рисунок 6.2 – Склад податку на майно

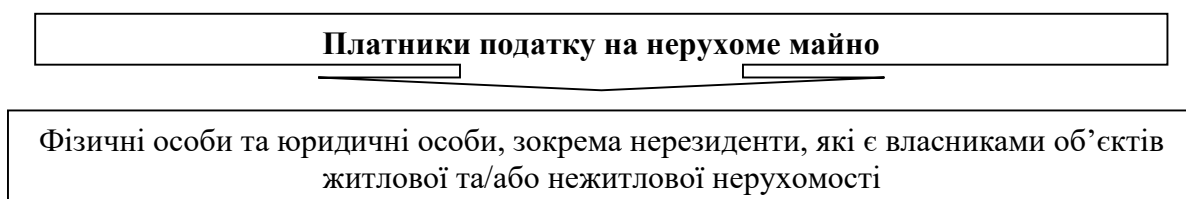

Рисунок 6.3 – Платники податку на нерухоме майно

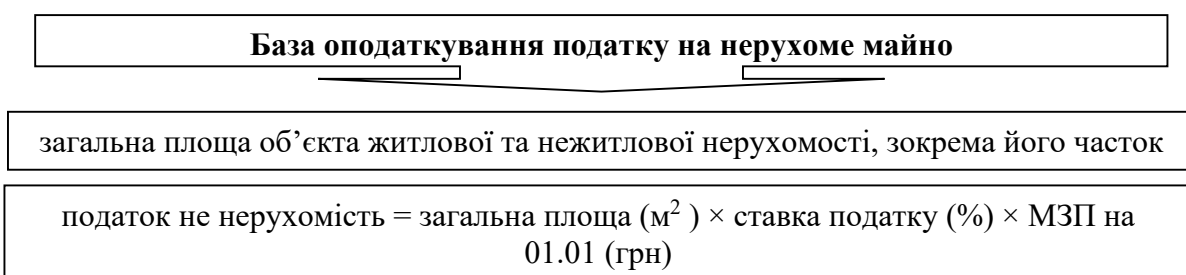

Рисунок 6.4 – База оподаткування податку на нерухоме майно

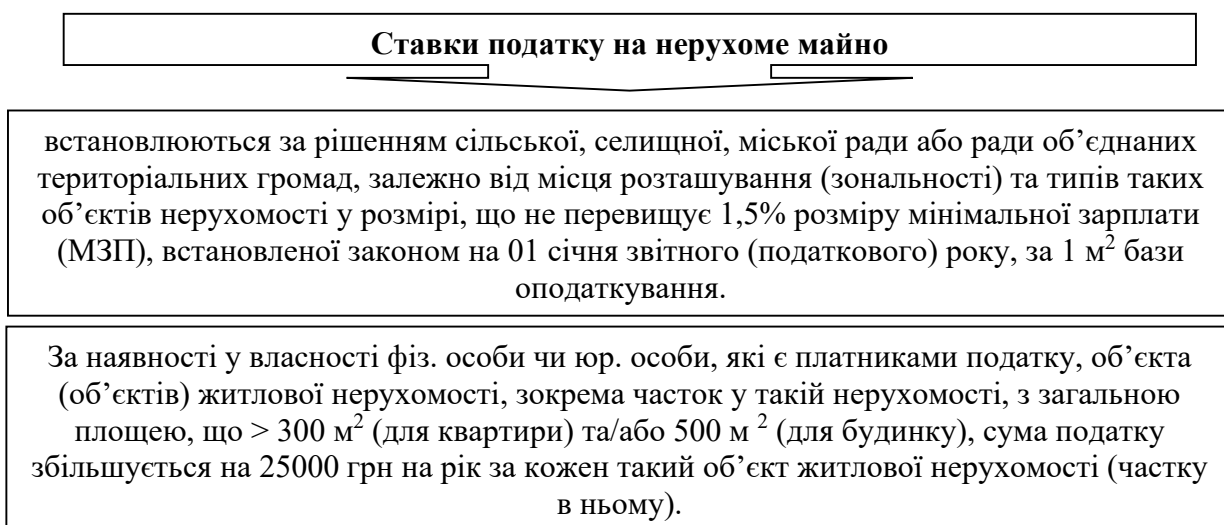

Рисунок 6.5 – Ставки податку на нерухоме майно

Таблиця 6.1 Розрахунок і декларування податку на нерухомість

Хто обчислює	Період, за який розраховується	Чи треба подавати декларацію	Джерело даних для обчислення податку	Сплата податку
податок на нерухомість для юридичних осіб				
юрособа самостійно	поточний звітний рік (тобто у 2025 р. нараховується, декларується та сплачується податок за 2025 р., виходячи з МЗП на 01.01.2025) (абз. 1 пп. 266.7.5 ПК)	так	на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт	авансовими внесками щоквартально
податок на нерухоме майно для фізичних осіб				
ДПС	за минулий звітний рік (тобто у 2025 р. нараховується, декларується та сплачується податок за 2024 р., виходячи з МЗП на 01.01.2024) (пп. 266.7.2 ПК)	ні	дані Держреєстру, що безоплатно надають держреєстратори прав на нерухоме майно; оригінали відповідних документів платника податків, зокрема документи права власності	разовим платежем після отримання податкового повідомлення рішення (ППР)

Таблиця 6.2 Площа житлової нерухомості, яка не оподатковується податком на нерухомість (для фізосіб)

Тип нерухомості	Неоподатковуваний мінімум за площею (площа, на яку зменшується база оподаткування, пп. 266.4.1 ПК)
квартири/квартир	> 60 м ²
будинку/будинків	> 120 м ²
квартира/квартири + житловий будинок	> 180 м ²

Таблиця 6.3 Терміни сплати та декларування податку на нерухомість

Тип платника	Термін декларування	Термін сплати
юрособи	звичайна ситуація	
	не пізніше 20-го лютого звітного року(зі щоквартальною розбивкою податку, абз. 1 пп. 266.7.5 ПК)	авансовими внесками щоквартально — до 30-го числа місяця, який настає за звітним кварталом (пп. «б» п. 266.10 ПК)
	новостворений (нововведений) об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості	
	впродовж 30 к. днів з дня виникнення права власності на такий об'єкт (абз. 2 пп. 266.7.5 ПК)	починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт — до 30-го числа місяця, який настає за звітним кварталом
фізособи	—	впродовж 60 днів з дня вручення ППР* (пп. «а» п. 266.10 ПК)

* такі ППР з відповідними платіжними реквізитами надсилають платникам податку

за місцезнаходженням кожного з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості до 1 липня року, що настає за звітним роком (пп. 266.7.2 ПК) (тобто у 2025 році надсилається ППР за 2024 рік і т.д.)

Таблиця 6.4 Податок на нерухомість, якщо об'єктом нерухомості володіє не одна особа

Ситуація з спільною власністю нерухомості	Хто платить податок на нерухоме майно зі спільних власників
спільна часткова власність кількох осіб	кожна з цих осіб — за належну їй частку
спільна сумісна власність кількох осіб, але не поділена в натурі	одна з таких осіб-власників, визначена за їхньою згодою, якщо інше не встановлено судом
спільна сумісна власність кількох осіб, яка поділена між ними в натурі	кожна з цих осіб — за належну їй частку

Транспортний податок

податок, що сплачують як фізичні особи, так і юридичні особи, зокрема нерезиденти, що мають зареєстровані в Україні згідно із чинним законодавством власні легкові автомобілі (пп. 267.2.1 ПКУ)

Рисунок 6.6 – Визначення терміну «транспортний податок»

Об'єкт оподаткування транспортним податком

легкові автомобілі, які одночасно відповідають таким критеріям:

- 1) з року їхнього випуску минуло не більш ніж 5 років (включно);
- 2) середньоринкова вартість авто становить понад 375 розмірів мінімальної зарплати, установлені станом на 1 січня податкового (звітного) року

Легкові автомобілі — це автомобілі, які за своєю конструкцією й обладнанням призначені для перевезення пасажирів із кількістю місць для сидіння не більш ніж 9 із місцем водія включно

Рисунок 6.7 – Об'єкт оподаткування транспортним податком

Таблиця 6.5 Автомобілі, які оподатковують транспортним податком

Критерії для автомобіля	Значення критерію
тип автомобіля легковий	рік випуску до 5 років
середньоринкова вартість	375 МЗП, вартість визначає Мінекономіки
головний критерій	наявність автомобіля у Переліку автомобілів, які підлягають оподаткування транспортним податком, що оприлюднює Мінекономіки
тип кузова	не мають значення
тип двигуна (бензин, дизель, електро-, гібрид)	
об'єм двигуна	
фактична ціна, за якою був придбаний	

Обчислення суми транспортного податку

Для фізичних осіб здійснює орган ДПС за місцем реєстрації платника податку (пп. 267.6.1 ПКУ). Він надсилає (вручає) відповідне податкове повідомлення-рішення (ППР) та платіжні реквізити до 1 липня (пп. 267.6.2 ПКУ).

Юридичні особи мають обчислити транспортний податок самостійно і подавати декларацію (пп. 267.6.4 ПКУ).

Мінекономіки визначає середньоринкову вартість авто щороку і до 1 лютого оприлюднює результат на своєму офіційному вебсайті.

Рисунок 6.8 – Обчислення суми транспортного податку

Термін сплати транспортного податку

Юридичні особи обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20-го лютого цього ж року подають до органу ДПС за місцем реєстрації об'єкта оподаткування податкову декларацію з транспортного податку з розбивкою річної суми рівними частками поквартально (пп. 267.6.4 ПК).

Щодо об'єктів оподаткування, придбаних упродовж року, декларація юр.особою – платником подається впродовж місяця з дня виникнення права власності на такий об'єкт, а податок сплачується починаючи з місяця, в якому виникло право власності на таке авто.

Фізичні особи сплачують впродовж 60 днів із дня вручення податкового повідомлення-рішення

Юридичні особи сплачують авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом (останнім днем сплати слід вважати 29-е число)

Рисунок 6.9 – Термін сплати транспортного податку

Таблиця 6.6 Види плати за землю

Особливості податку	Вид плати за землю		
	земельний податок		орендна плата за землю
форма власності земельної ділянки	недержавна й некомунальна	державна й комунальна	державна й комунальна
платники податку	землевласники	постійні землекористувачі*	орендарі землі (уклав договір оренди з органом місцевого самоврядування, ст. 288.2 ПКУ)**
що обкладається податком	земельні ділянки, частки, паї, у т.ч. земельні ділянки, які надані в оренду (п. 288.3 ПКУ)		
підстава для нарахування земельного податку	дані ДЗК, що містять номер, розмір і місце розташування земельної ділянки (п. 286.1 ПКУ)	договір оренди земельної ділянки (п. 288.1 ПКУ)	
тип осіб-платників	фізособи та юрособи (пп. 14.1.72 ПКУ, п. 269.1 ПКУ)		

*мають безстрокове право користування земельною ділянкою державної / комунальної форми власності за (ст. 92 ЗКУ, ЗК). До них належать державні та комунальні підприємства, установи, організації, а також громадські організації осіб з інвалідністю з їхніми підприємствами, установами, організаціями;

** виняток — коли договори прописують такі права на земельну ділянку державної/комунальної власності, як: суперфіція, сервітут та емфітевзис. Такі особи не зобов'язані й подавати декларацію з плати за землю (роз'яснення ДПС 111.01 ЗІР)

Таблиця 6.7 Плата за землю: пільги

Категорії платників	Обставини, за яких скасують звільнення
Платники єдиного податку податку груп 1–3 для ведення господарської діяльності. Для звільнення мають подати до ДПС копію свідоцтва про право власності або користування земельною ділянкою (роз'яснення Східного міжрегіонального управління ДПС по роботі з ВПП)	НЕ використовують земельні ділянки у своїй господарській діяльності; ведуть на земельній ділянці будівництво, оскільки вважають, що її не використовують (роз'яснення ДПС 111.01 ЗІР); здають земельну ділянку або розташоване на ній нерухоме майно в оренду (найм, позичку) (пп. «4» п. 297.1 ПК)
платники єдиного податку групи 4, які використовують землі для ведення сільгоспвиробництва	Не використовують земельні ділянки за сільськогосподарським призначенням. Наприклад, передають їх в оренду для несільськогосподарського використання
окремі категорії фізосіб: особи з інвалідністю груп I та II; багатодітні (3 та більше дітей до 18 років); пенсіонери за віком; ветерани війни; чорнобильці (п. 281.1 ПК)	перевищили граничні норми, що передбачає п. 281.2 ПК
Переважно бюджетні та неприбуткові організації (ст. 282 ПК). Наприклад, бази олімпійської підготовки, дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади, громадські організації осіб з інвалідністю	Передали в оренду земельні ділянки чи будівлі або частини будівлі, споруди (п. 284.3 ПК). Виняток — бюджетна установа передала в оренду об'єкт іншій бюджетній установі або дошкільним чи загальноосвітнім навчальним закладами будь-якої форми власності

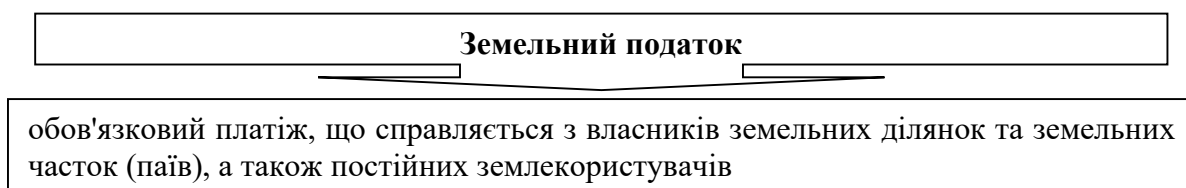

Рисунок 6.10 – Визначення терміну «земельний податок»

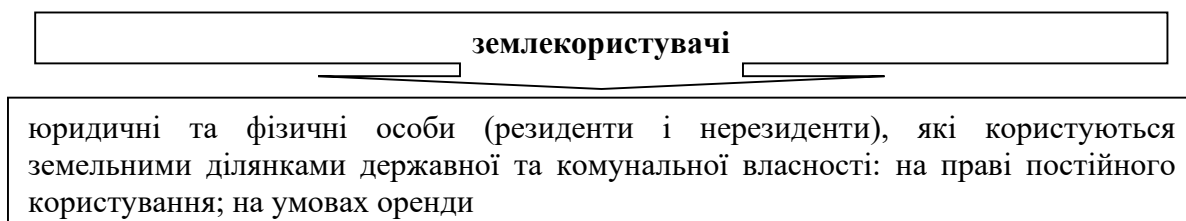

Рисунок 6.11 – Визначення терміну «землекористувачі»

Таблиця 6.8 Правила звільнення від сплати плати за землю для законсервованих і замінованих територій

Форма власності на земельну ділянку	Період, за який земельний податок не нараховується	
	початок	кінець
законсервовані земельні ділянки		
державні та комунальні	перше числа місяця, у якому відповідним органом виконавчої влади або ОМС ухвалено рішення про затвердження робочого проекту землеустрою щодо консервації земельної ділянки	останнє число місяця, в якому завершуються заходи щодо охорони земель і ґрунтів згідно з відомостями ДЗК
приватні	день внесення до ДЗК відомостей про заходи щодо охорони земель і ґрунтів на підставі затвердженого робочого проекту землеустрою щодо консервації земель	останнє число місяця, в якому завершено заходи щодо охорони земель і ґрунтів згідно з відомостями ДЗК
забруднені вибухонебезпечними предметами		
всі	перше числа місяця, на який припадає дата початку обстеження земельної ділянки операторами протимінної діяльності	останнє число місяця, в якому такі земельні ділянки визнано непридатними для використання
на територіях, які окуповані або на яких ведуться бойові дії*		
фізособи, юрособи та ФОП	перше число місяця, в якому щодо відповідних територій було визначено дату** початку активних бойових дій або тимчасової окупації	останнє число місяця**, в якому було завершено активні бойові дії на відповідній території або її тимчасова окупація
* з 1 січня 2023 року — фактичний період від початку до завершення; ** дата початку та завершення бойових дій, а також тимчасової окупації наводиться в Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, який затверджений наказом Мініреінтеграції від 22.12.2022 № 309 (див. п. 69.14 підрозд. 10 Перехідних положень ПК)		

Таблиця 6.9 Порядок розрахунку плати за землю

Земельний податок за рік, якщо у минулому:		Розмір орендної плати за землю
НГО була проведена	НГО не була проведена	
площа × проіндексована НГО одиниці площі земельної ділянки × ставка податку (%)	площа × проіндексована НГО одиниці площі земельної ділянки (за областю*) × ставка податку (%)	визначається договором оренди, але зазвичай використовується той же порядок, що і для земельного податку, тобто на основі НГО
* НГО одиниці площі ріллі (за областю) — Інформацію щодо нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі в розрізі областей від Держслужби України з питань геодезії картографії та кадастру		

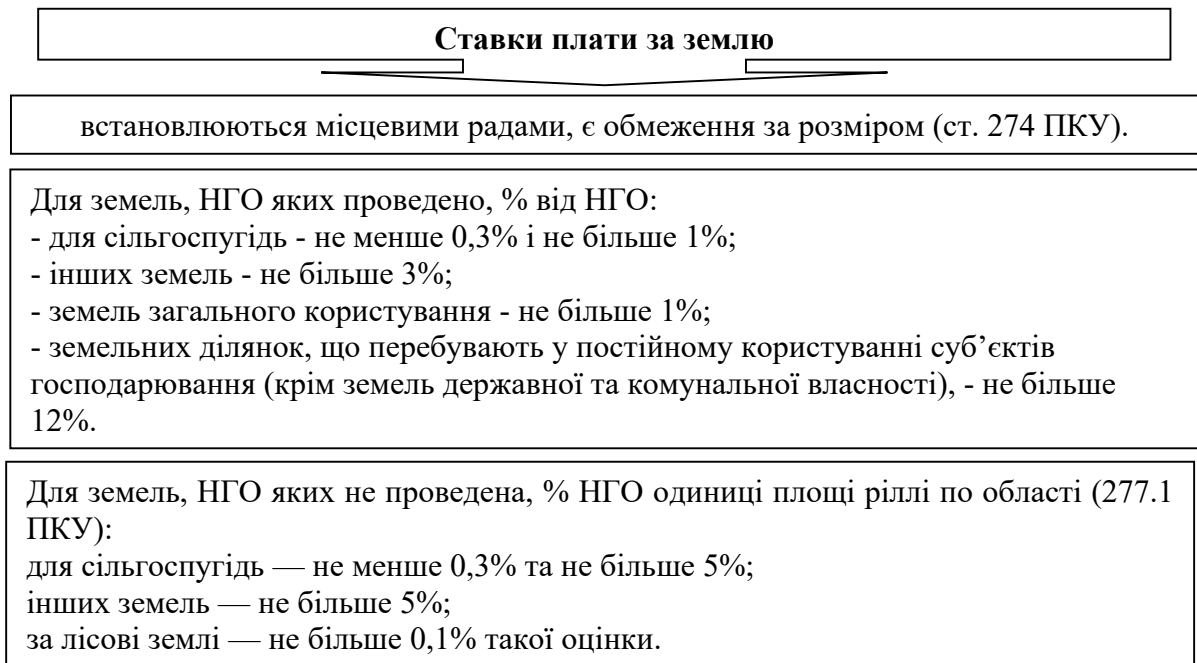

Рисунок 6.12 – Ставки плати за землю

6.3. Платники, порядок обчислення, формування звітності і сплати туристичного збору

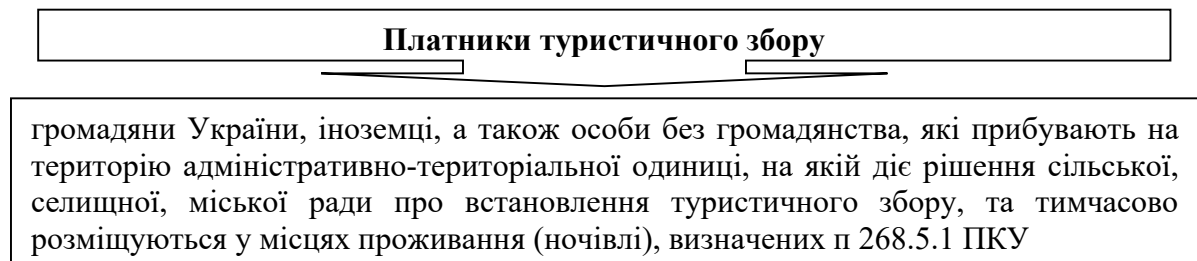

Рисунок 6.13 – Платники туристичного збору

Туристичний збір не сплачують
Особи, які мають постійне місце проживання у місті, селищі або селі, де місцева рада встановила туристичний збір. Це стосується і найму житла
Діти віком до 18 років
Особи, які прибули на лікування або оздоровлення за путівками у санаторіях, що мають акредитацію на медичну практику
Особи з інвалідністю, в тому числі діти з інвалідністю
Особа, яка супроводжує особу з інвалідністю I групи або дітей з інвалідністю (не більше одного супроводжуючого)
Ліквідатори аварії на ЧАЕС
Ветерани війни
Члени сім'ї першого і другого ступеня споріднення, включаючи нерезидентів. Це чоловік/дружина, діти (рідні або усиновлені), рідні брат/сестра, баба/дід (пп. 14.1.263 ПК). Вони неплатники навіть якщо є іноземцями
Внутрішньо переміщені особи, якщо вони взяті на облік і розміщені у місцях проживання, де стягується туристичний збір (див. пп. 268.5.1 ПК). У довідці має бути вказана інформація про адресу місця фактичного проживання такої особи
Особи, які є резидентами і знаходяться у відрядженні, і тимчасово розміщуються у місцях проживання

Рисунок 6.14 – Особи, які не сплачують туристичний збір

Таблиця 6.10 Підтверджувальні документи неплатників туристичного збору

Неплатники туристичного збору	Копії підтверджувальних документів
Відряджені особи	Наказ (розпорядження) керівника підприємства, де зазначено мету приїзду, завдання (якщо є), пункт (місто) призначення, інші населені пункти, строк перебування та інші дані, наприклад, найменування підприємства/установи
Особи з інвалідністю, діти з інвалідністю	Відповідні посвідчення/довідки
Особа, що супроводжує осіб з інвалідністю I групи	Документ, що засвідчує особу супроводжуючого
Діти до 18 років	Свідоцтво про народження
Особи 1-го і 2-го ступеня споріднення	Свідоцтва про народження, шлюб, тощо, які посвідчують акти цивільного стану
Ветерани війни	Посвідчення ветерана війни
Особи, що прибули до санаторію	Документ, що засвідчує особу та путівка до санаторію
Внутрішньо переміщені особи	Довідка переселенця, яка засвідчує місце проживання

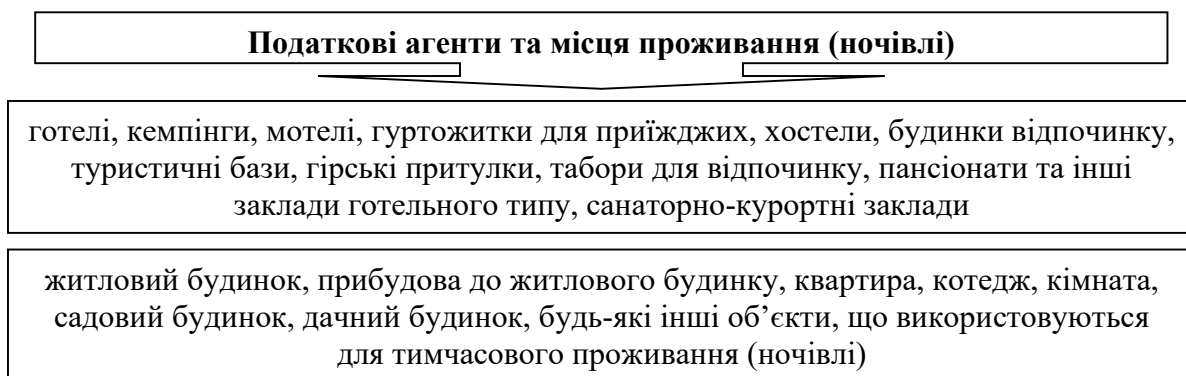

Рисунок 6.15 – Податкові агенти та місця проживання (ночівлі)

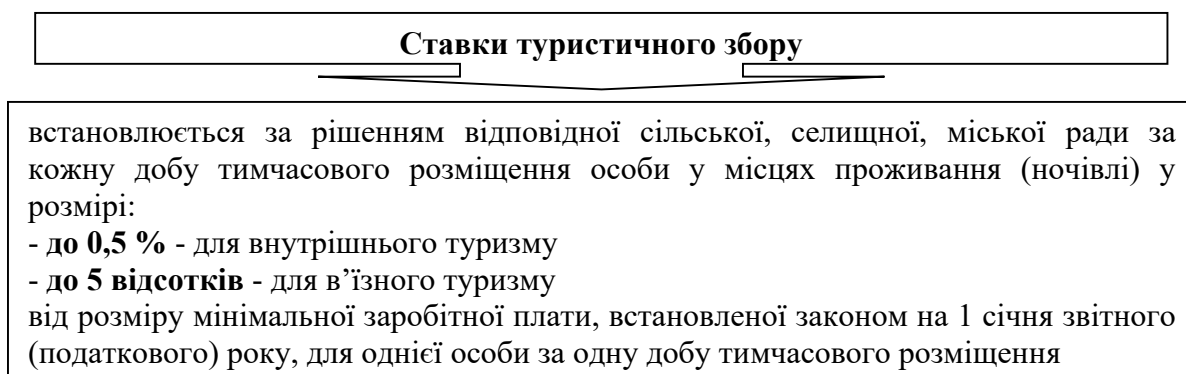

Рисунок 6.16 – Ставки туристичного збору

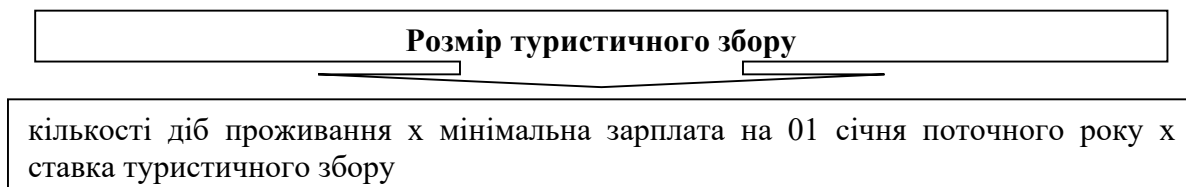

Рисунок 6.17 – Розрахунок туристичного збору

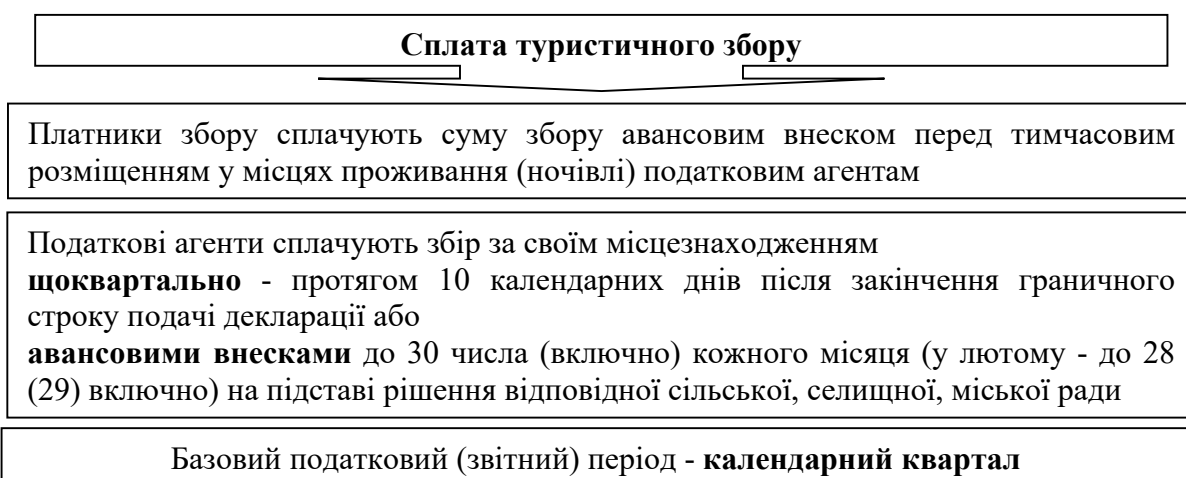

Рисунок 6.18 – Порядок сплати туристичного збору

6.4. Платники, порядок обчислення, формування звітності і сплати збору за місця для паркування транспортних засобів

Платники збору за місця для паркування транспортних засобів

юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи - підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради організовують та проводять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках

Рисунок 6.19 – Платники збору за місця для паркування транспортних засобів

Об'єкт оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів

земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів, передбачених Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»

Рисунок 6.20 – Об'єкт оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів

База оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів

площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету

Рисунок 6.21 – База оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів

Ставки збору за місця для паркування транспортних засобів

встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі до 0,075 % мінімальної заробітної плати, установлені на 1 січня податкового (звітного) року

Ставка збору та порядок сплати збору до бюджету встановлюються відповідною сільською, селищною, міською радою

Рисунок 6.22 – Ставки збору за місця для паркування транспортних засобів

Сплата збору за місця для паркування транспортних засобів

щоквартально - протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подачі декларації за місцезнаходженням об'єкта оподаткування

Базовий податковий (звітний) період - **календарний квартал**

Рисунок 6.23 – Сплата збору за місця для паркування транспортних засобів

ТЕМА 7. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА ЄДИНИМ ПОДАТКОМ

7.1. Спрощена система оподаткування суб'єктів господарювання за єдиним податком.

7.2. Ставки та групи платників єдиного податку.

7.3. Особливості обліку нарахування та сплати єдиного податку четвертої групи сільськогосподарських підприємств.

Законодавчо-нормативні акти:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (розділ XIV. Спеціальні податкові режими)

2. Наказ Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 578 «Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку».

3. Наказ Міністерства фінансів України від 16.07.2019 №308 «Про затвердження форм заяви про застосування спрощеної системи оподаткування, розрахунку доходу за попередній календарний рік, запиту про отримання витягу з реєстру платників єдиного податку та витягу з реєстру платників єдиного податку».

4. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 №973-IV.

5. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26.12.2011 №772 «Про затвердження Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва».

5. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2022 № 405 «Про затвердження типової форми, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами - підприємцями - платниками єдиного податку третьої групи, які є платниками податку на додану вартість, та Порядку її ведення».

7. Наказ ДПС України від 20.02.12 № 137 «Про затвердження Узагальнюючої податкової консультації щодо віднесення до певної групи (другої або третьої) платників єдиного податку фізичних осіб-підприємців, які здійснюють діяльність з надання послуг».

7.1. Спрощена система оподаткування суб'єктів господарювання за єдиним податком

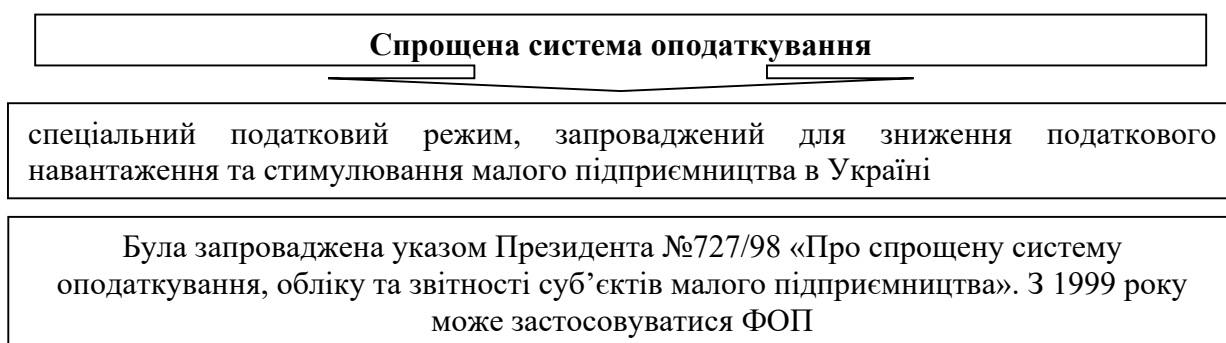

Рисунок 7.1 – Поняття спрощеної системи оподаткування

Спрощена система оподаткування: обмеження

- ✓ види діяльності, якими заборонено займатись на єдиному податку;
- ✓ ліміт обсягу доходу;
- ✓ кількість найманих працівників.

Рисунок 7.2 – Спрощена система оподаткування: обмеження

Таблиця 7.1 Основні переваги спрощеної системи

Категорія переваг	Конкретні можливості	Практичні наслідки
Мінімальне податкове навантаження	Фіксовані суми для 1-2 груп ФОП. Низькі відсоткові ставки для 3 групи (3% або 5%). Відсутність необхідності ведення складного обліку.	Економія коштів та часу на податкових зобов'язаннях
Проста звітність	Квартальні декларації для більшості груп. Мінімальний документообіг. Більше часу для розвитку бізнесу замість бюрократії.	Зменшення адміністративного навантаження
Гнучкість у виборі групи	Можливість переходу між групами залежно від розвитку бізнесу. Адаптація під конкретні потреби підприємця.	Масштабування бізнесу без кардинальних змін

Таблиця 7.2 Заборонені види діяльності

Сфера діяльності	Заборона	Винятки
Азартний бізнес	Організація азартних ігор, лотереї	Відсутні
Фінансові послуги	Обмін валют, фінансове посередництво	Страхові агенти
Підакцизні товари	Виробництво та торгівля алкоголем, тютюном, пальним	Роздрібний продаж пива, вин, ПММ до 20л
Дорогоцінності	Видобуток дорогоцінних металів і каміння	Виробництво ювелірних виробів (3 група)
Корисні копалини	Видобуток та реалізація	Корисні копалини місцевого значення
Управління	Управління підприємствами	Відсутні
Телекомунікації	Поштові послуги, телефонний зв'язок	Кур'єрські послуги, інтернет-торгівля
Мистецтво	Торгівля антикваріатом, організація аукціонів	Відсутні
Розваги	Організація гастрольних заходів	Відсутні

Таблиця 7.3 Переваги загальної системи

Категорія переваг	Конкретні можливості	Практичні наслідки
Необмежені можливості	Відсутність лімітів доходів. Можливість найму будь-якої кількості працівників. Доступ до всіх видів економічної діяльності.	Повна свобода масштабування бізнесу
Облік витрат	Можливість зменшення оподаткованого доходу на суму витрат. Ефективне податкове планування для бізнесу з великими витратами. Детальний контроль фінансових потоків.	Оптимізація податкового навантаження
Робота з ПДВ	Можливість відшкодування ПДВ за придбані товари/послуги. Конкурентні переваги при роботі з великими клієнтами. Повноцінна участь у ланцюгу поставок.	Підвищення конкурентоспроможності

Таблиця 7.4 Порівняльна таблиця систем оподаткування

Критерій	Спрощена система	Загальна система
Ліміт доходів	До 9,3 млн грн (залежно від групи)	Без обмежень
Кількість працівників	До 10 осіб (1-2 група), без обмежень (3 група)	Без обмежень
Податкові ставки	Фіксовані суми або 3-5%	18% ПДФО + 5% ВЗ
Звітність	Квартальна або річна	Квартальна + річна
Облік витрат	Не потрібен	Обов'язковий
ПДВ	Лише для 3 групи (3%)	За потреби
Види діяльності	Обмежені	Без обмежень
Складність ведення	Проста	Складна

Переходи між системами

Перехід з спрощеної на загальну систему може відбуватися в трьох випадках:

- при перевищенні встановлених лімітів доходів,
- початку забороненого для спрощеної системи виду діяльності
- за добровільним рішенням підприємця

Зворотний перехід з загальної системи на спрощену є значно складнішим процесом. Такий перехід можливий виключно з початку календарного року за умови повної відповідності всім критеріям обраної групи єдиного податку.

Заяву про перехід необхідно подати до податкової служби не пізніше 20 січня року, з якого планується застосування спрощеної системи

Рисунок 7.3 – Поняття спрощеної системи оподаткування

7.2. Ставки та групи платників єдиного податку

Таблиця 7.5 Умови перебування на першій групі ЄП

Критерій	Умови перебування
Граничний обсяг річного доходу	167 розміри мінімальної заробітної плати
Кількість найманих працівників	Не має права мати найманих
Види діяльності	Роздрібний продаж товарів з торговельних лотків на ринках; Надання побутових послуг населенню.
Обмеження в ЗЕД	Не має права вести ЗЕД діяльність взагалі
Контрагенти	Надання послуг лише населенню (фіз. особам) в Україні; Роздрібний продаж товарів населенню з торговельних лотків на ринках та іншим кінцевим споживачам для їх особистого некомерційного використання.
Звітний (податковий) період	Календарний рік
Облік	Ведення обліку доходів у довільній формі (книга обліку доходів), в паперовому чи електронному вигляді шляхом щомісячного відображення доходів.
РРО/ПРРО	Мають право не використовувати РРО/ПРРО
Ставка і розмір єдиного податку	Сума єдиного податку складає не більше 10 % прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня податкового року щомісяця
Ставка і розмір військового збору	Сума військового збору 10% від мінімальної заробітної плати на 1 січня податкового року
Строки сплати єдиного податку та військового збору	Сплачується авансом до 20 числа поточного місяця.
Розмір мінімального ЄСВ за місяць	Мінімальний страховий внесок складає 22% від поточної мінімальної зарплати.
Строки сплати ЄСВ	Сплачується протягом 19 днів, що настають за кварталом, за який проводиться оплата.
Звітність з єдиного податку і ЄСВ	Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця (для першої та другої груп – рік, місяць). Строк подання — протягом 60 к. днів після закінчення року. Додаток 1 (ЄСВ) подається один раз на рік у складі річної декларації
Якщо ФОП мобілізований	ФОП звільняється від сплати єдиного податку та ЄСВ на весь строк військової служби (п. 25 підрозд. 10 р. XX ПКУ, п. 92 р. VIII Закону про ЄСВ).

Таблиця 7.6 Умови перебування на другій групі ЄП

Критерій	Умови перебування
Граничний обсяг річного доходу	834 розміри мінімальної заробітної плати
Кількість найманих працівників	максимум 10 осіб
Види діяльності	Надання послуг платникам єдиного податку (ФОП та юридичним особам на єдиному податку) та населенню (фіз. особам) в Україні; Виробництво та продаж товарів; Діяльність у сфері ресторанного господарства; Роздрібний продаж деяких алкогольних напоїв (при наявності ліцензії); Обмеження видів діяльності - п. 291.5 ст. 291 ПКУ.
Обмеження в ЗЕД	Дозволено займатись експортом товарів, але заборонено надавати послуги іноземним контрагентам – пп. 2 п. 291.4 ст. 291 ПКУ.
Контрагенти	Надання послуг лише платникам єдиного податку (ФОП та юридичним особам на єдиному податку) та населенню (фіз. особам) в Україні. Продаж товарів будь-яким суб'єктам господарювання незалежно від системи оподаткування.
Звітний (податковий) період	Календарний рік
Облік	Ведення обліку доходів у довільній формі (книга обліку доходів), в паперовому чи електронному вигляді шляхом щомісячного відображення доходів; Ведення обліку товарних запасів у разі реалізації певних товарів (ст. 20 Закону про РРО).
РРО/ПРРО	З 1 січня 2022 року всі ФОП 2-4 груп зобов'язані застосовувати РРО/ПРРО при здійсненні розрахункових операцій незалежно від виду діяльності та обсягу доходу.
Ставка і розмір єдиного податку	Сума єдиного податку складає не більше 20 % розміру мінімальної заробітної плати щомісяця. Рішенням місцевої влади може бути встановлена менша ставка єдиного податку.
Ставка і розмір ВЗ	10% від мінімальної заробітної плати на 1 січня податкового року
Розмір мінімального ЄСВ за місяць	Мінімальний страховий внесок складає 22% від поточної мінімальної зарплати
Строки сплати ЄСВ	Сплачується протягом 19 днів, що настають за кварталом, за який проводиться оплата.
Якщо ФОП має найманих	Заробітна плата виплачується (ст. 115 КЗпП): регулярно в робочі дні; не рідше двох разів на місяць; проміжок часу між виплатами не перевищує 16 календарних днів; не пізніше 7 днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата. Сплата ЄСВ, ВЗ, ПДФО – одночасно з виплатою зарплати Звітність: Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску. Строк подання — протягом 40 к. днів, що настають за звітним кварталом.
Якщо ФОП мобілізований	ФОП звільняється від сплати єдиного податку та ЄСВ на весь строк військової служби (п. 25 підрозд. 10 р. XX ПКУ, п. 92 р. VIII Закону про ЄСВ). ФОП може на строк своєї служби уповноважити іншу особу на виплату найманим працівникам заробітної плати та інших доходів.

Таблиця 7.7 Умови перебування на третій групі ЄП

Критерій	Умови перебування
Граничний обсяг річного доходу	1167 розміри мінімальної заробітної плати
Кількість найманих працівників	без обмежень
Види діяльності	Всі КВЕД крім обмежень зазначених в п. 291.5 ст. 291 ПКУ.
Обмеження в ЗЕД	Дозволено займатись експортом, імпортом товарів, та послуг.
Контрагенти	Надання послуг та продаж товарів будь-яким суб'єктам господарювання незалежно від системи оподаткування.
Звітний (податковий) період	Квартальний
Облік	Ведення обліку доходів у довільній формі (книга обліку доходів), в паперовому чи електронному вигляді шляхом щомісячного відображення доходів; Ведення обліку товарних запасів у разі реалізації певних товарів (ст. 20 Закону про РРО).
РРО/ПРРО	З 1 січня 2022 року всі ФОП 2-4 груп зобов'язані застосовувати РРО/ПРРО при здійсненні розрахункових операцій незалежно від виду діяльності та обсягу доходу.
Ставка і розмір єдиного податку	Розмір ставки єдиного податку для третьої групи встановлюється у розмірі 5% від доходу за квартал.
Ставка і розмір військового збору	Розмір ставки військового збору для третьої групи встановлюється у розмірі 1% від доходу за квартал.
Строки сплати єдиного податку та військового збору	Сплачується не пізніше 10 календарних днів, що настають за останнім днем здачі квартальної декларації (протягом 50 днів після закінчення звітного кварталу).
Розмір мінімального ЄСВ за місяць	Мінімальний страховий внесок складає 22% від поточної мінімальної зарплати.
Строки сплати ЄСВ	Сплачується протягом 19 днів, що настають за кварталом, за який проводиться оплата.
Звітність з єдиного податку і ЄСВ	Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця (для третьої групи – квартал, місяць). Строк подання — не пізніше 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу. Додаток 1 (ЄСВ) подається один раз на рік у складі річної декларації
Якщо ФОП має найманих	Заробітна плата виплачується (ст. 115 КЗпП): регулярно в робочі дні; не рідше двох разів на місяць; проміжок часу між виплатами не перевищує 16 календарних днів; не пізніше 7 днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата. Сплата ЄСВ, ВЗ, ПДФО – одночасно з виплатою зарплати. Звітність: Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого ЄСВ. Строк подання — протягом 40 к. дн., що настають за звітним кварталом.
Якщо ФОП мобілізований	ФОП звільняється від сплати єдиного податку та ЄСВ на весь строк військової служби (п. 25 підрозд. 10 р. XX ПКУ, п. 92 р. VIII Закону про ЄСВ). ФОП може на строк своєї служби уповноважити іншу особу на виплату найманим працівникам заробітної плати та інших доходів.

Таблиця 7.8 Групи платників єдиного податку

Група платників єдиного податку	Річний дохід, грн	Дозволена кількість працівників	Ставка		Не можуть бути платниками ЄП
			Звичайна	Підвищена	
1	2	3	4	5	6
1 група: фізичні особи — підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню	167 розмірів мінімальної зарплати	Не використовують працю найманих осіб	не більше 10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб*	15% — для фізосіб-підприємців у випадках, визначених <u>п. 293.4 ПКУ</u>	Згідно з <u>п. 291.5 ПКУ</u> : Підприємці та юрособи, які здійснюють: — діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей (крім їх розповсюдження), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора); — обмін інвалюти; — виробництво, експорт, імпорт, продаж підкацизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів та діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива, сидру, пері (без додання спирту) та столових вин); — видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і каміння, у т. ч. органогенного утворення; — видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення; — діяльність у сфері фінансового посередництва, крім діяльності у сфері страхування, яка здійснюється страховими агентами, визначеними ЗУ «Про страхування», сюрвейерами, аварійними комісарами та аджастерами; — управління підприємствами; — діяльність з надання послуг пошти (крім кур'єрської діяльності), діяльність з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного), діяльність з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування і надання в користування каналів
2 група: підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства	834 розмірів мінімальної зарплати	не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб**	не більше 20% МЗП*		
3 група: фізособи — підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юрособи суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми	1167 розмірів мінімальної зарплати	Не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена	Встановлюється у відсотках до доходу: — 3% доходу; — 5% доходу	Для юросіб у випадках, визначених <u>п. 293.5 ПКУ</u> : — 6% зі сплатою ПДВ; — 10% без сплати ПДВ.	

					електрозов'язку, діяльність з надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозов'язку, діяльність з надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж; — надання послуг пошти та зв'язку (крім діяльності, що не підлягає ліцензуванню); — продаж предметів мистецтва та антикваріату, діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату; — організацію, проведення гастрольних заходів; Фізособи-підприємці, які: — здійснюють технічні випробування та дослідження, діяльність у сфері аудиту; — надають в оренду земельні ділянки загальною площею понад 0,2 га, житлові приміщення та/або їх частини, загальна площа яких перевищує 400 кв. м, нежитлові приміщення (споруди, будівлі) та/або їх частини з загальною площею понад 900 кв. м. Страхові (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів; Госпсуб'єкти, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать юрособам, які не є платниками ЄП, дорівнює або перевищує 25%; Представництва, філії, відділення та інші ВП юрособи, яка не є платником ЄП; Фізичні та юридичні особи — нерезиденти; платники податків, які на день подання заяви про реєстрацію платником ЄП мають податковий борг, крім безнадійного податкового боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили.
--	--	--	--	--	--

1	2	3	4	5
4 група: сільськогосподарські товаровиробники а) юрособи незалежно від організаційно-правової форми; б) фізособи — підприємці, які провадять діяльність виключно в межах ФГ, зареєстрованого відповідно доЗУ "Про фермерське господарство " за умови виконання сукупності таких вимог: — здійснюють виключно вирощування, відгодовування с.-г. продукції, збирання, вилов, переробку такої власно-вирощеної або відгодованої продукції та її продаж; — провадять господарність (крім постачання) за місцем податкової адреси; — членами ФГ такої фізособи є лише члени її сім'ї у визначенні частини другої ст. 3 СКУ; — площа с.-г. угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів ФГ не менше 2 га, але не більше 20 га	для юросіб — частка с/г товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%	для юросіб — не обмежено для фізосіб-підприємців — не використовують працю найманих осіб	Розмір ставок податку з 1 га с/г угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування. У відсотках бази він становить: — для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту) розмір ставок податку з одного гектара буде встановлено на рівні 0,95; — для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, — 0,57; — для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) — 0,57; — для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, — 0,19; — для земель водного фонду ставка залишиться на рівні 2,43; — для ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності с.-г. товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (вирощуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті, або надані їм у користування, у тому числі на умовах оренди — 6,33.	Згідно з п. 291.5-1 ПКУгоспсуб'єкти: — у яких понад 50% доходу, отриманого від продажу с/г продукції власного виробництва та продуктів її переробки, становить дохід від реалізації декоративних рослин (за винятком зрізаних квітів, вирощених на угіддях, які належать с/г товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, та продуктів їх переробки), диких тварин і птахів, хутряних виробів і хутра (крім хутрової сировини); — які провадять діяльність з виробництва підакцизних товарів, крім виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 - 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції, вин виноградних, вин плодово-ягідних та/або напоїв медових, вироблених та розлитих у споживчу тару малими виробництвами виноробної продукції з виноматеріалів виключно власного виробництва, отриманих шляхом переробки плодів, ягід, винограду, меду власного виробництва, а також крім електричної енергії, виробленої когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії (за умови, що дохід від реалізації такої енергії не перевищує 25 відсотків доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) такого суб'єкта господарювання); — які станом на 1 січня базового (звітного) року мають податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, який виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

**** пп. 291.4.1 ПКУ, не враховуються наймані працівники, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами та у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством вік, а також працівники, призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період.**

7.3. Особливості обліку нарахування та сплати єдиного податку четвертої групи сільськогосподарських підприємств

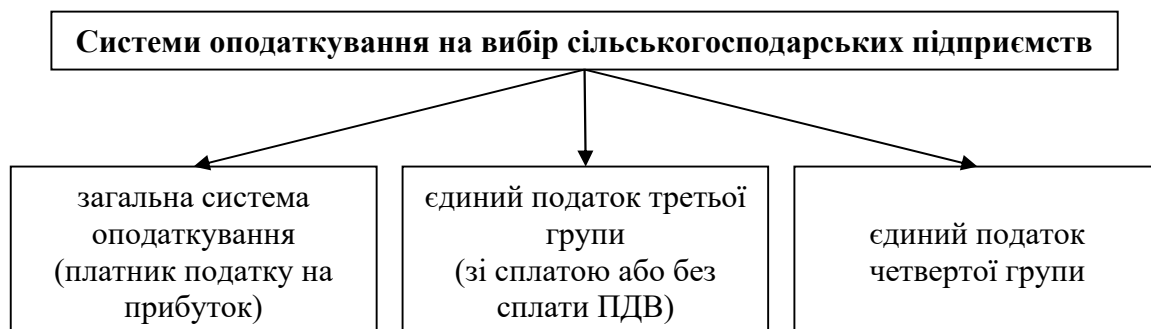

Рисунок 7.4 – Системи оподаткування сільськогосподарських підприємств

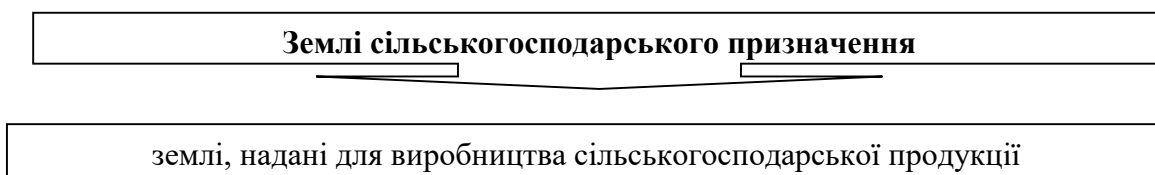

Рисунок 7.5 – Визначення терміну «землі сільськогосподарського призначення»

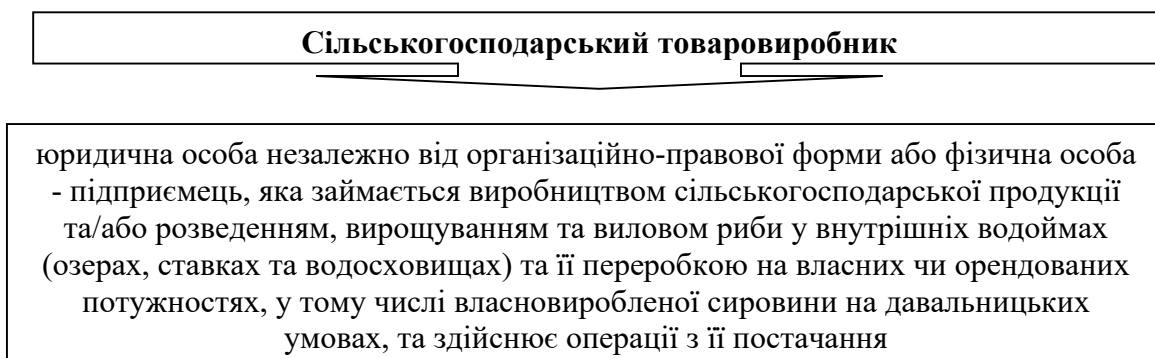

Рисунок 7.6 – Визначення терміну «сільськогосподарський товаровиробник»

Частка сільськогосподарського товаровиробництва

питома вага доходу сільськогосподарського товаровиробника, отриманого від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки, у загальній сумі його доходу, що враховується під час визначення права такого товаровиробника на реєстрацію як платника податку

Рисунок 7.7 – Визначення поняття «частка сільськогосподарського товаровиробництва»

Платники єдиного податку четвертої групи

сільськогосподарські товаровиробники юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми, у яких **частка сільськогосподарського товаровиробництва** за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує **75 відсотків**

Рисунок 7.8 – Визначення терміну «платники єдиного податку четвертої групи»

Об'єкт оподаткування ЄП IV групи

площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди

Рисунок 7.9 – Об'єкт оподаткування ЄП IV групи

База оподаткування ЄП IV групи

нормативна грошова оцінка 1 гектара сільськогосподарських з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного станом на 1 січня базового податкового (звітного) року

Рисунок 7.10 – База оподаткування ЄП IV групи

Рисунок 7.11 – Звітний період та сплата ЄП IV групи

Навчальне видання

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ У СХЕМАХ І ТАБЛИЦЯХ
методичні рекомендації

Укладачі: **Лугова** Ольга Іванівна
Сирцева Світлана Володимирівна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 11.
Тираж __ прим. Зам. № __

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.